

REVISTA

VIVID

EDU

LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI INTERNAȚIONAL

„Școala pozitivă în contextul
incluziunii sociale”

ISSN 2821- 8124
ISSN - L 2821 - 8124

Nr
29

București, mai 2026

Nr. 29/Mai 2026

0746 170 521

www.vivid-edu.ro/revista/

Parteneri:

- Vivid Education & Management SRL (România)
- Asociația Echanges Internationaux au service de l' Education (Franța)
- Asociația Europa Excelsior (Luxemburg)
- Centrul Cultural Francofon Buzău (România)

Echanges Internationaux
au service de l'éducation

VividEducation

Autorii își asumă întreaga responsabilitate pentru conținutul materialelor publicate!

CUPRINS

1. Strategii de educație pozitivă pentru integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale, Adăscăliță Diana-Elisse	5
2. Climatul educațional pozitiv și impactul său asupra incluziunii sociale, Arsenie Adela Mădălina	10
3. Integrarea în învățământul de masă a copiilor cu C.E.S., Alecu Adina Mariana	12
4. „Suntem alături de voi” – activitate dedicată Zilei Internaționale de Conștientizare a Autismului, Alecușan Elena Gabriela	15
5. Incluziunea școlară în cadrul orelor de biologie, Alina Mitoi	19
6. The positive outcome of social inclusion in schools, Moroșanu Alina	21
7. Școala pozitivă – fundament al incluziunii sociale în educația timpurie, Tanasă Ana Maria	23
8. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Anechitei Elena-Loredana	28
9. Construire un climat éducatif bienveillant dans des contextes d'apprentissage diversifiés, Anghelescu Alina-Ruxandra	32
10. Rolul profesorului în școala incluzivă, Anton Gabriela Maria	35
11. Școala Pozitivă: Incluziune și Inovație prin Digitalizare, Băcă Alina-Mihaela	39
12. Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, Beciu Violeta Diana	42
13. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Bejenaru Dudu-Cătălin	46
14. Educație pozitivă în contextul incluziunii sociale, Berinde Adriana Maria	49
15. L'Éducation positive: pilier de l'inclusion sociale et de l'équité éducative, Bogdan Angela	51
16. O școală pentru fiecare, Bran Simona Xenia	54
17. Importanța activităților de voluntariat în integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale, Bretan Camelia Alina	57
18. Educație pozitivă în contextul incluziunii sociale, Buda Corina	60
19. Educație pozitivă în contextul incluziunii sociale, Ionica Bute	63
20. Abordări moderne ale educației pozitive în contextul incluziunii sociale, Chișu Georgeta-Ilinca	66
21. Developing Positive School Climate for Inclusive Education, Ciobaniuc Maria-Magdalena	69
22. Educația pozitivă – un pilon esențial pentru incluziunea socială, Cioineag Ionela	72
23. Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, Cîrlanaru Victor	75
24. Eficiența strategiilor intergeneraționale și a tutoratului între egali în educația remedială la clasa a III-a, Ciupitu Mădălina-Silviana	80
25. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Cocoroveanu Maria	85
26. Impactul consumerismului asupra mediului și rolul educației în formarea unei mentalități sustenabile, Coteț Adriana	87
27. Inclusion of Children with SEN in Maramureș Schools, Covaci Ana	90
28. Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale – cu referire la învățământul preșcolar, Mihaela Crîngureanu	94
29. Practici educaționale incluzive prin prisma educației pozitive, Drăgan Mihaela	99
30. Teorii și bune practici în educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, Drăgan Mioara	102

31. Cuvintele care ne apropie – Atelier de lectură expresivă, Dumitran Mihaela	104
32. Modelul PERMA și aplicarea lui în învățământul special: O paradigmă a stării de bine în contextul incluziunii sociale, Dumitru Adriana Claudia	107
33. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Eana Anca Cristina	112
34. Dezvoltarea școlii incluzive, Elena Gheorghe	115
35. Stratégies pour améliorer l'expression orale en classe de FLE, Elena Marc	120
36. Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, Eremia Mirela Mihaela	126
37. Incluziunea socială prin educație pozitivă: practici și perspective, Farcaș Mihaiela Sanda	129
38. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Filipaș Ramona Ioana	134
39. Ethical Principles for the Use of Artificial Intelligence in the Light of Moral Theology, Toma Gania	139
40. Tinerii și idealul moral, Daniela Gavril	144
41. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Savu Georgiana	149
42. Educația pozitivă – factor esențial în promovarea incluziunii sociale în învățământul preșcolar, Ana-Maria Grigore	152
43. Rolul educației pozitive în promovarea echității și incluziunii sociale la elevii de ciclul primar, Grozav Iulia	156
44. Strategii incluzive în predarea limbii latine în contextul elevilor cu mutism selectiv, Ifrim Adrian ..	161
45. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale – avantaje și limite, Ifrim Alina	165
46. Școala pozitivă - de la teorie la practică, Roxana Ilies	168
47. Gândirea critică, Ioana Tirla	172
48. Educația pozitivă – punte spre o societate incluzivă și echitabilă, Irina-Mariana Golopența	176
49. O educație pozitivă în contextul incluziunii sociale promovată în cadrul disciplinei Informatică și TIC, Lemnar Alexandra	181
50. Arhitecții rezilienței: Școala pozitivă ca fundament al incluziunii sociale autentice, Liliana Avram .	184
51. Pourquoi exploiter la chanson en classe de FLE, Luca Diana	188
52. Studiul contribuției fizicii la dezvoltarea competențelor cheie necesare absolventului de gimnaziu, Ardeleanu Maria	190
53. Geometrie în formă și culoare. Învățare prin experiență și incluziune în arta încondeierii ouălor, Lungu Marina Mirela	193
54. Beneficiile educației pozitive, Mihaela Tatiana Popescu	197
55. Educația pozitivă în contextul educației sociale, Moldovan Septimiu-Cristian	200
56. Aplicații practice în predarea limbii engleze din perspectiva incluziunii sociale în mediul educațional, Munteanu Nicoleta Dana	203
57. Jocurile creative-integrare și terapie pentru copiii cu CES, Bocșan Nadia-Lacrimioara	206
58. Școala incluzivă, Negrea Tamara Roxana	210
59. Positive Education as a Framework for Social Inclusion: A Case Study of a Grade 5 Student with ADHD and Special Educational Needs, Nicoară Alina-Mihaela	213
60. Împreună creștem mai bine: Sinergia dintre psihologia pozitivă și incluziunea socială, Irina-Elena Filimon	218

61. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Nicoară Gina	222
62. Școala pozitivă – bune practici pentru incluziunea socială în cadrul proiectului PNRAS „Șanse egale într-o lume digitală”, Oana Lupu	225
63. Aceeași reacție, căi diferite: chimia în slujba incluziunii, Savin Oana-Mihaela	228
64. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Olaru Ancuța-Ioana	232
65. Teorii și bune practici în educația pozitivă în contextul incluziunii sociale la grădiniță, Oprea Ileana	234
66. Adaptarea eficientă a copilului cu dizabilități în activitățile școlare, Patraș Camelia-Mihaela	236
67. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Pîrvulescu Simona	241
68. Școala verde în contextul dezvoltării durabile, Poleac Florica Ionela	244
69. Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, Popa Brîndușa-Georgiana	247
70. Promovarea stării de bine și a incluziunii sociale în grădiniță, Popa Margareta	250
71. Integrarea resurselor digitale Livresq în predarea noțiunii de integrală, Popescu Adelina-Elena	254
72. Incluziunea socială în contextul politicilor educaționale, Popescu Ciprian	258
73. Educația incluzivă - educația pentru toți, Popescu Elena	262
74. Positive education in the context of social inclusion, Ioana-Mădălina Popescu	265
75. Seminte de reziliență: Educația pozitivă în clasa primară incluzivă, Ciobanu Raluca-Alina	270
76. Elemente de civilizație la ora de franceză ca punte între culturi – o abordare incluzivă și pozitivă, Raluca Martinescu	273
77. Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, Robescu Aura	276
78. Educație pozitivă în contextul incluziunii sociale, Cristina-Alina Robu	280
79. Educația pozitivă și incluziunea socială – direcții și practici pentru o școală deschisă tuturor, Roman Cristina-Oana	284
80. Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale. Repere pentru învățământul preșcolar și educația timpurie, Rebegilă Roxana	288
81. Educația pozitivă și incluziunea socială în educația timpurie, Spulber Roxana-Elena	291
82. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Săraru Dorina	294
83. Rolul educației pozitive în construirea unei școli incluzive, Sârbu Alina	296
84. Education in the Context of Social Inclusion, Șelaru Oana-Violeta	299
85. Învățarea bazată pe proiect în ciclul primar — teorie și practică, Drăgoi Silvia Lorena	302
86. Utilizarea platformelor digitale interactive pentru stimularea competențelor de receptare a textului literar la elevii cu dificultăți de învățare, Simion Adriana Liliana	307
87. Educația pozitivă, motorul unei incluziuni sociale reale în școala modernă, Șmit Adelina Cristina ..	312
88. Relația dintre succesul școlar și ierarhia nevoilor în învățământul actual, Angelica Stătescu	315
89. Mai mult decât hârtii: Educația pozitivă și incluziunea din perspectiva secretariatului școlar, Steliana Nechita	318
90. Modalități de implementare a educației incluzive în cazul copiilor cu CES și/sau dizabilități, Stoica Mirona Nicoleta	320
91. Rolul educației pozitive în construirea unei societăți incluzive, Stroie Lenuta	324

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

92. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Țăpîrlan Dănuța Maria	327
93. Educația pozitivă în context școlar, Teodora Marchiș	331
94. Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, Teodorescu Camelia	334
95. Positive Education in the Context of Social Inclusion, Toader Berindeu Andreia Elisabeta	338
96. Școala pozitivă și importanța ei în dezvoltarea educației incluzive, Ungureanu Claudia	343
97. Integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă din perspectiva managerului unei școli rurale, Valeria Calapod	347
98. Fișa de laborator adaptată la „Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale”, Vieru Mariana	350
99. Acceptarea diversității la preșcolari, Vintilă Mihaela	354
100. Teorii și bune practici în educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, Zăgărin Raluca-Maria	357
101. Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, Ghinea Alexandru-Ioan	362
102. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale, Bărzăianu Adriana Elena	367

Prof. itinerant și de sprijin Adăscăliță Diana-Elisse
CJRAE Suceava

Strategii de educație pozitivă pentru integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale

Educația incluzivă reprezintă unul dintre principiile fundamentale ale sistemelor educaționale moderne, având ca scop asigurarea accesului egal la educație pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor de învățare. Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) presupune nu doar prezența fizică în mediul școlar, ci și participarea activă, valorizarea și sprijinirea dezvoltării lor emoționale și cognitive. În acest sens, educația pozitivă reprezintă o abordare eficientă, centrată pe dezvoltarea punctelor forte, pe relații constructive și pe crearea unui climat sigur de învățare.

Scopul acestei lucrări este de a evidenția câteva strategii de educație pozitivă care pot facilita integrarea elevilor cu CES în mediul școlar obișnuit, contribuind la dezvoltarea lor armonioasă și la creșterea coeziunii grupului de elevi.

Educația pozitivă în context incluziv

Educația pozitivă își are fundamentul în psihologia pozitivă, care pune accent pe bunăstarea emoțională, dezvoltarea resurselor personale și cultivarea relațiilor constructive (Seligman et al., 2009). În mediul școlar, această abordare presupune mutarea accentului de pe deficit și eroare pe progres, reușite și potențial.

În context incluziv, educația pozitivă are un rol esențial, deoarece elevii cu CES pot experimenta frecvent dificultăți legate de stimă de sine, apartenență și motivație. Un climat educațional pozitiv contribuie la reducerea anxietății, creșterea implicării și dezvoltarea sentimentului de siguranță emoțională (Jennings & Greenberg, 2009). Astfel, educația pozitivă nu se limitează la tehnici de predare, ci include atitudinea profesorului, modul de comunicare și calitatea relațiilor din clasă.

Strategii de educație pozitivă pentru integrarea elevilor cu CES

Construirea unei relații de încredere

Una dintre cele mai importante condiții pentru integrarea elevilor cu CES este relația pozitivă dintre profesor și elev. Cercetările arată că relațiile calde și de sprijin contribuie semnificativ la implicarea școlară și la reducerea comportamentelor problematice (Baker, 2006; Birch & Ladd, 1997).

Profesorul care manifestă empatie, răbdare și consecvență creează un mediu în care elevul se simte acceptat și valorizat. Cunoașterea intereselor și a punctelor forte ale elevului contribuie la personalizarea interacțiunii și la creșterea încrederii reciproce. Evitarea etichetărilor negative este esențială, deoarece acestea pot afecta negativ identitatea și motivația elevului.

Încurajarea progresului individual

Un principiu de bază al educației pozitive este accentul pus pe progresul individual, nu pe comparația cu ceilalți. Elevii cu CES au ritmuri diferite de învățare, iar recunoașterea pașilor mici de reușită este esențială pentru dezvoltarea încrederii în sine.

Feedbackul pozitiv, concret și imediat contribuie la consolidarea comportamentelor de învățare. De exemplu, formulările de tipul „Ai reușit să rezolvi această parte singur, efortul tău de concentrare!” sunt mai eficiente decât simplele corecturi ale greșelilor. Studiile arată că feedbackul constructiv are un impact direct asupra motivației și performanței școlare (Hattie & Timperley, 2007).

Învățarea prin colaborare și sprijin între colegi

Învățarea colaborativă reprezintă o strategie eficientă pentru incluziunea elevilor cu CES, deoarece facilitează interacțiunea socială și dezvoltarea competențelor de comunicare. Activitățile de grup în care fiecare elev are un rol contribuie la sentimentul de apartenență și la reducerea izolării sociale.

Învățarea de la egal la egal (peer learning) nu doar că facilitează învățarea, dar dezvoltă și empatia și toleranța față de diferențe. Johnson și Johnson (2009) subliniază că învățarea cooperativă îmbunătățește atât performanțele academice, cât și relațiile interpersonale din clasă.

Crearea unui mediu predictibil și sigur

Elevii cu CES au adesea nevoie de structură și predictibilitate pentru a se simți în siguranță. Un mediu de învățare stabil reduce anxietatea și facilitează participarea activă.

Regulile de clasă formulate pozitiv, rutinele clare și consecvența în aplicarea acestora contribuie la un climat educațional echilibrat. De exemplu, formulările pozitive („vorbit pe rând”) sunt mai eficiente decât interdicțiile directe deoarece încurajează autoreglarea în detrimentul conformării prin teamă de pedeapsă.. Conform cercetărilor, mediile structurate și suportive cresc implicarea elevilor și reduc comportamentele disruptive (Monteiro et al., 2021)

Motivarea prin încurajare și recunoaștere

Motivația joacă un rol central în procesul de învățare, în special în cazul elevilor cu CES, care pot experimenta frecvent eșecuri școlare. În acest context, încurajarea constantă și recunoașterea efortului devin instrumente esențiale.

Recompensele non-materiale, precum aprecierea verbală, responsabilizarea sau implicarea în activități speciale, contribuie la dezvoltarea stimei de sine. Studiile din psihologia educațională evidențiază faptul că motivația intrinsecă este susținută de un climat de sprijin și recunoaștere (Deci & Ryan, 2000).

Rolul profesorului în educația incluzivă pozitivă

Profesorul este modelul de comportament și atitudine. Atitudinea sa influențează direct gradul de acceptare al elevului cu CES de către restul clasei. Un profesor flexibil, care vede diversitatea ca pe o resursă, nu ca pe o povară, va reuși să creeze o comunitate de învățare autentică.

Concluzii

Educația pozitivă reprezintă o abordare esențială pentru integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în mediul școlar obișnuit. Prin construirea unor relații bazate pe încredere, prin încurajarea progresului individual, prin colaborare și prin crearea unui mediu sigur și predictibil, elevii pot fi sprijiniți în dezvoltarea lor academică și emoțională.

Această abordare nu aduce beneficii doar elevilor cu CES, ci întregului colectiv de elevi, contribuind la formarea unui climat școlar armonios, incluziv și empatic.

Bibliografie

- Baker, J. A. (2006). Contributions of teacher–child relationships to positive school adjustment during elementary school. *Journal of school psychology*, 44(3), 211-229.
- Birch, S. H., & Ladd, G. W. (1997). The teacher-child relationship and children's early school adjustment. *Journal of school psychology*, 35(1), 61-79.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227–268.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81–112.
- Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence. *Review of Educational Research*, 79(1), 491–525.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). An educational psychology success story: Social interdependence theory and cooperative learning. *Educational Researcher*, 38(5), 365–379.
- Monteiro, V., Carvalho, C., & Santos, N. N. (2021, June). Creating a supportive classroom environment through effective feedback: Effects on students' school identification and behavioral engagement. In *Frontiers in Education* (Vol. 6, p. 661736). Frontiers Media SA.
- Seligman, M. E. P., Ernst, R. M., Gillham, J., Reivich, K., & Linkins, M. (2009). Positive education: Positive psychology and classroom interventions. *Oxford Review of Education*, 35(3), 293–311.

Prof. Arsenie Adela Mădălina
Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Tg-Jiu, Gorj

Climatul educațional pozitiv și impactul său asupra incluziunii sociale

Educația contemporană se confruntă cu numeroase provocări generate de diversitatea tot mai mare a elevilor, de schimbările sociale și de necesitatea asigurării unui climat educațional echitabil și incluziv. În acest context, conceptul de „școală pozitivă” capătă o importanță deosebită, fiind asociat cu promovarea stării de bine, a relațiilor armonioase și a unui mediu educațional sigur și motivant pentru toți elevii. Școala pozitivă nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci urmărește dezvoltarea integrală a elevului, din punct de vedere cognitiv, emoțional și social, contribuind astfel la realizarea incluziunii sociale.

Conceptul de școală pozitivă își are rădăcinile în psihologia pozitivă, care pune accent pe valorificarea resurselor individuale, pe dezvoltarea emoțiilor pozitive și pe cultivarea rezilienței. Aplicată în mediul educațional, această abordare presupune crearea unui climat bazat pe respect, empatie, cooperare și sprijin reciproc. Profesorii au un rol esențial în construirea acestui mediu, prin modul în care interacționează cu elevii, prin strategiile didactice utilizate și prin capacitatea de a valoriza diversitatea.

Într-o școală pozitivă, fiecare elev este valorizat și încurajat să își dezvolte potențialul, indiferent de particularitățile sale. Acest aspect este esențial în contextul incluziunii sociale, care presupune integrarea tuturor elevilor, inclusiv a celor proveniți din medii defavorizate, a celor cu cerințe educaționale speciale sau a celor aparținând minorităților culturale. Incluziunea nu înseamnă doar prezența fizică a elevilor în clasă, ci participarea activă, acceptarea și valorizarea fiecăruia.

Un element central al școlii pozitive îl reprezintă relația profesor–elev, bazată pe încredere și comunicare deschisă. Profesorul devine un facilitator al învățării, care sprijină elevii în depășirea dificultăților și în dezvoltarea încrederii în sine. Feedback-ul pozitiv, încurajarea și recunoașterea progresului contribuie la creșterea motivației și la implicarea activă a elevilor în procesul educațional.

De asemenea, metodele didactice utilizate în școala pozitivă sunt orientate spre cooperare și participare activă. Activitățile de grup, învățarea colaborativă și proiectele comune favorizează interacțiunea între elevi și dezvoltarea abilităților sociale. Aceste metode contribuie la reducerea discriminării și la promovarea respectului față de diversitate, elemente esențiale pentru incluziunea socială.

Un alt aspect important îl reprezintă gestionarea emoțiilor și dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Într-o școală pozitivă, elevii sunt încurajați să își exprime emoțiile, să își dezvolte empatia și să învețe să rezolve conflictele într-un mod constructiv. Programele de educație socio-emoțională contribuie la crearea unui climat sigur și la prevenirea comportamentelor de excludere sau bullying.

Incluziunea socială este susținută și prin adaptarea procesului educațional la nevoile individuale ale elevilor. Diferențierea instruirii, utilizarea tehnologiilor educaționale și colaborarea cu specialiști (consilieri școlari, psihologi, profesori de sprijin) sunt elemente care contribuie la asigurarea unui acces echitabil la educație. În acest fel, fiecare elev are șansa de a progresa în ritmul propriu și de a se integra activ în comunitatea școlară.

De asemenea, parteneriatul dintre școală, familie și comunitate joacă un rol esențial în promovarea incluziunii sociale. Comunicarea eficientă cu părinții, implicarea acestora în activitățile educaționale și colaborarea cu organizațiile comunitare contribuie la crearea unui mediu educațional coerent și susținător. Școala pozitivă devine astfel un spațiu deschis, în care valorile incluziunii sunt promovate atât în interiorul, cât și în afara instituției.

În concluzie, școala pozitivă reprezintă un model educațional centrat pe elev, pe bunăstare și pe relații armonioase, având un rol esențial în promovarea incluziunii sociale. Prin crearea unui climat bazat pe respect, empatie și cooperare, prin utilizarea unor metode didactice interactive și prin adaptarea la nevoile individuale ale elevilor, școala poate deveni un spațiu în care fiecare copil se simte acceptat și valorizat. Într-o societate diversă și în continuă schimbare, promovarea unei educații pozitive și incluzive reprezintă o condiție fundamentală pentru formarea unor cetățeni responsabili, toleranți și implicați activ în comunitate.

Alecu Adina Mariana

Grădinița cu Program Normal Pietrosu, Costești

Integrarea în învățământul de masă a copiilor cu C.E.S.

În conformitate cu Convenția pentru Drepturile Copilului și apelând la principiul non-discriminării, drepturile copiilor trebuie respectate indiferent *de rasă, culoare, sex, limbă, religie* sau altă opinie a copilului ori a părinților sau reprezentanților legali, indiferent *de originea lor etnică sau socială, de situația lor materială, de capacitatea, de nașterea lor* sau de altă situație.

Se lansează promovarea și elaborarea unor strategii, un mod de viață care înseamnă “a trăi împreună”, “a accepta” sau a-i reprimi printre noi pe cei care ni se par diferiți, ciudați sau bizari.

Colectivitatea care îi receptează pe cei defavorizați la nivelul local al grădiniței: educatoare, părinții, copii. La rândul său, în sprijinul integrării copiilor cu CES, grădinița prin educatoare și foruri superioare coordonatoare de programe guvernamentale și locale apelează la centre și persoane specializate.

I. Relația educatoare – copil

Educatoarea are datoria de a se documenta asupra deficiențelor copiilor pe care urmează să îi primească în grupă pentru a înțelege, pentru a-și putea modela activitățile, procedeele în funcție de posibilitățile și necesitățile copiilor.

De asemenea, este necesar să pregătească grupa copiilor, oferind informații despre un copil cu CES într-o manieră corectă și potrivită, să identifice cu acuratețe modul în care copiii percep deficiența, să asculte cu atenție întrebările copiilor asigurându-se că a înțeles bine ceea ce vor ei să cunoască. Particularitățile unui copil cu CES sunt diferite de la caz la caz, de aceea la nivelul grupei se impune o abordare specifică. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu CES.

Sensibilizarea copiilor o putem face prin simulări (limitarea vederii, auzului); și aplicarea unor jocuri care permit simularea unor deficiențe motorii vizuale sau auditive, ceea ce determină copiii să înțeleagă mai bine situația celor care au dizabilități prin povestiri, texte literare, prin discuții, vizita unor persoane cu deficiențe.

Pentru început este mai potrivit uneori să se discute despre colegul nou (cu CES) în grupe mici și pe cât posibil când copiii sunt relaxați.

Cel mai important pentru a realiza optim pregătirea grupei este o discuție prealabilă între educatoare și părintele copilului în cauză, care uneori poate furniza cele mai multe informații, de multe ori făcând precizări folositoare în constituirea unui anturaj optim pentru copilul său.

II. Relația educatoare – copii cu CES

După pregătirile atente și minuțioase făcute până la primirea în grupă a copilului cu CES, atitudinea ulterioară față de el trebuie să păstreze o aparență de normalitate, respectiv acesta să fie tratat la fel ca ceilalți copii din grupă.

Conduita și atitudinea de ansamblu a cadrului didactic trebuie să demonstreze celorlalți copii că i se acordă copilului cu dizabilități aceeași valoare ca și celorlalți, respectându-se principiul democratic al valorii egale. Mai precis, *cum* trebuie făcut?

Trebuie evitată compătimirea evidentă, milă sau alte conduite inadecvate care pot semnifica devalorizarea. Trebuie evitate ostentațiile de orice natură. Ori de câte ori este posibil, trebuie exprimate aceleași așteptări și stabilite limite similare în învățare, ca și pentru ceilalți copii. Cadrul didactic trebuie să își asume rolul de moderator, așa încât să promoveze contactul direct între copii și să direcționeze întrebările și comentariile copiilor către cel cu CES.

Mai mult de atât, este necesar, uneori, chiar o fină “încinare a balanței” atenției către copiii cu CES, prin încurajarea și stimularea lor. Permanent trebuie avută în vedere sădirea încrederii în forțele lor proprii, în propria reușită.

Când situația permite, trebuie făcută evidențierea unor abilități sau interese speciale ale acestora în sprijinirea și dezvoltarea cărora trebuie implicat și asociați părinții.

III. Relația grădiniță (educatoare) - părinți

Integrarea copiilor cu CES în programul grădiniței este facilitată de realizarea parteneriatului între părinți și grădiniță. Părinții pot fi parteneri în educație pentru că ei dețin cele mai multe informații despre copii lor. În general, relația de parteneriat presupune reuniuni de informare a părinților cu privire la conținuturile și metodele didactice, la programul grupelor care presupune ședințe cu părinții, participarea acestora la excursii, serbări, vizite.

În mod special, relația grădiniței cu părinții copiilor cu CES este nu numai benefică, ci și necesară, ea furnizând informațional specificul dizabilității copilului, precum și tot ceea ce până în momentul includerii în învățământul de masă a copilului a constituit contextul de dezvoltare a acestuia, incluzând necesitățile de ordin fizic, psihic, cutume. de mare importanță sunt informațiile referitoare la factorii de

influență negativă care ar trebui evitați, cum ar fi: fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea sau izolarea copiilor. Relațiile directe între părinții copiilor cu CES și ai celor fără CES și schimbul de informații, pot avea rezultate benefice în transformarea acestora din urmă în parteneri care prelungesc și exersează pregătirea copiilor lor, începută în grădiniță, pentru a-i face pe aceștia parteneri echilibrați și competenți ai copiilor cu CES, pentru a-i educa în vederea constituirii lor ca individualități într-un mediu optim de integrare.

Familia are nevoie de sprijin în special în momentele de criză, de disoluție sau ruptură, când membrii familiei se separă din motive diferite. Iar în acest caz, educatoarea își poate aduce contribuția prin organizarea unor ședințe de consiliere, de sfătuire cu respectivii părinți aflați în situații de criză.

Concluzie

Pentru integrarea cu succes a copiilor cu CES în învățământul de masă, în grupele obișnuite de copii sunt necesare:

1. existența unor centre de resurse, informare și comunicare;
2. formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în problematica CES;
3. adaptarea și flexibilitatea curriculum-ului preșcolar;
4. evaluarea progresului școlar al copiilor cu CES integrați în grădinițele de masă;
5. implicarea, încurajarea participării părinților, schimbul de informații, consilierea părinților în măsura solicitărilor și a necesităților, mobilizarea resurselor umane disponibile și competente

Prof. înv. primar Alecușan Elena Gabriela

Școala Gimnazială "Toma Cocișiu" Blaj

„Suntem alături de voi” – activitate dedicată Zilei Internaționale de Conștientizare a Autismului

Rezumat:

Educația contemporană pune un accent deosebit pe formarea unor competențe socio-emoționale care să permită elevilor integrarea armonioasă într-o societate diversă. În acest context, activitățile dedicate conștientizării tulburărilor din spectrul autist au un rol esențial în cultivarea empatiei și a acceptării diferențelor. Lucrarea de față prezintă activitatea „Suntem alături de voi”, desfășurată cu elevii clasei a III-a, cu ocazia Zilei Internaționale de Conștientizare a Autismului. Prin metode interactive și creative, elevii au fost implicați în experiențe de învățare menite să dezvolte înțelegerea, toleranța și sprijinul față de persoanele cu autism.

Cuvinte-cheie: autism, incluziune, empatie, educație socio-emoțională, activitate didactică, diversitate

1. Introducere

Educația incluzivă reprezintă una dintre direcțiile fundamentale ale sistemelor educaționale moderne, având ca obiectiv principal asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de particularitățile lor. În acest sens, promovarea valorilor precum empatia, respectul și acceptarea diversității devine o prioritate în activitatea didactică.

Ziua Internațională de Conștientizare a Autismului, marcată anual la data de 2 aprilie, oferă un context oportun pentru organizarea unor activități educative cu impact semnificativ asupra elevilor. Autismul, ca tulburare de dezvoltare, influențează modul în care o persoană

comunică, interacționează și percepe lumea înconjurătoare. De aceea, informarea corectă și sensibilizarea încă de la vârste mici sunt esențiale pentru construirea unei societăți incluzive.

Activitatea „Suntem alături de voi” a fost concepută ca un demers educațional integrat, adaptat particularităților de vârstă ale elevilor din ciclul primar, valorificând metode interactive și expresive.

2. Fundamentare teoretică

Literatura de specialitate subliniază importanța dezvoltării inteligenței emoționale în procesul educațional. Conform lui Goleman (1995), capacitatea de a recunoaște, înțelege și gestiona emoțiile proprii și ale celorlalți influențează semnificativ succesul social și personal al individului.

În context școlar, activitățile de educație socio-emoțională contribuie la:

- dezvoltarea empatiei;
- reducerea comportamentelor de respingere sau discriminare;
- crearea unui climat pozitiv în clasă;
- îmbunătățirea relațiilor interpersonale.

Abordarea temei autismului prin metode adaptate vârstei elevilor (povești, materiale vizuale, activități artistice) facilitează înțelegerea conceptelor abstracte și dezvoltă atitudini pozitive față de diversitate.

3. Scopul și obiectivele activității

Scopul activității a fost sensibilizarea elevilor cu privire la autism și formarea unor comportamente bazate pe empatie, respect și acceptare.

Obiective operaționale:

- să identifice, la nivel intuitiv, ce înseamnă autismul;
- să manifeste atitudini de acceptare față de persoanele diferite;
- să participe activ la realizarea unor produse artistice cu mesaj simbolic;

- să își exprime opiniile și emoțiile în cadrul discuțiilor;
- să conștientizeze importanța sprijinului și a prieteniei.

4. Descrierea activității

Activitatea s-a desfășurat în sala de clasă, favorizând implicarea activă a tuturor elevilor din clasa a III-a Step by Step de la Școala Gimnazială "Toma Cocișiu" Blaj .

4.1. Moment organizatoric și captarea atenției

Pentru a marca simbolic această zi, elevii au fost invitați să poarte articole vestimentare de culoare albastră. Această alegere a avut rolul de a crea un sentiment de unitate și de a introduce tema activității într-un mod vizual și accesibil.

Discuția introductivă a pornit de la întrebări simple: „Ce înseamnă să fim diferiți?“, „Cum ne simțim când cineva nu ne înțelege?“. Răspunsurile elevilor au evidențiat nevoia de acceptare și sprijin.

4.2. Informarea elevilor

Elevii au urmărit materiale video adaptate vârstei, care prezentau, într-o manieră simplificată, caracteristicile copiilor cu autism. Aceste resurse au evidențiat dificultățile de comunicare, sensibilitățile senzoriale, dar și abilitățile speciale pe care unele persoane le pot avea.

Vizionarea a fost urmată de discuții ghidate, în care elevii au fost încurajați să își exprime impresiile și să formuleze întrebări.

4.3. Activități practice și creative

Un moment central al activității a fost realizarea unei **inimi din piese de puzzle**. Fiecare elev a contribuit cu o piesă, decorată individual, care a fost integrată într-un întreg. Această activitate a simbolizat ideea că fiecare persoană, indiferent de diferențe, are un loc și un rol important în comunitate.

Ulterior, elevii au realizat un **copac al prieteniei**, folosind amprente palmelor pictate în albastru. Copacul a devenit un simbol al creșterii, al sprijinului reciproc și al conexiunii

dintre oameni. Implicarea directă a elevilor în realizarea acestui produs a avut un puternic impact emoțional.

4.4. Reflectarea și împărtășirea experiențelor

În etapa finală, elevii au participat la o discuție deschisă, în cadrul căreia au împărtășit experiențe personale sau situații în care au întâlnit persoane diferite. Unii au relatat despre colegi sau cunoscuți care au nevoie de mai multă răbdare și înțelegere.

Discuțiile au fost orientate spre identificarea unor comportamente adecvate: ajutorul oferit, evitarea etichetării, acceptarea diferențelor.

5. Rezultate și impact educațional

Activitatea a generat rezultate semnificative atât la nivel cognitiv, cât și emoțional:

- elevii au dobândit cunoștințe de bază despre autism;
- s-a dezvoltat empatia și capacitatea de înțelegere a celorlalți;
- s-a consolidat coeziunea grupului;

De asemenea, s-a observat o schimbare pozitivă în atitudinile elevilor, aceștia devenind mai deschiși și mai atenți la nevoile celor din jur.

6. Concluzii

Activitatea „Suntem alături de voi” demonstrează importanța integrării temelor de educație incluzivă în activitatea didactică. Prin metode interactive și creative, elevii pot înțelege concepte complexe și pot dezvolta comportamente bazate pe respect și empatie.

Bibliografie:

- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. New York: Bantam Books.
- Baron-Cohen, S. (2008). *Autism and Asperger Syndrome: The Facts*. Oxford: Oxford University Press.
- Frith, U. (2003). *Autism: Explaining the Enigma* (2nd ed.). Oxford: Blackwell Publishing.

Prof. Alina Mitoi
Liceul Tehnologic Baia de Fier, Gorj

Incluziunea școlară în cadrul orelor de biologie

Incluziunea școlară reprezintă procesul de adaptare a școlii la diversitatea nevoilor tuturor elevilor, inclusiv a celor cu cerințe educaționale speciale (CES).

Biologia, fiind o știință experimentală și vizuală, oferă oportunități unice, dar și provocări specifice pentru integrarea acestor elevi. Biologia facilitează înțelegerea propriului corp și a mediului înconjurător, elemente esențiale pentru autonomia elevilor cu dizabilități.

Lecțiile despre sănătate, nutriție și ecologie au o aplicabilitate practică imediată care poate spori stima de sine și integrarea socială a elevului.

Pentru a asigura accesul tuturor elevilor la conținut, profesorul poate utiliza:

- Designul Universal pentru Învățare): Prezentarea informației în formate multiple (text, audio, modele 3D, diagrame tactile).
- Adaptarea materialelor:
  - Pentru elevii cu deficiențe de vedere: Utilizarea mulajelor (scheletul uman, structura florii), planșe în relief și descrieri audio detaliate.
  - Pentru elevii cu deficiențe de auz: Subtitrarea materialelor video și utilizarea intensă a organizatorilor grafici.
  - Pentru elevii cu dizabilități intelectuale: Simplificarea textelor (limbaj ușor de înțeles), utilizarea pictogramelor și concentrarea pe noțiunile fundamentale (ex. „ce mănâncă animalele” în loc de mecanisme biochimice complexe).
- Învățarea prin cooperare: Formarea de grupuri heterogene în timpul experimentelor de laborator, unde elevul cu CES are un rol specific (ex. responsabil cu cronometrarea sau observarea vizuală).

Evaluarea trebuie să vizeze progresul individual, nu doar standardele naționale.

- Metode alternative: Portofolii, proiecte practice (realizarea unui ierbar), prezentări orale în locul testelor scrise sau teste cu itemi simplificați și suport vizual.
- Timp suplimentar: Acordarea unui timp extins pentru rezolvarea sarcinilor de lucru.

Incluziunea la ora de biologie nu înseamnă doar prezența fizică a elevului în clasă, ci participarea activă a acestuia la descoperirea lumii vii. Prin empatie și adaptare creativă, profesorul de biologie poate transforma o materie abstractă într-o experiență senzorială și cognitivă accesibilă tuturor.

Bibliografie

1. Alois, G. (2006). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată*. Editura Polirom, Iași.
2. Gherguț, A. (2001). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*. Editura Polirom, Iași.
3. Ungureanu, D. (2000). *Educația incluzivă*. Editura de Vest, Timișoara.
4. Ministerul Educației Naționale. *Ghid de bune practici pentru educația incluzivă*. (Disponibil online pe site-urile inspectoratelor școlare).
5. UNESCO. (1994). *Declarația de la Salamanca și cadrul de acțiune pentru nevoile educaționale speciale*.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Prof. Moroșanu Alina

Liceul Pedagogic “Nicolae Iorga” Botoșani

The positive outcome of social inclusion in schools

Social inclusion in schools is essential for fostering a positive and supportive learning environment where every student feels valued and empowered. Drawing from the principles of positive attitude and mindset presented in the provided material, social inclusion can be enhanced by cultivating optimism, respect, and constructive communication among students and staff.

A positive attitude acts as a mental filter through which individuals perceive their environment. In a school setting, encouraging students to adopt an optimistic outlook helps them focus on possibilities rather than limitations, enabling them to overcome social barriers and engage meaningfully with peers from diverse backgrounds. As a result, individuals with a positive attitude concentrate on solutions and recognize the strengths in others, which is fundamental to building inclusive relationships.

The concept of “clean mental windows” can be applied to social inclusion by encouraging students and educators to maintain openness and avoid the accumulation of negative judgments or prejudices that cloud perceptions of others. When students learn to “clean their windows” by addressing biases, criticisms, and misunderstandings, they create a clearer, more accepting view of their peers, which supports inclusivity.

Commitment and proactive actions are critical in achieving social inclusion. Schools must foster an environment where students are motivated to act positively, support one another, and engage collaboratively. The power of words and actions suggests that reinforcing positive language and responsible behavior can shape inclusive attitudes. For example, promoting

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

respectful communication and discouraging negative or exclusionary speech helps build a culture where all students feel safe and accepted.

Transforming challenges into opportunities is another key aspect. Difficult social situations or conflicts in school can be reframed as chances to learn empathy, develop problem-solving skills, and strengthen community bonds. This aligns with the idea that unfavorable situations reveal hidden potential and open new doors, encouraging resilience and mutual respect among students.

Finally, associating with positive influences—peers and educators who model supportive and inclusive behavior—strengthens social inclusion. The impact of surrounding oneself with beneficial people who inspire and uplift should be highlighted considering that it can be directly applicable in schools aiming to create a nurturing and inclusive community.

In conclusion, social inclusion in schools thrives when positive attitudes are cultivated, mental openness is maintained, commitment to inclusion is embraced, challenges are seen as growth opportunities, and positive social interactions are encouraged. These elements contribute to a school culture where every student can succeed academically and socially.

Profesor educație timpurie Tanasă Ana Maria
Școala Profesională” Sfântul Apostol Andrei” Smârdan

Școala pozitivă – fundament al incluziunii sociale în educația timpurie

Educația timpurie reprezintă una dintre cele mai importante etape în dezvoltarea copilului, având un rol decisiv în formarea competențelor fundamentale necesare integrării sociale și școlare. În această perioadă, copiii își construiesc primele reprezentări despre sine, despre ceilalți și despre lume, iar experiențele trăite în mediul educațional influențează profund evoluția lor ulterioară. Din acest motiv, calitatea mediului educațional și a relațiilor stabilite în grădiniță devin factori esențiali în conturarea unei dezvoltări armonioase.

În contextul actual al societății, caracterizat prin diversitate culturală, socială și individuală, educația este chemată să răspundă unor provocări tot mai complexe. Creșterea numărului de copii proveniți din medii diferite, precum și nevoia de a asigura egalitatea de șanse pentru toți, impun adoptarea unor practici educaționale incluzive și flexibile. Astfel, incluziunea socială devine o direcție prioritară în educația timpurie, având ca scop integrarea tuturor copiilor într-un mediu care le respectă unicitatea și le valorifică potențialul.

În acest cadru, conceptul de „școală pozitivă” se conturează ca o abordare modernă și eficientă, centrată pe bunăstarea emoțională a copilului și pe dezvoltarea unor relații sănătoase. Școala pozitivă nu se limitează la dimensiunea cognitivă a educației, ci pune accent pe crearea unui climat afectiv securizant, în care copiii se simt acceptați, încurajați și sprijiniți. Aceasta promovează valori precum empatia, respectul, cooperarea și responsabilitatea, contribuind la formarea unei atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți.

Relația dintre școala pozitivă și incluziunea socială este una profundă și interdependentă. Un mediu educațional pozitiv facilitează integrarea copiilor, reduce riscul de excluziune și susține dezvoltarea unor relații bazate pe acceptare și colaborare. În același timp, incluziunea socială consolidează principiile școlii pozitive, oferind fiecărui copil oportunitatea de a participa activ și de a se simți valorizat.

Prin urmare, abordarea educației timpurii din perspectiva școlii pozitive devine o necesitate, nu doar o opțiune. Aceasta contribuie la formarea unor indivizi echilibrați emoțional,

capabili să relaționeze eficient și să se integreze armonios în societate. Articolul de față își propune să evidențieze rolul școlii pozitive ca fundament al incluziunii sociale în educația timpurie, subliniind importanța practicilor educaționale centrate pe copil și pe nevoile acestuia.

Conceptul de „școală pozitivă” își are originea în principiile psihologiei pozitive și ale educației centrate pe copil, orientări care pun accent pe dezvoltarea armonioasă a individului, pe valorificarea resurselor interne și pe cultivarea stării de bine. În educația timpurie, acest concept capătă o semnificație aparte, deoarece vârsta preșcolară reprezintă perioada în care se pun bazele dezvoltării emoționale, sociale și cognitive.

Școala pozitivă nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci urmărește formarea unor copii echilibrați, încrezători și capabili să stabilească relații sănătoase cu cei din jur. În acest sens, accentul se deplasează de la performanța strict academică către dezvoltarea globală a copilului, incluzând dimensiuni precum inteligența emoțională, autonomia, reziliența și capacitatea de adaptare.

Un element central al școlii pozitive îl reprezintă climatul educațional, care trebuie să fie sigur, predictibil și suportiv. Copiii au nevoie să se simtă acceptați și apreciați pentru ceea ce sunt, nu doar pentru ceea ce realizează. Un astfel de mediu reduce anxietatea, stimulează curiozitatea și încurajează implicarea activă în procesul de învățare. Relațiile dintre copii și dintre copii și adulți sunt fundamentate pe respect reciproc, empatie și comunicare deschisă.

De asemenea, școala pozitivă promovează o abordare bazată pe punctele forte ale copilului. În loc să se concentreze exclusiv pe corectarea dificultăților, educatorul identifică și valorifică abilitățile fiecărui copil, contribuind astfel la creșterea stimei de sine și la dezvoltarea unei imagini de sine pozitive. Feedback-ul oferit este constructiv, încurajator și orientat spre progres, nu spre sancțiune.

Un alt aspect definitoriu este învățarea prin experiență și joc, metode specifice educației timpurii. Activitățile sunt organizate astfel încât să stimuleze explorarea, creativitatea și colaborarea. Jocul devine un instrument esențial prin care copiii învață să comunice, să coopereze și să își exprime emoțiile într-un mod adecvat. În acest cadru, greșeala nu este percepută ca un eșec, ci ca o oportunitate de învățare.

Școala pozitivă acordă o atenție deosebită și dezvoltării competențelor socio-emoționale. Copiii sunt sprijiniți să își recunoască și să își gestioneze emoțiile, să dezvolte empatie față de ceilalți și să își construiască relații bazate pe încredere. Activitățile de grup,

discuțiile ghidate și jocurile de rol contribuie la formarea acestor competențe esențiale pentru integrarea socială.

În plus, autonomia copilului este încurajată constant. Prin implicarea în activități zilnice, luarea unor decizii simple și asumarea responsabilităților adecvate vârstei, copiii își dezvoltă încrederea în propriile capacități. Acest proces contribuie la formarea unor indivizi independenți, capabili să facă față provocărilor.

Nu în ultimul rând, școala pozitivă presupune o relație strânsă între grădiniță, familie și comunitate. Părinții sunt considerați parteneri activi în educație, iar colaborarea cu aceștia asigură coerența mesajelor educaționale și sprijină dezvoltarea copilului într-un mod unitar. Incluziunea socială presupune acceptarea și integrarea tuturor copiilor, indiferent de diferențele de ordin cultural, social, economic sau de dezvoltare. În educația timpurie, aceasta se manifestă prin asigurarea egalității de șanse și prin adaptarea activităților la nevoile individuale ale copiilor.

Școala pozitivă creează cadrul ideal pentru realizarea incluziunii sociale. Prin promovarea unui climat emoțional securizant, copiii se simt acceptați și încurajați să participe activ la activități.

Elemente cheie ale acestei relații:

- empatia – copiii învață să înțeleagă și să accepte diferențele;
- respectul – fiecare copil este valorizat pentru unicitatea sa;
- cooperarea – activitățile de grup stimulează integrarea socială;
- sprijinul emoțional – cadrul didactic oferă siguranță și încredere.

Prin aceste mecanisme, școala pozitivă contribuie la prevenirea marginalizării și la dezvoltarea unui climat educațional incluziv.

Cadrul didactic are un rol esențial în construirea unei școli pozitive și incluzive. Prin atitudinea și practicile sale, acesta influențează direct modul în care copiii percep diversitatea și relaționează unii cu alții.

Responsabilități principale:

- adaptarea activităților la nivelul fiecărui copil;
- utilizarea unui limbaj pozitiv și încurajator;
- promovarea colaborării în detrimentul competiției excesive;
- identificarea și valorificarea punctelor forte ale copiilor;

- gestionarea conflictelor prin metode constructive.

Un educator empatic și deschis creează un mediu în care fiecare copil se simte important și acceptat.

În activitatea zilnică din grădiniță, incluziunea poate fi susținută printr-o serie de strategii concrete:

- jocuri de cooperare care încurajează lucrul în echipă;
- activități diferențiate, adaptate ritmului fiecărui copil;
- povești și materiale educative care promovează diversitatea;
- rutine zilnice care dezvoltă autonomia și responsabilitatea;
- încurajarea exprimării emoțiilor prin activități creative;
- implicarea părinților în activități educaționale.

Aceste metode contribuie la crearea unui mediu în care copiii învață să fie toleranți, empatici și deschiși.

În contextul actual al educației, caracterizat prin diversitate și nevoia de adaptare la cerințe tot mai complexe, școala pozitivă se conturează ca un model educațional esențial pentru susținerea incluziunii sociale în educația timpurie. Aceasta nu reprezintă doar o schimbare de perspectivă, ci o transformare profundă a modului în care este înțeles și realizat actul educațional, punând în centrul său copilul, cu nevoile, emoțiile și potențialul său unic.

În perspectivă, promovarea școlii pozitive în educația timpurie reprezintă o investiție în viitorul societății. Copiii care cresc într-un mediu incluziv și suportiv devin adulți capabili să respecte diversitatea, să manifeste empatie și să contribuie activ la construirea unei comunități echilibrate și solidare. Astfel, educația nu mai este privită doar ca un proces de transmitere a cunoștințelor, ci ca un demers complex de formare a unor valori și atitudini esențiale pentru conviețuirea socială.

În concluzie, școala pozitivă constituie fundamentul unei educații incluzive autentice, oferind cadrul necesar pentru dezvoltarea integrală a copilului și pentru asigurarea egalității de șanse. Implementarea consecventă a principiilor sale în educația timpurie contribuie la formarea unei generații mai tolerante, mai responsabile și mai bine pregătite pentru provocările unei societăți în continuă schimbare.

Bibliografie

- Bocoș, M. (2013). *Instruirea interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Cucuș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Neacșu, I. (2010). *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Iași: Editura Polirom.
- Vrasmaș, E. (2008). *Intervenția educațională timpurie*. București: Editura Aramis.
- Piaget, J. (1972). *Psihologia copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press.
- UNESCO (2009). *Policy Guidelines on Inclusion in Education*. Paris: UNESCO.
- Ministerul Educației (2019). *Curriculum pentru educația timpurie*. București.

Prof. înv. Primar: Anechitei Elena-Loredana

Școala Gimnazială Vânători

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Societatea contemporană se confruntă cu provocări complexe generate de diversitate, inegalitate socială și schimbări rapide în toate domeniile vieții. În acest context, educația capătă un rol esențial nu doar în transmiterea cunoștințelor, ci și în formarea unor indivizi capabili să trăiască armonios într-o comunitate diversă. Conceptul de „școală pozitivă” se înscrie în această paradigmă modernă, punând accent pe dezvoltarea emoțională, socială și cognitivă a elevilor, într-un climat educațional bazat pe respect, empatie și incluziune. Școala pozitivă își are rădăcinile în psihologia pozitivă, un domeniu dezvoltat de Martin Seligman, care promovează valorificarea punctelor forte ale individului și cultivarea stării de bine. În mediul educațional, acest concept presupune crearea unui climat în care elevii se simt în siguranță, apreciați și motivați să învețe. Accentul nu mai este pus exclusiv pe performanță academică, ci și pe

dezvoltarea competențelor socio-emoționale, precum empatia, cooperarea, reziliența și autoreglarea emoțională.

Incluziunea socială, pe de altă parte, reprezintă un principiu fundamental al educației moderne, care presupune asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de statutul socio-economic, etnie, dizabilitate sau alte caracteristici individuale. Într-o școală incluzivă, diversitatea nu este percepută ca un obstacol, ci ca o resursă valoroasă pentru învățare și dezvoltare. Integrarea conceptului de școală pozitivă în contextul incluziunii sociale presupune adoptarea unor practici educaționale centrate pe elev, care valorizează unicitatea fiecărui copil. Profesorii devin facilitatori ai învățării, iar relația educațională se bazează pe încredere și respect reciproc. Un climat pozitiv în clasă contribuie la reducerea discriminării și a marginalizării, oferind tuturor elevilor șanse egale de dezvoltare.

Un element esențial al școlii pozitive este promovarea relațiilor interpersonale sănătoase. Elevii sunt încurajați să colaboreze, să comunice eficient și să își exprime emoțiile într-un mod constructiv. Activitățile de grup, proiectele colaborative și discuțiile deschise contribuie la dezvoltarea sentimentului de apartenență și la consolidarea coeziunii sociale. În acest fel, copiii învață să respecte diferențele și să aprecieze diversitatea.

De asemenea, școala pozitivă pune accent pe identificarea și dezvoltarea punctelor forte ale fiecărui elev. În loc să se concentreze exclusiv pe deficiențe sau greșeli, profesorii sunt încurajați să evidențieze reușitele și progresul individual. Această abordare contribuie la creșterea stimei de sine și la dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare. În contextul incluziunii sociale, această perspectivă este deosebit de importantă pentru elevii vulnerabili, care se pot confrunța cu dificultăți suplimentare. Sprijinul emoțional și recunoașterea eforturilor lor pot face diferența între abandon școlar și succes educațional.

Un alt aspect important este adaptarea procesului educațional la nevoile individuale ale elevilor. Într-o școală incluzivă și pozitivă, metodele de predare sunt flexibile și diversificate, pentru a răspunde stilurilor diferite de învățare. Profesorii utilizează strategii interactive, materiale variate și tehnologie educațională pentru a facilita accesul tuturor elevilor la conținutul educațional.

Colaborarea dintre școală și familie reprezintă, de asemenea, un pilon esențial al școlii pozitive. Părinții sunt considerați parteneri activi în procesul educațional, iar comunicarea constantă între cadrele didactice și familie contribuie la crearea unui mediu coerent și stabil pentru dezvoltarea copilului. În cazul elevilor proveniți din medii defavorizate, această colaborare este cu atât mai importantă, deoarece poate asigura sprijinul necesar pentru integrarea și succesul școlar.

Formarea cadrelor didactice joacă un rol crucial în implementarea conceptului de școală pozitivă. Profesorii trebuie să fie pregătiți nu doar din punct de vedere didactic, ci și emoțional și social, pentru a gestiona diversitatea și pentru a crea un climat incluziv. Dezvoltarea competențelor de comunicare, empatie și management al clasei este esențială pentru succesul acestui model educațional. De asemenea, politicile educaționale trebuie să susțină promovarea incluziunii și a bunăstării în școli. Investițiile în resurse educaționale, programe de sprijin și formare profesională sunt necesare pentru a asigura implementarea eficientă a acestor principii.

În concluzie, școala pozitivă în contextul incluziunii sociale reprezintă un model educațional modern, care răspunde nevoilor actuale ale societății. Prin promovarea stării de bine, a relațiilor sănătoase și a respectului pentru diversitate, acest tip de școală contribuie la formarea unor indivizi echilibrați, responsabili și capabili să se adapteze la provocările vieții. Implementarea acestui model necesită eforturi susținute din partea tuturor actorilor implicați în educație, dar beneficiile pe termen lung sunt semnificative atât pentru individ, cât și pentru societate.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie:

- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. New York: Free Press.
- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. New York: Bantam Books.
- UNESCO (2017). *A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education*. Paris: UNESCO.
- OECD (2019). *The OECD Learning Compass 2030*. Paris: OECD Publishing.
- European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2018). *Inclusive School Leadership*. Odense, Denmark.

Prof. Anghelescu Alina-Ruxandra

Liceul Teoretic, Tudor Arghezi', Tg. Cărbunești, Gorj

Construire un climat éducatif bienveillant dans des contextes d'apprentissage diversifiés

L'évolution des sociétés contemporaines, marquées par la diversité culturelle, linguistique et sociale, impose aux systèmes éducatifs de repenser leurs finalités et leurs pratiques. Dans ce contexte, l'éducation positive apparaît comme une réponse pertinente aux défis de l'inclusion sociale. Elle repose sur une vision de l'élève considéré dans sa globalité, en tant qu'individu doté de ressources, d'émotions et de capacités de développement. Loin de se limiter à une approche centrée sur les performances académiques, elle valorise le bien-être, la motivation et l'engagement, éléments essentiels pour favoriser la réussite de tous les apprenants.

Les apports de la psychologie positive ont profondément influencé cette orientation pédagogique. En mettant l'accent sur les émotions positives, les relations interpersonnelles et le sentiment d'accomplissement, cette approche propose de créer un cadre éducatif dans lequel chaque élève peut trouver sa place. Dans une perspective inclusive, cela implique de dépasser une logique de normalisation pour reconnaître la singularité des parcours et des profils. L'inclusion sociale ne consiste pas uniquement à accueillir des élèves différents, mais à adapter les pratiques afin que cette diversité devienne une richesse pour l'ensemble du groupe.

Les théories socio-constructivistes apportent également un éclairage important. L'apprentissage est envisagé comme un processus dynamique, construit à travers les interactions avec les autres et avec l'environnement. Dans une classe hétérogène, ces interactions deviennent un levier puissant pour favoriser l'intégration et la coopération. Le rôle de l'enseignant ne se limite plus à la transmission des savoirs : il s'agit plutôt d'accompagner les élèves, de structurer les échanges et de créer des situations propices à la participation de chacun.

Dans la pratique, l'éducation positive se traduit par des choix pédagogiques concrets. La différenciation des activités permet de prendre en compte les besoins variés des apprenants, qu'il s'agisse de leur niveau, de leur rythme ou de leurs intérêts. Elle peut se manifester à travers la diversité des supports, la modulation des consignes ou encore l'aménagement des modalités de travail.

L'apprentissage coopératif, quant à lui, favorise la solidarité entre élèves et contribue à instaurer un climat de classe plus inclusif. En travaillant ensemble, les apprenants développent non seulement leurs compétences académiques, mais aussi leurs compétences sociales.

Le climat de classe joue un rôle déterminant dans cette démarche. Un environnement fondé sur la confiance, le respect et l'écoute favorise l'expression de chacun et limite les situations d'exclusion. L'enseignant est au cœur de ce processus : par son attitude, ses choix pédagogiques et sa manière d'interagir avec les élèves, il contribue à instaurer un cadre sécurisant. L'attention portée aux émotions, souvent négligée dans les approches traditionnelles, devient ici un élément central. Reconnaître les ressentis des élèves et leur offrir des espaces d'expression participe à la construction d'un environnement favorable aux apprentissages.

Dans l'enseignement du français langue étrangère, ces principes trouvent des applications particulièrement intéressantes. L'apprentissage d'une langue implique en effet une exposition à l'altérité, ce qui en fait un terrain privilégié pour développer des compétences interculturelles. Le professeur peut s'appuyer sur cette dimension pour proposer des activités qui valorisent la diversité des expériences et des identités. Les projets collectifs, les mises en situation ou les échanges autour de thématiques culturelles permettent de mobiliser les élèves tout en renforçant leur sentiment d'appartenance au groupe.

L'évaluation constitue également un domaine dans lequel l'éducation positive peut transformer les pratiques. Une approche centrée sur les progrès et les efforts, plutôt que sur les seules performances, contribue à renforcer la motivation des apprenants. Les retours formulés de manière constructive aident les élèves à identifier leurs acquis et à envisager des pistes d'amélioration. L'implication des élèves dans le processus d'évaluation, à travers l'auto-évaluation ou la co-évaluation, favorise par ailleurs leur autonomie et leur responsabilisation.

Le professeur de français dispose ainsi de nombreux leviers pour mettre en œuvre une pédagogie à la fois positive et inclusive. Le choix de supports variés, issus de différentes aires francophones, permet d'élargir les horizons culturels et de valoriser les parcours des élèves. L'organisation de travaux en groupe, l'encouragement à la prise de parole et la reconnaissance des réussites, même partielles, contribuent à instaurer une dynamique de classe plus équitable. Dans ce cadre, l'erreur n'est plus perçue comme un échec, mais comme une étape normale du processus d'apprentissage.

Enfin, l'inclusion sociale dans une perspective d'éducation positive suppose une ouverture au-delà de la classe. La collaboration avec les familles, la prise en compte des contextes socioculturels et

l'inscription des apprentissages dans des situations concrètes renforcent le sens donné à l'école. Le professeur de français, en tant que médiateur linguistique et culturel, occupe une position privilégiée pour favoriser ces liens et accompagner les élèves dans leur intégration.

Ainsi, l'éducation positive ne se réduit pas à un ensemble de techniques, mais s'inscrit dans une vision globale de l'éducation, fondée sur la reconnaissance de chaque individu et sur la volonté de construire une école plus juste. Dans un contexte marqué par les enjeux de l'inclusion sociale, elle offre des perspectives concrètes pour répondre à la diversité des besoins et pour promouvoir la réussite de tous.

Bibliographie

Seligman, M. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. New York: Free Press.

Vygotski, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press.

Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. London: Routledge.

UNESCO (2017). *A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education*. Paris: UNESCO.

OECD (2015). *Students, Computers and Learning: Making the Connection*. Paris: OECD Publishing.

Prof. Anton Gabriela Maria

Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” Constanța

Rolul profesorului în școala incluzivă

Potrivit studiilor internaționale privind evoluțiile la nivel mondial, în ultimele decenii s-au înregistrat progrese notabile în ceea ce privește protecția și asigurarea respectării drepturilor copiilor, în particular, a dreptului la educație. Există o abordare generală privind importanța educației și a asigurării accesului la educație pentru toți copiii, ca mod de realizare a altor drepturi fundamentale ale omului și mijloc de modelare a dezvoltării viitoare a umanității¹. Acest consens a fost tradus în acțiuni concrete care au propulsat procese ample, ce au contribuit la aducerea în mediile educaționale a milioane de copii, altădată respinși și excluși. Totuși, deși există un cadru cuprinzător de instrumente, standarde și angajamente privind drepturile copilului și de monitorizare a progreselor realizate în acest domeniu, realitatea curentă pentru milioane de copii la nivel global contrastează puternic cu aceste angajamente și obiective. Disparitățile economice și, parțial, cele socioculturale, sărăcia, migrația, dispersarea familiilor, dizabilitatea sunt doar câțiva din factorii care determină riscul de izolare socială a unor categorii de indivizi, principiile coeziunii și solidarității umane fiind puternic afectate. Manifestarea cea mai evidentă a acestui fenomen este excluderea de la educație, cu repercusiuni puternice asupra inserției sociale, în general. Situația respectivă explică importanța deosebită acordată educației incluzive ca fenomen și proces promovat în scopul (re)stabilirii echității sociale.

Cele mai actuale orientări în domeniul incluziunii statuează importanța câtorva principii-cheie în vederea asigurării educației incluzive efective și de calitate. Unul din acestea vizează formarea cadrelor didactice (educatori, învățători, profesori, psihologi, logopezi etc.), astfel încât acestea să posede atitudinile, valorile și competențele corespunzătoare și necesare pentru activitate eficientă în mediul educațional incluziv. Cadrele didactice profesioniste, bine instruite, sunt esențiale pentru realizarea demersului de incluziune, educație de calitate echitabilă și învățare de-a lungul vieții pentru toți. Este vital ca fiecare cadru didactic, care

activează la orice nivel al sistemului de învățământ, să fie pregătit pentru a organiza și realiza un proces educațional cuprinzător, ce creează acces și participare reală și asigură performanțele.

Complexitatea atribuțiilor pe care le exercită zilnic cadrul didactic impune o foarte bună cunoaștere de către acesta a informațiilor care țin strict de specialitatea sa, dar și a unor conținuturi trans-disciplinare pentru a realiza obiectivele unei educații de calitate. În această ordine de idei, este necesar ca sistemul de formare inițială a cadrelor didactice să cuprindă programe ce abordează în complexitate problematica educației incluzive, să conducă spre dobândirea de astfel de cunoștințe și abilități care să asigure că toate cadrele didactice sunt familiarizate cu metodologiile centrate pe copil, sunt capabile să predea în medii diferite și să realizeze în mod adecvat predarea diferențiată, să valorifice punctele forte ale copiilor și să răspundă necesităților lor.

Promovarea incluziunii și predarea din perspectivă incluzivă necesită o viziune largă și competențe specifice pe care trebuie să le posede toate cadrele didactice, nu doar, cum se crede în mod eronat, cele care asistă direct un copil cu cerințe educaționale speciale. Educația incluzivă și sistemele de învățământ, în general, au evoluat până în punctul în care toate cadrele didactice trebuie să știe că diversitatea este prezentă în grupurile de copii la toate nivelurile de educație și că abordarea diferitelor cerințe ale copiilor este ceea ce marchează fundamental noile tendințe în educație.

În acest cadru general, pedagogii trebuie să fie pregătiți pentru inovarea continuă în domeniul tehnologiilor educaționale, astfel încât să răspundă necesităților diferite și în continuă schimbare ale celor care învață. Aspectul-cheie al inovării, care trebuie să guverneze predarea și procesul educațional în general, este flexibilitatea: o abordare flexibilă și sensibilă la cerințele speciale ale fiecărui copil/tânăr constituie standardul de bază pe care se edifică sistemul de formare a cadrelor didactice.

Incluziunea eficientă nu se bazează doar pe structuri formale, ci pe cultivarea empatiei, a compasiunii și a „radarului social” pentru a accepta și a înțelege diversitatea. Pentru a putea empatiza cu ceilalți, indivizii trebuie mai întâi să își recunoască propriile emoții și reacții. Această conștientizare facilitează identificarea cu trăirile altor persoane și creează premisele unor relații bazate pe respect reciproc. În același timp, empatia stimulează comportamente prosociale, precum cooperarea, sprijinul și solidaritatea.

În contextul societăților contemporane, caracterizate prin diversitate culturală și socială, cultivarea empatiei devine esențială pentru promovarea incluziunii în școli.

Conform psihologului Daniel Goleman, empatia nu este doar o trăsătură înnăscută, ci și o competență care poate fi cultivată și dezvoltată prin educație și experiențe sociale. Prin interacțiuni frecvente cu persoane din medii culturale, etnice sau sociale diferite, oamenii își pot extinde capacitatea de a înțelege perspective variate asupra lumii. În acest fel, contactul direct cu diversitatea contribuie la diminuarea barierelor psihologice și la dezvoltarea unei atitudini deschise și tolerante.

Prin înțelegerea perspectivelor diferite și prin acceptarea faptului că fiecare individ are propria identitate și propriile experiențe, copiii pot construi relații mai echilibrate și mai unite. Astfel, empatia contribuie la reducerea discriminării și la crearea unui climat educațional în care diversitatea este percepută ca o resursă valoroasă, nu ca o sursă de conflict.

Stereotipurile și prejudecățile joacă un rol important în apariția excluziei sociale, deoarece influențează modul în care oamenii percep și tratează persoanele care aparțin unor grupuri diferite. Potrivit lui Goleman, aceste mecanisme psihologice apar adesea automat și pot determina comportamente de discriminare sau marginalizare, chiar și atunci când indivizii nu sunt conștienți de ele.

Prejudecățile apar atunci când aceste stereotipuri sunt însoțite de emoții negative, cum ar fi neîncrederea, frica sau respingerea. Astfel, prejudecățile pot influența reacțiile emoționale și comportamentul oamenilor în mod inconștient. De exemplu, un copil poate manifesta reticență, evitare sau lipsă de empatie față de cineva perceput ca aparținând unui grup diferit. În timp, aceste reacții pot crea bariere în comunicare și colaborare, contribuind la apariția conflictelor și a distanței sociale. Consecința acestor procese este excluderea socială, care se manifestă prin marginalizarea unor persoane sau grupuri și prin limitarea accesului acestora la resurse, oportunități sau relații sociale. Excluderea socială nu afectează doar persoanele marginalizate, ci și societatea în ansamblu, deoarece reduce coeziunea socială și încrederea dintre oameni.

Pentru a combate aceste efecte, profesorul trebuie să propună la clasă activități care dezvoltă empatia și inteligența socială. Prin conștientizarea propriilor prejudecăți și prin contactul direct cu persoane din medii diferite, elevii pot învăța să depășească stereotipurile și

să dezvolte relații bazate pe respect și înțelegere. În acest mod, cultivarea empatiei contribuie la crearea unui climat social mai incluziv, în care diversitatea este acceptată și valorizată.

Profesorul are un rol esențial în cultivarea empatiei în rândul elevilor, contribuind astfel la prevenirea comportamentelor discriminatorii și la promovarea unui climat educațional incluziv. Prin utilizarea unor metode interactive, precum jocurile de rol, studiile de caz, discuțiile ghidate sau activitățile de cooperare, elevii sunt încurajați să înțeleagă perspective diferite și să conștientizeze emoțiile și experiențele celorlalți. De asemenea, analiza unor situații de discriminare sau excludere socială poate stimula reflecția critică și dezvoltarea unei atitudini bazate pe respect și toleranță. În acest context, profesorul devine un facilitator al dialogului și un model de comportament social pozitiv, promovând valori precum solidaritatea, acceptarea diversității și egalitatea de șanse. Astfel, dezvoltarea empatiei în mediul școlar contribuie la formarea unor relații armonioase între elevi și la consolidarea unei culturi a nondiscriminării.

În concluzie, dezvoltarea empatiei reprezintă un element fundamental pentru acceptarea diversității și pentru consolidarea relațiilor sociale sănătoase. Prin educație, dialog și deschidere față de experiențele celorlalți, empatia poate deveni un instrument esențial în construirea unei societăți incluzive și respectuoase.

Bibliografie:

- Băran-Pescaru A. Parteneriat în educație. București: Aramis Print, 2004
- Goleman D., *Inteligența socială: Noua știință a relațiilor umane*, Ed. Curtea Veche, 2018.

Prof. Băcă Alina-Mihaela
Liceul Teoretic „Carmen Sylva” Eforie

Școala Pozitivă: Incluziune și Inovație prin Digitalizare

Conceptul de „școală pozitivă” a depășit granițele unei simple teorii educaționale, devenind o necesitate imperativă în contextul actual, marcat de diversitate și digitalizare.

Într-o societate care tinde spre incluziune socială deplină, educația trebuie să se adapteze pentru a oferi fiecărui elev, indiferent de bagajul său socio-cultural sau de nivelul de achiziții cognitive, șansa de a se simți valorizat și implicat. În acest peisaj, instrumentele digitale nu mai sunt doar accesorii, ci devin piloni fundamentali care permit crearea unui mediu de învățare stimulat, capabil să mențină atenția elevilor prin interactivitate și să transforme clasa într-un spațiu al succesului colectiv.

Utilizarea tehnologiei în cadrul orelor de istorie facilitează o trecere firească de la simpla memorare a datelor cronologice către o înțelegere profundă și critică a fenomenelor trecute. Scenariul didactic construit în manieră digitală reușește să transforme sarcinile de lucru, adesea percepute ca monotone, în provocări atractive. Prin intermediul elementelor de gamificare și al resurselor multimedia, implicarea activă a elevilor crește exponențial.

Această abordare este esențială în contextul incluziunii, deoarece mediul digital oferă multiple căi de acces la informație (vizuală, auditivă, chinestezică), permițând fiecărui elev să proceseze conținutul în ritmul propriu.

Resursele Educaționale Deschise (RED) reprezintă motorul acestei transformări pedagogice. Ele oferă o libertate de colaborare și o varietate de materiale care pot fi personalizate în funcție de nevoile specifice ale clasei. Un exemplu elocvent de bune practici în acest sens este resursa educațională „Renașterea – geneza spiritului modern”. Acest obiect digital interactiv este conceput special pentru elevii de gimnaziu, având rolul de a clarifica elementele de modernitate care au definit această epocă de tranziție.

Integrată în lecția despre „Renaștere și umanism”, resursa servește nu doar ca instrument de aprofundare, ci și ca punte de legătură interdisciplinară, putând fi utilizată cu succes în activități de recapitulare sau consolidare a cunoștințelor.

Adaptarea conținutului la programa școlară de clasa a VI-a demonstrează că tehnologia nu exclude rigoarea academică. Din contră, ea sprijină formarea unor competențe-cheie, precum utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice. Într-un colectiv eterogen, format atât din elevi de nivel avansat, care participă la concursuri de profil, cât și din elevi de nivel mediu, resursa digitală funcționează ca un egalizator de șanse. Elevii avansați sunt provocați să exploreze surse istorice complexe și să rezolve sarcini de sinteză, în timp ce elevii care necesită sprijin suplimentar beneficiază de suportul vizual și de feedback-ul imediat oferit de aplicațiile interactive.

Succesul activității educaționale este garantat și de dotările logistice moderne ale sălii de clasă. Prezența tablei inteligente, a proiectorului și a laptopului, dublată de utilizarea dispozitivelor proprii ale elevilor (telefoane smart sau tablete), creează un ecosistem digital complet. Această infrastructură permite implementarea unor aplicații variate care stimulează gândirea critică. De exemplu, platforme precum LearningApps și Wordwall transformă verificarea cunoștințelor într-o activitate ludică, reducând anxietatea evaluării. Padlet oferă un spațiu de colaborare unde elevii își pot expune ideile simultan, încurajând dialogul și respectul pentru opinia celuilalt – piloni centrali ai incluziunii sociale.

Mai mult, utilizarea instrumentului Canva pentru realizarea unor produse de învățare vizuale permite elevilor să își manifeste creativitatea, transformând informația brută în postere sau prezentări estetice care reflectă spiritul modernității. Integrarea videoclipurilor și a imaginilor sugestive în aceste sarcini de lucru face ca „Renașterea” să nu mai fie doar un capitol dintr-un manual, ci o experiență senzorială și intelectuală vie. Elevii nu mai sunt doar spectatori ai istoriei, ci devini exploratori care navighează prin resurse digitale pentru a descoperi geneza spiritului modern.

În concluzie, implementarea modelului de „școală pozitivă” prin intermediul tehnologiei digitale reprezintă soluția optimă pentru provocările educației contemporane. Prin utilizarea inteligentă a Resurselor Educaționale Deschise și a aplicațiilor interactive, procesul de predare a istoriei devine incluziv, stimulat și orientat către elev. Această abordare nu doar că sporește performanța școlară, dar cultivă și autonomia și responsabilitatea necesare învățării pe tot parcursul vieții. Într-o astfel de clasă, tehnologia încetează să mai fie un scop în sine și devine limbajul comun prin care se construiește o comunitate educațională unită și pregătită pentru viitor.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie

Cucoș, C. (2006). *Informatizarea în educație. Aspecte psiho-pedagogice și metodice*. Editura Polirom, Iași.

Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: O nouă înțelegere vizionară asupra fericirii și a stării de bine* (pentru fundamentarea conceptului de educație pozitivă).

Hattie, J. (2014). *Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori*. Editura Trei, București.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Prof. Beciu Violeta Diana

Liceul Tehnologic 'Grigore Moisil' Brăila

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale

Societatea contemporană se află într-un proces continuu de transformare, determinat de globalizare, mobilitate și diversitate culturală. În acest context, sistemul educațional este chemat să răspundă unor nevoi din ce în ce mai complexe, printre care se numără și asigurarea incluziunii sociale pentru toți elevii. Educația pozitivă reprezintă o direcție modernă, centrată pe dezvoltarea armonioasă a individului, care susține integrarea și participarea activă a tuturor copiilor în mediul școlar. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Educația pozitivă își are fundamentul în psihologia pozitivă, orientare care pune accent pe punctele forte ale individului și pe dezvoltarea stării de bine. În școală, acest tip de abordare presupune promovarea unui climat bazat pe respect reciproc, siguranță emoțională și încredere. Elevii nu sunt definiți prin dificultățile lor, ci prin potențialul pe care îl pot valorifica prin sprijin adecvat. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

În cadrul incluziunii sociale, educația pozitivă devine un instrument esențial pentru reducerea inegalităților. Elevii proveniți din medii defavorizate, cei cu cerințe educaționale speciale sau cei aparținând minorităților au nevoie de un cadru educațional care să le ofere sprijin și oportunități egale de dezvoltare. Prin valorizarea diversității, școala poate deveni un spațiu al echității. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Un rol central în implementarea educației pozitive îl are cadrul didactic. Profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci un facilitator al învățării, un ghid și un model de comportament. Prin utilizarea unui limbaj pozitiv, a feedback-ului constructiv și a strategiilor

de încurajare, acesta contribuie la dezvoltarea stimei de sine a elevilor. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Climatul clasei influențează în mod direct procesul de învățare. Un mediu caracterizat prin sprijin emoțional și acceptare favorizează implicarea activă a elevilor și reduce anxietatea școlară. Elevii se simt în siguranță să își exprime ideile și să participe la activități, fără teama de a fi judecați. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Metodele didactice utilizate în educația pozitivă sunt variate și centrate pe elev. Învățarea prin cooperare, proiectele de grup și activitățile interactive contribuie la dezvoltarea competențelor sociale și la consolidarea relațiilor dintre elevi. Aceste metode încurajează participarea tuturor și valorificarea diversității. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Un alt aspect important îl reprezintă dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Elevii învață să își recunoască emoțiile, să le gestioneze și să relaționeze eficient cu ceilalți. Empatia și respectul sunt esențiale pentru construirea unui mediu incluziv. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Educația pozitivă contribuie la prevenirea fenomenelor de excludere și discriminare. Prin promovarea valorilor precum toleranța și solidaritatea, elevii devin mai deschiși și mai responsabili. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Evaluarea trebuie să fie orientată spre progres și dezvoltare, nu doar spre rezultate. Feedback-ul constructiv ajută elevii să își identifice punctele forte și să își îmbunătățească performanțele. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Colaborarea dintre școală și familie este esențială. Părinții trebuie implicați activ în procesul educațional, pentru a susține dezvoltarea copilului. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

De asemenea, comunitatea joacă un rol important în promovarea incluziunii sociale. Parteneriatele educaționale pot oferi resurse suplimentare și oportunități de dezvoltare. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Educația pozitivă contribuie la creșterea motivației și la reducerea abandonului școlar. Elevii care se simt apreciați și sprijiniți sunt mai implicați în procesul de învățare. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Un sistem educațional incluziv trebuie să ofere șanse egale tuturor elevilor. Adaptarea strategiilor didactice este esențială pentru atingerea acestui obiectiv. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Profesorii trebuie să fie pregătiți să gestioneze diversitatea și să răspundă nevoilor individuale ale elevilor. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Educația pozitivă promovează dezvoltarea autonomiei și a responsabilității. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Elevii devin participanți activi la propria lor formare. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

În concluzie, educația pozitivă reprezintă o soluție eficientă pentru promovarea incluziunii sociale. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Aceasta contribuie la formarea unor indivizi echilibrați, empatici și responsabili. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Implementarea acestor principii necesită implicare și colaborare. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Rezultatele obținute sunt esențiale pentru viitorul societății. Această perspectivă evidențiază importanța unei abordări centrate pe elev și pe nevoile sale reale, contribuind la crearea unui sistem educațional modern și eficient.

Bibliografie:

Seligman, M. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. New York: Free Press.

Prof. înv. primar: Bejenaru Dudu-Cătălin

Școala Gimnazială Nr. 1 Tutova, județul Vaslui

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Într-o societate aflată într-un proces continuu de transformare, educația joacă un rol esențial în modelarea valorilor, atitudinilor și comportamentelor viitoarelor generații. Școala, ca instituție fundamentală a educației, trebuie să răspundă noilor provocări legate de diversitate, echitate și coeziune socială. Educația are un rol central în modelarea unor cetățeni empatici, toleranți și activi social.

În acest context, conceptul de școală pozitivă devine tot mai relevant, fiind un model educațional ce promovează starea de bine, echitatea și incluziunea tuturor elevilor, indiferent de diferențele socio-economice, culturale, etnice sau de abilitate.

Prin „școală pozitivă” înțelegem o instituție care promovează starea de bine a elevilor și incluziunea tuturor, indiferent de statut social, etnie, dizabilități sau alte diferențe. „Școala pozitivă” este un concept inspirat din psihologia pozitivă, care pune accent pe dezvoltarea punctelor forte ale elevilor, pe cultivarea emoțiilor pozitive și pe crearea unui climat bazat pe încredere, respect și colaborare.

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale implică strategii și practici detaliate care asigură un mediu prietenos și adaptat nevoilor fiecărui elev. Educația în perspectiva deschiderii către valori multiple reprezintă un demers pe deplin justificat, întrucât vizează o mai bună inserție a individului într-o lume spiritual polimorfă și dinamică. Acest demers formativ vine atât în întâmpinarea dezideratelor individualității, prin valorizarea unor trăsături particulare, unice, ce merită a fi recunoscute sau amplificate, cât și în profilul societății, asigurându-i un anumit grad de coerență, solidaritate și funcționalitate.

Solidaritatea comunitară este potențată prin felul cum se gestionează reproducerea marilor simboluri în interiorului spațiului socio-cultural respectiv, dar și prin modul cum este reglată deschiderea spre alte formațiuni socioculturale.

Școala promovează incluziunea prin implicarea activă a elevilor în formularea de reguli pentru a preveni discriminarea și violența, implicând întreaga comunitate educațională (elevi, profesori, părinți, administrație). Astfel, se recunosc și se valorizează diferențele socio-culturale, etnice, de gen sau capacități diferite ale elevilor, arătând respect pentru diversitate. Procesul educațional este centrat pe copil, adaptat nevoilor și ritmului fiecăruia, pentru a asigura egalitatea de șanse. Copiii cu nevoi speciale sau din medii diverse beneficiază de un cadru sigur și sprijinitor care le permite să interacționeze cu ceilalți elevi, să-și dezvolte abilități sociale și să crească sentimentul de apartenență la comunitate.

Pentru a lucra într-un mediu educațional incluziv, cadrele didactice trebuie să posedă și o serie de calități manageriale, pornind de la capacitatea profesorului de a planifica și a organiza activitățile clasei, astfel încât să asigure un climat favorabil învățării. Cadrele didactice trebuie să își însușească metode și planuri personalizate pentru a include optim elevii cu cerințe speciale și pentru a crea un mediu incluziv prin metode interactive, colaborative și evaluări continue.

Printre calitățile unui profesor incluziv, dragostea pentru copii este esențială. Un bun profesor are o vocație interioară pentru comunicarea adecvată a informației, adaptată și individualizată, ținând cont de potențialul psihoindividual al elevilor săi. Atitudinea pozitivă a profesorului își pune amprenta asupra relațiilor în clasă, iar dacă acesta le arată elevilor săi dragoste, respect și înțelegere, procesul didactic va fi mult simplificat.

Învățarea activă în clasele incluzive aduce o serie de avantaje elevilor care asimilează la un nivel mai profund, rețin ideile mai mult timp și pot utiliza conținutul cursurilor lor. Prin învățarea activă, aceștia sunt mai motivați să învețe, pot corela mai ușor ceea ce au învățat cu viața reală și pot folosi lucrurile învățate la școală în practică. De asemenea, învață să aibă inițiativă în procesul de învățare, pot dezvolta relații de calitate cu ceilalți și își întăresc abilitățile sociale.

O școală pozitivă include politici clare și strategii pentru a combate excluziunea, dezvoltând o cultură incluzivă care susține schimbări pozitive în atitudini, practici pedagogice și relații sociale în școală. Educația incluzivă se prezintă ca un drept fundamental și o obligație socială de a oferi tuturor copiilor acces egal la educație de calitate, contribuind la o dezvoltare armonioasă și reducerea marginalizării sociale.

Astfel, școala pozitivă în contextul incluziunii sociale este o școală care activează pentru un mediu educațional echitabil, divers, care adaptează procesul didactic pentru a sprijini fiecare elev, asigurând integrarea socială și succesul școlar al tuturor. Elementele esențiale ale unei școli pozitive includ: accent pe relații sănătoase între elevi, cadre didactice și părinți, starea de bine ca obiectiv educațional, educație socio-emoțională, pe lângă cea cognitivă, feedback constructiv, în loc de evaluare exclusivă bazată pe performanță, implicarea activă a tuturor actorilor educaționali în viața școlii. Acest model de școală contribuie nu doar la creșterea motivației școlare, ci și la reducerea abandonului, a violenței și a excluziunii.

În concluzie, școala pozitivă și incluziunea socială nu sunt doar concepte idealiste, ci realități complementare care pot schimba în bine sistemul educațional. Prin promovarea unei educații bazate pe respect, colaborare și dezvoltare personală, școala devine un spațiu al echității și al speranței. Pentru ca această viziune să devină realitate, este nevoie de formare continuă, politici educaționale coerente, dar mai ales de implicare autentică din partea tuturor actorilor educaționali. Școala pozitivă este nu doar o opțiune, ci o necesitate într-o societate care aspiră la coeziune și incluziune. Prin promovarea stării de bine, a valorilor pozitive și a acceptării diversității, școala devine un spațiu transformator, capabil să reducă inegalitățile sociale și să formeze cetățeni activi și empatici.

Implementarea unei educații pozitive și incluzive nu depinde doar de profesori sau elevi, ci de o viziune sistemică, susținută de politici publice coerente, de colaborarea între familie, școală și comunitate și de o schimbare de mentalitate la nivelul societății.

Bibliografie:

- Cucuș, C. (2017). Educația incluzivă: abordări teoretice și aplicații practice. Iași: Polirom.
- Popovici, D. (2000). Elemente de Psihopedagogia Integrării. Editura Pro Humanitate.
- UNESCO (2020). Inclusion and Education: All Means All.

Profesor: Berinde Adriana Maria
Școala Gimnazială Nr. 3, Negrești-Oaș

Educație pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale presupune o abordare ce se fundamentează pe recunoașterea diversității ca resursă și pe asigurarea unui climat de siguranță emoțională. Totodată transformă mediul de învățare dintr-un spațiu de integrare pasivă într-unul de participare activă și succes pentru toți elevii.

Principii fundamentale

Pilonii centrali pentru a implementa educația pozitivă pentru incluziune se bazează pe următoarele principii:

- **Abordarea bazată pe potențial:** Schimbarea perspectivei de la deficiențele elevului (ce nu poate face) către punctele sale forte și interesele individuale.
- **Normalizarea diversității:** Crearea condițiilor pentru ca toți elevii, inclusiv cei cu cerințe educaționale speciale (CES) sau din medii vulnerabile să beneficieze de aceleași standarde existențiale și educaționale.
- **Design Universal pentru Învățare (UDL):** Adaptarea metodelor de predare astfel încât barierele să fie eliminate pentru toți, nu doar prin intervenții izolate pentru unii elevi.

Strategii pentru cadrele didactice

Pentru a promova o cultură a incluziunii prin educație pozitivă, profesorii pot aplica următoarele strategii:

- **Climat afectiv-pozitiv:** Stimularea încrederii în sine și a motivației prin feedback pozitiv constant și validarea efortului, nu doar a rezultatului final.
- **Învățarea prin colaborare:** Organizarea de activități în grupuri mixte care încurajează sprijinul reciproc între colegi, reducând astfel riscul de excludere și marginalizare.
- **Diferențierea pedagogică:** Utilizarea aceluiași exercițiu de bază, dar cu instrucțiuni și sarcini ajustate în funcție de ritmul și abilitățile specifice ale fie-cărui elev.
- **Ascultarea vocii elevului:** Valorizarea opiniilor tinerilor și implicarea lor în stabilirea regulilor și activităților clasei.

Impact și beneficii

Sistemele educaționale care integrează aceste principii raportează rezultate semnificative:

- **Reducerea abandonului:** Atunci când un elev se simte conectat emoțional de profesor și de colegi, riscul de a părăsi școala scade drastic. Se pot aplica câteva strategii la nivel de clasă și școală: Sistemul de alertă timpurie (**Early Warning System**) care constă în identificarea semnelor de risc înainte ca abandonul să devină o certitudine. Indicatori: Absenteismul selectiv, scăderea bruscă a notelor sau izolarea socială. Mentoratul și Tutoriatul care presupune cuplarea unui elev aflat în risc cu un „ambasador” al clasei pentru proiecte comune. Profesorul are rol de mentor, nu doar predă ,ci ghidează elevul în gestionarea emoțiilor și a obiectivelor personale, folosind instrumente din psihologia pozitivă. Mulți elevi abandonează pentru că se simt „incompetenți” în sistemul clasic de notare, dar se pot propune elevului sarcini adaptate nivelului său real, pe care le poate îndeplini, apoi se notează efortul și evoluția individuală față de săptămâna trecută, nu doar raportat la media clasei, astfel se evaluează progresul ,nu standardul. Incluziunea socială necesită o rețea de sprijin dincolo de zidurile clasei, un parteneriat „Școală-Familie-Comunitate” ,abordarea preventivă, înțelegerea contextului socio-economic al elevului care ajută la adaptarea așteptărilor, implicarea părinților în succese, nu doar în crize; pot fi sunați părinții și când elevul a făcut un lucru bun ,astfel se rupe cercul vicios al comunicării negative, „școală-probleme”.
- **Programele incluzive** pot preveni părăsirea timpurie a școlii pentru până la 83% dintre copii aflați în risc.
- **Performanțe academice:** Pentru a crește notele și competențele reale, profesorii folosesc feedback-ul formativ, scaffolding -sprijin temporar(liste de cuvinte, formule, structuri de eseuri)care se retrage treptat pe măsură ce elevul devine autonom, evaluarea diferențiată care permite elevului să demonstreze ce a învățat prin modalități diverse (practic,oral,vizual), ceea ce duce la rate de promovare mult mai mari.
Studiile indică o creștere de aproximativ 53% a performanțelor școlare în cazul copiilor vulnerabili integrați corect.
- **Dezvoltare socială:** Toți elevii (tipici și atipici) își dezvoltă empatia, abilitățile de comunicare și un sentiment profund de apartenență la comunitate.

Prof. Bogdan Angela
Școala Gimnazială “Nedelcu Chercea”, Brăila

L'Éducation positive: pilier de l'inclusion sociale et de l'équité éducative

« L'éducation n'est pas une préparation à la vie ; l'éducation est la vie même. » –
John Dewey.

1. Introduction : Reconceptualiser la réussite scolaire

Dans le paysage éducatif contemporain, le concept d'inclusion a évolué d'une simple intégration physique des élèves issus de groupes vulnérables vers la création d'un écosystème où chaque individu, quels que soient son milieu socio-économique, son handicap ou son ethnicité, peut s'épanouir. L'éducation positive, définie comme une fusion entre des standards académiques rigoureux et le bien-être, offre les outils nécessaires pour transformer l'école d'un espace de conformité en un catalyseur de résilience sociale.

2. Fondements théoriques de l'éducation positive en contexte inclusif

L'éducation positive repose sur les piliers de la psychologie positive, en adaptant le modèle : « Émotions positives, Engagement, Relations, Sens et Accomplissement » aux besoins divers du collectif d'élèves.

- **Émotions Positives** : Pour les enfants issus de milieux défavorisés, l'école doit être le premier environnement sécurisant qui cultive l'espoir et la sécurité émotionnelle.
- **Relations** : L'inclusion authentique est impossible sans un réseau de soutien entre pairs et une relation mentor-disciple basée sur la confiance plutôt que sur l'autorité coercitive.
- **Forces de caractère**: Au lieu de se concentrer sur la remédiation des « déficits » des élèves vulnérables, l'éducation positive identifie et cultive les talents natifs (le courage, la bonté, la persévérance).

3. Impact sur l'inclusion sociale

L'inclusion sociale par l'éducation ne signifie pas seulement l'accès aux ressources, mais aussi la lutte contre la stigmatisation et l'impuissance apprise. L'éducation positive intervient par :

1. **La réduction des barrières psychologiques** : Les élèves de groupes marginalisés intériorisent souvent des étiquettes négatives. Cultiver un « état d'esprit de développement » les aide à comprendre que leur potentiel n'est pas figé.
2. **La promotion de la cohésion de groupe** : Dans une classe positive, la diversité est perçue comme une ressource pédagogique et non comme un obstacle. Les activités d'apprentissage socio-émotionnel développent l'empathie chez les élèves majoritaires, réduisant ainsi le phénomène de harcèlement.
3. **La prévention du décrochage scolaire** : Le sentiment d'appartenance est le prédicteur le plus puissant de la rétention scolaire.

4. Exemples de bonnes pratiques

Dans les écoles favorisant l'inclusion, la journée commence par une validation de l'état émotionnel. Les élèves utilisent un « thermomètre des émotions » pour signaler leur ressenti.

- **Impact** : L'enseignant peut rapidement identifier un élève traversant une crise domestique ou financière et adapter les exigences de la journée, offrant du soutien au lieu de sanctions pour manque de concentration.

Au lieu des classiques observations négatives dans le bulletin, les enseignants mettent en œuvre un système de reconnaissance des vertus.

- **Exemple** : Un élève ayant des difficultés d'apprentissage (dyslexie) qui aide constamment ses camarades est félicité publiquement pour sa « Bonté » et son « Leadership ».
- **Résultat** : Cette pratique modifie la hiérarchie sociale de la classe, où le statut ne dépend plus uniquement des notes en mathématiques, mais de la contribution humaine à la communauté.

Au lieu des exclusions ou des suspensions (qui frappent disproportionnellement les enfants issus de milieux précaires), on utilise des cercles de dialogue.

- **Pratique :** Lorsqu'un conflit survient, les parties impliquées discutent de l'impact de leurs actions sous la médiation d'un facilitateur.
- **Impact :** Le lien de l'élève avec l'école est maintenu et la responsabilité sociale est développée, prévenant ainsi l'exclusion définitive.

5. Défis et barrières à la mise en œuvre

Bien que les bénéfices soient évidents, l'application de l'éducation positive se heurte à plusieurs obstacles :

- **La formation des cadres enseignants:** De nombreux professeurs sont formés à la pédagogie traditionnelle, mettant l'accent sur la discipline stricte plutôt que sur l'autorégulation.
- **Les ressources limitées :** L'inclusion nécessite des conseillers scolaires et des médiateurs, souvent sous-financés.
- **La résistance culturelle :** Parfois, les communautés considèrent l'éducation socio-émotionnelle comme « secondaire » par rapport aux matières d'examen.

6. Conclusions:

L'éducation positive n'est pas un luxe pédagogique, mais une nécessité éthique dans la lutte contre l'exclusion sociale. En déplaçant l'accent de « qu'est-ce qui ne va pas chez cet enfant ? » vers « qu'est-ce qui est précieux chez cet enfant ? », le système éducatif peut devenir véritablement équitable.

Le succès de l'inclusion sociale par cette méthode ne se mesure pas seulement aux notes des examens nationaux, mais à la capacité du futur adulte à s'intégrer dans une communauté, à conserver un emploi et à contribuer activement à la société. Grâce à l'éducation positive, nous nous assurons que cette « vie » est accessible et digne pour chaque enfant, quel que soit son point de départ.

Bran Simona Xenia
Colegiul Național” Ferdinand I” Bacău

O școală pentru fiecare

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării unei societăți moderne, democratice și echitabile. În acest context, conceptul de „o școală pentru fiecare” capătă o importanță deosebită, întrucât reflectă nevoia de a asigura accesul universal la educație de calitate. Nu este suficient ca școala să existe; ea trebuie să fie accesibilă, adaptată și relevantă pentru fiecare copil, indiferent de condițiile sale de viață. Acest ideal presupune incluziune, egalitate de șanse și respect pentru diversitate.

În primul rând, o școală pentru fiecare înseamnă eliminarea barierelor de acces la educație. În realitate, mulți copii se confruntă cu obstacole semnificative: sărăcia, mediul rural izolat, lipsa resurselor materiale sau chiar mentalități discriminatorii. Există situații în care elevii abandonează școala din cauza lipsei rechizitelor, a îmbrăcăminții adecvate sau a transportului. De aceea, statul trebuie să implementeze politici educaționale eficiente, care să includă programe sociale, burse, masă caldă în școli și transport gratuit. Doar prin astfel de măsuri se poate reduce abandonul școlar și se poate asigura participarea tuturor copiilor la procesul educațional.

În al doilea rând, conceptul presupune adaptarea educației la nevoile fiecărui elev. Fiecare copil este unic, având propriul ritm de învățare, propriile interese și propriile dificultăți. Sistemul educațional tradițional, bazat pe uniformitate, nu mai corespunde cerințelor actuale. Profesorii trebuie să utilizeze metode moderne, interactive și centrate pe elev, care să stimuleze gândirea critică, creativitatea și autonomia. Învățarea diferențiată, utilizarea tehnologiei și evaluarea continuă sunt instrumente esențiale în acest sens.

Un alt aspect esențial îl reprezintă incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale. Aceștia au dreptul la educație în cadrul sistemului de masă, alături de ceilalți elevi. Integrarea lor necesită resurse suplimentare, precum profesori de sprijin, consilieri școlari, terapii specifice și adaptări curriculare. Însă beneficiile sunt semnificative: elevii învață să accepte diferențele, să colaboreze și să manifeste empatie. Astfel, școala devine nu doar un spațiu de învățare, ci și unul de formare a valorilor morale.

De asemenea, o școală pentru fiecare trebuie să fie un mediu sigur și prietenos. Fenomene precum bullying-ul, violența sau discriminarea afectează profund dezvoltarea elevilor și pot duce la abandon școlar sau la probleme emoționale. Este esențial ca școala să promoveze respectul, dialogul și toleranța. Activitățile extracurriculare, consilierea psihologică și implicarea elevilor în proiecte de grup contribuie la crearea unui climat pozitiv. Elevii trebuie să se simtă acceptați, înțeleși și sprijiniți.

Un rol important îl are și digitalizarea educației. În contextul actual, competențele digitale sunt indispensabile. O școală modernă trebuie să ofere acces la tehnologie și să integreze instrumente digitale în procesul de predare. Platformele online, manualele digitale și resursele interactive pot facilita învățarea și pot face educația mai atractivă. Totuși, trebuie avut în vedere faptul că nu toți elevii au acces egal la tehnologie, ceea ce impune măsuri pentru reducerea acestui decalaj.

Colaborarea dintre școală, familie și comunitate este un alt element-cheie. Educația nu se desfășoară doar în sala de clasă, ci și în familie și în societate. Părinții trebuie să fie parteneri activi în procesul educațional, să susțină eforturile copiilor și să colaboreze cu cadrele didactice. Comunitatea locală poate sprijini școala prin inițiative, parteneriate și investiții. Astfel, se creează un mediu educațional coerent și eficient.

Nu trebuie ignorat nici rolul formării continue a cadrelor didactice. Profesorii sunt principalii agenți ai schimbării în educație. Pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, aceștia trebuie să fie bine pregătiți, flexibili și deschiși la inovație. Participarea la cursuri de formare, schimbul de experiență și utilizarea bunelor practici contribuie la îmbunătățirea calității actului educațional.

În plus, evaluarea trebuie regândită astfel încât să reflecte progresul real al elevilor, nu doar acumularea de informații. O evaluare corectă și echitabilă trebuie să țină cont de efortul depus, de evoluția individuală și de competențele dobândite. Accentul ar trebui pus pe dezvoltarea abilităților practice și pe aplicarea cunoștințelor în situații reale.

În concluzie, „o școală pentru fiecare” nu este doar un slogan, ci un obiectiv esențial pentru viitorul societății. Realizarea acestuia presupune eforturi susținute din partea tuturor: autorități, profesori, elevi, părinți și comunitate. Educația trebuie să fie incluzivă, adaptată și orientată spre dezvoltarea fiecărui individ. Doar astfel putem construi o societate în care fiecare persoană are șansa de a-și valorifica potențialul și de a contribui activ la binele comun.

Bibliografie

1. Ministerul Educației, *Strategii privind educația incluzivă*, București, 2020.
2. UNICEF, *Educația pentru toți – raport global*, 2019.
3. OECD, *Education at a Glance*, 2021.
4. Ionescu, M., *Didactica modernă*, Editura Polirom, Iași, 2018.
5. Vrasmaș, E., *Educația incluzivă în școală*, Editura Aramis, București, 2017.
6. Cucuș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
7. Păun, E., *Școala și comunitatea*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2016.

Prof. Bretan Camelia Alina

Școala Gimnazială „Augustin Buzura” Copalnic-Mănăștur

Importanța activităților de voluntariat în integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale

Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) reprezintă una dintre prioritățile majore ale sistemului educațional contemporan. În acest context, activitățile de voluntariat desfășurate în mediul școlar contribuie semnificativ la dezvoltarea relațiilor sociale, la cultivarea empatiei și la crearea unui climat educațional incluziv. Prezentul referat evidențiază rolul voluntariatului în facilitarea integrării elevilor cu CES, prezentând două exemple de activități realizate cu elevii din ciclul gimnazial.

Educația incluzivă promovează accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor cognitive, sociale sau emoționale. Copiii cu cerințe educaționale speciale pot întâmpina dificultăți în procesul de integrare socială și educațională, motiv pentru care este necesară implementarea unor strategii didactice și educaționale adaptate nevoilor lor.

Activitățile de voluntariat organizate în mediul școlar reprezintă o metodă eficientă de stimulare a cooperării, solidarității și responsabilității sociale. Prin implicarea elevilor în astfel de activități, se creează contexte de interacțiune pozitivă, care favorizează acceptarea diversității și dezvoltarea unei comunități școlare incluzive. Voluntariatul în mediul școlar are un impact semnificativ asupra dezvoltării socio-emoționale a elevilor. Prin participarea la activități de sprijin și colaborare, elevii își dezvoltă competențe precum empatia, toleranța, comunicarea și spiritul de echipă. În același timp, elevii voluntari dobândesc o mai bună înțelegere a diversității umane și își dezvoltă atitudini prosoziale, esențiale pentru formarea unor cetățeni responsabili.

În cadrul activităților educative organizate la nivelul ciclului gimnazial, voluntariatul poate îmbrăca forme variate, adaptate vârstei și intereselor elevilor. În continuare sunt prezentate două exemple de activități realizate cu elevii.

Activitatea desfășurată a avut ca scop sprijinirea elevilor cu cerințe educaționale speciale în realizarea sarcinilor școlare și în integrarea lor în colectivul clasei. Elevii voluntari din ciclul gimnazial au fost implicați în formarea unor perechi de lucru, în cadrul cărora fiecare elev voluntar a oferit sprijin unui coleg cu CES. Activitatea s-a desfășurat sub forma unor sesiuni de învățare colaborativă, în care elevii au lucrat împreună la realizarea temelor, la rezolvarea exercițiilor sau la pregătirea pentru evaluări. În cadrul acestor întâlniri, accentul a fost pus pe cooperare, comunicare și încurajare reciprocă. Rezultatele activității au fost vizibile atât în plan educațional, prin îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor cu CES, cât și în plan social, prin consolidarea relațiilor de prietenie și creșterea gradului de acceptare în cadrul colectivului.

Cea de-a doua activitate de voluntariat a constat în organizarea unui atelier creativ în care elevii au realizat obiecte decorative și felicitări în echipe mixte, formate din elevi tipici și elevi cu CES. Scopul activității a fost stimularea creativității, a colaborării și a exprimării libere într-un cadru nonformal. În cadrul atelierului, elevii au realizat diverse produse artistice folosind materiale reciclabile, hârtie colorată, acuarele și alte materiale decorative. Activitatea a fost concepută astfel încât fiecare elev să aibă un rol activ în procesul de realizare a produselor finale. Prin această activitate, elevii au avut oportunitatea de a interacționa într-un mod natural și relaxat, ceea ce a contribuit la dezvoltarea relațiilor de cooperare și la diminuarea barierelor sociale dintre elevi.

Activitățile de voluntariat contribuie la dezvoltarea unui climat educațional pozitiv și incluziv. Implicarea elevilor în astfel de inițiative conduce la consolidarea valorilor morale și civice, precum solidaritatea, respectul și responsabilitatea. În cazul elevilor cu CES, participarea la activități comune cu colegii lor favorizează dezvoltarea abilităților sociale și crește nivelul de integrare în grupul clasei. De asemenea, aceste activități contribuie la sensibilizarea întregii comunități școlare cu privire la importanța incluziunii și a acceptării diversității.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Voluntariatul reprezintă un instrument educațional valoros în promovarea incluziunii școlare și în sprijinirea integrării copiilor cu cerințe educaționale speciale. Prin activități bazate pe cooperare și solidaritate, elevii își dezvoltă competențe socio-emoționale esențiale și învață să respecte diversitatea. Exemplele prezentate demonstrează că implicarea elevilor din ciclul gimnazial în activități de voluntariat contribuie atât la dezvoltarea personală a acestora, cât și la crearea unui mediu educațional mai deschis, mai empatic și mai incluziv.

Prof. Buda Corina

Școala Gimnazială nr. 19 „Avram Iancu”, Timișoara

Educație pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația contemporană se confruntă cu provocări tot mai complexe, generate de diversitatea culturală, socială și individuală a elevilor. În acest context, conceptul de educație pozitivă capătă o importanță deosebită, fiind strâns legat de promovarea incluziunii sociale și de crearea unui mediu educațional echitabil. Educația pozitivă nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci pune accent pe dezvoltarea armonioasă a elevului, pe bunăstarea emoțională și pe cultivarea relațiilor bazate pe respect și empatie.

Educația pozitivă își are originile în psihologia pozitivă, care promovează ideea că fiecare individ are resurse interne valoroase ce pot fi dezvoltate. În mediul educațional, aceasta se traduce printr-o abordare centrată pe elev, care valorifică punctele forte, încurajează motivația intrinsecă și creează contexte de învățare sigure din punct de vedere emoțional. Profesorii care adoptă această perspectivă nu se concentrează exclusiv pe corectarea greșelilor, ci și pe recunoașterea progresului și pe stimularea încrederii în sine.

Incluziunea socială, pe de altă parte, presupune integrarea tuturor copiilor în sistemul educațional, indiferent de statut socio-economic, etnie, dizabilități sau alte diferențe. O educație incluzivă recunoaște diversitatea ca pe o resursă, nu ca pe un obstacol. În acest sens, educația pozitivă devine un instrument esențial, deoarece creează cadrul necesar pentru acceptare, cooperare și solidaritate.

Unul dintre principiile fundamentale ale educației pozitive este construirea unui climat educațional bazat pe siguranță emoțională. Elevii care se simt acceptați și respectați sunt mai predispuși să participe activ la procesul de învățare și să dezvolte relații sănătoase cu colegii. În contextul incluziunii sociale, acest aspect este crucial, deoarece elevii proveniți din medii vulnerabile sau cei cu cerințe educaționale speciale au nevoie de sprijin suplimentar pentru a se integra și a-și valorifica potențialul.

Un alt element important este dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Educația pozitivă promovează empatia, autoreglarea emoțională, reziliența și abilitățile de comunicare. Aceste competențe sunt esențiale pentru incluziunea socială, deoarece facilitează interacțiunile

pozitive între elevi și reduc riscul de marginalizare sau discriminare. Prin activități de grup, jocuri de rol și proiecte colaborative, elevii învață să aprecieze diversitatea și să coopereze eficient.

Rolul profesorului este esențial în implementarea educației pozitive în context incluziv. Acesta devine un facilitator al învățării, un model de comportament și un susținător al fiecărui elev. Profesorii trebuie să adopte strategii didactice diferențiate, adaptate nevoilor individuale ale elevilor, și să creeze oportunități egale de participare. De asemenea, este important ca aceștia să colaboreze cu familiile și comunitatea, pentru a asigura un sprijin coerent și continuu.

Un aspect relevant este utilizarea feedback-ului constructiv. În educația pozitivă, feedback-ul nu este perceput ca o critică, ci ca o oportunitate de învățare. În contextul incluziunii, acest tip de feedback ajută elevii să-și depășească dificultățile fără a se simți stigmatizați. Încurajarea progresului, chiar și a celui mic, contribuie la creșterea stimei de sine și la menținerea motivației.

De asemenea, educația pozitivă promovează participarea activă a elevilor la procesul decizional. Implicarea acestora în stabilirea regulilor clasei sau în alegerea activităților didactice le oferă un sentiment de apartenență și responsabilitate. Acest lucru este deosebit de important pentru elevii care, în mod tradițional, sunt excluși sau marginalizați, deoarece le oferă o voce și le validează experiențele.

În plan practic, implementarea educației pozitive în contextul incluziunii sociale poate include activități precum: programe de mentorat între elevi, proiecte interculturale, ateliere de dezvoltare personală și campanii de promovare a diversității. De asemenea, integrarea tehnologiei poate facilita accesul la educație pentru elevii cu nevoi speciale sau pentru cei din zone defavorizate.

Cu toate acestea, există și provocări. Lipsa resurselor, formarea insuficientă a cadrelor didactice și atitudinile preconcepute pot împiedica aplicarea eficientă a acestor principii. De aceea, este necesară o schimbare la nivel sistemic, care să includă politici educaționale coerente, investiții în formarea profesorilor și promovarea unei culturi organizaționale deschise și incluzive.

În concluzie, educația pozitivă reprezintă o direcție esențială pentru construirea unui sistem educațional incluziv. Prin accentul pus pe dezvoltarea holistică a elevului, pe relații bazate pe respect și pe valorificarea diversității, aceasta contribuie la crearea unei societăți mai

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

echitabile și mai solidare. Integrarea principiilor educației pozitive în practica didactică nu este doar o opțiune, ci o necesitate în contextul actual, în care incluziunea socială devine un obiectiv fundamental al educației.

Bibliografie:

- Gherguț, A., & Frumos, L. (2019). *Educația incluzivă. Ghid metodologic*. Iași: Editura Polirom;
- Negovan, V. (2021). *Psihologie pozitivă aplicată în educație*. București: Meteor Press;
- Ungureanu, D. (2000). *Educația integrată și școala incluzivă*. Timișoara: Editura de Vest.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Prof. Ionica Bute

Școala Gimnazială Nr.7, Galați

Educație pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, iar modul în care aceasta este concepută și aplicată influențează direct nivelul de coeziune socială, echitate și bunăstare colectivă. În ultimele decenii, conceptul de educație pozitivă a câștigat tot mai mult teren, fiind strâns legat de promovarea incluziunii sociale. Această abordare pune accent pe dezvoltarea armonioasă a elevului, pe valorificarea potențialului individual și pe crearea unui mediu educațional sigur, empatic și motivant.

În contextul diversității culturale, economice și sociale, educația pozitivă devine un instrument esențial pentru reducerea inegalităților și pentru integrarea tuturor indivizilor în societate. Educația pozitivă își are rădăcinile în psihologia pozitivă, un domeniu care studiază factorii ce contribuie la bunăstarea și fericirea individului. În context educațional, aceasta presupune nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și dezvoltarea competențelor socio-emoționale, a rezilienței și a stimei de sine. Un aspect central al educației pozitive este accentul pus pe punctele forte ale elevilor, nu doar pe corectarea deficiențelor. Profesorii sunt încurajați să creeze relații bazate pe respect și încredere, să ofere feedback constructiv și să promoveze o mentalitate de creștere. Astfel, elevii devin mai motivați, mai implicați și mai deschiși către învățare. De asemenea, educația pozitivă promovează ideea de învățare experiențială, în care elevii sunt implicați activ în procesul educațional. Activitățile colaborative, reflecția personală și abordările interdisciplinare contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru viață. Incluziunea socială reprezintă procesul prin care toți indivizii, indiferent de statutul lor social, economic, cultural sau fizic, au acces egal la oportunități și resurse. În domeniul educației, aceasta implică integrarea elevilor din medii diverse în același sistem educațional, fără discriminare. Într-o societate caracterizată de diversitate, excluderea socială poate avea efecte negative pe termen lung, precum marginalizarea, abandonul școlar sau lipsa oportunităților profesionale. De aceea, sistemele educaționale moderne pun un accent tot mai mare pe politici și practici incluzive. Educația incluzivă nu se limitează doar la integrarea elevilor cu dizabilități, ci vizează și sprijinirea celor proveniți din medii defavorizate, a minorităților etnice sau a celor

cu dificultăți de învățare. Aceasta presupune adaptarea curriculumului, a metodelor de predare și a evaluării pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev. Educația pozitivă și incluziunea socială sunt concepte interdependente, care se susțin reciproc. Un mediu educațional pozitiv favorizează acceptarea diversității și încurajează respectul reciproc, contribuind astfel la integrarea tuturor elevilor. Prin promovarea empatiei, a cooperării și a comunicării eficiente, educația pozitivă creează un climat în care diferențele sunt valorizate, nu stigmatizate. Elevii învață să colaboreze, să își exprime opiniile și să își respecte colegii, indiferent de background-ul acestora. În plus, abordarea pozitivă contribuie la reducerea fenomenelor de bullying și de discriminare, care reprezintă obstacole majore în calea incluziunii sociale. Un elev care se simte acceptat și valorizat este mai predispus să participe activ la viața școlară și să își dezvolte potențialul.

Implementarea educației pozitive într-un cadru incluziv aduce numeroase beneficii, atât la nivel individual, cât și colectiv. Printre acestea se numără:

- creșterea stimei de sine și a încrederii în propriile forțe;
- îmbunătățirea relațiilor interpersonale;
- reducerea comportamentelor problematice;
- creșterea performanțelor academice;
- dezvoltarea competențelor sociale și emoționale.

La nivel de grup, educația pozitivă contribuie la crearea unui climat școlar armonios, în care elevii se simt în siguranță și motivați. Acest lucru favorizează colaborarea și reduce conflictele, facilitând integrarea tuturor membrilor comunității educaționale. Pentru a integra eficient educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, este necesară adoptarea unor strategii coerente și sustenabile. Printre acestea se numără: formarea cadrelor didactice, adaptarea curriculumului, implicarea familiei și a comunității, promovarea unui climat pozitiv.

Deși beneficiile educației pozitive sunt evidente, implementarea acesteia în contextul incluziunii sociale poate întâmpina anumite dificultăți. Lipsa resurselor, formarea insuficientă a cadrelor didactice sau rezistența la schimbare sunt doar câteva dintre obstacolele frecvent întâlnite. De asemenea, diversitatea nevoilor elevilor poate face dificilă aplicarea unor strategii

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

uniforme. Este necesară o abordare flexibilă și adaptată fiecărui context educațional. Educația pozitivă reprezintă o direcție esențială pentru dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și incluziv. Prin promovarea valorilor precum empatia, respectul și cooperarea, aceasta contribuie la integrarea tuturor elevilor și la reducerea inegalităților sociale.

Educația pozitivă, în strânsă legătură cu incluziunea socială, oferă cadrul necesar pentru formarea unor indivizi echilibrați, responsabili și capabili să contribuie activ la societate.

BIBLIOGRAFIE:

UNESCO. (2017). *A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education*. Paris: UNESCO

Zlate, Mielu, *Introducere în psihologie*, Editura Polirom, Iași, 2000

Prof. înv. preșc: Chișu Georgeta-Ilinca

Grădinița cu P.P. Nr.33, Sibiu

Abordări moderne ale educației pozitive în contextul incluziunii sociale

Educația contemporană se confruntă cu provocarea de a răspunde nevoilor diverse ale tuturor copiilor, indiferent de mediul social, cultural sau de eventualele dificultăți de învățare. În acest context, educația pozitivă devine o abordare esențială, deoarece pune accent pe dezvoltarea armonioasă a copilului, pe valorificarea potențialului individual și pe crearea unui climat educațional bazat pe respect, empatie și colaborare. Integrarea principiilor educației pozitive în procesul educațional contribuie semnificativ la promovarea incluziunii sociale și la formarea unor comunități școlare deschise și echitabile.

Conceptul de educație pozitivă își are originea în psihologia pozitivă, domeniu care studiază factorii ce contribuie la bunăstarea și dezvoltarea optimă a individului. În educație, această perspectivă se concentrează pe dezvoltarea emoțională și socială a elevilor, pe consolidarea stimei de sine și pe încurajarea relațiilor pozitive dintre copii și cadrele didactice.

Educația pozitivă nu se limitează doar la transmiterea de cunoștințe, ci urmărește formarea unor persoane echilibrate, capabile să gestioneze emoțiile, să coopereze și să participe activ la viața socială.

Una dintre teoriile care stau la baza educației pozitive este teoria inteligențelor multiple, care susține că fiecare copil are modalități diferite de a învăța și de a-și manifesta potențialul. În contextul incluziunii sociale, această teorie subliniază importanța adaptării strategiilor didactice astfel încât fiecare elev să își poată valorifica punctele forte. De asemenea, teoria învățării socio-emoționale evidențiază rolul competențelor emoționale în succesul școlar și social al copiilor.

Incluziunea socială în educație presupune participarea activă a tuturor copiilor la procesul de învățare, indiferent de diferențele dintre ei. Aceasta implică eliminarea barierelor care pot limita accesul la educație și crearea unor medii de învățare adaptate diversității. Educația pozitivă sprijină incluziunea socială prin promovarea respectului față de diversitate și

prin cultivarea empatiei în rândul elevilor. Atunci când copiii învață să își aprecieze reciproc diferențele și să colaboreze, se creează un climat de acceptare și solidaritate.

În practica educațională, există numeroase strategii care reflectă principiile educației pozitive. Printre acestea se numără utilizarea feedback-ului constructiv, accentul pe reușitele elevilor, încurajarea cooperării în activitățile de grup și implicarea activă a copiilor în procesul de luare a deciziilor. Cadrele didactice au un rol esențial în crearea unui climat de siguranță emoțională, în care fiecare copil se simte valorizat și respectat. Printr-o comunicare deschisă și prin stabilirea unor relații bazate pe încredere, profesorii pot contribui la dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare.

Un alt aspect important al educației pozitive în contextul incluziunii sociale îl reprezintă colaborarea cu familia și comunitatea. Implicarea părinților în activitățile educaționale și cooperarea cu specialiștii din domeniul educației și al asistenței sociale contribuie la crearea unui sistem de sprijin pentru copil. Astfel, educația devine un proces comun, în care toți actorii implicați lucrează împreună pentru binele copilului.

Bunele practici în educația pozitivă includ adaptarea activităților didactice la ritmul și nevoile fiecărui copil, utilizarea metodelor interactive de predare și promovarea unui climat educațional incluziv. Activitățile de cooperare, jocurile de rol, proiectele de grup și discuțiile reflexive sunt exemple de metode care favorizează dezvoltarea competențelor sociale și emoționale. De asemenea, recunoașterea și valorizarea progresului individual al fiecărui elev contribuie la creșterea motivației și a încrederii în sine.

În concluzie, educația pozitivă reprezintă o abordare modernă și eficientă în promovarea incluziunii sociale în mediul educațional. Prin accentul pus pe dezvoltarea emoțională, pe respectarea diversității și pe colaborare, aceasta contribuie la formarea unor comunități școlare în care fiecare copil are șansa de a se dezvolta armonios. Implementarea teoriilor și bunelor practici ale educației pozitive nu doar că îmbunătățește experiența educațională a copiilor, ci sprijină și construirea unei societăți mai echitabile și mai solidare.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie:

1. Cucuș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom;
2. Vrăsmaș, T. (2012). *Educația incluzivă: teorie și practică*. București: Editura Universității din București;
3. Neacșu, I. (2010). *Pedagogie socială*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Prof. Ciobaniuc Maria-Magdalena
Colegiul Tehnic "Lațcu Vodă" Siret, Suceava

Developing Positive School Climate for Inclusive Education

A positive school climate is more than just a friendly atmosphere; it is the "heart and soul" of a school. For inclusive education to succeed, the environment must transcend the physical presence of diverse students and move toward a culture where every learner feels safe, valued, and empowered. The educational landscape of 2026 has reached a definitive conclusion: social inclusion is not a policy to be implemented, but a culture to be cultivated. Developing a positive climate is an ongoing process, not a one-time project. It requires a shift in mindset from "integrating" students into an existing system to "transforming" the system to value everyone. When a school climate is healthy, inclusion happens naturally because the environment is built to sustain it. It is the "climate" or the collective "feeling" of the school. When a school climate is healthy, inclusion happens naturally.

Beyond "Fitting In": The Culture of Belonging

Safety and Respect: Inclusion cannot take root in an environment where students feel socially or physically threatened. A positive school climate utilizes clear, proactive anti-bullying policies that move beyond "zero tolerance" toward celebrating diversity. In these schools, diversity isn't "managed"—it is leveraged as a resource that prepares all students for a globalized world.

The "5 P's" of Inclusive Success

To move from theory to measurable action, the 2026 framework introduces the 5 P's. These serve as a diagnostic tool for educators to ensure students with special needs are fully woven into the fabric of the school:

Presence: Is the student physically in the classroom with their peers?

Participation: Are they actively engaged in the same learning and social activities?

Progress: Is the school tracking their individual academic and social milestones?

Partnership: Are teachers, parents, and community members working as a unified team?

Personal Well-being: Does the student feel a genuine sense of happiness and safety?

A positive school climate actively facilitates friendships between diverse groups. By using group projects where every student's contribution is vital, schools break down hierarchies. When students must rely on one another to succeed, the "us vs. them" mentality dissolves into a "we" mindset. "When students from different backgrounds interact regularly around shared goals, prejudice decreases while empathy and social competence increase for the entire student body." This is the "win-win" of inclusion: neurotypical students develop high-level emotional intelligence, while students with special needs build the support networks necessary for long-term success. By establishing consistent, positive expectations for everyone, schools create a predictable environment. This reduces anxiety for students with behavioural or emotional challenges and provides a clear "social roadmap" for the entire community. When a student with a disability and a student without one are teammates on a basketball court, they aren't "helper and helped"—they are peers with a common goal.

Inclusion is a "team sport." It requires school leaders to work with parents and community members to identify and remove systemic barriers—whether those are physical (inaccessible spaces) or pedagogical (rigid testing formats).

A School for Everyone

In a school for everyone, the goal isn't just academic achievement—it's social belonging. When a child feels they truly belong, their brain is in the optimal state for learning. They aren't just "present" in the room; they are valued participants.

The 2026 research reminds us that a positive school climate is the "soil" in which inclusion grows. By focusing on safety, the 5 P's, and social capital, we create environments where no student is a "guest" and everyone is a "host." Inclusion isn't just about helping some students; it's about improving the human experience for all of them. By focusing on a positive climate, schools ensure that diversity is viewed not as a challenge to be managed, but as a strength to be celebrated.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliography and resources:

Booth, T., & Ainscow, M. (2011). Index for Inclusion: A guide to school development led by inclusive values. CSIE.

Thapa, A., Cohen, J., Guffey, S., & Higgins-D'Alessandro, A. (2013). A Review of School Climate Research. Review of Educational Research

Meyer, A., Rose, D. H., & Gordon, D. (2014). Universal Design for Learning: Theory and Practice. CAST Professional Publishing.

UNESCO (2017). A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education. Paris

Prof. Cioineag Ionela
Școala Gimnazială „George Enescu”, Moinești

Educația pozitivă – un pilon esențial pentru incluziunea socială

Educația reprezintă unul dintre cele mai importante instrumente prin care societatea poate promova egalitatea de șanse și incluziunea socială. În acest context, conceptul de educație pozitivă capătă o relevanță tot mai mare, deoarece pune accent pe dezvoltarea armonioasă a elevilor, pe valorizarea potențialului fiecăruia și pe crearea unui climat educațional bazat pe respect, empatie și cooperare. Educația pozitivă nu urmărește doar performanța academică, ci și bunăstarea emoțională și socială a elevilor, contribuind astfel la integrarea tuturor, indiferent de diferențele dintre ei.

Educația pozitivă își are originile în psihologia pozitivă și promovează ideea că școala trebuie să fie un mediu în care elevii se simt în siguranță, apreciați și încurajați. Aceasta se bazează pe identificarea și dezvoltarea punctelor forte ale fiecărui elev, în locul concentrării exclusive pe deficiențe sau greșeli. Prin metode precum feedback-ul constructiv, încurajarea motivației intrinseci și dezvoltarea inteligenței emoționale, educația pozitivă contribuie la formarea unor indivizi echilibrați și încrezători.

Incluziunea socială presupune integrarea tuturor indivizilor în societate, indiferent de statut social, etnie, dizabilitate sau alte caracteristici. În mediul educațional, aceasta înseamnă acces egal la educație de calitate și participare activă la procesul de învățare pentru toți elevii.

Educația pozitivă susține incluziunea socială prin:

- crearea unui climat școlar deschis și tolerant, în care diversitatea este respectată;
- adaptarea metodelor de predare la nevoile fiecărui elev;
- promovarea colaborării și a relațiilor pozitive între elevi;
- reducerea fenomenelor de discriminare și excluziune.

Astfel, elevii proveniți din medii defavorizate sau cei cu cerințe educaționale speciale au șanse mai mari să se integreze și să își valorifice potențialul.

Profesorul are un rol central în implementarea educației pozitive. Acesta nu mai este doar un transmițător de informații, ci devine un facilitator al învățării și un model de comportament. Prin atitudinea sa deschisă, prin empatie și prin modul în care gestionează relațiile din clasă, profesorul poate crea un mediu incluziv.

Printre strategiile utilizate se numără:

- încurajarea participării tuturor elevilor;
- utilizarea unui limbaj pozitiv;
- valorizarea progresului individual;
- gestionarea conflictelor prin dialog și respect reciproc.

Implementarea educației pozitive aduce numeroase beneficii:

- creșterea stimei de sine a elevilor;
- îmbunătățirea relațiilor interpersonale;
- reducerea abandonului școlar;
- dezvoltarea competențelor sociale și emoționale;
- crearea unei societăți mai echitabile și mai tolerante.

Pe termen lung, aceste efecte contribuie la formarea unor cetățeni activi, responsabili și capabili să participe la viața socială.

Educația pozitivă reprezintă o abordare modernă și eficientă în sprijinul incluziunii sociale. Prin promovarea respectului, a diversității și a dezvoltării personale, aceasta contribuie la crearea unui sistem educațional echitabil și adaptat nevoilor tuturor elevilor. Într-o societate în continuă schimbare, adoptarea principiilor educației pozitive devine nu doar o opțiune, ci o necesitate pentru construirea unui viitor mai incluziv.

Bibliografie

- Seligman, M. E. P. – Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being, Free Press, 2011.
- Boniwell, I. – Positive Psychology in a Nutshell, Open University Press, 2012.
- UNESCO – Guidelines for Inclusion: Ensuring Access to Education for All, 2005.
- OECD – The Nature of Learning: Using Research to Inspire Practice, 2010.
- Ministerul Educației – Strategii privind incluziunea în educație, documente oficiale.

Prof. Cîrlanaru Victor
Școala Gimnaziala Balilesti

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația incluzivă: concepte, abordări, definiții, dimensiuni

Evoluția educației, a conceptelor și principiilor privind dezvoltarea continuă a acesteia a cunoscut o istorie sinuoasă, marcată de reformarea sistemelor sau a unor elemente ale acestora. Reformele au fost condiționate și de diferitele schimbări de ordin economic și socio-cultural care au generat, pe lângă efectele pozitive, repercusiuni cu impact negativ asupra exercitării plene a drepturilor omului: marginalizare, izolare, excludere. Fenomenele marginalizării și excluziunii sociale, condiționate de segmentarea pe criterii economice (sărăcia fiind considerată principala cauză), cumulate cu factori de ordin social și cultural, precum și de factori personali (demotivare, dizabilitate etc.), au afectat cohorte întregi de populație, de diferite vârste, inclusiv copii. Apărută inițial ca o metaforă care viza procesele prin care indivizii sau grupurile de indivizi sunt ”împinși la marginea societății”, în prezent marginalizarea se referă la efectul proceselor prin care indivizilor li se limitează drastic accesul la resursele economice, politice, educaționale și comunicaționale ale colectivităților. Plasarea individului într-o poziție marginală este strâns legată de anomie, generând dezorientare personală, izolare, distanțare și inadaptare socială. Marginalizarea presupune, implicit, discriminare, izolare, etichetare etc. și în consecință – excludere. În anumite contexte, termenul marginalizare este suprapus celui de excluziune, aceasta însemnând participare socială insuficientă și inadecvată, neintegrare socială. Excluziunea nu este doar un rezultat al circumstanțelor de moment, ea are repercusiuni asupra perspectivelor, aceasta însemnând că inserția socială viitoare a persoanei afectate nu va mai fi plină. Dezavantajele excluziunii sociale sunt interrelaționate și este evident că, de exemplu, copiii cu acces redus la educație sau fără acces, în general, sunt supuși unui risc crescut de a fi excluși de pe piața muncii sau de a fi angajați pentru munci prost plătite, de a avea contacte sociale mai puține sau nepotrivite. Astfel, excluziunea afectează atât calitatea vieții oamenilor, cât și valorificarea diferențelor dintre ei, prin aprecierea că fiecare persoană este

unică în felul său. Ulterior, conceptul a fost completat, îmbogățit, fiindu-i atribuite diferite nuanțe semantice.

Organizații internaționale cu notorietate, precum UNESCO, UNICEF, Banca Mondială și altele, au lansat viziunea lor asupra EI și a conceptelor ce derivă din aceasta. UNESCO declară că educația incluzivă se bazează pe dreptul tuturor copiilor la o educație de calitate care satisface necesitățile de bază de învățare și îmbogățește viața. Cu accent deosebit asupra grupurilor vulnerabile și marginalizate, educația incluzivă urmărește să dezvolte întregul potențial al fiecărui individ. De asemenea, UNESCO a lansat termenul educația cerințelor speciale, acesta însemnând adaptarea, completarea și flexibilizarea educației pentru anumiți copii, în vederea egalizării șanselor de participare și incluziune. Principiile-cheie cu impact asupra educației incluzive sunt prezentate în Liniile Directoare UNESCO privind Incluziunea în Educație (2009), care constată că EI este un proces de consolidare a capacității sistemului de învățământ de a ajunge la toți copiii. Un sistem educațional incluziv poate fi creat doar în cazul în care școlile obișnuite devin mult mai incluzive, cu alte cuvinte – când acestea devin mai bune pentru educarea tuturor copiilor din comunitățile în care sunt amplasate. Orientările Politicii UNESCO evidențiază următoarele principii cu privire la educația incluzivă:

- Incluziunea și calitatea sunt reciproce;
- Accesul și calitatea sunt legate și se consolidează reciproc;
- Calitatea și echitatea sunt esențiale pentru asigurarea educației incluzive. Orientările Politicii UNESCO constituie resurse importante, deopotrivă, pentru elaboratorii de politici și decidenții din domeniul educațional, pentru cadre didactice și elevi, pentru liderii comunitari și membrii societății civile în eforturile acestora de promovare a incluziunii. UNICEF promovează modelul școlii prietenoase copilului – un concept holistic (cu contribuție-cheie în asigurarea calității educației), care se referă la un mediu sigur, sănătos și protector de învățare. Școala prietenoasă copiilor este incluzivă, efectivă, sănătoasă și protectoare, încurajând participarea copiilor, familiilor și comunităților; se bazează pe respectarea drepturilor copilului, dă prioritate celor mai dezavantajați copii. În viziunea UNICEF, școala prietenoasă copiilor:
  - identifică copiii excluși și îi înrolează;

- recunoaște educația ca drept al fiecărui copil;
- contribuie la supravegherea (monitorizarea) drepturilor și bunăstării fiecărui copil din comunitate;
- nu exclude, nu discriminează și nu stereotipează copiii în bază de diferențe;
- oferă educația obligatorie gratuită, accesibilă, în special pentru familiile și copiii în situații de risc;
- respectă diversitatea și asigură egalitatea în învățare pentru toți copiii;
- răspunde necesităților copiilor și diversității bazate pe gender, probleme sociale, etnice și pe nivel de abilitate.

Banca Mondială susține că principiul fundamental al școlii incluzive este că toți copiii trebuie să învețe împreună, ori de câte ori este posibil, indiferent de orice dificultăți sau diferențe pot avea. Școlile incluzive trebuie să recunoască și să răspundă necesităților diverse ale elevilor. Școlile trebuie să asigure o educație de calitate pentru toți, prin programe de studiu adecvate, aranjamente organizaționale, strategii de predare, utilizarea resurselor și parteneriatelor cu comunitățile lor. În fiecare școală trebuie să existe servicii de sprijin potrivit necesităților speciale ale elevilor. Incluziunea nu ar trebui să fie privită ca ceva adăugat la o școală convențională. Acesta trebuie să fie privită ca parte intrinsecă a misiunii, filozofiei, valorilor, practicilor și activității școlii.

OCDE atenționează asupra unui aspect foarte important al promovării și asigurării implementării EI – cel legat de finanțare. Astfel se acreditează ideea că pentru abordarea adecvată a CES ale copiilor este necesară alocarea resurselor suplimentare care să sprijine educația atunci când elevii au anumite dificultăți de acces la curriculumul general. În accepțiunea OCDE, respectarea cerințelor speciale ale copiilor este o parte a dezvoltării unei societăți echitabile și incluzive, în care sunt recunoscute și protejate drepturile individuale

În context național, educația incluzivă a fost definită pentru prima dată în Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011- 2020, care statuează că EI este o abordare și un proces continuu de dezvoltare a politicilor și practicilor educaționale,

orientate spre asigurarea oportunităților și șanselor egale pentru persoanele excluse/marginalizate de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare și educație, în condițiile diversității umane . Potrivit Programului, educația incluzivă prevede schimbarea și adaptarea continuă a sistemului educațional pentru a răspunde diversității copiilor și nevoilor ce decurg din aceasta, pentru a oferi educație de calitate tuturor în contexte integrate și medii de învățare comună. Aproximativ aceeași definiție este dată și în Codul Educației în care EI este definită drept proces educațional care răspunde diversității copiilor și cerințelor individuale de dezvoltare și oferă oportunități și șanse egale de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare și educație de calitate în medii comune de învățare. Principiile de bază ale educației incluzive sunt cele consfințite în actele de politici educaționale, declarațiile forurilor mondiale în domeniu, în alte documente importante. Acestea vizează egalitatea și egalizarea șanselor; respectarea interesului superior al copilului; nondiscriminarea, toleranța și valorificarea diferențelor; individualizarea procesului de educație și dezvoltarea la maximum a potențialului fiecărui copil; designul universal, managementul participativ, cooperarea și parteneriatul social. Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020.

Astfel, în context incluziv, are loc trecerea de la învățarea bazată pe performanțe academice la învățarea bazată pe satisfacerea necesităților, însemnând achiziționarea de valori, atitudini, competențe pentru viața independentă și inserția socio-profesională. Strâns legat de educația incluzivă este și conceptul Educație pentru toți, care a fost lansat în cadrul Conferinței internaționale în domeniul educației, ce a avut loc la Jomtien, Thailanda (5-8 martie 1990). Potrivit Declarației Conferinței, statele lumii trebuie să-și construiască sistemele de educație pornind de la:

- dreptul fiecărui copil la educație;
- angajarea pentru o pedagogie centrată pe copil, în care diferențele individuale sunt considerate o provocare și nu un obstacol;
- ameliorarea calității educației și a formării cadrelor didactice;
- angajamentul pentru o abordare intersectorială și holistică a educației. Conceptul a fost reafirmat în cadrul Conferinței mondiale "Acces și calitate", organizată de UNESCO la

Salamanca, Spania (7-10 iunie 1994). Conferința a adoptat două documente importante: Declarația de la Salamanca și Cadrul de Acțiune care au la bază principiul recunoașterii necesității de a acționa pentru crearea școlilor pentru toți – a instituțiilor care să includă toți copiii, să respecte diferențele dintre aceștia, să sprijine copiii în activitatea lor de învățare și să răspundă cerințelor individuale.

La Salamanca a fost adoptată viziunea asupra educației incluzive și au fost făcute recomandări care au rămas de referință pentru UNESCO și întreaga comunitate internațională, în toată perioada ulterioară:

- Școlile trebuie să includă în procesul educațional toți copiii, indiferent de condițiile fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură ale acestora. Școlile trebuie să includă în egală măsură copiii cu dizabilități și pe cei supradotați, copiii străzii și pe cei încadrați în muncă, copiii aparținând populațiilor locuind în zone greu accesibile sau ducând o viață nomadă, copiii aparținând minorităților lingvistice, etnice sau culturale, precum și copiii provenind din alte zone sau grupuri dezavantajate sau marginalizate.
- Persoanele cu cerințe educaționale speciale trebuie să aibă acces în școlile obișnuite, care trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate pe cel care învață, capabile să vină în întâmpinarea acestor cerințe. Școlile obișnuite, cu orientare incluzivă, sunt cele mai utile mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, creând comunități primitoare, construind o societate incluzivă și oferind educație pentru toți; mai mult, ele furnizează o educație utilă pentru majoritatea copiilor, cresc eficiența și, în ultimă instanță, rentabilitatea întregului sistem educațional.
- Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, oricând acest lucru este posibil, indiferent de dificultățile pe care le au sau de diferențele dintre aceștia. Școala incluzivă trebuie să recunoască și să reacționeze la diversele cerințe ale elevilor, armonizând, pe de o parte stiluri și ritmuri diferite de învățare, iar, pe de altă parte asigurând o educație de calitate pentru toți, prin programe de învățământ adecvate, bună organizare, strategii de predare, folosire optimă a resurselor și parteneriate cu ceilalți membri ai comunităților în care funcționează. Trebuie să se asigure un continuum al sprijinului și serviciilor oferite pentru cerințele speciale în fiecare școală.

Autor: Ciupitu Mădălina-Silviana

Instituția: Școala Gimnazială Glodeanu Sărat

Eficiența strategiilor intergeneraționale și a tutoratului între egali în educația remedială la clasa a III-a

Educația remedială nu trebuie privită doar ca o simplă recuperare a unor conținuturi neînșușite, ci ca un proces complex de sprijin personalizat, adaptat nevoilor emoționale și cognitive ale fiecărui copil. La nivelul clasei a III-a, unde volumul de informații crește și trecerea către un stil de învățare mai abstract este evidentă, parteneriatul între generații și colaborarea între elevi devin piloni esențiali.

Fundamentarea teoretică a acestui demers rezidă în Teoria Învățării Sociale (Bandura, 1977), care demonstrează că procesele de modelare și repetiție în prezența unor modele pozitive accelerează dobândirea de deprinderi. Conform studiilor internaționale (Schwartz, 2012), intervenția remedială este un complement necesar care fragmentează obiectivele complexe în unități de învățare accesibile („învățarea în pași mici”).

La clasa a III-a, acest parcurs de la potențial la reușită se traduce prin utilizarea materialelor manipulative și a tutoratului între egali. Această metodă, susținută de raportul GPE, crește stima de sine a „mentorului” și reduce barierele de comunicare pentru elevul sprijinit. Mai mult, cercetări recente (Brodin & Renblad, 2019; Lange et al., 2020) confirmă că activitățile asistate de adulți, precum povestirea sau jocurile matematice, nu doar îmbunătățesc competențele lingvistice și numerice, ci asigură succesul școlar pe termen lung, activând potențialul latent al fiecărui elev.

Metoda tutoratului între egali (Peer-Tutoring)

În viziunea modernă a educației remediale, parcursul de la potențial la reușită este susținut de două pârghii esențiale: tutoratul între egali și implicarea sistemică a familiei.

1. Tutoratul între egali - O punte cognitivă și metacognitivă

Conform cercetărilor recente (Ain et al., 2023), peer-tutoring-ul nu îmbunătățește doar rezultatele academice, ci dezvoltă metacogniția, capacitatea elevului de a-și monitoriza și ajusta propriile procese de gândire. La clasa a III-a, această metodă transformă interacțiunea dintre elevi într-un avantaj dublu:

- Pentru elevul sprijinit (tutee): „Congruența cognitivă” (faptul că mentorul folosește un limbaj apropiat de al său) reduce anxietatea și facilitează accesul la informații care păreau inaccesibile în predarea tradițională.
- Pentru elevul mentor (tutor): Procesul de a preda un concept îl forțează să își reorganizeze cunoștințele și să identifice noi strategii de rezolvare, consolidându-și astfel propria reușită.

2. Rolul părinților: Micro-sistemul succesului

Puntea către reușită nu se oprește la poarta școlii. Studiile realizate de Mottan și Shanmugam (2018) demonstrează că, indiferent de nivelul socio-economic sau educațional al familiei, interacțiunea de calitate la domiciliu este cel mai puternic predictor al succesului. Părinții devin „primii profesori”, oferind echilibrul emoțional necesar pentru ca elevul să poată face față dificultăților de învățare. Strategiile remediale eficiente sunt cele care reușesc să transforme casa într-un mediu de învățare securizant, unde efortul este lăudat mai mult decât nota.

Exemplu de bună practică: Proiectul „Povestea numerelor și a literelor – Mentori și Învățăcei”

Pentru a activa potențialul elevilor mei de clasa a III-a, am implementat un program bazat pe colaborare și validare emoțională.

Descrierea activității:

- Diagnoza și selectarea grupului țintă. Am identificat 5 elevi care întâmpinau blocaje în rezolvarea problemelor matematice complexe (cu mai mult de două operații) și în înțelegerea mesajului textual.

- Puntea tutee-mentor. Am creat perechi de lucru în care „mentorul” (elev cu rezultate bune) a fost instruit să folosească materiale manipulative (jetoane, machete, rigle). Această abordare transformă abstractul în concret, facilitând înțelegerea pașilor logici.
- Cercul de sprijin intergenerațional. Părinții au fost integrați activ prin utilizarea unei „Fișe de succes”. Aceștia nu au avut rolul de a corecta temele, ci de a identifica și înregistra zilnic un progres, oricât de mic. Această validare constantă are rolul de a crește motivația intrinsecă a copiilor (Schroeder et al., 2017).

Rezultate obținute: Monitorizarea progresului a relevat o creștere a ratei de succes la evaluările sumative cu 30% în rândul grupului țintă. Mai importantă decât indicatorul statistic a fost transformarea atitudinii față de școală: elevii au trecut de la evitarea sarcinii la implicare activă, demonstrând că, prin susținere adecvată, orice potențial poate fi transformat în reușită.

Rolul generațiilor anterioare în educația remedială

Puntea între generații se materializează dincolo de mediul școlar formal prin valorificarea bunicilor ca resurse de echilibru emoțional. În educația remedială la clasa a III-a, activități precum „Lectura de seară” sau „Matematica aplicată” transformă procesul de recuperare într-o experiență ludică. Un copil care citește în fața unui bunic experimentează un transfer de autoritate: bunicul devine un „public empatic” (Barbosa et al., 2020), oferind o validare care nu este condiționată de rigoarea notei. Acest climat afectiv securizant diminuează rezistența elevului față de efortul intelectual și reduce decalajele de învățare prin simplul fapt că transformă lectura dintr-o obligație școlară într-un act de comunicare intergenerațională.

Monitorizarea progresului: De la diagnostic la reușită

Eficacitatea acestui model remedial a fost validată prin mecanisme de monitorizare care au vizat, în primul rând, metacogniția și autoreglarea. Elevii „mentori” și „învățăceii” au utilizat jurnale de progres simbolic, unde reușitele zilei erau marcate nu prin calificative, ci prin identificarea competențelor dobândite (ex: „Astăzi am înțeles singur enunțul”). Această metodă de diagnoză formativă ne-a permis ajustarea strategiilor de lucru în timp real, asigurându-ne că nicio barieră cognitivă nu devine un obstacol permanent. Rezultatele finale demonstrează că succesul este vizibil nu doar în fișele de evaluare, ci mai ales în creșterea indicelui de prezență

școlară și a stimei de sine, semn că puntea educațională construită a funcționat ca un catalizator între potențialul latent și reușita asumată.

Concluzii

Educația remedială la clasele primare, și în special la clasa a III-a, atinge succesul deplin atunci când reușim să construim punți multidimensionale: între generații, între elevi și între instituția școlară și familie. Dincolo de simpla recuperare a unor lacune de conținut, acest demers vizează activarea potențialului latent al fiecărui elev prin strategii care pun accent pe metacogniție și susținere emoțională.

Implementarea tutoratului între egali și integrarea bunicilor sau a părinților în procesul de învățare transformă educația dintr-o sarcină individuală, adesea stresantă pentru elevul aflat în dificultate, într-o experiență de viață împărtășită, bazată pe modelare pozitivă și validare constantă. Rezultatele proiectului prezentat demonstrează că, atunci când „puntea” educațională este solidă, barierele de învățare sunt depășite, iar motivația intrinsecă devine motorul reușitei școlare. În final, misiunea noastră ca învățători este de a asigura că fiecare copil găsește resursele necesare pentru a parcurge drumul de la potențial la reușită, într-un mediu care valorizează efortul, empatia și continuitatea între generații.

Bibliografie

- Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.
- Ionescu, Miron, *Instrucție și educație*, Editura Garamond, Cluj-Napoca, 2003.
- Ministerul Educației, *Curriculum pentru învățământul primar*, București, 2014.
- Resurse educaționale online: www.edu.ro (Accesat la 20.01.2026).
- Schwartz, Analice C., and Analice C. Schwartz. *Remedial education programs to accelerate learning for all*. World Bank, 2012.
- Brown, Jovette. *Intergenerational Programs with Older Adults: Elementary School Teachers' Perceptions on Academic Performance*. Diss. Walden University, 2024.
- ul Ain, Qurat, et al. "What does previous research tell us about the effects of peer tutoring on metacognition in primary and secondary schools?." *International Journal of Educational Research Open* 4 (2023): 100248.
- Mottan, Kannamah, and Dhurgavathi Shanmugam. "Role of Parents in Remedial Pupil's Academic Achievement." *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development* 7.4 (2018): 166-178.
- Schroeder, K., et al., *The impact of intergenerational interaction on children's mental health and school motivation*, *International Journal of Educational Psychology*, 2017. (Sursă pentru motivația intrinsecă).
- Barbosa, M., et al., *Intergenerational programs: A bridge between children and older adults*, *Journal of Community Psychology*, 2020.

ȘCOALA GIMNAZIALĂ JUPANEȘTI
GRĂDINIȚA VIERȘANI, GORJ
EDUCATOARE: COCOROVEANU MARIA

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația timpurie are un rol esențial în formarea personalității copilului. În primii ani de viață, copilul învață să comunice, să coopereze și să își formeze primele valori. Grădinița devine astfel primul spațiu educațional în care copilul descoperă regulile conviețuirii, respectul față de ceilalți și importanța colaborării. În acest context, conceptul de școală pozitivă capătă o importanță tot mai mare, deoarece pune accent pe dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil, pe încurajare, respect și sprijin.

Școala pozitivă promovează un climat educațional bazat pe empatie, cooperare și încredere. Educatorul devine un ghid care sprijină copilul, îl încurajează și îl ajută să își descopere potențialul. Prin activități variate și printr-o comunicare deschisă, copiii învață să își exprime emoțiile, să își dezvolte autonomia și să construiască relații sănătoase cu cei din jur.

Incluziunea socială reprezintă un principiu important al educației moderne. Aceasta presupune acceptarea tuturor copiilor, indiferent de diferențele existente între ei. Fiecare copil are dreptul la educație, la respect și la șanse egale de dezvoltare. În grădiniță, incluziunea înseamnă integrarea copiilor cu ritmuri diferite de învățare, cu nevoi educaționale speciale sau proveniți din medii sociale diferite.

Un mediu educațional pozitiv contribuie la crearea unui sentiment de apartenență. Copiii se simt acceptați și încurajați să participe la activități. Educatorul are un rol esențial în organizarea unui climat bazat pe respect și colaborare. Prin activități de grup, jocuri educative și proiecte tematice, copiii învață să coopereze și să se ajute reciproc.

Activitățile interactive și jocurile de cooperare contribuie la dezvoltarea abilităților sociale. De exemplu, jocurile de rol îi ajută pe copii să înțeleagă emoțiile celorlalți și să își dezvolte empatia. Activitățile artistice, precum desenul, modelajul sau muzica, oferă copiilor posibilitatea de a se exprima liber și de a participa activ la viața grupului.

Colaborarea dintre educatori și părinți reprezintă un factor important în realizarea incluziunii sociale. Comunicarea constantă și implicarea părinților în activitățile educaționale contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor. Atunci când familia și grădinița lucrează împreună, copilul primește sprijinul necesar pentru a se adapta mai ușor la mediul educațional.

Un alt aspect important al școlii pozitive este valorizarea diversității. Copiii sunt încurajați să descopere că fiecare persoană este diferită și că aceste diferențe reprezintă o resursă valoroasă pentru comunitate. Prin activități tematice, povești educative și discuții ghidate, copiii învață să respecte diversitatea și să manifeste toleranță.

În concluzie, școala pozitivă contribuie la formarea unui mediu educațional incluziv, în care fiecare copil se simte acceptat și valorizat. Prin activități adaptate, prin sprijin emoțional și prin colaborarea cu familia, educatorii pot crea un spațiu în care copiii își dezvoltă încrederea, empatia și dorința de a învăța. Educația bazată pe respect, cooperare și incluziune reprezintă fundamentul formării unor viitori adulți responsabili și implicați în societate.

Bibliografie

Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.

Vrăsmaș, E. (2017). Educația incluzivă. București: Editura Didactică și Pedagogică.

UNESCO (2020). Educația incluzivă și echitabilă pentru toți copiii.

Prof. înv. primar Coteș Adriana
Școala Gimnazială «Prof. Nicolae Caranda» Glogova, Gorj

Impactul consumerismului asupra mediului și rolul educației în formarea unei mentalități sustenabile

Societatea actuală, aflată în era consumerismului, a devenit predispusă la înlocuirea rapidă a obiectelor în locul reparării lor. Această mentalitate favorizează consumul excesiv, ignorând aprecierea pentru obiectele bine făcute și durabile. Astfel, valori ca protejarea resurselor și dezvoltarea durabilă sunt adesea neglijate, totul în detrimentul mediului înconjurător, care suferă consecințe din ce în ce mai grave.

Consumerismul modern este alimentat de progresul tehnologic și de strategiile de marketing agresive, care încurajează achizițiile frecvente. Produsele sunt adesea concepute cu o durată de viață limitată, fenomen cunoscut sub numele de „uzură morală” sau „planificată”. Acest lucru determină acumularea rapidă de deșeuri și epuizarea resurselor naturale, punând o presiune considerabilă asupra ecosistemelor.

Un alt efect negativ al consumerismului este creșterea poluării. Producerea în masă implică emisii ridicate de gaze cu efect de seră, iar eliminarea produselor uzate contribuie la poluarea solului și a apelor. De exemplu, deșeurile electronice reprezintă una dintre cele mai mari provocări ale prezentului, deoarece conțin substanțe toxice care pot afecta sănătatea umană și mediul.

În acest context, educația joacă un rol fundamental în schimbarea mentalității colective. Formarea unei atitudini responsabile față de consum trebuie să înceapă încă din copilărie, prin promovarea valorilor precum reutilizarea, reciclarea și reducerea risipei. Copiii trebuie învățați să aprecieze calitatea în detrimentul cantității și să înțeleagă impactul alegerilor lor asupra mediului.

Instituțiile de învățământ, alături de familie, au responsabilitatea de a cultiva comportamente sustenabile. Activitățile educative pot include proiecte practice, precum

colectarea selectivă a deșeurilor sau reutilizarea creativă a materialelor. Astfel, copiii își dezvoltă nu doar cunoștințe teoretice, ci și deprinderi concrete, care contribuie la protejarea mediului.

De asemenea, mass-media și mediul online pot fi utilizate ca instrumente eficiente pentru conștientizarea publicului. Campaniile de informare și exemplele pozitive pot inspira schimbări de comportament la nivel individual și colectiv. Este important ca mesajele promovate să fie clare și accesibile, pentru a ajunge la un public cât mai larg. Pe termen lung, adoptarea unui stil de viață sustenabil nu este doar o opțiune, ci o necesitate. Resursele planetei sunt limitate, iar modul în care le utilizăm astăzi va influența generațiile viitoare. Prin educație și implicare activă, fiecare individ poate contribui la reducerea impactului negativ asupra mediului.

În concluzie, consumerismul excesiv reprezintă o provocare majoră a societății contemporane, însă soluțiile există și pot fi implementate prin educație și responsabilitate. Schimbarea începe cu fiecare dintre noi, iar formarea unei mentalități sustenabile este esențială pentru un viitor echilibrat și sănătos. Adaptabilitatea și conștientizarea sunt cheia unei relații armonioase între om și natură, contribuind la dezvoltarea unor generații mai responsabile și mai implicate. Mai mult decât atât, este necesară o schimbare profundă de perspectivă, în care accentul să fie pus nu pe cantitate, ci pe calitate și durabilitate. Alegerea conștientă a produselor, reducerea risipei și susținerea inițiativelor ecologice sunt pași concreți care pot avea un impact semnificativ. Fiecare gest, oricât de mic, contribuie la un efort colectiv de protejare a mediului.

În același timp, colaborarea între instituții, comunități și indivizi devine esențială pentru a construi un model de dezvoltare sustenabil. Doar printr-o implicare activă și constantă putem transforma provocările actuale în oportunități pentru un viitor mai responsabil. Astfel, educația nu doar informează, ci modelează comportamente și atitudini care pot schimba în mod real direcția societății.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie

- Goleman, D. (1995). Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ. New York: Bantam Books.
- Meadows, D. et al. (2004). Limits to Growth: The 30-Year Update. Chelsea Green Publishing.

Prof. Covaci Ana

Școala Gimnazială nr. 1 Ruscova, Maramureș

Inclusion of Children with SEN in Maramureș Schools

Abstract

Inclusive education represents a fundamental pillar of modern educational systems, promoting equal opportunities and social participation for all children, including those with Special Educational Needs (SEN). This paper explores the integration of children with SEN in mainstream schools, with a particular focus on Maramureș County, Romania. It highlights the benefits, challenges, and strategies for successful inclusion within the context of a “positive school” approach, emphasizing collaboration, empathy, and systemic support.

1. Introduction

Education systems across Europe have increasingly embraced the principles of inclusion, recognizing that all children, regardless of their abilities or disabilities, have the right to learn together. In Romania, this paradigm shift has led to the gradual integration of children with Special Educational Needs (CES – *Cerințe Educaționale Speciale*) into mainstream schools.

Inclusive education is not merely about physical placement in regular classrooms; it involves adapting teaching strategies, curricula, and school environments to meet diverse learning needs. It promotes both academic and social development while fostering tolerance and empathy among students.

Within this context, the concept of a “positive school” becomes essential. A positive school cultivates a supportive climate, values diversity, and encourages the well-being and participation of every learner.

2. Theoretical Foundations of Inclusive Education

The concept of inclusive education is grounded in international frameworks such as the Salamanca Statement, which emphasizes that schools must accommodate all children regardless of their physical, intellectual, social, or emotional conditions.

From a pedagogical perspective, integration refers to placing children with SEN in mainstream schools, while inclusion goes further by transforming the educational environment

to respond effectively to their needs. This involves individualized learning plans, differentiated instruction, and continuous assessment.

Inclusive education requires several key elements: curriculum adaptation, multidisciplinary collaboration, teacher training, and family involvement. The ultimate goal is to ensure equal participation and reduce educational inequalities.

3. Benefits of Integrating Children with SEN in Mainstream Schools

The integration of children with SEN generates significant benefits for all participants in the educational process.

For children with SEN, inclusion leads to improved social skills through interaction with peers, increased self-esteem, and a stronger sense of belonging. It also prepares them better for independent life.

For typically developing students, inclusive environments foster empathy, tolerance, and social responsibility. They learn to appreciate diversity and develop interpersonal skills. At the system level, inclusive education promotes equity, reduces discrimination, and contributes to social cohesion.

4. Challenges in the Romanian Context

Despite progress, Romania still faces several challenges in implementing effective inclusive education. Among these are the insufficient number of school counselors and support teachers, limited access to specialized training for mainstream teachers, and inadequate material resources.

In many cases, integration is reduced to the physical presence of children with SEN in mainstream classrooms without providing the necessary support. This can lead to frustration for both students and teachers.

Social stigma and lack of awareness also remain significant barriers, affecting the quality of inclusion.

5. Inclusive Education in Maramureș County

Maramureș County offers a relevant perspective on the realities of inclusive education in Romania. Both urban and rural schools are involved in integrating children with SEN, with varying degrees of success.

One of the strengths of this region is the strong relationship between schools and families, which supports the inclusion process. Teachers often show dedication and adaptability, even in the absence of sufficient resources.

However, rural areas face additional difficulties, such as limited access to specialized services, fewer support teachers, and transportation challenges. These factors can affect the consistency and quality of educational support provided to children with SEN.

Despite these challenges, efforts are being made to promote inclusive practices through school projects, partnerships, and teacher initiatives.

6. The Role of the Positive School in Inclusion

The concept of a “positive school” is central to successful inclusion. A positive school creates a safe, supportive, and encouraging environment where every student feels valued. Such schools promote emotional well-being, respect diversity, and encourage collaboration between students, teachers, and families. Teachers play a key role by adopting flexible teaching methods and maintaining a positive attitude toward inclusion.

A positive school does not focus solely on academic performance but also on the holistic development of each child.

7. Strategies for Effective Inclusion

To improve the integration of children with SEN in mainstream schools, several strategies can be implemented.

Individualized Education Plans (IEPs) are essential for adapting learning objectives to each child’s needs. Continuous teacher training helps educators develop the skills required for inclusive teaching.

Collaboration within multidisciplinary teams, including psychologists, speech therapists, and social workers, ensures comprehensive support for students.

Family involvement is also crucial, as parents play an active role in supporting their children’s educational progress.

Additionally, the use of modern technologies can enhance accessibility and engagement for students with SEN.

8. Conclusion

Inclusive education represents both an educational and a social responsibility. The integration of children with SEN in mainstream schools contributes to building a more inclusive and empathetic society.

In Maramureș County, progress has been made, but challenges remain, particularly in rural areas and in terms of resources and specialized support.

The development of positive schools is essential for the success of inclusion. By fostering supportive environments, encouraging collaboration, and adapting to students' needs, schools can ensure that every child has the opportunity to succeed.

Ultimately, inclusion requires a change in mindset—one that views diversity not as a barrier, but as a valuable resource for learning and development.

Bibliography

1. Savin, G. (2026). *Integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă*. EDICT.
2. Arnăutu, Ș. (2025). *Copiii cu CES: Drumul în rampă spre integrare în educația românească*.
3. Dinu, B. (2020). *Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă*.
4. Lazarciuc, M. V. (2025). *Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă – studiu de caz Maramureș*.
5. Butnariu, M. (2022). *Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în școli*.
6. Georgiana, D. (2021). *Modalități de integrare a copiilor cu CES*.

Prof. Mihaela Crîngureanu
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 7 Slatina, Olt

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale – cu referire la învățământul preșcolar

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării armonioase a individului și al integrării sale în societate. În contextul actual, marcat de diversitate culturală, socială și individuală, se conturează tot mai clar necesitatea unei educații centrate pe copil, bazată pe respect, empatie și acceptare. Educația pozitivă, ca abordare modernă, îmbină principiile psihologiei pozitive cu practicile educaționale, contribuind la dezvoltarea unei stări de bine și la formarea unor relații sănătoase. În același timp, incluziunea socială devine un obiectiv esențial al sistemului educațional, promovând egalitatea de șanse și participarea activă a tuturor copiilor, indiferent de particularitățile lor.

În învățământul preșcolar, aceste concepte capătă o importanță deosebită, deoarece această etapă reprezintă baza dezvoltării emoționale, sociale și cognitive a copilului.

Conceptul de educație pozitivă

Educația pozitivă se bazează pe ideea că fiecare copil are resurse interioare valoroase care pot fi dezvoltate printr-un mediu educațional sigur, susținător și motivant. Aceasta pune accent pe:

- dezvoltarea emoțiilor pozitive;
- construirea relațiilor sănătoase;
- valorizarea punctelor forte ale copilului;
- încurajarea autonomiei și a încrederii în sine.

Educatorul are un rol esențial în aplicarea acestui tip de educație, fiind nu doar un transmitător de informații, ci și un model de comportament, un ghid și un sprijin emoțional pentru copii.

În grădiniță, educația pozitivă se concretizează prin:

- folosirea unui limbaj încurajator;
- evitarea etichetării și a pedepselor;

- valorizarea progresului, nu doar a rezultatului;
- crearea unui climat afectiv securizant.

Incluziunea socială în educație

Incluziunea socială presupune integrarea tuturor copiilor în sistemul educațional, indiferent de:

- nivelul de dezvoltare;
- dizabilități;
- apartenență etnică sau culturală;
- statut socio-economic.

În context preșcolar, incluziunea înseamnă mai mult decât simpla prezență a copiilor într-un grup – ea implică participarea activă, acceptarea și valorizarea fiecărui copil.

Principiile incluziunii sociale includ:

- egalitatea de șanse;
- respectarea diversității;
- adaptarea procesului educațional la nevoile fiecărui copil;
- colaborarea cu familia și comunitatea.

Legătura dintre educația pozitivă și incluziunea socială

Educația pozitivă și incluziunea socială sunt profund interconectate. Un mediu educațional bazat pe empatie, respect și susținere facilitează integrarea tuturor copiilor și reduce riscul de excluziune.

Prin educația pozitivă:

- copiii învață să accepte diferențele;
- se dezvoltă empatia și toleranța;
- se creează relații bazate pe respect reciproc;
- scade frecvența comportamentelor agresive sau discriminatorii.

Astfel, educația pozitivă devine un instrument eficient pentru promovarea incluziunii sociale încă de la vârste fragede.

Aplicarea în învățământul preșcolar

În grădiniță, implementarea educației pozitive în context incluziv presupune strategii concrete, adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor:

1. Crearea unui climat emoțional securizant

Copiii au nevoie să se simtă acceptați și în siguranță. Educatoarea trebuie să manifeste: căldură emoțională; răbdare; disponibilitate pentru ascultare activă.

2. Individualizarea învățării

Fiecare copil este unic. Activitățile trebuie adaptate astfel încât toți copiii să poată participa și reuși, indiferent de nivelul lor.

3. Promovarea cooperării

Activitățile de grup, jocurile de rol și proiectele comune ajută la: dezvoltarea abilităților sociale; învățarea colaborării; acceptarea diversității.

4. Utilizarea jocului ca metodă principală

Jocul este esențial în învățământul preșcolar. Prin joc: copiii își exprimă emoțiile; învață reguli sociale; dezvoltă empatia.

5. Comunicarea pozitivă

Mesajele educatorului trebuie să fie: clare; încurajatoare; orientate spre soluții.

Exemplu: în loc de „Nu ai voie să faci asta!”, se poate spune „Hai să vedem împreună cum putem face mai bine!”.

Rolul educatoarei în promovarea incluziunii prin educație pozitivă

Educatoarea are un rol-cheie în crearea unui mediu incluziv. Ea:

- observă nevoile fiecărui copil;
- intervine cu tact în situații de conflict;
- promovează valori precum respectul și acceptarea;
- colaborează cu părinții și specialiștii.

De asemenea, atitudinea ei influențează direct comportamentul copiilor. Un model pozitiv va genera comportamente pozitive în rândul acestora.

Beneficiile educației pozitive în context incluziv

Aplicarea educației pozitive în învățământul preșcolar aduce numeroase beneficii: creșterea stimei de sine a copiilor; dezvoltarea inteligenței emoționale; reducerea comportamentelor problematice; îmbunătățirea relațiilor dintre copii; integrarea mai ușoară a copiilor cu nevoi speciale; crearea unui mediu educațional armonios.

Pe termen lung, aceste beneficii contribuie la formarea unor adulți echilibrați, empatici și responsabili social.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Educația pozitivă, aplicată în contextul incluziunii sociale, reprezintă o direcție esențială pentru dezvoltarea unui sistem educațional modern și eficient. În învățământul preșcolar, această abordare are un impact major asupra formării personalității copilului, contribuind la dezvoltarea sa armonioasă și la integrarea sa în societate.

Prin crearea unui mediu bazat pe respect, empatie și susținere, educatoarea devine un facilitator al incluziunii și un model pentru copii. Astfel, grădinița nu mai este doar un spațiu de învățare, ci un mediu în care fiecare copil este valorizat și sprijinit să își atingă potențialul.

Bibliografie:

- Băban, A. (2001). Consiliere educațională. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
- Cucuș, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
- Ionescu, M., & Radu, I. (coord.) (2001). Didactica modernă. Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- Oprea, C. L. (2009). Strategii didactice interactive. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- UNICEF (2012). Educația incluzivă – Suport de curs pentru cadrele didactice. București.
- Vrasmaș, E. (2010). Educația incluzivă în grădiniță și școală. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Vrasmaș, T. (2004). Școala și educația pentru toți. București: Editura Miniped.
- Seligman, M. E. P. (2011). Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being. New York: Free Press.
- Nelsen, J. (2006). Positive Discipline. New York: Ballantine Books.

Profesor, Drăgan Mihaela

Școala Gimnazială *Ecaterina Teodorescu*, Brăila

Practici educaționale incluzive prin prisma educației pozitive

Educația contemporană se află într-un proces continuu de adaptare la nevoile diverse ale elevilor, iar incluziunea socială devine un obiectiv fundamental al sistemului educațional. În acest context, educația pozitivă capătă o importanță deosebită, fiind o abordare centrată pe dezvoltarea armonioasă a elevului și pe crearea unui climat școlar bazat pe respect, empatie și colaborare. Din perspectiva profesorului de gimnaziu, educația pozitivă reprezintă un demers practic, aplicabil zilnic, care contribuie la integrarea tuturor elevilor, inclusiv a celor aflați în situații de risc educațional. Educația pozitivă are la bază principiile psihologiei pozitive și urmărește dezvoltarea stării de bine, a motivației și a relațiilor sănătoase între elevi. În activitatea didactică, aceasta presupune: încurajarea progresului individual; utilizarea unui limbaj pozitiv; construirea încrederii în sine; valorizarea fiecărui elev.

Exemplu de bună practică:

În cadrul orelor, am introdus „minutele de apreciere”, la finalul lecției, unde elevii sunt încurajați să evidențieze un lucru pozitiv realizat de ei sau de colegii lor. Această activitate a dus la creșterea stimei de sine și la îmbunătățirea relațiilor dintre elevi.

Incluziunea socială presupune participarea activă a tuturor elevilor la procesul educațional, indiferent de diferențele existente. Profesorul are rolul de a crea contexte de învățare accesibile și echitabile.

Exemplu de bună practică:

Într-o clasă eterogenă, am utilizat metode diferențiate de predare, oferind sarcini adaptate nivelului fiecărui elev. De exemplu, la o lecție de limba română, elevii au avut de realizat aceeași temă (descrierea unui personaj), dar cu cerințe diferite: unii au lucrat pe baza unor întrebări ghidate, iar alții au redactat liber. Astfel, fiecare elev a avut șansa de a reuși.

Educația pozitivă sprijină incluziunea prin crearea unui climat în care elevii se simt acceptați și valorizați.

Exemple de bune practici:

Învățarea prin cooperare:

Organizarea elevilor în grupuri eterogene, în care fiecare are un rol clar (lider, raportor, observator), a contribuit la implicarea tuturor elevilor, inclusiv a celor mai timizi sau cu dificultăți.

Jurnalul emoțiilor:

Elevii completează săptămânal un jurnal simplu în care își exprimă stările emoționale. Această activitate a ajutat la identificarea problemelor și la dezvoltarea empatiei în clasă.

Regulile clasei construite împreună:

La începutul anului școlar, regulile au fost stabilite împreună cu elevii. Acest lucru a crescut responsabilitatea și respectarea lor.

Proiecte tematice despre diversitate:

Am desfășurat activități precum „Ziua diversității”, în care elevii au prezentat tradiții, obiceiuri sau experiențe personale, promovând toleranța și acceptarea

Aplicarea educației pozitive în context incluziv poate întâmpina dificultăți, precum lipsa timpului sau diversitatea mare de nevoi educaționale.

Exemplu de bună practică:

Pentru a gestiona aceste provocări, am colaborat cu consilierul școlar și cu familia elevilor, realizând planuri de intervenție personalizate pentru elevii cu dificultăți. De asemenea, am participat la cursuri de formare în domeniul educației incluzive.

Educația pozitivă reprezintă un instrument eficient pentru promovarea incluziunii sociale în școala gimnazială. Prin aplicarea unor strategii concrete și prin adoptarea unei atitudini deschise, profesorul poate crea un mediu educațional în care fiecare elev se simte acceptat și valorizat.

Exemplele de bune practici demonstrează că incluziunea nu este doar un ideal, ci o realitate posibilă, construită zi de zi prin implicare, empatie și profesionalism.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie

Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. Free Press.

Noddings, N. (2005). *The Challenge to Care in Schools*. Teachers College Press.

UNICEF (2012). *Educația incluzivă – ghid pentru cadre didactice*.

Ministerul Educației (România). (2018). *Strategii pentru incluziune socială în educație*.

Dumitru, I. (2014). *Consiliere psihopedagogică*. Editura Polirom.

Cojocaru, Ș. (2010). *Metode și tehnici de intervenție în educația incluzivă*. Editura Polirom

Prof. înv. preșc. Drăgan Mioara

Șc.Gimn.,„Elena Doamna”,Cuza-Vodă

Teorii și bune practici în educația pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, orientat tot mai mult spre nevoile reale ale copilului și ale comunității. În acest context, educația pozitivă și incluziunea socială devin concepte-cheie, promovând dezvoltarea armonioasă a tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor sociale, culturale sau cognitive. Abordarea educației dintr-o perspectivă pozitivă contribuie la crearea unui climat școlar sigur, empatic și motivant, esențial pentru incluziune.

Repere teoretice ale educației pozitive:

Educația pozitivă își are rădăcinile în psihologia pozitivă, care pune accent pe punctele forte ale individului, pe bunăstare și pe dezvoltarea emoțională. Aceasta urmărește nu doar performanța academică, ci și formarea unor competențe socio-emoționale precum empatia, reziliența și autoreglarea.

Principii fundamentale:

- valorizarea fiecărui copil
- încurajarea comportamentelor pozitive
- construirea relațiilor bazate pe respect și încredere
- dezvoltarea stării de bine în mediul educațional

Incluziunea socială în educație:

Incluziunea socială presupune asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, inclusiv pentru cei proveniți din medii defavorizate, cu cerințe educaționale speciale sau din minorități etnice.

Un sistem educațional incluziv:

- elimină barierele de participare
- respectă diversitatea
- adaptează metodele de predare
- implică activ familia și comunitatea

Legătura dintre educația pozitivă și incluziune:

Educația pozitivă creează fundamentul necesar incluziunii sociale prin promovarea unui climat bazat pe acceptare și sprijin. Atunci când elevii se simt valorizați și înțeleși, crește motivația pentru învățare și participare.

Beneficii ale acestei abordări:

- reducerea discriminării și a bullying-ului
- creșterea stimei de sine
- dezvoltarea relațiilor pozitive între elevi
- îmbunătățirea rezultatelor școlare

Bune practici în educația pozitivă pentru incluziune:

1. Crearea unui climat emoțional sigur

Profesorul are rolul de a construi un mediu în care fiecare copil se simte acceptat. Limbajul pozitiv, feedback-ul constructiv și ascultarea activă sunt esențiale.

2. Învățarea diferențiată

Adaptarea conținuturilor și metodelor în funcție de nevoile elevilor sprijină incluziunea. Activitățile variate permit fiecărui copil să își valorifice potențialul.

3. Promovarea colaborării

Lucrul în echipă și activitățile de grup dezvoltă empatia și respectul pentru diversitate.

4. Educația socio-emoțională

Introducerea activităților care dezvoltă inteligența emoțională contribuie la integrarea mai ușoară a tuturor elevilor.

5. Implicarea familiei

Parteneriatul cu părinții susține progresul copilului și consolidează incluziunea.

Provocări și soluții:

Implementarea educației pozitive în context incluziv poate întâmpina dificultăți, precum:

- lipsa resurselor
- pregătirea insuficientă a cadrelor didactice
- prejudecăți sociale

Concluzie:

Educația pozitivă și incluziunea socială sunt interdependente și esențiale pentru un sistem educațional modern. Prin promovarea valorilor precum respectul, empatia și echitatea, școala devine un spațiu în care fiecare copil are șansa de a se dezvolta armonios. Investiția în aceste direcții reprezintă un pas important spre o societate mai justă și mai solidară.

prof. Dumitran Mihaela

Cuvintele care ne apropie – Atelier de lectură expresivă

Școala contemporană nu mai este doar spațiul acumulării de cunoștințe, ci și mediul în care elevii își dezvoltă identitatea, învață să relaționeze și să se simtă acceptați. În contextul ciclului gimnazial, perioada marcată de transformări cognitive și emoționale intense, profesorul de limba și literatura română are oportunitatea de a utiliza literatura și limbajul ca instrumente pentru cultivarea empatiei, cooperării și respectului pentru diversitate. Promovarea stării de bine în clasă și susținerea incluziunii școlare reprezintă premise esențiale pentru succesul educațional al fiecărui elev. Activitățile didactice centrate pe dialog, reflecție și exprimare personală contribuie la crearea unui climat sigur, în care fiecare elev se simte valorizat și ascultat.

În acest sens, activitatea didactică intitulată „Cuvintele care ne apropie” propune un atelier de lectură și exprimare creativă destinat elevilor de gimnaziu, în care literatura devine punctul de plecare pentru dezvoltarea stării de bine, pentru consolidarea relațiilor din clasă și pentru promovarea valorilor incluziunii. Activitatea urmărește atingerea unor obiective educaționale și socio-emoționale relevante pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor:

- ✓ dezvoltarea empatiei și a respectului față de diversitate;
- ✓ stimularea exprimării libere a ideilor și emoțiilor;
- ✓ consolidarea relațiilor pozitive între elevi;
- ✓ cultivarea stimei de sine și a sentimentului de apartenență la grup;
- ✓ dezvoltarea competențelor de comunicare orală și scrisă;
- ✓ promovarea cooperării și a sprijinului reciproc în procesul de învățare.

Activitatea este organizată sub forma unui atelier de lectură reflexivă și expresie creativă, desfășurat pe parcursul unei ore de limba și literatura română sau al unei activități integrate. Profesorul selectează un text literar scurt (fragment narativ sau poezie) care abordează teme precum prietenia, acceptarea diferențelor, solidaritatea sau curajul de a fi diferit. Textul devine punctul de pornire pentru reflecție și dialog. Activitatea se desfășoară în mai multe etape:

➤ Momentul de conectare – „Cercul cuvintelor bune”

Elevii sunt invitați să se așeze în cerc, pentru a crea un spațiu simbolic al egalității și al deschiderii. Fiecare elev spune un cuvânt sau o expresie care îl face să se simtă bine la școală (de exemplu: prietenie, ajutor, încredere, respect). Profesorul notează cuvintele pe tablă, iar împreună cu elevii discută despre semnificația lor. Această etapă contribuie la:

- ✓ relaxarea atmosferei;
- ✓ implicarea tuturor elevilor;
- ✓ construirea unui climat emoțional pozitiv.

➤ Lectura expresivă și reflecția ghidată

Profesorul citește expresiv textul ales sau invită unul dintre elevi să îl citească. După lectură, se inițiază o discuție ghidată prin întrebări deschise:

- ❖ Ce personaj v-a atras atenția cel mai mult?
- ❖ Cum credeți că s-a simțit personajul într-o anumită situație?
- ❖ Ați trăit vreodată o experiență asemănătoare?
- ❖ Ce putem face pentru ca fiecare coleg să se simtă acceptat?

Elevii sunt încurajați să își exprime opiniile fără teama de a fi judecați. Prin această activitate se dezvoltă: capacitatea de interpretare a textului, empatia, comunicarea respectuoasă.

➤ Activitate aplicată – „Povestea noastră comună”

Elevii sunt împărțiți în grupuri mici. Fiecare grup primește sarcina de a crea o scurtă poveste în care personajele depășesc o situație de excludere sau conflict prin colaborare, înțelegere și respect. Povestea poate fi realizată sub diferite forme: text narativ scurt, dialog, mini-scenariu dramatic. Elevii sunt încurajați să includă mesaje pozitive despre: prietenie, acceptarea diferențelor, sprijinul reciproc. La final, fiecare grup prezintă povestea creată, iar colegii pot adresa întrebări sau pot oferi aprecieri.

➤ Momentul de reflecție – „Mesaj pentru colegul meu”

În etapa finală, fiecare elev primește un cartonaș pe care scrie un mesaj pozitiv sau o apreciere pentru un coleg din clasă. Cartonașele sunt adunate într-o „cutie a aprecierilor”, iar profesorul le distribuie aleatoriu elevilor. Această activitate contribuie la:

- ✓ consolidarea relațiilor dintre elevi;
- ✓ dezvoltarea respectului și a încrederii;
- ✓ creșterea stării de bine în clasă.

Prin activități interactive și centrate pe elev, profesorul contribuie la construirea unei comunități de învățare bazate pe respect, solidaritate și acceptarea diversității. El devine facilitator al dialogului și al cooperării. El creează un climat sigur, în care fiecare elev se simte valorizat, indiferent de nivelul de performanță, de particularitățile de învățare sau de contextul personal.

În încheiere, educația pentru incluziune și starea de bine nu reprezintă doar obiective teoretice ale sistemului educațional, ci realități care se construiesc zilnic în sala de clasă, prin activități semnificative și prin relațiile autentice dintre profesori și elevi. Atelierul „Cuvintele care ne apropie” demonstrează că literatura poate deveni un instrument valoros pentru dezvoltarea empatiei, pentru consolidarea relațiilor dintre elevi și pentru cultivarea unui climat educațional pozitiv. Prin astfel de activități, ora de limba și literatura română depășește granițele analizei textului literar și devine un spațiu al dialogului, al reflecției și al formării unor valori esențiale pentru viața în comunitate. Într-o clasă în care fiecare elev se simte acceptat și respectat, învățarea devine nu doar eficientă, ci și profund umană.

Autor: profesor psihopedagog Dumitru Adriana Claudia
Instituția: Școala Gimnazială Specială Transilvania Baci

Modelul PERMA și aplicarea lui în învățământul special: O paradigmă a stării de bine în contextul incluziunii sociale

Cuvinte cheie: model PERMA, educație pozitivă, învățământ special, incluziune socială, stare de bine, psihologie pozitivă, elevi cu cerințe educaționale speciale

Rezumat

Modelul PERMA, dezvoltat de Martin Seligman, oferă o structură multidimensională care transcende simpla absență a bolii, propunând cultivarea activă a stării de bine. În învățământul special, aplicarea acestui model este esențială, deoarece elevii cu dizabilități intelectuale sau neurodezvoltare atipică necesită intervenții holistice care să depășească remediarea deficitelor. Lucrarea analizează modul în care componentele PERMA pot fi integrate în practica școlară pentru a susține progresul academic, autonomia și reziliența, transformând școala într-un spațiu al incluziunii autentice.

Introducere și contextul educației pozitive

Educația contemporană traversează o etapă de redefinire profundă, migrând de la modelul tradițional axat exclusiv pe achiziții cognitive către o abordare centrată pe elev și pe dezvoltarea sa armonioasă ca ființă socială. În acest peisaj aflat în continuă transformare, paradigmele educaționale trebuie să răspundă nu doar cerințelor curriculare, ci și nevoii fundamentale a fiecărui copil de a se simți valorizat, competent și conectat cu cei din jurul său. Psihologia pozitivă, prin contribuțiile lui Martin Seligman, propune modelul PERMA ca un instrument de măsurare și promovare a funcționării optime, oferind un cadru teoretic robust pentru înțelegerea mecanismelor prin care indivizii pot atinge starea de împlinire.

Pentru învățământul special, acest model nu este doar o opțiune pedagogică, ci o necesitate etică fundamentală, oferind pârghiile prin care elevii cu nevoi educaționale speciale pot depăși barierele stigmatizării și ale izolării sociale. Educația pozitivă nu ignoră dificultățile reale ale elevilor cu dizabilități, ci alege să construiască pe baza punctelor tari ale acestora, transformând mediul școlar într-un ecosistem de suport și creștere continuă. Această schimbare

de perspectivă reprezintă o revoluție silențioasă în pedagogia specială, unde accentul se mută de la ceea ce elevul nu poate face către ceea ce poate deveni atunci când i se oferă condițiile potrivite.

Importanța acestei abordări este amplificată de contextul actual al politicilor educaționale europene, care promovează incluziunea ca valoare centrală a sistemelor de învățământ. UNESCO subliniază că incluziunea autentică nu se limitează la prezența fizică a elevilor cu dizabilități în medii educaționale obișnuite, ci presupune crearea unor contexte în care fiecare elev poate participa activ, poate contribui și poate experimenta succesul. Modelul PERMA oferă tocmai acest cadru integrator, permițând cadrelor didactice să proiecteze experiențe de învățare care răspund nevoilor cognitive, emoționale și sociale ale tuturor elevilor.

Fundamentele teoretice ale modelului PERMA

Modelul PERMA (Positive Emotions, Engagement, Relationships, Meaning, Achievement) propune o viziune eudaimonică, în care starea de bine rezultă din angajarea în activități semnificative.

Emoțiile Pozitive (P): Cultivarea recunoștinței și a speranței acționează ca un instrument de autoreglare neurobiologică. Cercetările arată că emoțiile pozitive reduc cortizolul și facilitează funcțiile executive ale cortexului prefrontal, esențiale pentru elevii cu dizabilități intelectuale.

Implicarea (E): Corelată cu starea de „flow”, implicarea apare atunci când sarcina este calibrată pe abilitățile elevului. În școala specială, aceasta necesită adaptări multisenzoriale și fragmentarea obiectivelor în pași mici pentru a asigura succesul imediat.

Relațiile Pozitive (R): Calitatea interacțiunilor este cel mai puternic predictor al bunăstării. Școala trebuie să devină un „laborator social” unde elevii cu risc de marginalizare învață empatia și cooperarea într-o relație securizantă cu profesorul.

Sensul (M): Oferă finalitate actului educațional prin dobândirea autonomiei și a sentimentului de utilitate în comunitate. Când un elev realizează că poate ajuta pe altcineva, experimentează o împlinire superioară achizițiilor academice.

Realizările (A): Într-o școală pozitivă, reușita este raportată la progresul individual, nu la standarde rigide, transformând fiecare pas spre independență într-o victorie celebrată.

Strategii de aplicare practică în învățământul special și impact

Implementarea modelului PERMA în practica școlară necesită o schimbare de paradigmă la nivelul proiectării didactice, dar și la nivelul culturii organizaționale a școlii. Nu este suficient ca un singur profesor să adopte principiile educației pozitive; este necesar ca întreaga comunitate școlară, incluzând conducerea, cadrele didactice de sprijin, terapeuții și personalul auxiliar, să îmbrățișeze aceeași viziune și să lucreze sinergic pentru crearea unui mediu care să susțină starea de bine a tuturor elevilor.

Pentru cultivarea emoțiilor pozitive, cadrele didactice pot institui rutine zilnice de verificare emoțională, utilizând instrumente vizuale precum termometrele emoțiilor sau cardurile cu pictograme pentru elevii non-verbali. Aceste practici nu doar că validează trăirile elevilor, dar dezvoltă și competențe de alfabetizare emoțională esențiale pentru incluziune și pentru viața adultă. Jurnalele de recunoștință, adaptate nivelului de funcționare al fiecărui elev, pot fi utilizate pentru a cultiva obiceiul de a identifica și de a aprecia aspectele pozitive ale fiecărei zile, chiar și în contexte dificile. În plus, utilizarea umorului pedagogic și a jocului de rol în lecțiile de abilități de viață creează un climat de siguranță psihologică în care greșala este privită ca o oportunitate de învățare, nu ca un motiv de sancțiune sau de rușine.

Implicarea activă este susținută prin diferențierea instruirii și prin utilizarea tehnologiei asistive, care deschide noi orizonturi pentru elevii cu diverse tipuri de dizabilități. Aplicațiile educaționale interactive, tabletele cu interfețe tactile și dispozitivele de comunicare augmentativă permit elevilor non-verbali să participe activ la activitățile clasei și să-și exprime gândurile și preferințele. În școala specială, aplicarea modelului PERMA presupune că profesorul fragmentează sarcinile complexe în unități mici, gestionabile, care să permită elevului să experimenteze succesul imediat și să construiască treptat competențe mai complexe. Metodele de învățare experiențială, precum grădinăritul terapeutic, atelierele de gătit sau terapia prin artă, sunt medii ideale pentru atingerea stării de implicare profundă, oferind contexte autentice în care cunoștințele și abilitățile dobândite capătă relevanță practică.

Relațiile sociale sunt consolidate prin structuri de învățare prin cooperare și prin programe de tip „peer-support”, în care elevii învață să se ajute reciproc și să valorizeze contribuțiile fiecăruia. Într-un context incluziv, interacțiunea dintre elevii cu și fără nevoi speciale trebuie mediată astfel încât să promoveze demnitatea și respectul reciproc, evitând atât atitudinile de superioritate, cât și cele de milă condescendentă. Modelarea explicită a comportamentelor prosociale de către adulții din școală și recunoașterea publică a gesturilor de

bunătate și de cooperare întăresc valorile comunității și creează o cultură în care fiecare elev se simte parte din ceva mai mare decât el însuși.

Sensul activității școlare este întărit atunci când elevii sunt implicați în proiecte comunitare care le conferă statutul de „oferanți” de ajutor, nu doar de „beneficiari” ai serviciilor de suport. Realizarea de obiecte artisanale pentru evenimente caritabile, participarea la acțiuni de ecologizare a mediului sau implicarea în activități de voluntariat la centre pentru persoane vârstnice sunt exemple de proiecte care transformă elevii cu dizabilități în membri activi și valorizați ai comunității. Aceste experiențe au un impact profund asupra identității și stimei de sine, demonstrând elevilor că pot contribui în mod semnificativ la bunăstarea altora.

Realizările sunt celebrate prin sisteme de recunoaștere care valorizează progresul individual, nu doar performanța în raport cu standardele externe. Portofoliile de progres, ceremoniile de premiere care marchează atingerea obiectivelor din planurile educaționale individualizate și feedback-ul pozitiv specific sunt instrumente prin care fiecare elev primește confirmarea că eforturile sale sunt observate și apreciate. Este esențial ca recunoașterea să fie autentică și proporțională cu efortul depus, evitând atât laudele excesive și nefondate, care subminează credibilitatea, cât și standardele imposibil de atins, care generează descurajare.

Concluzii

Modelul PERMA reprezintă o punte între psihologia pozitivă și învățământul special, demonstrând că fericirea este un pilon universal al dezvoltării. Prin integrarea celor cinci dimensiuni, școala își îndeplinește misiunea de a pregăti indivizi capabili să trăiască o viață plină de sens. Educația pozitivă este forma pură de incluziune, recunoscând dreptul fiecărui copil de a se dezvolta într-un mediu care îl susține necondiționat.

Bibliografie

- Băban, A. (coord.). (2011). Consiliere educațională. Editura ASCR.
- Csikszentmihalyi, M. (1990). Flow: The Psychology of Optimal Experience. Harper & Row.
- Frankl, V. E. (2006). Man's Search for Meaning. Beacon Press. (Original work published 1946).
- Niemiec, R. M. (2014). Mindfulness and Character Strengths: A Practical Guide to Flourishing. Hogrefe Publishing.
- Seligman, M. E. P. (2011). Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being. Free Press.
- Shankland, R., & Rosset, E. (2017). La psychologie positive. Dunod.
- Tomlinson, C. (2017). The Differentiated Classroom. ASCD.
- UNESCO. (2021). Inclusive Education Guidelines. UNESCO.
- Waters, L. (2017). The Strength Switch. Avery.

Prof. înv. primar: Eana Anca Cristina
Școala Gimnazială Nicolae Vlad Pucheni

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, determinat de schimbările sociale, culturale și tehnologice. În acest context dinamic, școala nu mai poate avea doar rolul tradițional de transmitere a informațiilor, ci trebuie să devină un spațiu al dezvoltării integrale a elevului. Conceptul de „școală pozitivă” se înscrie în această direcție modernă, punând accent pe bunăstarea emoțională, relațiile armonioase și valorificarea potențialului fiecărui copil. În strânsă legătură cu acest concept se află incluziunea socială, care presupune asigurarea accesului egal la educație pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor.

Școala pozitivă își are fundamentul în principiile psihologiei pozitive, domeniu care promovează dezvoltarea calităților umane, precum optimismul, reziliența, empatia și motivația intrinsecă. Într-o astfel de școală, accentul nu cade exclusiv pe performanțele academice, ci și pe dezvoltarea personală și socială a elevilor. Climatul educațional este unul securizant, bazat pe respect reciproc, încurajare și acceptare. Elevii sunt sprijiniți să își descopere propriile resurse, să își dezvolte încrederea în sine și să își asume responsabilitatea pentru propria învățare.

Incluziunea socială reprezintă un principiu esențial al educației moderne și presupune integrarea tuturor elevilor în mediul școlar, fără discriminare. Aceasta vizează nu doar copiii cu cerințe educaționale speciale, ci și pe cei proveniți din medii defavorizate, din minorități etnice sau din familii aflate în dificultate. O școală incluzivă este aceea care răspunde nevoilor diverse ale elevilor prin adaptarea curriculumului, a metodelor didactice și a strategiilor de evaluare.

În acest sens, școala pozitivă contribuie semnificativ la promovarea incluziunii sociale, deoarece creează un mediu în care diversitatea este apreciată și valorificată. Diferențele dintre elevi nu sunt considerate bariere, ci oportunități de învățare și dezvoltare. Prin activități colaborative și prin promovarea lucrului în echipă, elevii învață să comunice, să coopereze și să își respecte reciproc opiniile și particularitățile.

Un element central în realizarea unei școli pozitive și incluzive îl reprezintă rolul cadrului didactic. Profesorul nu mai este doar un transmițător de cunoștințe, ci un facilitator al învățării, un ghid și un model pentru elevi. Acesta trebuie să manifeste empatie, răbdare și deschidere față de diversitate. De asemenea, este necesar să utilizeze metode didactice interactive și diferențiate, care să permită implicarea activă a tuturor elevilor. Învățarea prin cooperare, jocurile didactice, proiectele de grup și activitățile interdisciplinare sunt doar câteva exemple de strategii care pot contribui la crearea unui climat pozitiv.

Feedbackul constructiv joacă, de asemenea, un rol important în dezvoltarea unei școli pozitive. În locul criticii excesive, elevii au nevoie de încurajări și de recunoașterea progreselor realizate. Acest tip de abordare contribuie la creșterea motivației și la consolidarea încrederii în sine. În același timp, elevii sunt

încurajați să își exprime liber opiniile și să participe activ la procesul educațional, ceea ce le dezvoltă autonomia și responsabilitatea.

Incluziunea socială nu poate fi realizată fără o colaborare eficientă între școală, familie și comunitate. Părinții au un rol esențial în susținerea parcursului educațional al copiilor, iar implicarea lor în activitățile școlare contribuie la crearea unui mediu educațional coerent. De asemenea, parteneriatele cu instituții ale comunității, organizații non-guvernamentale sau autorități locale pot sprijini dezvoltarea unor programe educaționale incluzive și adaptate nevoilor elevilor.

Un alt aspect important al școlii pozitive este promovarea stării de bine emoționale. Elevii care se simt în siguranță și apreciați sunt mai motivați să învețe și să participe activ la activitățile școlare. De aceea, este esențial ca școala să acorde atenție dezvoltării competențelor socio-emoționale, precum gestionarea emoțiilor, comunicarea eficientă și rezolvarea conflictelor. Activitățile de consiliere și orientare, precum și programele de educație emoțională, pot contribui semnificativ la acest demers.

De asemenea, prevenirea și combaterea fenomenelor de discriminare, bullying sau excludere reprezintă o prioritate în cadrul școlii pozitive. Prin promovarea valorilor precum respectul, toleranța și solidaritatea, elevii sunt învățați să accepte diversitatea și să se comporte responsabil în relațiile cu ceilalți. Intervențiile timpurii și colaborarea cu specialiști, precum consilierii școlari, sunt esențiale pentru menținerea unui climat educațional sănătos.

Tehnologia poate juca, la rândul său, un rol important în susținerea incluziunii sociale. Utilizarea resurselor digitale permite adaptarea conținuturilor educaționale la nevoile individuale ale elevilor și facilitează accesul la informație. Platformele educaționale, aplicațiile interactive și materialele multimedia pot contribui la crearea unor experiențe de învățare atractive și accesibile pentru toți elevii.

Cu toate acestea, implementarea unei școli pozitive și incluzive nu este lipsită de provocări. Lipsa resurselor, formarea insuficientă a cadrelor didactice sau rezistența la schimbare pot constitui obstacole în acest proces. De aceea, este necesară o susținere constantă din partea sistemului educațional, prin programe de formare continuă, politici educaționale adecvate și alocarea resurselor necesare.

În concluzie, școala pozitivă reprezintă un model educațional modern, care răspunde nevoilor actuale ale societății și contribuie la promovarea incluziunii sociale. Prin crearea unui mediu bazat pe respect, empatie și colaborare, aceasta oferă fiecărui elev șansa de a se dezvolta armonios și de a se integra cu succes în societate. Implementarea acestui model necesită implicarea activă a tuturor actorilor educaționali, dar beneficiile sale sunt pe termen lung, contribuind la formarea unor generații mai echilibrate, mai tolerante și mai responsabile.

Prof. dr. Elena Gheorghe
Școala Gimnazială "George Emil Palade", Buzău

Dezvoltarea școlii incluzive

Concepută ca parte componentă a paradigmei Educație pentru Toți, educația incluzivă reprezintă o abordare care presupune că toți copiii trebuie să aibă șanse egale de a frecventa aceeași școală și a învăța împreună cu semenii lor indiferent de capacitățile lor intelectuale sau fizice, de apartenența lor culturală, socială, etnică, rasială, religioasă.

Prin urmare, educația incluzivă presupune extinderea misiunii instituției de învățământ de a satisface nevoile unei mari diversități de copii din cadrul comunității.

Pornind de la ideea că abordarea incluzivă a educației solicită un proces continuu de dezvoltare a instituției de învățământ, se pot identifica etapele ciclului de dezvoltare școlară, centrat pe creșterea nivelului/gradului de incluziune a școlii.

În acest scop, se aplică un cadru de referință descris ca un proces prin care școlile, autoritățile publice locale, părinții și comunitatea dezvoltă culturi, politici și practici incluzive. Școlile, managerii acestora, pot adapta procesul la contextul și circumstanțele proprii. Acesta este reflectat în descriptorii Indexului incluziunii școlare¹ ai cărui indicatori pot servi drept suport pentru proiectarea dezvoltării nivelului de incluziune a școlii și reper pentru autoevaluarea școlii din perspectivele nivelului incluziunii.

Procesul este structurat în cinci faze de bază, după cum urmează:

---

¹ *Indexul* a fost elaborat în Marea Britanie de-a lungul unei perioade de trei ani cu ajutorul unei echipe de cadre didactice, părinți, pedagogi, cercetători și reprezentanți ai unei organizații a persoanelor cu dizabilități, cu o bogată experiență în încurajarea implementării educației incluzive în școli. O versiune inițială a fost experimentată în șase școli primare și gimnaziale, iar apoi, o versiune modificată a fost evaluată într-un program detaliat de cercetare bazată pe acțiune în șaptesprezece școli care țin de patru autorități educaționale locale din Marea Britanie. Școlile pilot au apreciat că materialele cuprinse în *Index* le-au ajutat în identificarea unor resurse de dezvoltare, care altfel ar fi fost omise. Ele au sugerat, de asemenea, moduri în care aceste materiale pot fi îmbunătățite. Prima versiune publicată a apărut în martie 2000 și a fost distribuită gratis Promovarea educării și a participării tuturor copiilor la învățământul de masă 5 de către departamentul pentru educație și muncă tuturor școlilor primare, gimnaziale, speciale și autorităților educaționale locale din Marea Britanie.

Indexul a fost pus la dispoziția publicului românesc prin intermediul programului INCLUES, cu finanțarea europeană LONARDO a Comisiei Europene, pus în aplicare de un colectiv de cercetători și cadre didactice ale Universității Babeș-Bolyai, sub coordonarea prof. Dr. Ștefan Szamoskozi.

Faza 1. Evaluarea pe baza Indexului incluziunii școlare, cu următoarele activități:

- Stabilirea unui grup de coordonare.
- Revizuirea abordărilor cu privire la dezvoltarea școlară.
- Conștientizarea semnificației abordării prin Index.
- Explorarea cunoașterii existente folosind conceptele și cadrul de referință.
- Aprofundarea analizei folosind indicatorii și întrebările din Index.
- Pregătirea activităților pe grupe de participanți.

Faza 2. Colectarea informațiilor despre școală cu activități:

- Explorarea atitudinilor personalului/cadrelor didactice.
- Explorarea atitudinilor elevilor.
- Explorarea atitudinilor părinților și membrilor comunității.
- Stabilirea priorităților pentru dezvoltare.

Faza 3. Elaborarea unui plan de dezvoltare a nivelului de incluziune școlară:

- Includerea cadrului de referință al Indexului în planul de dezvoltare a școlii.
- Includerea priorităților în planul de dezvoltare a școlii.

Faza 4. Implementarea priorităților în practica educațională:

- Punerea priorităților în practică.
- Susținerea dezvoltării.
- Înregistrarea progreselor.

Faza 5. Revizuirea procesului Index care cuprinde:

- Evaluarea dezvoltării.
- Revizuirea activităților cu Indexul.
- Continuarea procesului Indexului.

Evaluarea pe baza Indexului incluziunii școlare reprezintă începutul procesului de evaluare a nivelului/gradului de incluziune a școlii, fiind primul pas în orientarea instituției spre educația incluzivă. Este important ca managerul școlar să implice în acest proces cadre didactice cu experiență, reprezentanți ai părinților, elevilor și ai personalului administrativ. Echipa de evaluare poate fi completată pe parcurs și cu persoane – experți/profesioniști – cooptate din alte domenii (social, medical etc.).

Grupul de coordonare trebuie să devină un model de practică incluzivă în școală, operând pe bază de colaborare. Echipa de evaluare va ajuta școala să examineze lucrurile care

trebuie schimbate și adaptate în școală, în curriculum, în gândirea și atitudinile actorilor educaționali pentru a oferi șanse egale de participare și includere fiecărui copil. Atât echipa, cât și comunitatea școlară va fi pregătită anticipat pentru procesul de evaluare prin activități de conștientizare a semnificației incluziunii și a folosirii Indexului în procesul de evaluare.

Colectarea informațiilor despre școală este un proces important, deoarece constituie fundament pentru următoarele decizii și procesul de planificare. Modalitatea de colectare a informațiilor despre școală este influențată de dimensiunea și tipul acesteia. Deși domeniile prioritare de dezvoltare și de investigare sunt identificate din start, prioritățile devin evidente doar pe măsura colectării și discutării informațiilor oferite de diferite grupuri. Este important să fie colectate informații de la elevi, părinți și alți membri ai comunității, deoarece prin intermediul acestora pot fi descoperite bariere și noi resurse.

Colectarea și analiza datelor va avea drept finalitate stabilirea unei liste de priorități pe toate cele trei dimensiuni menționate mai sus: cultură, politici și practici. Echipa de evaluare și echipa de planificare a școlii va examina prioritățile identificate din perspectiva modului în care acestea contribuie la dezvoltarea școlii incluzive și modului în care prioritățile pot fi transpuse în acțiuni, proceduri și mecanisme. Perspectiva incluzivă va fi reflectată în planuri de activitate concrete. Această fază va avea drept finalitate elaborarea unui plan de dezvoltare instituțională din perspectivă incluzivă. Planul va include nu doar activități menite să contribuie la dezvoltarea școlii incluzive, dar și criterii de evaluare a rezultatelor obținute și a proceselor de atingere a rezultatelor.

Implementarea planurilor elaborate este o acțiune de punere în practică a priorităților. Timpul și efortul alocat pentru implementarea și realizarea unor obiective, decizii, activități va fi diferit. Pentru punerea în practică a priorităților unei culturi mai incluzive, eforturile trebuie să continue pe parcursul mai multor ani. Asemenea schimbări trebuie să cuprindă politica alegerii și managementului personalului, practica educației, atitudinea față de elevi și față de părinți.

La această fază este importantă înregistrarea progresului. Procesul de monitorizare a implementării, în baza criteriilor elaborate anterior, va fi însoțit de înregistrarea progreselor realizate și informarea întregii comunități școlare despre acestea. Pentru a evalua progresul general, membrii echipei trebuie să reflecteze asupra schimbărilor în lumina criteriilor de succes specificate în plan și să găsească modalități prin care acestea pot fi modificate pe măsură ce

apar situații noi. De asemenea, la începutul fiecărui nou an școlar progresul va fi evaluat prin reexaminarea școlii, folosind dimensiuni și indicatori noi. Această reevaluare poate pune în evidență noi schimbări ale contextului cultural, care depășesc situațiile planificate în prealabil și care necesită noi ajustări din punctul de vedere al școlii.

Trebuie specificat faptul că nu există o unică modalitate „corectă” de utilizare a *Indexului*, pornindu-se de la premisa că procesul de incluziune este început și condus din interiorul fiecărei școli. Îl putem folosi cu scopul de a conștientiza nevoia incluziunii, cu scopul de a îmbunătăți condițiile și relațiile personalului cu elevii sau pentru a structura cercetarea individuală sau de grup realizată de cadrele didactice din școli pentru a analiza incluziunea. Orice utilizare a *Indexului* este legitimă în condițiile în care promovează reflecția asupra incluziunii și conduce la o mai mare participare a elevilor la atmosfera culturală, la curricula și viața comunitară a școlilor.

Fiecare școală care dorește să fie deschisă și flexibilă, prin aplicarea principiilor incluziunii, trebuie să demonstreze, prin managementul pe care îl propune:

- înțelegerea reală și recunoașterea incluziunii ca o parte a politicilor de egalizare a șanselor persoanelor cu cerințe speciale, și nu numai o simplă plasare a copiilor împreună;
- recunoașterea legăturilor dintre educația incluzivă și valorizarea diversității umane prin promovarea unui ethos școlar care valorizează toți copiii și familiile lor;
- favorizarea unui climat de sprijin flexibil și oferirea de răspunsuri adecvate cerințelor individuale prin oferta educațională a școlii;
- implicarea comunității locale în dezvoltarea programelor și a ofertelor educaționale pentru toate categoriile de elevi din școală;
- accesul personalului didactic la ocazii de dezvoltare profesională care să susțină/sprijine dezvoltarea practicilor incluzive.²

---

² Alois Gherguț, *Școala pentru diversitate și educația pentru toți*, p. 69

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie:

- Gherguț, A. (2007). *Management general și strategic în educație. Ghid practic*. Iași: Editura Polirom
- Idem (2016). *Educație incluzivă și pedagogia diversității*. Iași: Editura Polirom,
- *Incluziunea în educație. Ghid de politici UNESCO (2011)*. București
- www.eenet.org.uk/resources/docs/Index. Indexul incluziunii școlare. Recomandările INCLUES în cadrul programului LEONARDO al Comisiei

Prof. Elena Marc

Liceul Teoretic « Mircea Eliade » Galați

Stratégies pour améliorer l'expression orale en classe de FLE

La communication orale, nommée aussi production orale ou expression orale, est une compétence qui consiste à s'exprimer oralement dans une certaine situation de communication. C'est une compétence difficile à maîtriser parce que l'oral comprend aussi d'autres éléments comme le rythme, l'intonation, l'accent, les gestes, etc. Pour transmettre un message dans une situation de communication précise, il faut avoir un lexique adéquat, formuler des phrases correctes du point de vue syntaxique, respecter les contraintes sociales et disposer d'une certaine stratégie de communication qui puisse remplir les éventuelles lacunes dans la communication.

Le rêve de tout apprenant d'une nouvelle langue étrangère, est celui d'avoir la facilité de parler et de s'exprimer, comme il le faisait dans sa langue maternelle. Néanmoins, réaliser ce rêve exige un engagement personnel et une grande volonté de la part de l'apprenant, pour surmonter toutes les difficultés liées à l'acquisition de la compétence communicative en langue étrangère.

Les difficultés de l'expression orale en classe de FLE

Les difficultés rencontrées par les élèves dans la pratique de l'expression orale sont nombreuses et elles sont du type linguistique (lexical, morphosyntaxique et phonétique), psychologique, socioculturel, sociolinguistique et communicatif (discursif). À rappeler que tous ces obstacles perturbent la communication et la participation de l'apprenant face à un public en classe.

Nous mettons en exergue les facteurs qui causent le silence et le blocage chez les élèves en classe de FLE. À première vue, nous avons constaté qu'un grand nombre d'élèves ont du mal à parler la langue française en classe et ils commettent beaucoup d'erreurs en s'exprimant oralement. Il est possible aussi d'observer de près les différentes difficultés rencontrées par les apprenants lorsqu'ils prennent la parole en classe devant le public. Comme nous le savons, la plupart des élèves ont toujours envie de parler en français, mais ils n'arrivent pas à le faire parce

qu'ils ne maîtrisent pas la technique de cet acte de parole et ils ne possèdent pas les outils linguistiques et culturels nécessaires. Il est bien à noter que les élèves ont d'énormes problèmes de communication en français au niveau du vocabulaire, de la grammaire, de la phonétique et de la morphologie. Didactiquement, exprimer oralement un point de vue personnel est une activité linguistique importante qui motive l'apprenant à construire ses connaissances et manifester librement ses propres pensées pour partager son opinion avec autrui en défendant son attitude personnelle. Cet art de parler n'est pas bien maîtrisé par tout le monde à cause de multiples raisons résidant derrière cette problématique délicate en classe de FLE. En d'autres mots, les apprenants de FLE ont des tares à l'oral et nous pouvons pourtant citer quelques-unes à ce titre:

- ***L'insuffisance lexicale*** indique le fait que l'élève ne possède pas un bon bagage linguistique et n'a pas une bonne gamme de vocabulaire pour les sujets relatifs à son domaine.

- ***La compréhension de l'oral***

Il est évident que nombreux élèves ont des difficultés de compréhension orale car ils n'arrivent pas à comprendre la parole ou la discussion des autres en classe de FLE.

- ***L'état psychologique de l'apprenant d'une langue étrangère*** peut être une barrière devant l'apprenant et l'empêcher de prendre la parole et exprimer son point de vue personnel en classe de FLE. Bien entendu, nous pouvons trouver beaucoup d'élèves souffrant du manque de confiance qui ont souvent peur de parler devant le public dans une situation de communication réelle parce qu'ils ne sont pas habitués à s'exprimer verbalement.

- ***Les fautes morphosyntaxiques***

Les difficultés en grammaire et en morphologie influent sur l'expression orale de l'apprenant de FLE lors de la formulation de ses propres phrases à l'oral parce qu'il ne maîtrise pas bien la conjugaison des verbes, l'accord des adjectifs et la bonne structure de la phrase.

- ***L'impact socioculturel***

Les apprenants de FLE ne s'expriment pas de la même façon parce qu'ils ne disposent pas des mêmes outils linguistiques et culturels. En effet, comme le souligne si bien Haurogne G. « la culture ne se révèle pas seulement à travers l'appartenance à une religion, à une partie politique, à des valeurs, mais aussi au niveau de la façon de penser, de sentir, d'établir la communication ». Pourtant, le problème de la diversité culturelle parmi les élèves en classe de FLE reste une question considérable et a besoin des stratégies efficaces pour surmonter cet

obstacle en favorisant ce que Zarate G. appelle les « mécanismes de l'identité » pour diminuer les écarts entre les apprenants.

▪ ***Les problèmes de phonétique***

En effet, les apprenants de FLE ont des difficultés en phonétique liées à la pratique de l'oral comme la prononciation, l'intonation, la liaison, le rythme et l'élision. À rappeler que cette difficulté est liée concrètement à certains phonèmes de la langue française qui n'existent pas dans leur langue maternelle. Enfin, certains élèves ont une mauvaise prononciation en s'exprimant verbalement à cause de l'absence d'entraînement continu dans les domaines phonétique et phonologique. Cela constitue une des difficultés affrontées par les étudiants de FLE lors de l'expression orale pour donner leur point de vue personnel en classe.

▪ ***Le recours à la langue maternelle ou à l'anglais***

Les apprenants de FLE font souvent référence à leur langue maternelle (le roumain) ou parfois à l'anglais pour s'exprimer oralement. En outre, ils recourent beaucoup à la traduction littérale (mot à mot) pour essayer de parler et de donner leurs opinions devant le public.

▪ ***Le manque de l'utilisation des connecteurs logiques en s'exprimant oralement***

Effectivement, ne pas relier les énoncés ou bien utiliser un nombre très limité de connecteurs d'articulation logiques produit une maladresse chez l'apprenant, surtout lorsqu'il veut marquer clairement les relations entre les idées qui doivent être enchaînées, détaillées et organisées.

▪ ***Les problèmes didactiques et pédagogiques***

En effet, le manque d'ateliers de conversation et de débats en classe de FLE constitue également une difficulté considérable. Cette situation apparaît comme une source de frustration intellectuelle et linguistique pour les élèves lors de l'apprentissage de la compétence de l'expression orale en classe de FLE. Par contre, quand l'élève aime et s'intéresse au sujet d'actualité proposé, il va participer et interagir avec la situation de communication donnée en s'exprimant librement. De plus, l'apprenant va présenter ses argumentations en essayant de convaincre son interlocuteur avec ses propres idées ou son point de vue personnel.

Des stratégies pour améliorer la production orale

▪ ***Écouter régulièrement du français***

La compréhension et la production sont très liées. En écoutant du français, vous développez votre vocabulaire et vous mémorisez des modèles de phrases. De plus, les sujets imposés dans les examens comme le DELF B2 sont toujours liés à l'actualité. Il est donc nécessaire de s'informer en écoutant des nouvelles à la radio ou à la télévision. Mais pratiquez aussi pour le plaisir, en regardant des films ou en écoutant des chansons.

▪ ***Observer les règles d'un exposé oral***

Il est important de savoir observer et analyser. Quand vous écoutez un exposé argumentatif par exemple, notez comment les idées s'organisent, comment on conclut. Analysez également les différences entre l'écrit et l'oral. À l'oral, on tolère plus facilement les répétitions, les hésitations.

▪ ***Pratiquer l'expression orale seul***

Se parler « mentalement » (dans sa tête) est un exercice qui n'a que des avantages. Imaginer un dialogue ou un exposé dans sa tête permet de s'entraîner sans stress. C'est enfin un excellent moyen de mémoriser et de savoir ce que vous avez encore besoin d'apprendre.

▪ ***Penser en français quand on parle***

Préparer des phrases « dans sa tête » en langue maternelle puis traduire mot à mot en français donne de mauvais résultats. Pensez plutôt par notions et fonctions, c'est-à-dire avec des phrases modèles. Par exemple, comment on exprime la conséquence en français ? Quelles phrases avez-vous déjà en mémoire ?

▪ ***Ne pas avoir peur de faire des erreurs***

La peur de faire des erreurs peut être bonne (si elle vous pousse à apprendre toujours plus, à contrôler vos erreurs, surtout pendant un examen) ou mauvaise (si elle vous « bloque » dans l'expression). Faire des erreurs est normal, c'est comme cela que l'on apprend. Donc, parlez le plus possible et ne cherchez pas la perfection.

▪ ***S'évaluer régulièrement***

En fait, cette stratégie est valable dans tous les domaines. Pour faire des progrès rapides, il faut se poser beaucoup de questions. Après un exposé par exemple, repassez-vous le « film » dans la tête : est-ce que j'ai bien utilisé les connecteurs ? Est-ce que mes arguments étaient clairs ? Est-ce que les auditeurs avaient l'air convaincu, etc.

▪ *Repérer ses erreurs*

Connaissez-vous vos erreurs les plus fréquentes ? Est-ce que vous vous écoutez quand vous parlez ? Est-ce que vous corrigez une erreur quand vous la remarquez ? Cette capacité d'autocorrection est très appréciée lors des examens.

▪ *Enregistrer ses productions*

Enregistrez le plus possible vos productions orales avec un outil comme Vocaroo. Même des productions courtes comme la répétition de phrases modèles, cela vous aidera à les mémoriser. Réécoutez vos productions avec un objectif différent à chaque fois : une écoute pour vérifier le contenu, une autre pour repérer les problèmes de prononciation, etc.

▪ *Pratiquer l'expression orale avec un ami*

De nombreux scénarios sont possibles pour travailler l'oral en tandem (par 2). Ensemble, vous pouvez chercher des idées, débattre en jouant des rôles opposés (l'un est pour une solution X, l'autre contre). Vous pouvez également évaluer vos productions selon des critères précis et en justifiant les notes que vous donnez. Ces échanges sont toujours enrichissants.

L'expression orale est considérée comme le passeport permettant à l'apprenant de communiquer avec les autres, de découvrir une nouvelle culture, d'enrichir profondément son esprit avec un bagage linguistique solide et de changer sa façon de penser ou de réfléchir.

En conséquence, nous pensons que l'expression d'un point de vue personnel fait partie de la vie sociale et l'atout essentiel est de parvenir à la sensibilisation des élèves à parler et à communiquer avec autrui, structurer les idées, construire les phrases, donner des exemples pertinents et défendre son opinion en donnant des argumentations logiques.

Finalement, nous avouons que les difficultés existent toujours malgré les efforts déployés pour améliorer cet acte de parole chez les apprenants, mais nous pensons également qu'il y a des stratégies qui pourraient résoudre ces énormes tares. D'un point de vue didactique, nous supposons que l'intérêt pédagogique de l'expression orale ouverte peut rendre l'étudiant sociable et plus autonome.

Bibliographie

1. Bange, P. (1992). « À propos de la communication et de l'apprentissage en L2, notamment dans ses formes institutionnelles », *AILE*, n° 1, pp. 53-85.
2. Benamar R., « Stratégies d'aide à la production orale en classe de FLE », *Synergies*, Algérie n° 8, 2009, pp. 63-75.
3. Boucheriba N., « Les pratiques communicatives pour l'amélioration de l'oral en classe de FLE », *Synergies*, Algérie n° 9, 2010 pp. 191-200.
4. Halté, J-F et Rispail M, (2005). *L'oral dans la classe (compétences, enseignement, activités)*, Paris, l'Harmattan.
5. Hymes, D. H. (1984). *Vers la compétence de communication*, Paris : Crédif-Hatier.
6. Kerbrat-Orecchioni, C. (1990). *Les interactions verbales. Tome 1*. Paris : Armand Colin.
7. Rehail H., Abu Duhair F., « Les difficultés de l'expression orale chez les étudiants de Master en classe de FLE » (Étude de cas), *Pratiques et Didactique*, Volume 1, n° 02, avril 2023.
8. Vion, R. (1992). *La communication verbale. Analyse des interactions*. Paris : Hachette.
9. Weiss, F. (1983). *Jeux et activités communicatives dans la classe de langue*, Paris : Hachette

Prof. Eremia Mirela Mihaela

Școala Gimnazială „Basarab I”- structură

Curtea de Argeș/ jud.Argeș

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, adaptându-se la nevoile unei societăți diverse și dinamice. În acest context, două concepte devin esențiale: educația pozitivă și incluziunea socială. Educația pozitivă pune accent pe dezvoltarea armonioasă a elevului, atât din punct de vedere cognitiv, cât și emoțional, în timp ce incluziunea socială urmărește integrarea tuturor indivizilor în societate, fără discriminare. Îmbinarea acestor două direcții contribuie la formarea unui mediu educațional echitabil, în care fiecare copil are șansa de a reuși.

Conceptul de educație pozitivă

Educația pozitivă își are rădăcinile în psihologia pozitivă, un domeniu care studiază factorii ce contribuie la starea de bine și la dezvoltarea potențialului uman. În mediul școlar, acest tip de educație presupune crearea unui climat bazat pe încredere, respect și încurajare. Profesorul devine un facilitator al învățării, care sprijină elevii să își descopere punctele forte și să își dezvolte abilitățile.

Principiile educației pozitive includ:

- valorizarea fiecărui elev
- utilizarea feedback-ului constructiv
- încurajarea motivației intrinseci
- dezvoltarea inteligenței emoționale
- promovarea relațiilor pozitive între elevi și profesori

Prin aplicarea acestor principii, elevii dobândesc încredere în sine și devin mai implicați în procesul de învățare.

Incluziunea socială în educație

Incluziunea socială reprezintă un proces complex prin care se asigură participarea activă a tuturor persoanelor la viața socială, indiferent de diferențele dintre ele. În domeniul educației, incluziunea presupune integrarea tuturor elevilor în școala de masă și adaptarea procesului instructiv-educativ la nevoile acestora.

Educația incluzivă promovează:

- egalitatea de șanse
- respectul pentru diversitate
- eliminarea barierelor în învățare
- sprijinul pentru elevii aflați în dificultate

Astfel, școala devine un spațiu accesibil tuturor, în care fiecare copil este acceptat și valorizat.

Relația dintre educația pozitivă și incluziunea socială

Educația pozitivă și incluziunea socială sunt strâns interconectate. O abordare pozitivă în educație contribuie la crearea unui climat incluziv, în care elevii se simt în siguranță și respectați. Atitudinea profesorului joacă un rol esențial în acest proces, deoarece modul în care acesta interacționează cu elevii influențează relațiile din clasă.

Prin promovarea empatiei și a toleranței, educația pozitivă reduce riscul de marginalizare și discriminare. Elevii învață să accepte diferențele și să colaboreze, dezvoltându-și abilitățile sociale și emoționale. În același timp, incluziunea socială oferă cadrul necesar pentru aplicarea principiilor educației pozitive, asigurând accesul tuturor la un mediu educațional de calitate.

Strategii didactice pentru promovarea educației pozitive și a incluziunii sociale

Pentru a realiza un învățământ incluziv bazat pe educație pozitivă, cadrele didactice pot utiliza diverse strategii:

- adaptarea conținuturilor și metodelor de predare la nivelul elevilor
- utilizarea metodelor interactive și colaborative
- organizarea activităților de grup

- oferirea de sprijin individualizat
- crearea unui climat de siguranță emoțională
- încurajarea exprimării libere a opiniilor

De asemenea, implicarea familiei și a comunității este esențială pentru susținerea incluziunii sociale.

Exemple de bune practici

Un exemplu relevant îl reprezintă integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în clasele obișnuite. Prin utilizarea unor metode diferențiate și prin sprijinul oferit de profesor, acești elevi pot participa activ la procesul educațional. De asemenea, proiectele educaționale care promovează diversitatea culturală contribuie la dezvoltarea toleranței și a respectului reciproc.

Un alt exemplu este utilizarea activităților extracurriculare, care facilitează interacțiunea între elevi și dezvoltarea abilităților sociale. În acest mod, școala devine un mediu în care fiecare copil se simte acceptat și sprijinit.

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale reprezintă o direcție esențială pentru dezvoltarea unui sistem educațional modern și echitabil. Prin promovarea valorilor precum respectul, empatia și egalitatea de șanse, școala contribuie la formarea unor indivizi responsabili și integrați social. Implementarea acestor principii necesită implicarea activă a profesorilor, elevilor, familiilor și comunității, pentru a construi un mediu educațional în care fiecare copil contează.

Bibliografie

1. Seligman, M. – *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*, Free Press, 2011.
2. UNESCO – *Ghid pentru educația incluzivă*, 2017.
3. Ministerul Educației – *Strategii privind incluziunea socială în educație*, documente oficiale.
4. Goleman, D. – *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, 2008.
5. Noddings, N. – *Caring: A Relational Approach to Ethics and Moral Education*, University of California Press, 2013.

Prof. Farcaș Mihaiela Sanda

Școala Gimnazială „Mihai Vodă”, Mihai-Viteazu, Cluj

Incluziunea socială prin educație pozitivă: practici și perspective

Realizarea acestui material îmi certifică faptul că eu ca profesor trebuie să fiu dispus spre toleranță, flexibilitate, disponibilitate față de toți elevii mei indiferent de situațiile pe care aceștia le pot crea în timpul activităților didactice sau în timpul pauzelor. Până la urmă modalitățile diferite de reacție ale acestora, ilustrează faptul că ei sunt personalități unice și prin urmare eu trebuie în calitate de profesor sau diriginte să încerc să le înțeleg nevoile, reacțiile și să fiu dispus să le ofer empatie, ajutor, sprijin, chiar dacă uneori este dificil. În acest context, tema de față îmi oferă pe de o parte oportunitatea de a prezenta cazul unui elev cărui îi sunt dirigintă și care este în clasa a VIII-a la o școală gimnazială de masă, iar pe de altă parte îmi oferă încă o dată prilejul de a mă concentra asupra cauzelor care generează comportamentul deviant al acestuia atât în raport cu colegii săi cât și cu profesorii sau personalul auxiliar. Ceea ce atrage atenția este comportamentul agresiv al acestuia manifestat printr-o atitudine violentă în raport cu grupul cu care relaționează. Manifestă tendințe dominatoare și intimidante, de control asupra celorlalți, caută să-și impună propria părere folosind un limbaj vulgar și gesturi nepotrivite, ceea ce generează dificultăți în comunicarea cu colegii de clasă, dar și cu cei din școală. Este important de precizat faptul că acest elev provine dintr-o familie în care climatul este unul dezechilibrat, generat de episoadele de violență ale tatălui. Însuși copilul în cauză este victima violenței tatălui, la fel și ceilalți membri ai familiei, respectiv mama și sora acestuia.

Cunoșteam cazul acestui elev încă din momentul în care urma cursurile ciclului primar. Acesta era în atenția cadrelor didactice prin comportamentul total atipic pentru un copil de vârsta lui (7-8 ani), respectiv prin faptul că folosea un limbaj de o vulgaritate rar întâlnită la acel nivel de vârstă, dar și prin excesele de furie care se transpuneau de cele mai multe ori în episoade de violență fizică a căror victime erau de cele mai multe ori colegii de clasă. Mărturisesc faptul că în momentul în care mi s-a propus să fiu dirigintă la clasa respectivă, am avut anumite rețineri, considerând că este un colectiv greu de manageriat în contextul existenței unui climat

tensionat, generat în prealabil de manifestările deviate de compartiment ale copilului despre care vă vorbesc. Am conștientizat că am nevoie de strategii asertive, incluzive pe care să le aplic la nivelul întregii clase, dar mai ales să le direcționez către acest copil și atunci m-am gândit la sprijinul nemijlocit al consilierului școlar și dacă se poate și al familiei elevului,

Era îngrijorător faptul că manifestă față de colegii săi o atitudine lipsită de respect față de colegi, adresându-se vulgar, chiar prin ridicarea tonului, prin țipete și urlete deranjante și care depășesc limitele unui comportament colegial. Este permanent pus pe harță, și caută contexte pentru a-i provoca pe colegi. De exemplu dacă aceștia nu îi răspund, adică încearcă să îl ignore, el insistă, îi jignește, îi lovește până când aceștia își pierd controlul și reacționează. Dorește să intimideze, să facă pe șeful, să umilească (într-o altercație cu unul dintre colegi, pur și simplu l-a mușcat pe acesta de picior).

Manifestă aceeași atitudine de superioritate și lipsă de respect și față de profesori, astfel că atrage atenția în mod constat în timpul desfășurării activităților didactice, prin faptul că își deranjează colegii, îi distrage prin faptul că le vorbește urât sau dimpotrivă îi face să râdă. Urmărește să fie focusată atenția profesorului spre propria persoană. Este mulțumit când cadrul didactic își pierde răbdarea după ce a încercat permanent să-l determine să colaboreze.

De precizat este faptul că atitudinea lui față de mine este diferită în raport cu cea pe care o manifestă față de colegii mei. Nu îmi răspunde înapoi, se controlează foarte mult în privința vocabularului folosit, are răbdare să-i explic ce nu a făcut bine, nu-mi deranjează orele, chiar se oferă să-mi ia harta de pe suport, să deschidă laptop-ul. Acestea sunt momente în care încerc să-l responsabilizez, să-i ofer recompense, prin a-l încuraja să facă acel comportament asertiv. Îl laud, îi spun că este foarte bine ceea ce face, pentru ca acest copil are nevoie să fie învățat să se comporte empatic, asertiv și etic, în contextul în care acasă nu a avut modele potrivite..

În momentul în care am preluat eu clasa în calitate de dirigintă, colectivul era unul afectat sub aspectul coeziunii, deși în ciclul primar învățătorul a intervenit în ameliorarea tensiunilor de la nivelul grupului. Totuși atmosfera în clasă era tensionată și afectată în ceea ce privește relația acestui coleg cu restul clasei. Copiii erau rezervați în privința interacțiunii cu acest elev, pentru că nu știau practic cum să-l abordeze pentru ca acesta să nu riposteze. Marea majoritate a lor au preferat să-l evite, sau să comunice cât mai puțin pentru a nu fi victime. Preferau să mă caute la cancelarie și să-mi spună în privat ce probleme au în legătură cu colegul lor, chiar insistau să nu le menționez numele în momentul în care la ora de dirigenție voi

soluționa cerința lor. Am remarcat de asemenea faptul că colegii îl evitau tot mai mult și îl considerau principalul vinovat al tuturor evenimentelor care se întâmplau în clasă. Au ajuns la o suprasaturație, încât au apelat la răzbunare colectivă, deoarece dădeau vina pe acest coleg chiar și când acesta nu era de vină. Refuzau să coopereze cu el în orice activitate educativă, fie formală sau nonformală.

Pe măsură ce anii au trecut și s-a intervenit în multiple rânduri și cu multe strategii cu scop asertiv și de coeziune, respectiv incluziune s-a mai ameliorat climatul de disconfort al clasei. La acest mic progres a contribuit probabil și faptul că au mai crescut, au învățat și ei să fie mai toleranți, au învățat că nimeni nu e perfect, că fiecăruia trebuie să-i acordăm o șansă. În acest moment pot spune că elevul respectiv este destul de bine tolerat de clasă, în contextul în care s-a văzut și din partea lui un efort vizibil de a se integra. Precizez că el fiind un băiat frumos, a primit atenția unor fete din alte clase și acest lucru a fost important în corectarea multor carențe de comportament.

Trauma la care a fost supus acest copil de către tatăl său (violența fizică și verbală), faptul că nu a avut un model de conduită și echilibru acasă, explică atitudinea sa față de ceilalți oameni, fie adulți fie copii. Nu a avut de unde să învețe comportamentul asertiv, empatic. Practic el imită în raport cu colegii săi tratamentul violent pe care îl manifestă tatăl său acasă. Școala este locul în care acesta refulează. Lipsa unui grup de prieteni stabili și dispuși să-l ajute să adopte un comportament dezirabil (să fie primit de prieteni acasă și să vadă un alt gen de climat familial, o altă abordare tată-fiu). Exacerbarea emoțiilor negative prin manifestări necontrolate atât asupra copiilor (colegii lui) cât și asupra adulților (profesorii lui), de fapt este o formă atipică de a cere ajutor. Prin urmare, acestea sunt câteva dintre cauzele care îl determină să creadă că prin violență, și agresivitate se poate afirma în diverse contexte sociale și nu prin calitățile personale.

În calitate de profesor diriginte am încercat în măsura în care am putut să intervin pentru a-l ajuta pe acest elev să își schimbe percepția asupra propriei persoane dar și asupra modului în care trebuie să relaționeze cu cei din jur (părinți, colegi, profesori, prieteni etc). Recunosc că este un obiectiv greu de realizat și care presupune colaborarea cu consilierul educativ, profesorii clasei, familia acestuia (doar mama), alte instituții (Poliția, Biserica).

Pentru învățarea comportamentului asertiv ca răspuns la agresivitate, am desfășurat numeroase activități la dirigenție prin care să urmăresc învățarea acestui comportament la

nivelul întregului grup (ex. să învățăm să ne prezentăm, discuții de la întrebările: De ce credeți că nu comunicăm mereu cum ar trebui? Care sunt situațiile în care este utilă asertivitatea?, muncă în echipă- confecționăm ornamente pentru sărbătorile de iarnă)- urmăresc îndeaproape modul în care se manifestă elevul în cauză, îl încurajez să se exprime îi ofer recompense prin laude, dar le ofer laude și celorlalți, lor ca și grup. Unele activități au fost realizate și cu sprijinul consilierului școlar, care a participat la ore. La alte activități am avut invitați din rândul unor instituții locale, cum ar fi Poliția- lectie despre reguli și consecințele nerespectării regulilor, sau Biserica- preotul din localitate a răspuns invitației mele și a venit cu rolul de a-i sensibiliza pe elevi în privința comportamentului moral, al respectului în general.

Pentru a conștientiza că este valoros, că are calități, că poate să obțină note de trecere, am discutat cu colectivul de dascăli ai clasei și am ajuns la un plan de măsuri care să eficientizeze activitatea didactică, să motiveze elevul în cauză și să reducă din climatul tensionat (ex. să i se dea de înțeles că este valoros ca toți ceilalți, să fie provocat în realizarea unor sarcini de lucru abordabile pentru el, să fie laudat și recompensat, profesorul să nu se lase antrenat în provocările acestuia, să poarte discuții în privat cu elevul și să-i dea de înțeles că este dispus să îl ajute să recupereze).

Pentru incluziunea în grup și pentru relaționarea asertivă cu colegii am desfășurat activități extrașcolare, cum ar fi de ecologizare pe malul Ariesului (elevul a răspuns de sacii menajeri, de mănuși); târgul de toamnă- (a făcut parte din echipa de la standul clasei noastre); excursie la castrul de la Porolissum, Grădina Zmeilor (s-a comportat adecvat, fără excese).

Sprijinul familiei în ameliorarea unor comportamente deviate este esențial, prin urmare am cerut implicarea necondiționată a acesteia. Mama a conștientizat problema și a fost deschisă la a ajuta și a se implica pentru rezolvarea problemei comportamentale și emoționale a fiului său. A recunoscut faptul că nu are sprijinul soțului în acest demers și că el este de fapt o frână în evoluția acestui copil. Micile progrese realizate de acest elev se datorează și mamei, dar și faptului că elevul are deschidere și motivație spre schimbare.

În calitatea noastră de profesori sau diriginți avem responsabilitatea de a modela și forma caractere, dar și de a corecta unele devieri de comportament. Este o misiune foarte grea pe care cei care sunt în afara sistemului, poate nici nu o conștientizează. Fiecare elev este unic și valoros în felul său, iar noi ca profesori trebuie să observăm lucrul acesta și să-l evidențiem. De asemenea, trebuie să observăm și eventualele devieri de la un comportament dezirabil,

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

pentru a putea descoperi cauzele generatoare și pentru a găsi cele mai potrivite strategii menite să ajute elevul respectiv să se reintegreze în colectiv și să comunice empatic și armonios cu colegii săi.

Bibliografie:

- Shapiro, L. (2016), Inteligența emoțională a copiilor, Ed. Polirom.

Prof. Filipaș Ramona Ioana

Școala Gimnazială "Adam Muller Guttenbrunn" Zăbrani

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația contemporană se confruntă cu provocări complexe generate de diversitatea socială, culturală și educațională a elevilor. În acest context, conceptul de școală pozitivă devine un element esențial în promovarea incluziunii sociale și în dezvoltarea unui climat educațional bazat pe respect, colaborare și empatie. Lucrarea de față analizează rolul școlii pozitive în crearea unui mediu educațional incluziv, în care fiecare elev are oportunitatea de a participa activ la procesul de învățare și de a-și valorifica potențialul. Sunt prezentate principiile educației pozitive, strategiile didactice care pot sprijini incluziunea socială și exemple de bune practici aplicabile în învățământul preuniversitar. De asemenea, se subliniază importanța colaborării dintre școală, familie și comunitate în dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și centrat pe nevoile elevilor.

În societatea contemporană, educația are rolul de a contribui nu doar la transmiterea cunoștințelor, ci și la formarea unor indivizi capabili să trăiască și să colaboreze într-o comunitate diversă. În acest context, școala devine un spațiu în care elevii învață nu doar competențe academice, ci și valori precum respectul, toleranța și solidaritatea. Conceptul de școală pozitivă se bazează pe ideea că succesul educațional depinde în mare măsură de climatul emoțional și social al mediului școlar. Un mediu educațional pozitiv contribuie la creșterea motivației pentru învățare, la dezvoltarea relațiilor interpersonale și la formarea unei imagini de sine pozitive în rândul elevilor.

În același timp, sistemele educaționale moderne promovează tot mai mult principiile educației incluzive, care urmărește integrarea tuturor elevilor în procesul educațional, indiferent de diferențele culturale, sociale, economice sau de eventualele cerințe educaționale speciale. Prin urmare, școala pozitivă și incluziunea socială reprezintă două concepte complementare, care contribuie la dezvoltarea unei educații echitabile și centrate pe nevoile fiecărui elev.

Conceptul de școală pozitivă

Școala pozitivă este inspirată din principiile psihologiei pozitive, domeniu care studiază factorii ce contribuie la bunăstarea și dezvoltarea optimă a indivizilor. În context educațional,

acest concept se referă la crearea unui mediu în care elevii se simt în siguranță, respectați și motivați să învețe.

Un climat educațional pozitiv este caracterizat prin relații armonioase între elevi și profesori, printr-o comunicare deschisă și prin încurajarea participării active la activitățile didactice.

Printre elementele definiții ale școlii pozitive se numără:

- promovarea unei atmosfere de respect și încredere;
- valorizarea progresului individual al elevilor;
- susținerea dezvoltării emoționale și sociale;
- cultivarea spiritului de cooperare;
- încurajarea gândirii critice și creative.

Rolul profesorului este esențial în construirea acestui tip de mediu educațional. Cadrele didactice nu sunt doar transmițători de informații, ci și facilitatori ai învățării, mentori și modele de comportament pentru elevi.

Prin atitudinea lor, profesorii pot influența semnificativ starea de bine a elevilor și motivația acestora pentru învățare.

Incluziunea socială în educație

Incluziunea socială reprezintă un principiu fundamental al educației moderne și presupune asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii. Aceasta implică eliminarea barierelor care pot limita participarea elevilor la procesul educațional.

Educația incluzivă urmărește integrarea elevilor cu diferite caracteristici și nevoi, inclusiv:

- elevi proveniți din medii socio-economice defavorizate;
- elevi aparținând minorităților culturale sau etnice;
- elevi cu cerințe educaționale speciale;
- elevi cu ritmuri diferite de învățare.

Într-un mediu educațional incluziv, diversitatea este percepută ca o resursă valoroasă pentru procesul de învățare. Elevii au ocazia să învețe unii de la alții, să își dezvolte empatia și să își îmbunătățească abilitățile de comunicare.

Prin promovarea incluziunii sociale, școala contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să respecte și să valorizeze diversitatea.

Rolul cadrului didactic în promovarea incluziunii

Cadrele didactice au un rol central în implementarea principiilor școlii pozitive și ale educației incluzive. Profesorii pot contribui la dezvoltarea unui mediu educațional incluziv prin adoptarea unor strategii didactice adaptate nevoilor elevilor.

Printre responsabilitățile profesorului se numără:

- identificarea nevoilor individuale ale elevilor;
- adaptarea activităților didactice la nivelul de dezvoltare al clasei;
- crearea unui climat de siguranță emoțională;
- promovarea cooperării și a respectului reciproc.

Profesorul trebuie să manifeste empatie și deschidere față de diversitate, oferind fiecărui elev șansa de a se implica activ în procesul educațional.

Strategii didactice pentru promovarea școlii pozitive

Pentru a crea un mediu educațional incluziv și pozitiv, profesorii pot utiliza o varietate de metode și strategii didactice.

Activitățile realizate în grupuri stimulează comunicarea, responsabilitatea și spiritul de echipă. Elevii învață să colaboreze, să își exprime ideile și să respecte opiniile celorlalți.

Proiectele educaționale permit elevilor să exploreze teme relevante și să își dezvolte competențele de cercetare, colaborare și prezentare.

Dezvoltarea competențelor socio-emoționale contribuie la formarea unor elevi echilibrați și responsabili. Activitățile de reflecție, jocurile de rol și discuțiile de grup pot sprijini dezvoltarea empatiei și a autocunoașterii.

Factorii care contribuie la dezvoltarea unei școli pozitive

Factori principali:

- climat educațional sigur
- relații profesor–elev bazate pe respect
- colaborare între elevi
- implicarea familiei
- metode didactice interactive

Parteneriatul școală – familie – comunitate

Un aspect important al incluziunii sociale îl reprezintă colaborarea dintre școală, familie și comunitate. Implicarea părinților în activitățile educaționale contribuie la crearea unui mediu de sprijin pentru elevi.

Parteneriatul educațional poate include:

- întâlniri periodice cu părinții;
- activități extracurriculare comune;
- proiecte comunitare;
- programe de voluntariat.

Prin colaborare, școala poate identifica mai ușor nevoile elevilor și poate dezvolta strategii eficiente pentru sprijinirea acestora.

Exemple de bune practici

În multe instituții de învățământ sunt implementate activități care promovează incluziunea și educația pozitivă. Printre acestea se numără:

- proiecte interculturale care valorizează diversitatea culturală;
- activități de voluntariat și responsabilitate socială;
- ateliere de dezvoltare personală;
- programe de mentorat între elevi.

Aceste inițiative contribuie la dezvoltarea unui climat educațional în care fiecare elev se simte valorizat și acceptat.

Concluzii

Școala pozitivă reprezintă un model educațional care susține dezvoltarea armonioasă a elevilor și promovează un climat educațional bazat pe respect, cooperare și încredere.

Integrarea principiilor educației pozitive în mediul școlar contribuie la dezvoltarea unei culturi incluzive, în care diversitatea este apreciată și fiecare elev are oportunitatea de a-și valorifica potențialul.

Prin implementarea unor strategii didactice adaptate și prin implicarea tuturor actorilor educaționali – profesori, elevi, părinți și comunitate – școala poate deveni un spațiu al incluziunii sociale și al dezvoltării personale.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Pânișoară, I. O. (2015). *Profesorul de succes*. Iași: Editura Polirom.

Seligman, M. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. New York: Free Press.

UNESCO (2020). *Inclusive Education Guidelines*. Paris.

Prof. Toma GANIA

Liceul Teoretic Waldorf Iași, Iași

Ethical Principles for the Use of Artificial Intelligence in the Light of Moral Theology

1. Introduction

The rapid expansion of artificial intelligence into all spheres of contemporary life imposes upon moral theology a reflective responsibility it cannot afford to defer. Orthodox moral theology, grounded in Divine Revelation and in the patristic tradition, possesses a coherent anthropology capable of offering sound normative criteria where secular ethics risks remaining in imprecision. The principal international documents on AI ethics - the OECD Principles (2019), the UNESCO Recommendation (2021), and the Rome Call for AI Ethics (2020) - converge upon a common set of values: human dignity, transparency, accountability, equity, and safety. Nevertheless, none of them defines explicitly what "human dignity" means, leaving a conceptual void that moral theology is called to fill.

2. The Anthropological Status of Artificial Intelligence and Its Limits

Any serious ethical reflection on AI must begin with an anthropological clarification: what is the human person, and what, by contrast, can a machine be? Orthodox theology affirms that the human being is created in the image and likeness of God (Gen 1:26), which implies, in the patristic interpretation, participation in rationality, freedom, and love - attributes constitutive of the person, not mere cognitive functionalities. Saint Maximus the Confessor, in the *Ambigua* (PG 91, 1220B–1221A), distinguishes with precision between νοῦς (the mind or contemplative intellect), λόγος (discursive reason), and διάνοια (analytical thought), emphasising that the νοῦς is by nature open toward God and that it is precisely this transcendent openness that renders the human being capable of authentic knowledge and free moral decision. Artificial intelligence systems do not possess νοῦς: they process data, recognise patterns, and generate statistical outputs, without any intrinsic orientation toward absolute Truth and without the capacity for repentance, love, or prayer - decisive criteria in patristic anthropology. Saint John of Damascus, in the *Exact Exposition of the Orthodox Faith*, clarifies that προαίρεσις (deliberate choice) and γνώμη (moral judgement) are inseparable from freedom and personal

responsibility. No machine chooses: it executes. From this perspective, AI remains, in a fundamental sense, an instrument - however sophisticated - and the responsibility for its use falls entirely upon the human person.

3. Ethical Principles for the Use of Artificial Intelligence

Drawing upon the anthropological distinctions outlined above, we may articulate several fundamental ethical principles for the use of AI from the perspective of Orthodox moral theology.

a) The principle of the dignity of the human person. The dignity of the human being does not derive from functional capacities but from the ontological relationship with God. This means that no AI application may be designed or used for purposes that reduce the person to a mere object of analysis, manipulation, or control. The OECD principle of human-centred values acquires, in the light of moral theology, a stable foundation: the human being is valuable not because he is useful, but because he is a person made in the image of God. Saint Gregory of Nyssa, in *On the Making of Man*, affirms that the divine image (κατ' εικόνα) is not a quality added to human nature but constitutes its very mode of being - rendering any instrumentalisation of the person impossible.

b) The principle of non-delegable moral responsibility. Since AI possesses no προαίρεσις and cannot be a moral subject, the responsibility for the consequences of AI-mediated actions always rests with the person or institution that designs, authorises, or employs it. The UNESCO Recommendation (2021) insists on accountability, and Orthodox moral theology firmly maintains that the transfer of responsibility to a machine is a dangerous ethical illusion. As Gheorghe Popa argues in *Introduction to Moral Theology*, discernment (διάκρισις) remains an exclusively human virtue and, in a Christian perspective, a gift of the Holy Spirit that no algorithm can simulate.

c) The principle of the common good and justice. Orthodox moral theology inscribes moral action within the horizon of communion: the good is never purely individual. The use of AI must be evaluated not only with regard to the immediate benefits for the individual user, but in relation to its effects upon the community, the vulnerable, and the environment. The Rome Call (2020) introduces the requirement of distributive equity in the benefits of algorithmic systems, which resonates with the patristic notion of justice (δικαιοσύνη) as the ordering virtue

of social relations, present in the thought of Saint Basil the Great, especially in the Homilies on the Hexaemeron.

d) The principle of transparency and truth. The opacity of algorithms (the "black box" problem) raises serious moral difficulties, since it prevents the proper exercise of moral judgement. Orthodox moral theology, grounded in the evangelical imperative of truth ("The truth will set you free," Jn 8:32), requires that AI systems used in decisions affecting persons be explicable and auditable. Transparency is not a technical or administrative option but a moral imperative.

e) The principle of human oversight. The international AI ethics documents (OECD, 2019, Principle 1.4) insist on human oversight as an essential element of accountability. From a theological-moral perspective, this requirement is justified by the fact that no decision concerning the human person can be left to the exclusive authority of a system devoid of conscience and moral intention. The autonomy of AI systems must be limited in direct proportion to the gravity of the consequences of the decisions they mediate.

4. Heteronomy, Autonomy, and Theonomy in the Ethics of Artificial Intelligence

One of the deepest tensions in AI ethics concerns the relationship between the autonomy of artificial systems and the freedom of the human person. Secular ethics oscillates between the full autonomy of the subject, inherited from Kantian Enlightenment thought, and a pragmatic heteronomy, in which norms are imposed by social consensus or legal regulation. Orthodox moral theology proposes a third term: theonomy - human freedom understood not as self-sufficiency but as conscious and free participation in the will of God. As Gheorghe Popa articulates in his foundational work, theonomy does not annul autonomy but transfigures it, anchoring it in the ontological ground of the relationship with the Creator. Saint Maximus the Confessor, in the Questions to Thalassius, speaks of the reorientation of λογισμοί (interior thoughts and intentions) toward God as the condition of any authentically moral action. From this perspective, the use of AI should not aim to replace human judgement but to support it in the pursuit of a fuller good. When AI frees the person from repetitive tasks and offers more time for reflection, relationship, and creation, it may be evaluated positively. When it substitutes for moral judgement, creates dependency, or erodes interpersonal relationships, it becomes an instrument of harm. Saint Gregory Palamas, in the Triads in Defence of the Holy Hesychasts (I, 3, 4-5), emphasises that the human being is called to deification (θέωσις) - a real

participation, through grace, in the divine life. This ontological vocation of the human person cannot be replaced, simulated, or mediated by any artificial system. Technology, including AI, must be evaluated with regard to the extent to which it serves or impedes this fundamental calling of the human being.

5. Conclusions

Orthodox moral theology adopts toward artificial intelligence neither uncritical enthusiasm nor unjustified reactive rejection. It proposes a discernment (διάκρισις) that continually evaluates the context, intention, and consequences of the use of AI, in the light of patristic anthropology and the imperatives of the Gospel. The principles examined the dignity of the person, non-delegable moral responsibility, the common good, transparency, and human oversight - are not mere pragmatic recommendations but requirements rooted in the Orthodox understanding of the human being as a person created in the image of God, called to communion and to deification. Any ethical policy concerning AI that ignores these foundations risks remaining at the surface of the phenomenon and failing to offer genuine safeguards against abuse. The contribution of moral theology to the public and academic debate on AI ethics is not apologetic but epistemic: it brings a coherent anthropological perspective and a memory of tradition that can prevent the errors generated by functionalist or utilitarian reductionisms. The dialogue between theology and computer science is not merely possible - it is necessary.

Bibliography

- Basil the Great, *On the Hexaemeron*, translated by Agnes Clare Way, The Catholic University of America Press, Washington, D.C., 1963.
- Chalmers, David J., *The Conscious Mind: In Search of a Fundamental Theory*, Oxford University Press, New York, 1996.
- Danker, Frederick W. (ed.), *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, 4th ed., University of Chicago Press, Chicago, 2021.
- Gregory of Nyssa, *On the Making of Man*, translated by H. A. Wilson, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, Second Series, vol. 5, Hendrickson Publishers, Peabody, MA, 1994.
- Gregory Palamas, *The Triads*, translated by John Meyendorff, Paulist Press, New York, 1983.
- John of Damascus, *An Exact Exposition of the Orthodox Faith*, translated by Frederic H. Chase Jr., in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, Second Series, vol. 9, Hendrickson Publishers, Peabody, MA, 1994.
- Maximus the Confessor, *On Difficulties in the Church Fathers: The Ambigua*, translated by Nicholas Constas, Harvard University Press, Cambridge, MA, 2014.
- Organisation for Economic Co-operation and Development, *Recommendation of the Council on Artificial Intelligence*, OECD/LEGAL/0449, Paris, 2019.
- Pontifical Academy for Life, *Rome Call for AI Ethics*, Vatican City, 2020.
- Popa, Gheorghe, *Introduction to Moral Theology: Principles and General Concepts*, Trinitas Publishing House, Iași, 2003.
- UNESCO, *Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence*, SHS/BIO/REC/2021, United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Paris, 2021.

Prof. Daniela Gavril
Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu", Galați

Tinerii și idealul moral

Cine sunt tinerii? În raport cu unghiul din care îi abordăm, tinerii reprezintă un stadiu de vârstă – grupa de vârstă între 15-24 ani, inși care frecventează școala, care “nu au intrat încă în viață”, care nu și-au constituit încă un cămin propriu sau o stare de spirit, relevantă prin imaginație, prin preponderența curajului asupra timidității, prin gustul de aventură. O definiție mai pragmatică afirmă că sunt tineri cei pe care societatea îi consideră ca atare.

Considerată în ansamblu, tinerețea se constituie ca un grup social determinat, dar neuniform, dotat cu dinamism propriu, ale cărui efecte se exercită în moduri distincte asupra procesului de transformare socială. Societatea cere tuturor membrilor săi să se conformeze unor anumite norme, obiceiuri, tradiții și reguli. În acest context, tinerii se înscriu cu tendințe de respingere a conformismului, de depășire a lui. De aceea, uneori, asaltând forme și mentalități, tinerii nu sunt înțeleși sau sunt întâmpinați cu brutalitate. Intrăm astfel în zona conflictului între generații.

Tinerii reprezintă forța de reînnoire a oricărei societăți, iar idealul moral pe care îl adoptă devine fundamentul pe care se construiește viitorul. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care valorile par uneori relativizate, raportarea tinerilor la principii morale autentice este mai importantă ca oricând.

Idealul moral poate fi definit ca ansamblul de valori și principii care ghidează comportamentul unei persoane: adevărul, dreptatea, responsabilitatea, respectul și solidaritatea. Pentru tineri, aceste repere nu sunt doar concepte abstracte, ci elemente esențiale în formarea identității. Perioada tinereții este marcată de căutări, întrebări și alegeri care modelează caracterul. De aceea, modul în care tinerii înțeleg și interiorizează valorile morale le influențează decisiv parcursul în viață.

Societatea contemporană oferă tinerilor numeroase oportunități, dar și provocări. Accesul la informație este mai facil ca niciodată, însă acest lucru vine la pachet cu riscul

confuziei între modele autentice și pseudo-modele promovate în mediul online. În acest context, idealul moral poate deveni un punct de sprijin, ajutându-i pe tineri să discearnă între bine și rău, între esențial și superficial.

Un rol esențial în formarea idealului moral îl au familia și școala. Prin educație, tinerii învață nu doar cunoștințe, ci și valori. Profesorii și părinții devin modele de conduită, iar exemplul personal are adesea un impact mai puternic decât orice discurs teoretic. În același timp, grupul de prieteni și societatea în ansamblu contribuie la conturarea unor norme de comportament, care pot fi constructive sau, dimpotrivă, pot devia de la valorile morale autentice.

Raportul dintre idealul moral și tinerii reprezintă de fapt ecuația de integrare socială a acestora. Termenii ecuației, necunoscutele ei, se pot descifra în dialoguri cu tinerii. În aceste dialoguri există o gamă variată de interese și anume:

- profesionale: reușita în profesie, utilitatea socială a profesiei și a individului;
- prestigiu social: evidențiere în profesie, depășirea treptei de școlarizare;
- etico-morale: exemplu de conduită în muncă și interrelații, viață de familie;
- politice: în directă corelație cu cele profesionale și de prestigiu social.

Între întrebări și răspunsuri, pe drumuri de căutări și uneori de întoarceri, idealul moral se conturează între decizie și opțiunea de valori. Pragul calitativ al deciziei și opțiunii, atitudinea și criteriile de selectare a valorilor, le putem considera sprijinite prin nivelul de cultură al celui care selectează. Procesul este continuu, el implică permanente reevaluări, renunțări și adaosuri, semnificații și tălmăciri mai atotcuprinzătoare de la o etapă la alta.

Aderarea la un sistem de valori e poarta deschisă spre confortul interior spre care tindem. Ea poate deveni însă și o sursă de disconfort în măsura în care tinerii percep un dezacord între valoarea teoretică a modelului și cea oferită lor de către practică. În aceste momente inevitabile, dialogul cu tinerii se cere intensificat. El lărgeste baza de înțelegere a tinerilor, fără însă a-i împinge la toleranță cu orice preț. Atitudinea de reprimare de către adulți, în locul

discuțiilor deschise, nu are efectele educative scontate.

Tinerilor trebuie să li se transfere sau să fie ajutați să ajungă ei înșiși la posibilitatea de a-și preciza criteriile de selectare a valorilor, forme de aderare la valori, precum și altele de respingere a nonvalorilor. Respingerea nonvalorii nu o identificăm neapărat cu indiferența față de ea. Nonvaloarea are caracter contagios, mai ales pentru tinerii insuficient de familiarizați cu o cultură generală și pătrunde mai ales prin mijloacele de comunicare în masă. Atunci când cerem tinerilor cultură estetică și etică, facem acest lucru cu preocuparea de a le da un instrument eficient de selectare a valorilor și cu gândul la relația de calitate și cantitate, dintre cultura generală și cea de specialitate.

Tinerii se plictisesc repede. Lupta împotriva plictiselii tinerilor e în fapt lupta împotriva unor importante surse de abateri. Tinerii se plictisesc pentru că au disponibilități de energie pe care nu știu cum să le consume.

Astfel, o altă dimensiune morală o constituie educația tinerilor pentru timpul liber, arta de a ști să faci ceva atunci când știi că nu mai ai nimic de făcut. Încărcătura de plictiseală a timpului liber neutilizat sau utilizat fără sens e tot atât de obositoare cu supraîncărcarea. Tot atât de obositoare, dar mai vătămătoare, deoarece tinerii care nu știu ce să facă cu timpul liber și-l cheltuiesc fără noimă. Unii ca aceștia pot ajunge, din lipsă de preocupări serioase – sport, distracții, instruire etc. – până la delicvență. Intervine în asemenea cazuri un anturaj dubios, cu preocupări identice. Timpul liber satisface nevoia tânărului de a se autodepăși și de a se integra în grupuri la liberă alegere. Activitățile din timpul liber largesc considerabil aria valorilor la care aderă tânărul, ele largesc spațiul moral și intelectual al tânărului.

Un aspect important al relației dintre tineri și idealul moral este influența tehnologiei și a rețelelor sociale. În mediul online, imaginea și validarea rapidă (prin aprecieri, distribuiri) pot deveni mai importante decât autenticitatea sau corectitudinea. Astfel, apare riscul ca unii tineri să își modeleze comportamentul în funcție de popularitate, nu de principii. În acest context, idealul moral devine un reper interior esențial, care nu depinde de opinia majorității, ci de conștiința individuală.

De asemenea, tinerii de astăzi sunt din ce în ce mai implicați în probleme sociale și globale: protecția mediului, egalitatea de șanse, drepturile omului. Aceste preocupări arată că idealul moral nu este doar personal, ci și colectiv. Dorința de a contribui la o lume mai bună reflectă o maturizare a conștiinței morale și o înțelegere profundă a responsabilității față de societate.

Nu trebuie ignorat nici faptul că fiecare generație își redefinește propriul ideal moral, adaptându-l la realitățile timpului. Totuși, valorile fundamentale rămân constante: cinstea, empatia, respectul și curajul de a susține ceea ce este drept. Tinerii care reușesc să îmbine aceste valori cu spiritul critic și deschiderea către nou devin agenți ai schimbării pozitive.

Este important ca tinerii să înțeleagă că idealul moral nu presupune perfecțiune, ci efort constant de autodepășire. A greși este firesc, dar capacitatea de a învăța din greșeli și de a reveni pe drumul corect definește maturitatea morală. De asemenea, asumarea responsabilității pentru propriile fapte este un semn al unei conștiințe morale dezvoltate.

În concluzie, un element al echilibrului de relații dintre tineret și idealul moral îl constituie conștientizarea tinerilor față de acordul care trebuie realizat între drepturi și obligații sociale. Tinerețea nu constituie un drept. Ne place să o vedem ca o promisiune de viitor care se cere împlinită, onorată. Relația dintre tineri și idealul moral este una esențială pentru evoluția societății. Tinerii care își construiesc viața pe baza unor valori solide devin adulți responsabili, capabili să contribuie pozitiv la comunitatea din care fac parte. Prin urmare, cultivarea idealului moral în rândul tinerilor nu este doar o necesitate individuală, ci și o investiție în viitorul colectiv. Se poate spune că idealul moral nu este un punct fix, ci un drum. Este un proces continuu de alegere, reflecție și evoluție. Iar tinerii, prin energia și aspirațiile lor, au capacitatea de a transforma acest ideal în realitate.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie:

- Muntean, A., Psihologia dezvoltării umane, Editura Polirom, Iași, 2006
- Nicola, I., Pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994
- Șchiopu, U., Verza, E., Psihologia vârstelor. Ciclurile vieții, E.D.P., București, 1995
- Vrabie D., Știr C., Psihologia educației, Editura Fundației Universitare "Dunărea de Jos" Galați, 2004

Prof. Savu Georgiana

Școala Gimnazială « Dora Dalles » Bucșani

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Lumea contemporană este tot mai dinamică, influențând clasa politică, economică, socială. Incluziunea socială reprezintă procesul de asigurare a egalității de șanse, drepturi și tratament pentru toți membrii societății, cu accent pe grupurile vulnerabile. Un sector social care trebuie să se adapteze schimbărilor și dinamicii societății este și învățământul pentru a răspunde exigențelor unei școli pozitive. O problemă a învățământului care necesită adaptabilitate este reprezentată de incluziunea socială în mediul școlar, un aspect esențial în dezvoltarea unei comunități școlare sănătoase și progresive. Această abordare vizează crearea unui mediu în care toți elevii se simt acceptați, respectați și integrați, indiferent de diferențele lor individuale.

Incluziunea socială în contextul școlar implică eliminarea barierelor și discriminărilor care ar putea marginaliza anumiți elevi. Aceasta promovează participarea activă a tuturor membrilor comunității școlare în procesul educațional, luând în considerare diversitatea lor în ceea ce privește abilitățile, aptitudinile, originile culturale sau starea socio-economică.

Promovarea echității, a coeziunii sociale și a cetățeniei active reprezintă și unul dintre obiectivele strategice ale cooperării în domeniul educației și formării la nivelul UE. Raportul comun din 2015 al Comisiei și al Consiliului privind punerea în aplicare a strategiei ET 2020 a stabilit „educația favorabilă incluziunii, egalitatea, echitatea, nediscriminarea și promovarea competențelor civice” ca domenii prioritare pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării. Această inițiativă subliniază valoarea unei educații de bună calitate, incluzive, încă din copilărie, pentru asigurarea coeziunii și mobilității sociale și pentru crearea unei societăți echitabile.

Așadar, unul dintre cele mai importante aspecte ale învățământului actual este nevoia sa de adaptare la necesitățile copiilor, oricare ar fi aceste necesități – fie că sunt copii cu CES, fie că sunt, pur și simplu, copii cu un ritm mult mai lent de învățare, fie că sunt copiii supradotați. Astfel, un prim pas în crearea unei școli pozitive este reprezentat de adaptabilitatea metodelor

și strategiilor de predare-învățare-evaluare la diversitatea dintr-o clasă, astfel că predarea în cadrul diversității implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ținând cont de interesele fiecărui elev, de experiențele și țelurile sale facem, de fapt, un pas important în educația elevilor și integrarea lor în societate, după terminarea studiilor.

O dimensiune importantă care începe să se contureze în învățământul românesc este aceea de egalizare a șanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înființată și școala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educației. Un rol important în cadrul școlii incluzive îl are pedagogia și învățarea centrate pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului și metodelor de predare la capacitatea și nevoile fiecărui elev în parte.

Printre avantajele școlii incluzive se numără faptul că elevii cu nevoi diferite sunt tratați ca parte integrantă a societății, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât și colegii lor își dezvoltă abilitățile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea, etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învățare, de care beneficiază toți elevii, nu numai cei cu nevoi speciale. Socializarea între elevii și dezvoltarea prieteniiilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învățare, datorită schimbului de informații permanent. În ceea ce privește cadrele didactice din cadrul școlii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecționeze în permanență în ceea ce privește copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-și accepte și să-și ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza, sau exclude.

Analizând conceptul de incluziune putem observa că reprezintă o condiție esențială în cadrul școlii pozitive, școala pozitivă creând climatul în care incluziunea poate funcționa. Școala pozitivă pune accentul pe ideea unui mediu școlar în care elevii pot progresa academic, social și emoțional, au relații bazate pe respect și empatie, sunt motivați, colaborează și participă activ. De asemenea, școala pozitivă pune accentul pe valorizarea punctelor forte ale fiecărui elev, pe disciplina pozitivă, pe bunăstarea elevilor, dar și a profesorilor.

O școală pozitivă susține incluziunea prin acceptarea diversității, ea privește diferențele ca pe resurse, nu ca pe probleme, prin crearea unui climat emoțional sigur, prin predarea adaptată, prin combaterea discriminării și a bullyingului.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Un rol important în crearea unei școli pozitive îl are și colaborarea școală-familie-comunitate pentru că fiecare dintre aceștia trebuie să susțină formarea elevului și integrarea lui în societate, fiind, astfel o problemă amplă ce necesită implicare din partea întregii societăți.

BIBLIOGRAFIE:

Blândul, V. C. (2005), Probleme contemporane ale educației. Editura Universității din Oradea.
Gherguț, A (2001) Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Ed. Polirom, Iași

<https://education.ec.europa.eu/ro/focus-topics/improving-quality/inclusive-education>

Prof. Ana-Maria Grigore

Grădinița cu Program Prelungit Nr 7 Slatina, Olt

Educația pozitivă – factor esențial în promovarea incluziunii sociale în învățământul preșcolar

Societatea contemporană este caracterizată prin diversitate, iar sistemul educațional are responsabilitatea de a răspunde nevoilor tuturor copiilor, indiferent de particularitățile lor. În acest context, incluziunea socială devine un principiu fundamental, iar educația pozitivă apare ca o strategie eficientă pentru implementarea acestuia.

Învățământul preșcolar reprezintă prima etapă instituționalizată a educației, unde se pun bazele dezvoltării emoționale, sociale și cognitive. Modul în care copiii sunt ghidați în această perioadă influențează profund felul în care vor relaționa cu ceilalți și se vor integra în societate.

Educația pozitivă – abordare centrată pe copil

Educația pozitivă are la bază principiile psihologiei pozitive și promovează dezvoltarea armonioasă a copilului prin valorizarea emoțiilor pozitive, a relațiilor sănătoase și a punctelor forte individuale.

Această abordare presupune:

- accent pe ceea ce face bine copilul;
- încurajarea și susținerea constantă;
- dezvoltarea autonomiei;
- cultivarea unei imagini de sine pozitive.

În mediul preșcolar, educația pozitivă nu înseamnă lipsa regulilor, ci stabilirea acestora într-un mod empatic și constructiv, astfel încât copilul să înțeleagă și să interiorizeze comportamentele adecvate.

Incluziunea socială – premisă a echității în educație

Incluziunea socială în educație presupune asigurarea accesului egal la educație de calitate pentru toți copiii, inclusiv pentru cei care provin din medii defavorizate sau care au cerințe educaționale speciale.

În grădiniță, incluziunea se manifestă prin:

- acceptarea diversității;
- participarea activă a tuturor copiilor;
- adaptarea activităților didactice;
- eliminarea discriminării și a marginalizării.

Un mediu incluziv este acela în care fiecare copil se simte valorizat și acceptat, fără a fi comparat sau etichetat.

Rolul educației pozitive în susținerea incluziunii

Educația pozitivă contribuie semnificativ la crearea unui climat incluziv. Prin metodele sale, aceasta sprijină integrarea copiilor și dezvoltarea unor relații armonioase între aceștia.

Printre contribuțiile esențiale se numără:

- dezvoltarea empatiei și a respectului față de ceilalți;
- reducerea comportamentelor agresive;
- crearea unui sentiment de apartenență;
- creșterea încrederii în sine.

Atunci când copilul se simte acceptat și încurajat, el devine mai deschis către ceilalți și mai dispus să accepte diferențele.

Strategii de aplicare în învățământul preșcolar

Pentru a integra educația pozitivă în contextul incluziunii sociale, educatoarea poate utiliza diverse strategii:

1. Încurajarea exprimării emoțiilor

Copiii trebuie ajutați să își identifice și să își exprime emoțiile într-un mod adecvat. Activitățile de tip „Cum mă simt azi?” sau jocurile de rol sunt foarte eficiente.

2. Feedback pozitiv și constructiv

Aprecierea efortului și a progresului contribuie la dezvoltarea motivației interne și a încrederii în sine.

3. Activități diferențiate

Adaptarea sarcinilor în funcție de nivelul fiecărui copil asigură participarea tuturor și evită sentimentul de eșec.

4. Promovarea lucrului în echipă

Activitățile de grup dezvoltă cooperarea, toleranța și spiritul de echipă.

5. Implicarea familiei

Colaborarea cu părinții este esențială pentru menținerea unui mediu coerent și susținător pentru copil.

Provocări în implementarea educației pozitive și a incluziunii

Deși beneficiile sunt evidente, aplicarea acestor concepte poate întâmpina dificultăți:

- lipsa resurselor materiale;
- numărul mare de copii în grupă;
- insuficiența formare a cadrelor didactice;
- prejudecăți sau rezistență la schimbare.

Cu toate acestea, prin formare continuă și implicare, aceste obstacole pot fi depășite.

Impactul asupra dezvoltării copilului

Aplicarea educației pozitive într-un mediu incluziv are efecte profunde asupra dezvoltării copilului:

- dezvoltare emoțională echilibrată;
- abilități sociale bine conturate;
- creșterea autonomiei;
- adaptare mai ușoară la mediul școlar ulterior;
- formarea unor valori precum respectul, empatia și responsabilitatea.

Aceste competențe sunt esențiale pentru integrarea cu succes în societate.

Educația pozitivă și incluziunea socială reprezintă două direcții complementare care contribuie la dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și eficient. În învățământul preșcolar, acestea au un rol fundamental în formarea personalității copilului și în pregătirea sa pentru viața socială.

Prin adoptarea unei atitudini empatică și prin utilizarea unor strategii didactice adaptate, educatoarea poate crea un mediu în care fiecare copil se simte valorizat și susținut. Astfel, grădinița devine un spațiu al acceptării, al dezvoltării și al bucuriei de a învăța.

Bibliografie:

- Băban, A. (2001). *Consiliere educațională*. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
- Cucuș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Oprea, C. L. (2009). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Vrasmaș, E. (2010). *Educația incluzivă în grădiniță și școală*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- UNICEF (2012). *Educația incluzivă – Suport de curs pentru cadrele didactice*. București.
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish*. New York: Free Press.
- Nelsen, J. (2006). *Positive Discipline*. New York: Ballantine Books.

Profesor Grozav Iulia
Școala Gimnazială „Sfântul Ierarh Nicolae” Vlădești

Rolul educației pozitive în promovarea echității și incluziunii sociale la elevii de ciclul primar

În contextul actual, marcat de diversitate culturală, socială și economică, această paradigmă devine un instrument esențial pentru promovarea echității și incluziunii sociale. Lucrarea de față analizează paradigma educației pozitive ca instrument esențial în reducerea inegalităților educaționale și sprijinirea elevilor vulnerabili. Într-un context marcat de diversitate, această abordare propune o fuziune între performanța academică și dezvoltarea socio-emoțională, oferind strategii concrete pentru construirea unor comunități școlare cu adevărat incluzive.

1. Introducere

Societățile contemporane se confruntă cu provocări majore legate de inegalitate, excluziune socială și acces diferențiat la educație de calitate. În acest context, școala nu mai este doar un spațiu de transmitere a cunoștințelor, ci devine un mediu esențial pentru formarea unor cetățeni activi, empatici și responsabili. Educația pozitivă răspunde acestor nevoi printr-o abordare care îmbină performanța academică cu dezvoltarea emoțională și socială a elevilor.

Conceptul de educație pozitivă derivă din psihologia pozitivă și pune accent pe cultivarea emoțiilor pozitive, a relațiilor sănătoase și a sensului personal. Aplicarea acestui model în educație contribuie la crearea unui climat școlar sigur și suportiv, în care diversitatea este valorizată, iar fiecare elev are șanse egale de dezvoltare.

2. Educația pozitivă – repere conceptuale

Educația pozitivă înseamnă să învățăm într-un mod care ne ajută să fim nu doar mai deștepți, ci și mai buni, mai încrezători și mai atenți unii cu alții. La școală, asta înseamnă să ne simțim în siguranță, respectați și apreciați pentru ceea ce suntem.

Fiecare copil este diferit și special în felul său. Unii învață mai repede, alții au nevoie de mai mult timp. Unii sunt buni la matematică, alții la desen sau la sport. Educația pozitivă ne învață că toate aceste diferențe sunt importante și frumoase.

În situația în care întâlnim dificultăți în soluționarea problemelor pe care le putem experimenta la orice pas în activitatea educațională cu copiii cu CES, copii proveniți din medii dezavantajate, familii monoparentale sau alte categorii de elevi, este nevoie să ne adaptăm perfecționându-ne permanent, inclusiv pentru a putea fi un liant vizibil între aceștia și linia succesului.

3. Educația pozitivă și echitatea în educație

Echitatea presupune oferirea de șanse egale tuturor elevilor, ținând cont de nevoile și contextul fiecăruia. Educația pozitivă contribuie la acest obiectiv prin:

3.1. Adaptarea procesului educațional

Prin recunoașterea diversității elevilor, profesorii pot adapta metodele de predare astfel încât fiecare copil să se simtă valorizat și sprijinit. Accentul pus pe punctele forte permite elevilor din medii defavorizate să își descopere potențialul și să își crească încrederea în sine.

3.2. Reducerea stigmatizării

Un climat bazat pe respect și empatie reduce etichetarea și discriminarea. Elevii sunt încurajați să se accepte reciproc și să aprecieze diferențele ca pe o resursă, nu ca pe o barieră.

3.3. Creșterea motivației și implicării

Educația pozitivă stimulează motivația intrinsecă, ceea ce duce la o implicare mai mare în activitățile școlare, în special în cazul elevilor aflați în risc de abandon.

4. Educația pozitivă ca instrument al incluziunii sociale

Incluziunea socială presupune participarea activă a tuturor indivizilor la viața comunității, indiferent de statutul social, etnie, dizabilitate sau alte diferențe.

4.1. Crearea unui climat incluziv

Educația pozitivă promovează un mediu în care fiecare elev se simte acceptat și valorizat. Relațiile pozitive dintre elevi și profesori contribuie la reducerea excluziunii și la creșterea sentimentului de apartenență.

4.2. Dezvoltarea competențelor socio-emoționale

Empatia, comunicarea eficientă și gestionarea emoțiilor sunt competențe esențiale pentru incluziune. Prin activități specifice, educația pozitivă sprijină dezvoltarea acestor abilități.

4.3. Implicarea comunității

Incluziunea nu se limitează la spațiul școlar. Parteneriatele cu familia și comunitatea contribuie la crearea unui mediu coerent de susținere a elevului.

5. Strategii și bune practici

Implementarea educației pozitive în scopul promovării echității și incluziunii poate fi realizată prin:

- metode colaborative: Învățarea prin cooperare și proiectele de voluntariat;
- feedback constructiv și încurajator: utilizarea comunicării asertive care încurajează progresul, nu doar rezultatul final;
- mentoratul: programe dedicate sprijinirii elevilor vulnerabili;
- formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive;
- promovarea unei culturi școlare bazate pe respect și diversitate.

Exemple de bune practici includ proiecte de învățare prin cooperare, activități de voluntariat și programe de educație socio-emoțională.

4. Exemple de activități pentru elevii de clasa a IV-a

Implementarea educației pozitive în ciclul primar necesită transpunerea valorilor teoretice în experiențe de învățare palpabile. În cadrul proiectului „Școala Încrăderii”, activitățile sunt concepute pentru a întări sentimentul de apartenență și pentru a oferi fiecărui elev, indiferent de mediul de proveniență, certitudinea că este valorizat.

4.1. „Copacul încrăderii”

Această activitate reprezintă o transpunere vizuală a potențialului colectiv, fiind un instrument puternic pentru creșterea stimei de sine și recunoașterea valorii fiecărui elev.

Procedură: fiecare elev primește o frunză din hârtie pe care este invitat să noteze o calitate personală sau o abilitate pe care o pune în serviciul clasei (de exemplu: „sunt un coleg pe care te poți baza”, „am curajul să încerc lucruri noi” sau „ofer încredere celor din jur prin bunătate”).

Construcția simbolică: toate frunzele sunt lipite pe trunchiul unui copac desenat pe un poster mare, afișat vizibil în clasă. Trunchiul reprezintă stabilitatea grupului, în timp ce frunzele diverse simbolizează modul în care unicitatea fiecăruia contribuie la viața comunității.

Rolul în incluziune: activitatea este esențială pentru elevii vulnerabili sau cei cu CES, deoarece mută atenția de la dificultățile de învățare către punctele forte, permițându-le să se simtă părți integrate și valoroase ale „copacului”.

Obiectiv: cultivarea unei mentalități de creștere și întărirea încrederii în forțele proprii, demonstrând că o comunitate școlară puternică se bazează pe respectarea și aprecierea diferențelor dintre membri.

4.2. Jurnalul Încrederii

Această activitate înlocuiește monitorizarea clasică a rezultatelor cu celebrarea progresului personal și a relațiilor interumane de calitate.

Procedură: elevii și profesorul documentează periodic momentele în care au demonstrat integritate, curaj sau sprijin reciproc.

Adaptare pentru echitate: se pune accent pe recunoașterea punctelor forte ale fiecărui copil, inclusiv ale celor cu cerințe educaționale speciale (CES) sau din medii dezavantajate.

Impact pedagogic: jurnalul transformă „încrederea” dintr-un concept abstract într-o resursă vizibilă, întărind mentalitatea de creștere și motivația intrinsecă.

Obiectiv final: construirea unei culturi școlare bazate pe transparență și apreciere, unde succesul este definit prin evoluția colectivă și individuală.

5. Provocări și limite

Deși beneficiile educației pozitive sunt evidente, implementarea acesteia poate întâmpina dificultăți, precum:

- lipsa resurselor și a formării adecvate a profesorilor;
- rezistența la schimbare în sistemul educațional;
- presiunea evaluărilor standardizate;
- diferențele culturale și sociale care pot influența percepția asupra incluziunii.

Depășirea acestor obstacole necesită politici educaționale coerente și sprijin instituțional.

6. Concluzii

Educația pozitivă reprezintă un cadru valoros pentru promovarea echității și incluziunii sociale, contribuind la dezvoltarea unor indivizi echilibrați, empatici și implicați. Prin valorificarea potențialului fiecărui elev și prin crearea unui mediu educațional suportiv, această abordare poate reduce inegalitățile și poate sprijini integrarea socială.

Educația pozitivă nu reprezintă doar o opțiune pedagogică, ci o necesitate etică în construirea unei societăți echitabile. Prin crearea unui mediu suportiv care valorifică unicitatea fiecărui

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

copil, putem reduce inegalitățile și putem oferi fiecărui individ șansa de a contribui activ la comunitate.

Bibliografie

- Gheruț A., Frumos L., (2019) Educația incluzivă. Ghid metodologic, Editura Polirom, Iași
- Mihăilă L., Strategii pentru integrarea elevilor cu cerințe educationale speciale (CES), Ghid pentru cadre didactice și părinți, editura Litera
- Mag A. G., (2024) Intervenții educaționale în școala incluzivă românească. Ghid de bune practici, editura Pro Universitaria

Prof. Ifrim Adrian
Colegiul Național „Vasile Alecsandri”, Bacău

Strategii incluzive în predarea limbii latine în contextul elevilor cu mutism selectiv

Mutismul selectiv, ca tulburare de anxietate socială, impune o reevaluare atentă a strategiilor didactice adoptate în predarea limbii latine, o disciplină în care participarea verbală tradițională are un rol crucial în consolidarea înțelegerii și exprimării. Elevii afectați de această tulburare prezintă dificultăți de comunicare orală în contexte sociale specifice, în special în mediul școlar, ceea ce face necesară o abordare pedagogică flexibilă care să asigure incluziunea fără a amplifica anxietatea lor. Astfel, după cum subliniază Kryd, „adaptarea metodelor educaționale pentru limbile clasice trebuie să reducă presiunea comunicării orale, pentru a sprijini elevii cu mutism selectiv în procesul de învățare” (Kryd, 2016, p. 45). Prin urmare, profesorul de limba latină trebuie să dezvolte și să integreze tehnici complementare menite să creeze un mediu favorabil învățării, în care elevul să se simtă acceptat și susținut.

O primă dimensiune esențială constă în diversificarea modurilor de exprimare și evaluare, pentru a evita dependența exclusivă de răspunsurile orale care pot induce stres elevilor cu mutism selectiv. Introducerea suporturilor digitale interactive reprezintă o modalitate eficientă de a oferi elevilor oportunități de participare non-invazive, fără presiunea comunicării verbale directe. Potrivit lui O'Connor și colaboratorilor, „utilizarea platformelor digitale precum Kahoot, Quizlet sau Google Forms facilitează implicarea elevilor cu anxietate socială, diminuând impactul evaluării orale” (O'Connor et al., 2019, p. 112). Aceste instrumente permit efectuarea de exerciții practice, cum ar fi multiple choice sau completări, unde elevii pot exercsa conjugările verbelor și declinările substantivelor la limba latină într-un mediu mai puțin intimidant, iar răspunsurile lor rămân confidențiale față de colegi, contribuind astfel la reducerea anxietății legate de evaluarea publică.

În paralel, construirea unei rutine clare și predictibile în desfășurarea lecțiilor este un factor cheie în gestionarea anxietății. Bernstein și Ludwig evidențiază că „un cadru predictibil și stabil al orelor contribuie la crearea unui mediu sigur pentru elevii cu tulburări de anxietate, facilitând organizarea resurselor emoționale și cognitive” (Bernstein & Ludwig, 2017, p. 87). În practica predării limbii latine, asta poate include recapitularea scrisă a noțiunilor anterioare și anunțarea clară a obiectivelor de învățare, precum și transmiterea prealabilă a fragmentelor latine ce urmează a fi traduse sau analizate. Astfel, elevii cu mutism selectiv pot să se pregătească individual, evitând solicitările imediate de răspunsuri orale, ceea ce asigură o fluiditate comunicativă adecvată nevoilor lor.

Pentru a extinde barierele de comunicare orală, profesorul poate încuraja folosirea semnalizării non-verbale ca metodă alternativă de expresie. Hughes recomandă astfel de strategii: „în exercițiile gramaticale, utilizarea cartonașelor colorate sau inscripționate cu numele cazurilor poate permite elevilor să participe activ fără presiune verbală” (Hughes, 2020, p. 63). Această tehnică aplicată în lecțiile de limba latină (de exemplu, identificarea cazurilor gramaticale – Nominativ, Genitiv etc.) reduce anxietatea și menține un nivel crescut de interacțiune și implicare.

Planificarea unor sesiuni individuale sau în grupuri restrânse este la fel esențială pentru elevii cu mutism selectiv, oferindu-le un cadru mai sigur pentru dezvoltarea exprimării verbale. Turner arată că „activitățile desfășurate în grupuri mici sau individual permit personalizarea sprijinului și creșterea progresivă a încrederii în sine” (Turner, 2018, p. 130). În contextul predării limbii latine, aceste întâlniri pot fi dedicate exersării orale fără presiunea publicului larg, favorizând adaptarea la ritmul propriu al fiecărui elev și diminuând anxietatea asociată cu comunicarea.

Activitățile creative, cu accent pe exprimarea non-verbală sau ludică, constituie un suport suplimentar valoros în procesul educațional. Morin și Feldman susțin că „jocurile tematice și proiectele artistice facilitează achiziția noțiunilor prin metode alternative, accesibile emoțional și cognitiv” (Morin & Feldman, 2017, p. 105). De exemplu, realizarea de postere ilustrative cu declinările sau conjugările în limba latină stimulează interesul și participarea elevilor cu mutism selectiv, fără a le pune presiunea de a vorbi în fața clasei.

Adaptarea textelor este de asemenea esențială: selecția unor fragmente scurte, clare și relevante crește motivația și reduce bariera psihologică. Anderson și colaboratorii susțin că „fragmentarea textelor clasice în propoziții simple, privind aspecte cotidiene ale vieții în Roma antică, facilitează traducerea și înțelegerea pentru elevii anxioși” (Anderson et al., 2021, p. 59), oferindu-le un cadru didactic adecvat nivelului lor emoțional.

Un pilon indispensabil al acestei abordări îl constituie colaborarea interdisciplinară dintre profesorul de limba latină și specialiștii în psihologie educațională sau terapie comportamentală. Smith evidențiază că „comunicarea constantă între cadrele didactice și terapeuți este esențială pentru personalizarea și adaptarea intervențiilor educaționale” (Smith, 2019, p. 99). Astfel, sprijinul integrat răspunde nu doar nevoilor academice, ci și celor emoționale și sociale, vitale pentru o adaptare școlară reușită.

Prin integrarea acestor multiple tehnici și strategii complementare, predarea limbii latine poate transforma provocările generate de mutismul selectiv în oportunități reale de dezvoltare. Un sistem educațional sensibil, flexibil și deschis la inovație metodologică, care combină tradiția cu adaptarea la particularitățile elevilor, creează o experiență de învățare sigură, eficientă și motivantă. În aceste condiții, profesorul devine nu doar facilitator al accesului la cunoaștere, ci și partener important în dezvoltarea personală și emoțională a elevilor săi, promovând un spațiu incluziv, bazat pe respect, răbdare și sprijin continuu.

Bibliografie:

- Anderson, J., Brown, L., & Clark, S. (2021). Adapted Texts and Reading Strategies for Anxious Learners. *Educational Psychology Review*, 33(1), 50-65.
- Bernstein, M., & Ludwig, K. (2017). Routine and Predictability in Inclusive Classrooms. *Journal of Child and Adolescent Counseling*, 3(2), 80-92.
- Hughes, R. (2020). Non-verbal Techniques for Supporting Selective Mutism in Schools. *Journal of Special Education Practice*, 25(1), 60-70.
- Kryd, G. (2016). Selective Mutism: Educational Implications and Strategies. *Child & Adolescent Mental Health*, 21(1), 40-48.
- Morin, A., & Feldman, D. (2017). Creative Methods in Anxiety-Driven Classrooms. *International Journal of Educational Research*, 83, 100-110.
- O'Connor, L., Peters, J., & Murray, S. (2019). Technology-Enhanced Learning for Students with Social Anxiety. *Computers & Education*, 134, 110-120.
- Smith, T. (2019). Interdisciplinary Collaboration in Supporting Students with Selective Mutism. *School Psychology International*, 40(1), 95-105.
- Turner, S. (2018). Small Group Interventions for Students with Communication Difficulties. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 49(2), 125-135.

Prof. Ifrim Alina

Școala gimnazială „Gheorghe Lazăr” Corbu, județul Constanța

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale – avantaje și limite

În societatea contemporană, educația reprezintă un factor esențial pentru dezvoltarea individuală și pentru coeziunea socială. Conceptul de „școală pozitivă” este asociat cu un mediu educațional centrat pe bunăstarea elevilor, pe valorizarea diversității și pe dezvoltarea relațiilor constructive. În acest context, incluziunea socială devine o dimensiune fundamentală, având ca scop integrarea tuturor copiilor, indiferent de particularitățile lor sociale, culturale sau cognitive.

Școala pozitivă își are rădăcinile în psihologia pozitivă, un domeniu care pune accent pe dezvoltarea resurselor individuale, pe emoțiile pozitive și pe starea de bine. În mediul educațional, acest concept presupune crearea unui climat bazat pe încredere, respect, cooperare și sprijin reciproc.

Avantajele școlii pozitive în contextul incluziunii sociale

Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale

Unul dintre principalele avantaje ale unei școli pozitive este dezvoltarea competențelor sociale. Interacțiunea dintre elevi cu diferite abilități contribuie la dezvoltarea empatiei, toleranței și comunicării eficiente. Elevii învață să colaboreze, să accepte diferențele și să respecte diversitatea, ceea ce facilitează integrarea socială, reducând hărțuirea și discriminarea.

Creșterea egalității de șanse

Educația incluzivă asigură accesul egal la educație pentru toți copiii, inclusiv pentru cei din grupuri vulnerabile. Școala pozitivă sprijină această egalitate prin metode didactice adaptate și prin eliminarea discriminării. Astfel, toți elevii beneficiază de oportunități similare de dezvoltare.

Îmbunătățirea performanței școlare

Studiile arată că metodele incluzive pot îmbunătăți performanțele tuturor elevilor, nu doar ale celor cu nevoi speciale. Diversitatea stimulează gândirea critică și creativitatea,

contribuind la rezultate academice mai bune. Elevii care se simt conectați, sprijiniți și fericiți într-un mediu incluziv au rezultate școlare mai bune, interacționând mai eficient cu colegii lor.

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

Profesorii implicați în educația incluzivă dobândesc competențe noi, precum adaptarea metodelor de predare și gestionarea diversității. Acest lucru contribuie la creșterea calității actului educațional.

Limitele și provocările școlii pozitive în incluziunea socială

Resursele insuficiente

Una dintre principalele limite este lipsa resurselor materiale și umane. Multe școli nu dispun de infrastructură adaptată sau de specialiști (psihologi, consilieri), ceea ce îngreunează implementarea incluziunii.

Formarea insuficientă a cadrelor didactice

Profesorii nu sunt întotdeauna pregătiți să gestioneze clase eterogene. Lipsa formării adecvate poate conduce la dificultăți în adaptarea strategiilor didactice și la rezultate educaționale sub așteptări.

Dificultarea măsurării succesului

Spre deosebire de rezultatele școlare/ academice, impactul dezvoltării emoționale și al bunăstării este mai greu de cunoscător, ceea ce poate duce la o prioritizare insuficientă a acestor aspecte.

Rezistența la schimbare

Implementarea necesită o schimbare de paradigmă la nivelul cadrelor didactice, părinților și comunității, proces care poate întâmpina reticență. Atitudinile negative sau prejudecățile din partea părinților, profesorilor sau elevilor pot constitui o barieră în implementarea incluziunii. Acceptarea diversității necesită timp și schimbări de mentalitate.

Dificultăți de adaptare curriculară

Curriculumul standard nu este întotdeauna flexibil pentru a răspunde nevoilor tuturor elevilor. Adaptarea conținuturilor și a evaluării reprezintă o provocare majoră pentru sistemul educațional.

Școala pozitivă reprezintă un model educațional eficient pentru promovarea incluziunii sociale, oferind beneficii semnificative atât la nivel individual, cât și societal. Aceasta

contribuie la dezvoltarea competențelor sociale, la creșterea egalității de șanse și la consolidarea coeziunii sociale.

Cu toate acestea, implementarea sa eficientă este condiționată de depășirea unor limite importante, precum lipsa resurselor, formarea insuficientă a cadrelor didactice și rezistența la schimbare. Pentru a valorifica pe deplin potențialul școlii pozitive, este necesară o abordare sistemică, care să includă politici educaționale coerente, investiții în resurse și formare continuă.

În concluzie, școala pozitivă nu este doar o opțiune pedagogică, ci o necesitate pentru construirea unei societăți incluzive și echitabile.

Bibliografie

1. Vizitiu, M. (2019). *Școala incluzivă* - (iteach.ro)
2. EduForm (2023). *Școala incluzivă – o necesitate în educația actuală*.
3. UNICEF (2024). *Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în sistemul de învățământ*. ([UNICEF](http://unicef.org))
4. Ministerul Educației – documente privind educația incluzivă

Prof. Roxana Ilieș

Colegiul Național „Teodor Neș” Salonta

Școala pozitivă - de la teorie la practică

Într-un sistem educațional care tinde adesea spre standardizare, psihologia pozitivă aplicată în educație oferă instrumentele necesare pentru a transforma diversitatea dintr-o provocare administrativă într-o resursă pedagogică. Articolul explorează modul în care cultivarea emoțiilor pozitive, a implicării și a relațiilor interpersonale sănătoase facilitează integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) și a celor provenind din medii defavorizate.

Educația incluzivă nu reprezintă doar simpla prezență fizică a tuturor elevilor în aceeași clasă, ci un proces continuu de eliminare a barierelor în învățare și participare. Școala pozitivă, derivată din principiile psihologiei pozitive, propune o schimbare de optică: de la modelul „reparării” deficitelor, la modelul „construirii” punctelor tari. În contextul incluziunii, această abordare este critică. Elevilor cu nevoi diverse le este necesar un mediu care să le recunoască nu doar vulnerabilitățile, ci și capacitățile latente.

Rolul profesorului într-o școală pozitivă și incluzivă trece dincolo de simpla transmitere de cunoștințe. În acest context, cadrul didactic devine un arhitect al mediului de învățare și un facilitator al rezilienței. Pentru ca incluziunea să funcționeze, profesorul trebuie să treacă de la rolul de „corector de erori” la cel de „detectiv de resurse”.

Într-o clasă incluzivă, învățarea nu poate avea loc dacă elevul se simte amenințat sau judecat. Profesorul este cel care stabilește „tonul” emoțional, cel care recunoaște efortul, nu doar rezultatul, oferind un spațiu în care eșecul este privit ca o etapă firească a procesului de învățare. Prin modul în care interacționează cu elevii cu CES, acesta modelează acceptarea pentru restul clasei. Dacă profesorul tratează diversitatea ca pe o normalitate, elevii vor face același lucru. Profesorul pozitiv nu așteaptă ca elevul să se adapteze la o metodă rigidă, ci adaptează metoda la profilul neurodivers al clasei. Prin acest demers, profesorul transformă o trăsătură aparent negativă într-o resursă. De exemplu, „încăpățânarea” unui elev poate fi percepută ca „perseverență”, iar „hiperactivitatea” ca „energie creativă”.

În contextul dezvoltării inteligenței emoționale, profesorul este cel care „împrumută” propriul său cortex prefrontal elevilor care încă își dezvoltă autoreglarea. În momentele de criză sau frustrare, profesorul rămâne calm, oferind elevului un model de gestionare a stresului, ajutându-l în același timp să identifice și să numească ceea ce simte, facilitând comunicarea între elevii cu nevoi diferite.

Într-o școală pozitivă, profesorul nu mai este cel care „toarnă” informație în containere goale, ci cel care „aprinde” scânteia curiozității și a încrederii în sine, transformând bariera într-o treaptă.

Studiu de caz

Elevul Mihai P, din clasa a V-a B, a fost diagnosticat cu ADHD de tip combinat și tulburare de opoziție ușoară. Acesta manifestă toleranță scăzută la frustrare, dificultăți de organizare și impulsivitate verbală, dar are ca puncte tari o creativitate vizuală remarcabilă, empatie ridicată față de animale și abilități de operare PC.

În timpul unei ore de Limba română, Mihai nu înțelege cerința dată în legătură cu o noțiune de gramatică. După două minute de încercări, mototolește foaia, o aruncă spre colegul de bancă și strigă: „Urăsc școala asta, oricum totul e o prostie!”.

Abordând tradițional această situație, am putea avea din partea cadrului didactic următoarele reacții: elevului i se spune că acest tip de limbaj nu este tolerat, după care este dat afară de la oră. De asemenea, este amenințat și cu scăderea notei la purtare. O altă abordare tradițională ar fi și ignorarea totală a elevului, ceea ce este în detrimentul actului educațional, deoarece astfel de ieșiri vor deveni repetitive. În urma acestor reacții ale cadrului didactic, elevul nu numai că își va continua și chiar accentua comportamentul negativ, ci se va și simți respins, lăsându-se purtat de ideea că nu este bun de nimic și că nu va face față niciodată cerințelor.

Abordarea din perspectiva unei școli pozitive va direcționa energia elevului dinspre negativ spre pozitiv, prin co-reglare și mai apoi prin auto-reglare. Profesorul se apropie încet de elev, spunându-i pe un ton calm: „Văd că ești foarte frustrat acum, Mihai. E în regulă să fii supărat când ceva e greu.” Apoi, elevul este direcționat spre un colț al clasei menit momentelor de calmare, de unde își poate alege un obiect dintre cele puse la dispoziție, pe care îl va folosi, la îndemnul profesorului, pentru a se liniști. După calmare, profesorul segmentează cerința în

doi pași mici, dirijând învățarea astfel încât băiatul să poată identifica substantivele și să numească felul lor. Aprecierea din partea profesorului poate veni astfel: „Ești un bun observator, ajută-mă să găsim primul substantiv nume de persoană.” La sfârșitul orei, profesorul îi spune: „Am apreciat cum ai reușit să te liniștești singur astăzi. Ai dat dovadă de mult autocontrol.”

Pentru a menține o abordare pozitivă față de acest elev, profesorul trebuie să își stabilească niște strategii pe termen lung. Pentru a preveni repetarea crizelor și pentru a favoriza incluziunea, profesorul utilizează instrumente specifice psihologiei pozitive. O dată pe săptămână, Mihai primește cinci minute la finalul orei pentru a le arăta colegilor o tehnică de desen. Acest lucru îi schimbă statutul social de la „copilul problemă” la „colegul talentat”. Pentru anticiparea momentelor dificile, elevul pune, la începutul fiecărei ore, un magnet pe o scară a emoțiilor (de la verde - calm la roșu – furios. Ori de câte ori Andrei spune „Nu pot face asta”, profesorul adaugă: „Nu poți face asta încă”. Această mică intervenție lingvistică crește încrederea în sine.

După un semestru de aplicare a acestor tehnici se poate observa că frecvența crizelor a scăzut cu 70%, colegii au început să îi ceară ajutorul la proiectele vizuale, reducând izolarea lui Mihai, iar acesta a început să folosească singur tehnicile de respirație înainte de a mototoli foaia de lucru.

Succesul lui Mihai nu a venit din „disciplinarea” lui, ci din schimbarea modului în care profesorul a gestionat mediul și relația. Într-o școală pozitivă, comportamentul dificil este văzut ca un semnal de alarmă pentru o abilitate care trebuie predată, nu pentru o trăsătură de caracter care trebuie pedepsită.

Măsurarea progresului într-o școală pozitivă și incluzivă necesită o trecere de la evaluarea sumativă (nota finală care compară elevul cu un standard rigid) la evaluarea care vizează compararea elevului cu propriul său parcurs anterior. Succesul incluziunii este atins atunci când progresul individual devine mai valoros decât ierarhia clasei.

Bibliografie de specialitate

- Alois, G. „Psihopedagogie specială. Strategii de educare și integrare”, Iași, Editura Polirom, 2006
- Baban, A. (Coord.) „Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere”, Cluj-Napoca, Editura ASCR, 2011
- Cucuș, C. „Pedagogie. Ediția a III-a revăzută și adăugită”, Iași. Editura Polirom, 2014
- David, D. „Psihologie și psihoterapie pozitivă”, Iași, Editura Polirom, 2017
- Gherguț, A. „Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată”, Iași, Editura Polirom, 2001
- Ungureanu, D. „Educația integrată și școala incluzivă”, Timișoara, Editura de Vest, 2000
- Vrăsmaș, T. „Învățământul integrat și/sau incluziv”, București, Editura Aramis, 2001
- Ministerul Educației și Cercetării, *Ghid de bune practici pentru educația incluzivă*.
- UNICEF România, *Educația incluzivă de calitate. Ghid pentru cadrele didactice*, București, 2020

Prof. Ioana Tirla
G.P.P. 56 Oradea

Gândirea critică

John Dewey, un filozof și psiholog american, a introdus termenul „gândire critică” pentru a descrie un scop educațional, pe care l-a identificat ca fiind o atitudine științifică a minții. Alte moduri în care s-a referit la gândirea critică au fost „gândirea reflexivă”, „ideea reflexivă”, „reflecția” și „gândirea”. Dewey a definit gândirea critică ca o examinare activă, persistentă și atentă a unei situații, idei, informații, mai degrabă decât acceptarea pasivă a acestora.

Altfel spus, gândirea critică este gândirea clară, rațională și liberă. Aceasta nu se bazează pe acumularea de informație, ci pe dezvoltarea capacității de a procesa informația. Sub umbrela gândirii critice intră următoarele capacități:

- de a identifica, înțelege și realiza conexiuni logice între idei și argumente proprii,
- de a detecta greșeli de raționament în argumente și prezentări,
- de a rezolva probleme cu grad sporit de dificultate,
- de a înțelege relevanța și importanța unor idei,
- de a identifica contextul și implicațiile unui argument sau ale unei idei,
- de a identifica, construi și înțelege justificările din spatele unor opinii, argumente sau credințe
- de a construi argumente și idei noi pe baza celor acumulate până la momentul actual
- de a distinge între fapte, opinii și judecăți de valoare.

Un elev care posedă aceste calități poate rezolva mult mai ușor problemele de matematică, poate înțelege mult mai bine orice text sau argument de la orice materie, fără să necesite să rețină cantități enorme de informație. Gândirea critică este o calitate esențială atât în viața personală, cât și în cea profesională. În primul rând, facilitează transmiterea propriilor idei și înțelegerea ideilor altora, făcând comunicarea mult mai benefică și productivă. Mai mult, accelerează asimilarea informațiilor noi și derivarea consecințelor acestora. Aceste abilități sunt esențiale în orice domeniu de muncă.

Abilitățile sunt universale și pot ajuta în înțelegerea conceptelor științifice și sociale. Alături de creativitate, gândirea critică este crucială în inovație, cercetare și dezvoltare. În fine, dezvoltarea gândirii critice nu aduce beneficii doar pentru indivizii formați, ci și pentru societatea din care fac parte.

Gândirea critică vindecă o societate de prejudecăți și pasivitate, făcând conceptele politice și sociale mult mai accesibile și responsabilizând participanții să se informeze și să se implice. Este esențial să ne dezvoltăm gândirea critică din copilărie și putem face asta prin diverse activități și exerciții de gândire critică, pe care le voi detalia mai jos .

Cum putem dezvolta acest raționament la copii?

1. Activități artistice

Încurajarea copilului să-și exprime gândurile prin mijloace artistice este o modalitate incredibilă de a dezvolta abilitățile de gândire critică. Prin crearea unui desen sau compunerea unei melodii, copilul își exprimă propriile perspective și idei într-un mod creativ și personal. Aceste activități îl ajută să-și organizeze gândurile și să găsească soluții originale la problemele pe care le explorează prin artă. De asemenea, în timp ce-și alege culorile sau tonurile muzicale, copilul învață să facă legături între emoții, idei și acțiuni, dezvoltându-și astfel gândirea critică într-un mod natural și plăcut.

2. Puzzle-uri

Puzzle-urile sunt exerciții excelente pentru dezvoltarea gândirii critice la copii, deoarece îi învață să gândească logic și strategic. Atunci când rezolvă un puzzle, copiii trebuie să analizeze fiecare piesă, să facă conexiuni între formă și culoare, să testeze diferite variante și să identifice soluții pentru a finaliza imaginea. În plus, puzzle-urile stimulează răbdarea și atenția la detalii, abilități esențiale pentru o gândire critică solidă.

Prezența unui adult este semnificativă și când vine vorba de puzzle-uri deoarece, la început, aceste jocuri ar putea părea descurajante. Însă, dacă veți construi împreună, puteți obține o experiență distractivă și utilă.

3. Jocuri de rol

Aceste jocuri permit copiilor să ia decizii sau să rezolve situații similare cu cele din viața reală. De exemplu, aduceți în discuție o problemă din lumea reală, cum ar fi încălzirea globală

și prefaceți-vă pe rând că sunteți o persoană importantă care poate lua decizii strategice care să rezolve aceste provocări. Cum ar proceda copilul? Ce soluții inovatoare ar găsi?

Astfel de exerciții de gândire critică le permit copiilor să învețe despre mediul înconjurător, să fie conștienți de problemele reale din viața de zi cu zi și să găsească soluții, folosindu-și abilitățile de gândire critică.

5. Jocuri cu Lego sau blocuri de construcție

Jocurile precum Minecraft sau LEGO sunt minunate pentru dezvoltarea abilităților de gândire critică și a creativității. Construind diverse clădiri, nave spațiale, dinozauri sau mașini, copilul își transformă imaginația în realitate, iar acest proces activează neuronii care îi ajută să rezolve probleme, să găsească soluții inovatoare și să planifice în detaliu fiecare etapă a construcției. În plus, acești pași dezvoltă perseverența și învățarea prin experimentare, copilul descoperind cum diverse piese se potrivesc împreună și cum micile greșeli fac parte din procesul de învățare.

6. Crearea de povești pe baza imaginilor

Acesta este un exercițiu clasic de gândire critică, fiind potrivit pentru a dezvolta abilitățile de rezolvare a problemelor și de a încuraja creativitatea. Se poate juca în clasă, cu mai mulți copii. Pentru această activitate, ai nevoie de câteva imagini printate cu obiecte, animale sau concepte. Primul copil începe să spună o poveste unică despre imaginea tipărită, apoi transmite imaginea altui elev. Acesta din urmă trebuie să continue povestea și să dea mai departe poza. Pe măsură ce povestea evoluează, copiii sunt încurajați să facă conexiuni între ideile lor și cele anterioare, să adauge detalii logice și creative, exersându-și nu doar creativitatea, ci și capacitatea de colaborare și adaptare.

Încurajați copiii să pună întrebări și să își pună sub semnul întrebării presupunerile. Încurajați-i să gândească prin provocări și dileme care să îi pună să analizeze și să evalueze situațiile cu care se confruntă. Încurajați discuțiile deschise în familie sau în clasă. Ajutați copiii să își exprime ideile și să își susțină argumentele în mod clar și concis.

Mai mult, învățați copiii să fie atenți la sursele de informații și să își pună întrebări despre credibilitatea și obiectivitatea acestora. Învățați-i să caute mai multe surse și să compare diferite perspective asupra aceluiași subiect.

De asemenea, un alt mod prin care elevi pot căpăta această abilitate este prin cursuri de dezvoltare personală, precum:

- Cursuri de abilități de prezentare
- Cursuri de coaching
- Cursuri de scriere creativa
- Cursuri de NLP

Gândirea critică nu doar un obiectiv educațional este o abilitate esențială pentru succesul personal. Prin încurajarea și cultivarea acestei abilități încă din copilărie, adulții pot contribui la formarea unor indivizi independenți, încrezători și capabili să ia decizii informate. Acesta nu este doar un obiectiv educațional, ci o necesitate pentru creșterea și evoluția unei societăți în care rațiunea și argumentele solide să primeze în luarea deciziilor și în rezolvarea problemelor.

Concluzionand, exercițiile de gândire critică sunt esențiale pentru copii, deoarece îi ajută pe aceștia să învețe să evalueze ce aud, văd sau citesc și mai apoi să-și formeze o opinie proprie despre un anumit subiect. Într-o lume în care cei mici sunt inundați zilnic de o cantitate vastă de informații, dezvoltarea gândirii critice devine o abilitate esențială pentru a înțelege și filtra aceste date, pentru a analiza și compara situațiile cu discernământ și pentru a lua decizii informate, ghidate de rațiune, nu de impuls.

Gândirea critică le construiește copiilor un caracter puternic, le deschide mintea către noi perspective și îi ajută să devină mai creativi și mai înțelepți. Părinții și profesorii joacă un rol crucial în dezvoltarea gândirii critice a copiilor, prin diverse activități pe care le pot realiza împreună acasă sau la școală.

BIBLIOGRAFIE

<https://www.theschoolrun.com/how-help-your-child-develop-critical-thinking-skills>

<https://politeia.ro/gandirea-critica>

Prof. Irina-Mariana Golopența

Liceul Tehnologic „Matei Basarab”, Strehaia

Educația pozitivă – punte spre o societate incluzivă și echitabilă

Definiția UNESCO pentru educația incluzivă este că aceasta reprezintă un proces continuu care vizează să ofere educație de calitate pentru toți, respectând, în același timp, diversitatea și diferitele abilități și necesități, caracteristici și așteptări de la învățare ale elevilor și comunităților, eliminând toate formele de discriminare. Astfel, în contextul transformărilor sociale, culturale și economice contemporane, educația capătă un rol esențial în formarea unei societăți echitabile și democratice. Diversitatea umană, manifestată prin diferențe de ordin cultural, social, cognitiv sau fizic, impune necesitatea unei abordări educaționale flexibile și adaptate. În acest sens, educația incluzivă se conturează ca un model pedagogic modern, orientat spre valorificarea potențialului fiecărui individ și spre asigurarea egalității de șanse.

Educația incluzivă nu se limitează la integrarea elevilor cu dificultăți sau cerințe educaționale speciale, ci presupune o schimbare de paradigmă în ceea ce privește modul de organizare și desfășurare a procesului educațional. Aceasta promovează ideea că fiecare elev este valoros și are dreptul de a participa activ la viața școlară, într-un mediu care îi respectă unicitatea.

Educația incluzivă reprezintă un proces complex, bazat pe principiul accesului egal la educație de calitate pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor. La baza acestui concept se află ideea de echitate, care presupune nu doar oferirea acelorași oportunități, ci și adaptarea mediului educațional în funcție de nevoile fiecăruia. Într-o școală incluzivă, diferențele dintre elevi nu sunt considerate obstacole, ci resurse valoroase pentru procesul de învățare. Diversitatea devine astfel un element central al educației, contribuind la dezvoltarea unor perspective multiple și la îmbogățirea experiențelor de învățare. În acest context, educația își depășește rolul tradițional și devine un instrument de coeziune socială. Fundamentele educației incluzive sunt strâns legate de respectarea drepturilor omului și de promovarea valorilor democratice. Accesul la educație

nu trebuie condiționat de statutul social, de etnie, de gen sau de capacitățile individuale, ci trebuie garantat tuturor, în mod echitabil.

Cadrele didactice joacă un rol fundamental în implementarea educației incluzive. Atitudinea profesorului, modul în care acesta comunică și strategiile pe care le utilizează influențează în mod direct climatul educațional. Un profesor empatic, deschis și flexibil poate crea un mediu sigur, în care elevii se simt acceptați și respectați. Într-un context incluziv, profesorul nu mai este doar un transmițător de informații, ci devine un facilitator al învățării. Acesta trebuie să identifice nevoile fiecărui elev și să adapteze activitățile didactice în consecință. Pentru a rezolva problemele dintr-o clasă într-o manieră incluzivă ar trebui să ținem cont de o serie de necesități: cunoașterea globală a elevilor și a particularităților lor specifice – elevul fiind subiectul educației incluzive, cunoașterea relațiilor dintre elevi și utilizarea în învățare a tehnicilor bazate pe cooperare, colaborare și negociere de soluții, valorificarea experiențelor proprii prin formarea continuă a profesorilor. Utilizarea metodelor interactive, a lucrului în echipă și a resurselor variate contribuie la creșterea implicării elevilor și la dezvoltarea competențelor sociale. De asemenea, profesorul are un rol important în combaterea prejudecăților și a discriminării. Prin promovarea valorilor precum respectul, solidaritatea și cooperarea, acesta contribuie la formarea unui climat educațional pozitiv și incluziv. Stabilirea unei legături cu elevii necesită timp, dar putem începe chiar cu primele zile de școală. De asemenea, profesorul are un rol important în combaterea prejudecăților și a discriminării. Prin promovarea valorilor precum respectul, solidaritatea și cooperarea, acesta contribuie la formarea unui climat educațional pozitiv și incluziv.

Creând oportunități pentru ca elevii să ne împărtășească interesele, provocările și aspirațiile lor, dar și invers, se creează o legătură care poate continua să crească. Elevii au nevoie, de asemenea, de timp explicit pentru a stabili conexiuni cu colegii lor. În măsura posibilităților, putem împărți în mod regulat elevii în noi grupuri mici, folosind strategia "Văd, gândesc, mă întreb" pentru a digera ceva despre care au învățat sau un eveniment de actualitate care ar putea fi în mintea lor. Prin modelarea modului în care ar trebui să funcționeze acest lucru și prin crearea unor norme de grup, elevii pot avea conversații fructuoase care să dezvolte empatia și să împărtășească opinii diferite într-un mod respectuos. Consolidarea abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, recunoștința și compasiunea, în sala de clasă încurajează

interacțiunile pozitive între elevi. Există din ce în ce mai multe dovezi care arată că lecțiile gamificate influențează în mod pozitiv implicarea elevilor. Pentru a apela la diferite stiluri de învățare, ar fi necesar să regândim lecțiile existente, în special cele care sunt încărcate de prelegeri, utilizând videoclipuri noi, cărți și activități digitale, care să încurajeze o [învățare activă](#). Un conținut de învățare variat, care face apel la diferite interese ale elevilor, la diferite [metode și strategii](#) este la fel de esențial ca și stilul de instruire. Astfel, le oferim elevilor șansa de a învăța despre provocările societății, istorie, echitate și egalitate, dar și despre evenimente actuale prin diferite mijloace, ideal fiind ca fiecare capitol să culmineze cu un proiect bazat pe echipă. De asemenea, introducerea elementului cultural include accesul elevilor la povești și opere literare care evidențiază experiența umană. Pot fi utilizate povești despre diferite culturi, etnii, refugiați, precum și povești care includ explicații despre diferitele deficiențe.

O componentă esențială a educației incluzive este reprezentată de latura socială. Elevii care învață într-un mediu incluziv își dezvoltă abilități esențiale, precum comunicarea, colaborarea și empatia. Aceștia devin mai deschiși față de diversitate și mai capabili să interacționeze cu persoane diferite. Din punct de vedere psihologic, incluziunea contribuie la dezvoltarea stimei de sine și a sentimentului de apartenență. Elevii care se simt acceptați și sprijiniți sunt mai motivați să învețe și să participe activ la activități. La nivel social, educația incluzivă contribuie la reducerea inegalităților și la promovarea coeziunii. O societate care valorizează diversitatea și asigură șanse egale tuturor membrilor săi este mai stabilă și mai echitabilă. Astfel, școala devine un spațiu în care se formează cetățeni responsabili și implicați.

În ciuda beneficiilor sale, educația incluzivă se confruntă cu numeroase provocări. Lipsa resurselor materiale și umane, pregătirea insuficientă a cadrelor didactice și persistența unor mentalități tradiționale pot constitui obstacole în implementarea acestui model educațional. De asemenea, prejudecățile și stereotipurile existente în societate pot influența negativ atitudinile față de incluziune. Schimbarea acestor mentalități necesită timp, educație și implicare la nivel comunitar. Cu toate acestea, perspectivele educației incluzive sunt promițătoare. Tendințele actuale în educație indică o orientare tot mai accentuată către adaptabilitate, diversitate și bunăstare. Investițiile în formarea cadrelor didactice și dezvoltarea unor politici educaționale coerente pot contribui la consolidarea practicilor incluzive.

Educația incluzivă presupune ca fiecare unitate școlară să-și deschidă larg porțile, primind orice copil care solicită participarea la procesul de școlarizare, indiferent de condiția sa fizică, socială, emoțională sau intelectuală. Pentru o educație incluzivă trebuie să realizăm diferite adaptări: adaptări de mediu, adaptări psihopedagogice și adaptări în materie de evaluare. Adaptările de mediu presupun poziționarea strategică a copilului în sala de clasă și în bancă în proximitatea cadrului didactic, excluderea materialelor care disociază atenția, iluminare specială, echipament adaptat. Adaptările psihopedagogice includ sprijin din partea colegilor de clasă, materiale concrete, indicatori gestuali, algoritmi cu pași de urmat, repere color, reformularea materiei de învățare, iar adaptările în ceea ce privește evaluarea: timp suplimentar, răspunsuri orale, reamintirea sarcinii de lucru, reducerea numărului de sarcini utilizate pentru evaluarea unui concept sau a unei competențe. Există mai multe modalități de adaptare curriculară: prin comasare, eliminare, extensiune sau diversificare. Un mediu de învățare prietenos e bazat pe o viziune și valori comune. El include toți copiii, din medii culturale sau lingvistice diferite, cu abilități diferite sau cerințe speciale de învățare, este sensibil la cultură, valorizând diferențele, stimulând învățarea pentru toți copiii, promovează participarea, cooperarea, îngrijirea, stima de sine și încrederea de sine, promovează un stil de viață sănătos și deprinderi de viață sănătoase și corect cu diferențele de gen și nediscriminator.

Educația incluzivă reprezintă un pilon fundamental al unei societăți moderne, bazate pe echitate și respect pentru diversitate. Prin adaptarea procesului educațional la nevoile fiecărui elev și prin promovarea valorilor democratice, aceasta contribuie la formarea unor indivizi autonomi, responsabili și deschiși. Într-o lume în continuă schimbare, capacitatea de a accepta și valorifica diferențele devine esențială. În acest context, educația incluzivă nu este doar o necesitate pedagogică, ci și o condiție pentru dezvoltarea unei societăți armonioase și echitabile. Un sistem incluziv recunoaște dreptul tuturor copiilor de a fi educați împreună, considerând că educația noastră, a tuturor este la fel de importantă.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie:

1. Dogaru- Ulieru, V. Drăghicescu, L. (2011). *Educație și dezvoltare profesională*. Craiova: Scrisul Românesc Fundația- Editura;
2. Hadîrca, M., Cazacu, T. (2012) *Adaptări curriculare și evaluarea progresului școlar în contextul educației incluzive*;
3. Vrasmas, T. (2001). *Învățământul integrat și/sau incluziv*. București: Editura Aramis.

Prof. Lemnaru Alexandra,

Școala Gimnazială “Învățător Miu Stana”, comuna Brazi, Prahova

O educație pozitivă în contextul incluziunii sociale promovată în cadrul disciplinei Informatică și TIC

În contextul unui fenomen de digitalizare rapid și intens, o educație pozitivă este menită să contribuie la utilizarea cu măsură și cu responsabilitate a dispozitivelor și instrumentelor digitale, căutând să promoveze dezvoltarea unor relații interumane autentice, consolidarea și optimizarea lor, într-un mediu social incluziv în care starea de bine ocupă un loc important.

În cadrul orelor de Informatică și TIC, simpla transmitere de cunoștințe către elevi ca receptori pasivi ai conținuturilor este în contrast cu dinamica dintre elevi și dispozitive digitale, elev-elev, elev-profesor, în care instrumentele digitale și activitățile practice ale elevilor ocupă un rol central în activitățile de la clasă, elevul fiind un participant activ la propria instruire. În laboratorul de informatică, învățarea capătă sens, elevii se bazează pe forțele proprii, pe colaborare și în același timp pe autonomie în învățare.

O educație pozitivă, care promovează starea de bine în rândul elevilor, în contextul incluziunii sociale, este parte integrantă a activităților desfășurate în laboratorul de informatică și TIC. Elevii își pot manifesta creativitatea în utilizarea instrumentelor digitale, în lucrul cu calculatorul, învață că greșeala nu este un prilej de sancțiune ci o cale de a depista erori și a le corecta.

Lucrul individual cu aplicațiile software și cu calculatorul este îndreptat către personalizare. În contextul unei educații pozitive și al incluziunii sociale, elevii nu lucrează izolat, ci își dezvoltă propriile abilități, priceperi, deprinderi, devenind autonomi și adaptându-se cu ușurință la provocări, sarcini de lucru, cerințe exersând, construind și nu în ultimul rând interacționând cu instrumentele informaticii și tehnologiei informației și comunicațiilor.

Atunci când lucrează în perechi sau în grupuri la realizarea unui proiect sau a unei aplicații, elevii își dezvoltă potențialul. Unii elevi pot îmbunătăți aspectul conținutului creat, alții pot să structureze informația într-o ordine logică, alții pot realiza o prezentare bună a materialului creat în fața clasei. Acestea sunt elemente de diversitate care susțin faptul că împreună aspectele complementare pot conduce cu succes la realizarea și prezentarea unor materiale digitale, precum și la incluziunea socială.

Pe de altă parte, în cadrul orelor de Informatică și TIC elevii învață noțiuni despre siguranța pe Internet, despre cyberbullying, cum să adopte măsuri de siguranță în utilizarea Internetului într-un mod sigur, să fie politicoși și responsabili, să folosească în mod responsabil timpul online și offline, să adopte un comportament etic și responsabil care să le asigure o identitate digitală autentică într-un mediu sigur, în care să se bucure de incluziune socială.

Astfel, profesorul de informatică este nu numai cel care deține cunoștințe tehnice pe care le transmite elevilor, ci un facilitator al procesului de învățare, care dezvoltă potențialul elevilor și deschide drumuri către exprimarea creativității, realizarea propriilor produse digitale, o stare de bine în mediul școlar și sentimentul de apartenență în cadrul clasei.

Elevii simt că nu doar viitorii programatori își manifestă potențialul, își pun în valoare cunoștințele, priceperile și deprinderile, ci orice cetățean digital responsabil, empatic și integrant.

În laboratorul de informatică, elevii beneficiază de elemente ale educației pozitive, manifestând implicare, trăind emoții pozitive și dezvoltând abilități de colaborare cu colegii. Ei se bucură de propriile creații, simt bucuria unui cod care funcționează, ceea ce contribuie la creșterea încrederii în forțele proprii. În urma implicării, elevii sunt mândri de propriile rezultate și realizări, resimt beneficiile unui mediu incluziv și au sentimentul apartenenței la grup.

Astfel, calculatorul, dispozitivele digitale, elementele tehnologiei informației și comunicațiilor, utilizate în mod responsabil, în scop educativ și cu simțul măsurii, contribuie la starea de bine în mediul educațional și în cadrul orelor de Informatică și TIC, constituind instrumente utile cadrului didactic în demersul său de a pregăti elevii pentru o societate în continuă schimbare, cu deschidere către elevi, starea de bine a acestora în mediul educațional și promovând incluziunea socială.

Resurse bibliografice

UNICEF (2021). Raport: Bunăstarea copiilor în școală – Perspective internaționale.

UNESCO (2023). Transforming Education: Mental Health and Well-Being in Schools. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Prof. Liliana Avram

Colegiul de Industrie Alimentară ” Elena Doamna” Galați

Arhitectii rezilienței: Școala pozitivă ca fundament al incluziunii sociale autentice

De la integrare la incluziune prin pozitivitate

În peisajul educațional contemporan, conceptul de „școală pozitivă” nu mai reprezintă doar un deziderat filosofic, ci o necesitate pedagogică urgentă. Într-o lume marcată de disparități socio-economice și diversitate culturală, sala de clasă devine micro-universul în care se decide viitorul coeziunii sociale.

Ca profesor de liceu, observ zilnic că incluziunea nu se rezumă la simpla prezență fizică a elevilor din medii vulnerabile sau cu nevoi speciale în aceeași bancă cu ceilalți. Incluziunea autentică este un proces emoțional și cognitiv, facilitat de pilonii **Psihologiei pozitive** (modelul PERMA, propus de Martin Seligman).

Pilonii școlii pozitive în context incluziv

O școală pozitivă este aceea care prioritizează punctele forte ale elevului în detrimentul „reparării” deficiențelor. În contextul incluziunii, acest lucru schimbă paradigma de la „*ce îi lipsește acestui copil?*” la „*ce aduce unic acest copil comunității noastre?*”.

a. Relațiile pozitive: liantul diversității

Într-un colectiv divers, barierele invizibile sunt adesea ridicate de prejudecăți. Școala pozitivă intervine prin cultivarea empatiei active.

- **Strategie:** Implementarea programelor de *peer-tutoring* (tutoriat între egali), unde elevii devin mentori unii pentru alții, valorizând competențele diferite (de exemplu, un elev cu dificultăți de învățare academică poate excela în inteligența emoțională sau arte, oferind sprijin colegilor săi).

b. Emoțiile pozitive și siguranța psihologică

Niciun proces de învățare nu poate avea loc într-un mediu dominat de teamă sau excludere. Pentru elevii proveniți din medii defavorizate, școala trebuie să fie un „refugiu sigur”. **Metodologii practice pentru clasa incluzivă**

Pentru a transforma teoria în realitate la firul ierbii, am adaptat la clasă câteva intervenții specifice:

1. **Explorarea punctelor forte (Character Strengths):** Utilizarea chestionarului VIA Survey adaptat pentru tineri. Când un elev etichetat drept „problematic” descoperă că posedă „curaj” sau „loialitate”, autostima sa crește, reducând riscul de marginalizare.
2. **Jurnalul de recunoștință colectiv:** O practică de 5 minute la începutul orelor, care orientează atenția grupului către aspectele funcționale ale comunității lor, estompând diferențele de statut social.
3. **Designul universal pentru învățare (UDL):** Crearea de lecții care să permită multiple forme de exprimare, astfel încât barierele lingvistice sau cognitive să nu devină instrumente de excludere.

Rolul profesorului: facilitator al stării de bine

Profesorul într-o școală pozitivă nu este un simplu transmițător de informații, ci un model de reziliență. Pentru a susține incluziunea, noi trebuie să practicăm **pedagogia speranței**. Aceasta presupune să avem așteptări înalte de la toți elevii, refuzând „tirania mediocrității” impusă adesea subtil celor din medii vulnerabile. „Incluziunea nu este un act de caritate, ci un act de justiție educațională alimentat de convingerea că fiecare creier merită o șansă la înflorire (flourishing).”

Provocări și limite

Nu putem ignora dificultățile: lipsa resurselor materiale în anumite școli, rezistența la schimbare a sistemelor rigide sau burnout-ul cadrelor didactice. Totuși, școala pozitivă demonstrează că resursele emoționale — care sunt gratuite — pot compensa parțial lipsurile materiale, creând un mediu de susținere care previne abandonul școlar.

Studiu de caz: Incluziunea în an terminal – Elevul cu TSA în clasa a XII-a

Implementarea principiilor școlii pozitive devine critică în ultimul an de liceu, când anxietatea de performanță atinge cote maxime. În clasa mea, integrarea unui elev cu autism nu a fost privită ca o „sarcină suplimentară”, ci ca un catalizator pentru dezvoltarea inteligenței emoționale a întregului colectiv.

a. Adaptarea mediului prin „Puncte Forte”

În loc să ne concentrăm exclusiv pe dificultățile de interacțiune socială sau pe hipersensibilitatea senzorială, am utilizat **interesele speciale ale elevului** ca punte de legătură.

- **Intervenție:** În proiectele de grup, elevul a primit rolul de „expert tehnic/documentarist”, valorizându-i capacitatea de concentrare și atenția la detalii. Acest lucru a transformat percepția colegilor de la „cel diferit” la „colegul competent pe care ne bazăm”.

b. Managementul anxietății prin predictibilitate și siguranță

Pentru un elev cu TSA, examenul de Bacalaureat reprezintă o amenințare la adresa rutinei.

- **Strategia Pozitivă:** Am creat „hărți de succes” vizuale și am utilizat tehnici de *mindfulness* adaptate, oferindu-i elevului un spațiu de retragere senzorială atunci când stimulii deveneau copleșitori. Această abordare a beneficiat indirect întregii clase, scăzând nivelul general de stres înaintea simulărilor.

c. Rezultatul: Coeziunea grupului

Efectul cel mai surprinzător al incluziunii pozitive a fost **reumanizarea clasei**. Colegii au învățat să comunice mai clar, să fie mai răbdători și să aprecieze diversitatea neurocognitivă. Succesul acestui elev nu s-a măsurat doar în note, ci în faptul că, la finalul ciclului liceal, el face parte integrantă din memoria afectivă a grupului, fără a fi fost marginalizat.

„Adevărata măsură a unei școli pozitive este capacitatea ei de a-l aduce pe elevul cu nevoi speciale la linia de absolvire, nu doar cu o diplomă, ci cu sentimentul de demnitate și apartenență.”

În concluzie, experiența integrării unui elev cu TSA în clasa a XII-a demonstrează că școala pozitivă nu este un lux pedagogic, ci o necesitate etică. Succesul nu se cuantifică doar în promovabilitatea la examenele naționale, ci în **calitatea umană a microcomunității** create în sala de clasă.

Atunci când un elev cu autism reușește să finalizeze liceul simțindu-se valorizat pentru perspectivele sale unice și nu doar „tolerat” pentru deficiențele sale, întreaga clasă primește o lecție de reziliență și diversitate care îi va pregăti pentru societatea de mâine. Incluziunea autentică, susținută de pilonii stării de bine, transformă școala dintr-un simplu spațiu de instruire într-un laborator al umanității, unde fiecare elev, indiferent de neurotipologie, are dreptul să înflorească (*to flourish*).

Implementarea modelului școlii pozitive în contextul incluziunii sociale nu reprezintă doar o reformă metodologică, ci o **reconfigurare morală** a actului educativ. Analiza parcursului educațional, în special în momente de cotitură precum clasa a XII-a, ne demonstrează că succesul școlar nu poate fi disociat de starea de bine și de sentimentul de apartenență.

Experiența la firul ierbii – exemplificată prin integrarea cu succes a elevilor cu neurodiversitate sau din medii vulnerabile – ne reamintește că o comunitate școlară devine rezilientă nu prin uniformitate, ci prin capacitatea de a valoriza diferențele. Școala pozitivă reușește să transforme incluziunea dintr-un concept abstract, adesea limitat la proceduri birocratice, într-o realitate vie, bazată pe empatie, puncte forte și sprijin reciproc.

În definitiv, misiunea noastră ca educatori într-o societate globalizată este de a construi un mediu în care **diversitatea nu este tolerată, ci celebrată**. Doar prin cultivarea acestor ecosisteme educaționale pozitive putem garanta că fiecare absolvent părăsește băncile școlii nu doar cu un bagaj de cunoștințe, ci și cu certitudinea propriei valori și cu deschiderea de a contribui la o lume mai echitabilă. Incluziunea prin lentila psihologiei pozitive este, în ultimă instanță, cea mai sigură investiție în capitalul uman și în coeziunea socială a viitorului.”

Bibliografie

1. **Seligman, M. E. P.** (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. Free Press.
2. **Armstrong, T.** (2012). *Neurodiversity in the Classroom: Strength-Based Strategies to Help Students with Special Needs Succeed in School and Life*. ASCD. (Lucrare esențială pentru abordarea bazată pe puncte forte în cazul elevilor cu TSA).
3. **Attwood, T.** (2006). *The Complete Guide to Asperger's Syndrome*. Jessica Kingsley Publishers. (Pentru înțelegerea profilului cognitiv și emoțional al elevului de liceu).
4. **UNESCO** (2020). *Global Education Monitoring Report: Inclusion and education: All means all*.
5. **Cucoș, C.** (2014). *Educația. Experiențe, reflecții, soluții*. Editura Polirom.

Luca Diana

Liceul „Ștefan Procopiu” Vaslui

Pourquoi exploiter la chanson en classe de FLE

La chanson comme document authentique est avant tout un genre mixte. On peut parler d'un texte écrit voué à être chanté et d'ordinaire intégré à une structure musicale. C'est la chanson qui fait partie intégrante de la vie de tout un chacun. Peu importe l'âge que l'on a, la chanson fait partie de notre quotidien, elle accompagne de nombreux moments du jour. De plus, on peut associer souvent la chanson au plaisir de l'écoute. D'ici vient la question suivante : Pourquoi ne pas utiliser la chanson pour motiver les apprenants et offrir une saveur différente à l'apprentissage du français ? Les professeurs de français désirent de plus en plus introduire les chansons dans leur salle de classe. C'est un moyen ludique, motivant et original pour les jeunes. Peu de jeunes ont accès à la langue française contemporaine, aux cultures francophones et à découvrir la langue française orale dans toute sa diversité. Ce support pédagogique reste pourtant peu employé par les professeurs et peu abordé dans les manuels. Mais la chanson exprime une émotion multiple et inexprimable.

L'emploi de la chanson dans la classe de FLE fait sortir les professeurs et les élèves de la routine, transforme la classe dans une place événementielle, une place où il se passe quelque chose. L'emploi de la chanson favorise une démarche pédagogique active parce que l'une des primautés d'un professeur est de faire prendre la parole au plus grand nombre d'élèves dès de la première minute du cours. Quand on parle une fois, il est plus facile de parler une deuxième fois, puis une troisième fois.

Si nous utilisons les chansons pour apprendre le français elles apportent dans la classe un vaste bagage de connaissances qui permettent de suivre directement presque tous les aspects de la culture francophone.

Pourquoi exploiter la chanson en classe de FLE ? Il y a encore d'autres raisons :

- les chansons ont un effet sensibilisateur sur les apprenants;
- la musique qui conduit les mots et bien sûr le clip sont des éléments qui rendent facile la compréhension;

- la chanson se prête à une série d'activités interactives (remue - méninges, techniques de suggestion, jeux, débats) qui conduisent à la fois à une bonne socialisation des apprenants au cadre du groupe-classe;
- la chanson constitue une place de découverte de la culture française et francophone;
- elle désigne dans la classe une présence culturelle forte, un contact moins abstrait et plus direct avec un monde *autre*.

Pour conclure d'après nous la chanson représente un instrument dont l'efficacité ne doit pas être négligé et s'il est intégré dans la pratique de classe il renouvelle, dynamise et diversifie bien sûr le processus didactique.

Bibliographie:

Chamberlain, Alain, *Stratégie pour une étude de la chanson française*, in *Le français dans le monde*, no.131;

Calvet(L.-J), *La chanson dans la classe de langue*, Paris, CLÉ International, 1980;

Prof. Ardeleanu Maria

Liceul Teoretic Mircea Eliade, Galați

Studiul contribuției fizicii la dezvoltarea competențelor cheie necesare absolventului de gimnaziu

Fizica contribuie la dezvoltarea de competențe cheie astfel:

Dezvolta competențele de comunicare în limba maternă:

Elevii se vor exprima liber, prezentând oral sau scris noțiunile din unitatea de învățare, explicând modul de desfășurare al experimentelor realizate, concluziile și observațiile; vor urmări modul în care și-au însușit limbajul specific disciplinei fizică, identificând cuvintele cheie dintr-un text (mobil, reper, traiectorie, distanța, durata mișcării), descriind și interpretând fenomenelor fizice studiate: mișcare, repaus, mișcare rectilinie uniformă, accelerată și frânată. Vor prezenta poezii din literatură în care se întâlnesc trimiteri la noțiunile din lecție (de exemplu doinele lui V. ALECSANDRI și, de ce nu, vor prezenta propriile creații. Voi urmări în mod special activitățile de învățare pentru competențele specifice care vizează cunoștințele.

Dezvoltă competențele de comunicare în limbi străine:

Elevii vor căuta, în echipă, folosind DEX sau alte surse de informare, proveniența cuvintelor cheie din lecția introductivă. Astfel vor descoperi că: mobil provine din limba latină, *mobilis*, însemnând mișcător; traiectorie provine din limba franceză *trajectoire*, însemnând reprezentare grafică a unui drum; reper provine din limba franceză, *repere*, însemnând corp față de care se raportează poziția altui corp fix sau mobil; sistem de referință provine din limba germană, *referentz* însemnând sistem de coordonate imobile la care se raportează poziția unui corp. Elevii pot prezenta informații despre fizicienii care au studiat mișcarea corpurilor: ISAAC NEWTON, GALILEO GALILEI, ALBERT EINSTEIN, precum și lucrări importante ale acestora (*Philosophae naturalis principia mathematica*, lucrare în care este descrisă mișcarea corpurilor).

Dezvoltă competențele digitale:

Elevii vor căuta să rezolve sarcinile de lucru accesând surse de informare/ documentare de pe internet, vor folosi aplicații pentru descrierea mișcării corpurilor (phet-colorado, winschool.ro, geosities.ws.clasa de fizică), vor posta site-urile folosite pe grupul clasei. Vor prezenta experimente vizualizate pe youtube, în care este descrisă mișcarea corpurilor. O să fiu atentă la competențele specifice care menționează TIC în mod explicit.

Dezvoltă competențele matematice și de bază în științe și tehnologii:

Elevii vor fi capabili să rezolve probleme cu viteza și accelerație, identificând relațiile matematice, utilizând formulele acestora în probleme, unitățile de măsură, dependența dintre mărimile fizice. Elevii vor realiza machete sau planșe în care să evidențieze mișcarea diferită a corpurilor. Voi da o atenție sporită activităților de învățare pentru competențele specifice care vizează abilități.

Dezvoltă competența a învăța să înveți:

Prin modul de organizare al clasei, pe echipe elevii își vor distribui sarcinile de lucru, vor fixa împreună ce au de făcut în fișa de lucru. Își vor organiza timpul de realizare al sarcinilor individuale și ale grupului, managementul timpului și al informației fiind caracteristic acestei competențe. Dacă vor întâmpina dificultăți vor cere părerea celorlalți colegi, valorificând sprijinul exterior. Voi fi atentă la competențele care vizează formularea unor concluzii simple cu privire la datele obținute și la evoluția propriei experiențe de învățare.

Dezvoltă competențele sociale și civice precum și spiritul de inițiativă și antreprenoriat:

Voi realiza un proiect prin care machetele, planșele și desenele realizate de elevi vor fi expuse pe holul școlii, vor fi fotografiate și postate pe situl școlii, fiecare creație primind premiu de participare. Toată unitatea de învățare poate fi organizată sub forma unui proiect, elevii interacționând între ei, dar și cu ceilalți elevi din școală, și cu reprezentanți ai comunității locale.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Dezvoltă sensibilizarea și exprimarea culturală:

Elevii vor realiza postere cu fizicieni și informații despre contribuția lor la dezvoltarea științei, informații despre țările din care provin Isaac Newton, Galileo Galilei, Albert Einstein: obiectivele turistice importante, costumele tradiționale ale ITALIEI, GERMANIEI, și cel medieval al MARII BRITANII, chiar reproducerea acestor costume din imagini sau a dansurilor tradiționale. Voi da o atenție sporită activităților de învățare pentru competențele specifice cu enunț atitudinal.

Prof. Lungu Marina Mirela

Școala Gimnazială „Mircea Sântimbreanu”, București

Geometrie în formă și culoare. Învățare prin experiență și incluziune în arta încondeierii ouălor

În activitatea didactică, una dintre provocări este transformarea conceptelor abstracte în experiențe concrete. În studiul geometriei, elevii întâmpină frecvent dificultăți în înțelegerea relațiilor dintre forme, mai ales atunci când acestea sunt prezentate exclusiv teoretic.

Atelierul de încondeiere a ouălor oferă un context autentic în care elevii aplică noțiuni de geometrie într-o activitate practică, cu sens cultural, accesibilă tuturor și adaptabilă diferitelor moduri de învățare. Prin această activitate, matematica devine vizibilă, aplicată și ușor de înțeles.

Descrierea activității

Activitatea începe cu pregătirea oului: acesta este curățat, degresat, apoi găurit și golit de conținut cu ajutorul unei seringi. Interiorul este spălat cu apă și oțet, iar oul este lăsat la uscat cel puțin o zi.

Decorarea se realizează cu ajutorul chișitei, folosind ceară fierbinte. Modelul este construit în etape succesive: se începe pe fond alb, apoi oul este vopsit în galben, iar zonele care trebuie să rămână galbene sunt acoperite cu ceară. Procesul continuă cu aplicarea culorii roșii, modelul roșu este acoperit cu ceară, iar în final se aplică culoarea neagră. În unele situații, se folosesc și variații cromatice, în funcție de model. La final, oul este curățat de ceară prin încălzire ușoară și ștergerea acesteia, iar modelul devine vizibil în forma sa finală.

Modelele sunt inspirate din tradiția populară și includ motive din natură, simboluri precum colții de lup, coarnele berbecului, creasta cocoșului, sapa, crucea, ștergarele, steaua ciobanului sau motive florale și solare.

Fig. 1. Model tradițional de ou încondeiat – organizare pe registre și utilizarea motivelor specifice

Elemente de geometrie utilizate

Activitatea implică în mod direct concepte matematice fundamentale:

- împărțirea suprafeței oului în fracții (jumătate, sfert, optime sau fracții mai fine)
- utilizarea simetriei axiale și a simetriei față de punct
- aplicarea transformărilor geometrice (translație, rotație)
- trasarea liniilor paralele și perpendiculare
- utilizarea bisectoarei și a mediatoarei
- construirea unor figuri geometrice precum romb, triunghiul sau pătratul

Aceste concepte nu sunt prezentate teoretic, ci descoperite prin aplicare directă.

Fig. 2. Model geometric – exemplu de simetrie radială și structură bazată pe rețea de triunghiuri

Învățarea prin experiență și inteligențele multiple

Activitatea se bazează pe învățarea prin experiență directă, în sensul în care elevii nu doar reproduc modele, ci construiesc și ajustează permanent în funcție de ceea ce observă. În acord cu perspectiva lui John Dewey, învățarea devine semnificativă atunci când este legată de acțiune și de experiența personală a elevului. În cadrul atelierului, fiecare linie trasată și fiecare decizie de organizare a modelului contribuie la formarea unei înțelegeri concrete a relațiilor geometrice.

În același timp, activitatea valorifică diferite tipuri de inteligență, așa cum sunt descrise în teoria inteligențelor multiple formulată de Howard Gardner. Elevii cu o dominantă kinestezică sunt

implicați în manipularea instrumentelor și în controlul mișcărilor fine necesare utilizării chișitei, ceea ce le permite să învețe prin acțiune și exercițiu repetat.

Pentru elevii cu inteligență vizual-spațială, organizarea suprafeței, respectarea proporțiilor și repetiția motivelor facilitează înțelegerea structurii și a simetriei. Aceștia observă cu ușurință echilibrul modelului și relațiile dintre elemente.

Elevii cu orientare logic-matematică sunt atrași de identificarea regulilor: împărțirea suprafeței în fracții, relațiile de simetrie sau punctele de intersecție ale liniilor importante. Pentru aceștia, activitatea devine un context de aplicare a unor concepte deja cunoscute sau de descoperire a unor relații noi.

Dimensiunea simbolică a motivelor tradiționale – precum steaua ciobanului, motivele solare sau elementele inspirate din viața gospodăriei țărănești – activează componente ale inteligenței lingvistice și intrapersonale, prin asocierea formelor cu sensuri și experiențe culturale. Elevii nu doar execută un model, ci încep să îl interpreteze și să îl înțeleagă.

Această abordare diferențiată susține accesul fiecărui elev la conținut, în funcție de modul propriu de învățare.

Astfel, atelierul creează un cadru în care aceeași activitate susține moduri diferite de învățare. Elevii pot accesa conținutul matematic prin acțiune, observație, analiză sau semnificație, ceea ce contribuie la o învățare mai profundă și mai stabilă.

Activitatea contribuie, în același timp, la incluziunea educațională, prin faptul că permite participarea tuturor elevilor, indiferent de stilul lor de învățare sau de nivelul inițial. Fiecare elev își poate găsi un mod propriu de implicare: prin lucru practic, prin organizare vizuală sau prin înțelegerea regulilor. În acest fel, atelierul reduce diferențele dintre elevi și creează un context în care fiecare poate reuși, în ritmul său.

Dificultăți întâmpinate

Activitatea presupune provocări reale:

- utilizarea corectă a chișiței
- trasarea liniilor precise pe o suprafață curbată
- menținerea simetriei modelului
- controlul cerii

Un accident frecvent este acumularea de ceară pe vârful instrumentului, care poate duce la deteriorarea lucrării.

Rezultate observate

Elevii implicați în activitate:

- înțeleg mai bine relațiile dintre forme
- aplică concepte geometrice în mod natural
- își dezvoltă gândirea spațială
- devin mai atenți și mai perseverenți

Activitatea contribuie și la dezvoltarea simțului estetic și la aprecierea lucrului manual.

Concluzie

Atelierul de încondeiere transformă geometria dintr-un conținut abstract într-o experiență aplicată. Elevii nu doar învață concepte, ci le folosesc într-un context real, ceea ce duce la o înțelegere mai profundă și mai durabilă.

Bibliografie

- Dewey, J. (1938). *Experiență și educație*
- Gardner, H. (1983). *Cadrelor minții. Teoria inteligențelor multiple*

prof. Mihaela Tatiana Popescu

Școala Gimnazială Broșteni-Aninoasa

Beneficiile educației pozitive

Educația reprezintă unul dintre cei mai importanți factori în dezvoltarea intelectuală, emoțională și socială a elevilor. În ultimii ani, conceptul de educație pozitivă a devenit tot mai important în domeniul pedagogiei și psihologiei educaționale.

Educația pozitivă reprezintă o abordare modernă a procesului educațional care pune accent pe dezvoltarea armonioasă a elevilor, atât din punct de vedere academic, cât și emoțional și social. Această metodă îmbină principiile psihologiei pozitive cu strategiile educaționale, având ca scop crearea unui mediu de învățare care stimulează motivația, încrederea și bunăstarea elevilor.

În contextul schimbărilor rapide din societatea contemporană, este esențial ca școala să nu ofere doar cunoștințe teoretice, ci și competențe de viață care să contribuie la formarea unor indivizi echilibrați și responsabili. Prin urmare, educația pozitivă are numeroase beneficii pentru elevi, profesori și întregul sistem educațional.

Educația pozitivă este o abordare pedagogică centrată pe elev, care urmărește dezvoltarea potențialului fiecărui copil prin cultivarea emoțiilor pozitive, a relațiilor sănătoase și a motivației pentru învățare. Aceasta promovează respectul, empatia, cooperarea și dezvoltarea punctelor forte ale elevilor.

Scopul principal al educației pozitive este de a crea un mediu educațional în care elevii se simt în siguranță, apreciați și încurajați să participe activ la procesul de învățare.

Unul dintre cele mai importante beneficii ale educației pozitive este stimularea motivației elevilor. Atunci când elevii sunt încurajați și apreciați pentru eforturile lor, aceștia devin mai interesați de activitățile școlare și participă mai activ la procesul educațional.

Motivația intrinsecă, bazată pe interes și satisfacție personală, este mult mai eficientă decât motivația bazată pe recompense sau pedepse.

Educația pozitivă contribuie la dezvoltarea unei imagini de sine pozitive. Elevii care primesc sprijin și feedback constructiv își dezvoltă încrederea în propriile capacități și devin mai curajoși în fața provocărilor. Această încredere îi ajută să își stabilească obiective și să depună efort pentru atingerea lor.

Un alt beneficiu important al educației pozitive este dezvoltarea relațiilor interpersonale. Prin activități de colaborare, dialog și respect reciproc, elevii învață să comunice eficient, să coopereze și să rezolve conflictele într-un mod constructiv. Aceste abilități sociale sunt esențiale pentru integrarea armonioasă în societate.

Un mediu educațional bazat pe sprijin și înțelegere reduce nivelul de stres și anxietate al elevilor. Într-o atmosferă pozitivă, elevii nu se tem să greșească, deoarece greșelile sunt privite ca oportunități de învățare. Astfel, elevii se simt mai relaxați și mai deschiși să participe la activitățile didactice.

Numeroase studii arată că elevii care învață într-un mediu pozitiv obțin rezultate școlare mai bune. Atunci când elevii sunt motivați și se simt susținuți, capacitatea lor de concentrare și implicare crește. Prin urmare, educația pozitivă contribuie nu doar la bunăstarea emoțională, ci și la succesul academic.

Educația pozitivă ajută elevii să își dezvolte inteligența emoțională. Aceștia învață să-și recunoască și să își gestioneze emoțiile, să manifeste empatie și să dezvolte relații sănătoase cu cei din jur. Aceste competențe sunt esențiale pentru succesul personal și profesional.

Profesorul are un rol fundamental în crearea unui mediu educațional pozitiv. Prin atitudinea sa, acesta poate influența în mod semnificativ motivația și starea emoțională a elevilor.

Un profesor care promovează educația pozitivă trebuie să încurajeze participarea elevilor, să ofere feedback constructiv, să creeze un climat de respect și încredere și să susțină dezvoltarea personală a elevilor. Astfel, profesorul devine nu doar un transmitător de informații, ci și un mentor și un model pentru elevi.

Educația pozitivă reprezintă o strategie eficientă pentru dezvoltarea completă a elevilor. Prin promovarea motivației, a încrederii în sine și a relațiilor pozitive, aceasta contribuie la formarea unor persoane echilibrate și responsabile.

Implementarea principiilor educației pozitive în sistemul educațional poate avea efecte benefice atât asupra performanțelor școlare, cât și asupra dezvoltării personale a elevilor. În acest sens, educația pozitivă devine un element esențial pentru formarea generațiilor viitoare.

Educația pozitivă reprezintă o abordare modernă și eficientă a procesului educațional. Prin promovarea unui climat de încredere, respect și colaborare, profesorii pot contribui la dezvoltarea armonioasă a elevilor. Implementarea acestei metode nu doar îmbunătățește rezultatele școlare, ci și sprijină dezvoltarea personală și socială a elevilor.

În concluzie, o educație pozitivă este esențială pentru formarea unor generații responsabile, creative și capabile să facă față provocărilor viitorului.

Bibliografie

1. Seligman, M. – *Positive Psychology and Education*
2. Peterson, C. – *A Primer in Positive Psychology*
3. Ministerul Educației – ghiduri pedagogice
4. articole de psihologie educațională

Moldovan Septimiu-Cristian,
Colegiul Național „Victor Babeș”

Educația pozitivă în contextul educației sociale

Educația contemporană se confruntă cu provocări majore generate de schimbările sociale rapide, de diversitatea culturală și de nevoia de adaptare a indivizilor la un mediu din ce în ce mai complex. În acest context, educația pozitivă apare ca o direcție esențială în cadrul educației sociale, având ca scop dezvoltarea armonioasă a elevului, nu doar din punct de vedere cognitiv, ci și emoțional și relațional. Această abordare pune accent pe valorificarea resurselor interne ale individului, pe cultivarea emoțiilor pozitive și pe dezvoltarea unor relații sănătoase în comunitate [1].

Educația pozitivă își are originile în psihologia pozitivă, un domeniu care studiază factorii ce contribuie la starea de bine și la funcționarea optimă a individului. În școală, acest tip de educație presupune crearea unui climat bazat pe respect, empatie și colaborare. Elevii sunt încurajați să își recunoască emoțiile, să își dezvolte reziliența și să își construiască o imagine de sine pozitivă. Astfel, procesul educațional devine unul centrat pe persoană, nu doar pe acumularea de cunoștințe.

În cadrul educației sociale, educația pozitivă contribuie la formarea unor competențe esențiale, precum comunicarea eficientă, gestionarea conflictelor și responsabilitatea socială. Elevii învață să își exprime opiniile într-un mod constructiv, să respecte diversitatea și să participe activ la viața comunității. Aceste competențe sunt fundamentale pentru integrarea într-o societate democratică și pentru dezvoltarea unei cetățenii active.

Un aspect important al educației pozitive îl reprezintă relația profesor–elev. Profesorul nu mai este doar un transmițător de informații, ci devine un facilitator al învățării și un model de comportament. Prin atitudinea sa, acesta poate influența semnificativ starea emoțională a elevilor. Studiile arată că un climat educațional pozitiv este asociat cu rezultate academice mai bune și cu o implicare crescută a elevilor în activitățile școlare [3].

De asemenea, educația pozitivă implică utilizarea unor strategii didactice specifice, cum ar fi învățarea prin cooperare, feedback-ul constructiv și valorizarea progresului individual. Aceste metode contribuie la creșterea motivației și la dezvoltarea unui sentiment de apartenență. Elevii nu se mai raportează exclusiv la performanță, ci la propriul progres și la relațiile pe care le construiesc în mediul școlar.

Un exemplu de aplicare practică a educației pozitive în educația socială este organizarea unor activități de reflecție asupra valorilor personale și sociale. De exemplu, elevii pot participa la dezbateri despre empatie, solidaritate sau responsabilitate, pot analiza situații reale și pot propune soluții. Astfel de activități contribuie la dezvoltarea gândirii critice și la formarea unei atitudini proactive față de problemele comunității.

Un alt instrument eficient este utilizarea jurnalului emoțional, în care elevii își pot exprima gândurile și trăirile. Această practică favorizează autocunoașterea și dezvoltarea inteligenței emoționale. Conform lui Goleman, inteligența emoțională este un factor determinant în succesul personal și profesional, având uneori un impact mai mare decât inteligența cognitivă [2].

În context european, educația pozitivă este susținută de politici educaționale care promovează starea de bine în școală. Organizații internaționale, precum OECD și Organizația Mondială a Sănătății, recomandă integrarea competențelor socio-emoționale în curriculum și dezvoltarea unor programe de sprijin pentru elevi și profesori [4]. Aceste inițiative subliniază importanța unei educații echilibrate, care să răspundă atât nevoilor academice, cât și celor emoționale.

În concluzie, educația pozitivă reprezintă o componentă esențială a educației sociale, contribuind la formarea unor indivizi echilibrați, responsabili și adaptați la realitățile societății contemporane. Prin promovarea stării de bine, a relațiilor pozitive și a dezvoltării personale, școala poate deveni un spațiu în care elevii nu doar învață, ci se dezvoltă ca persoane. Integrarea acestei perspective în practica educațională este o condiție necesară pentru construirea unui sistem educațional modern și eficient.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie

- [1] Seligman, Martin, *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*, Free Press, 2011, New York.
- [2] Goleman, Daniel, *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*, Bantam Books, 1995, New York.
- [3] OECD, *Teachers' Well-being*, OECD Publishing, 2020, Paris.
- [4] World Health Organization, *Mental Health in Schools*, WHO, 2021, Geneva.

Prof. Munteanu Nicoleta Dana
Școala Gimnazială „Sfântul Ierarh Nicolae”, Vlădești, Județul Galați

Aplicații practice în predarea limbii engleze din perspectiva incluziunii sociale în mediul educațional

În contextul actual al educației, conceptul de educație pozitivă devine din ce în ce mai important, în special atunci când este analizat în raport cu incluziunea socială. Educația pozitivă se bazează pe principiile psihologiei pozitive și urmărește dezvoltarea stării de bine, a relațiilor sănătoase și a potențialului fiecărui elev. În mediul școlar contemporan, caracterizat de diversitate culturală, socială și cognitivă, profesorul are responsabilitatea de a crea un spațiu sigur și incluziv pentru toți elevii. Din perspectiva unui profesor de limba engleză, educația pozitivă poate fi integrată în mod natural

în procesul de predare prin activități interactive, colaborative și prin valorizarea diferențelor dintre elevi. Predarea unei limbi străine oferă numeroase oportunități de dezvoltare a empatiei, a comunicării interculturale și a respectului față de diversitate. Educația pozitivă reprezintă o abordare pedagogică inspirată din psihologia pozitivă, care pune accent pe dezvoltarea emoțiilor pozitive, a rezilienței, a optimismului și a relațiilor sănătoase între elevi și profesori. Scopul principal este nu doar performanța academică, ci și formarea unor indivizi echilibrați, capabili să se adapteze provocărilor sociale. În cadrul orelor de limba engleză, educația pozitivă poate fi aplicată prin activități care încurajează exprimarea liberă a ideilor, colaborarea și respectul reciproc. Profesorul are rolul de facilitator al învățării și de model al unei comunicări pozitive.

Incluziunea socială în mediul educațional

Incluziunea socială presupune asigurarea accesului egal la educație pentru toți elevii, indiferent de origine socială, etnie, nivel de dezvoltare sau eventuale dificultăți de învățare. Într-o clasă incluzivă, diversitatea este privită ca o resursă educațională, nu ca o problemă. Profesorul de limba engleză poate contribui la incluziunea socială prin adaptarea materialelor didactice, utilizarea activităților de grup și promovarea unei culturi a respectului.

Comunicarea într-o limbă străină îi ajută pe elevi să își dezvolte competențe interculturale și să înțeleagă mai bine perspective diferite.

Rolul profesorului de limba engleză în promovarea educației pozitive

Profesorul are un rol esențial în crearea unui climat educațional pozitiv. Prin atitudinea sa, prin metodele de predare și prin modul în care gestionează interacțiunile din clasă, acesta poate stimula încrederea elevilor în propriile capacități. În predarea limbii engleze, profesorul poate utiliza metode interactive precum învățarea prin proiecte, jocuri de rol sau dezbateri. Aceste metode nu doar că dezvoltă competențele lingvistice, dar contribuie și la dezvoltarea competențelor sociale și emoționale.

Activități practice pentru promovarea educației pozitive și a incluziunii

Activitatea 1: “My Strengths”

Elevii sunt invitați să scrie în limba engleză trei calități personale și un lucru la care consideră că sunt buni. Ulterior, elevii lucrează în perechi și își prezintă reciproc aceste calități. Scopul activității este creșterea încrederii în sine și dezvoltarea abilităților de comunicare.

Activitatea 2: “Cultural Exchange”

Elevii sunt împărțiți în grupuri și primesc sarcina de a prezenta un aspect cultural dintr-o țară vorbitoare de limbă engleză. Fiecare grup pregătește un scurt poster sau o prezentare. Activitatea promovează diversitatea culturală și respectul pentru diferențe.

Activitatea 3: “Kindness Wall”

Profesorul creează în clasă un panou al bunătății (“Kindness Wall”). Elevii pot scrie în limba engleză mesaje pozitive sau aprecieri pentru colegii lor. Această activitate contribuie la dezvoltarea unui climat pozitiv și la consolidarea relațiilor dintre elevi.

Activitatea 4: Joc de rol – “Helping a Friend”

Elevii primesc diferite situații problemă (de exemplu: un coleg nou în clasă, un elev timid, un coleg care nu înțelege lecția). În perechi, elevii joacă roluri și propun soluții în limba engleză. Activitatea dezvoltă empatia și cooperarea.

Concluzii

Educația pozitivă și incluziunea socială reprezintă două direcții fundamentale ale educației moderne. În predarea limbii engleze, aceste principii pot fi integrate cu ușurință prin activități interactive, colaborative și prin promovarea respectului față de diversitate. Profesorul are

responsabilitatea de a crea un mediu de învățare în care fiecare elev să se simtă acceptat, valorizat și motivat să participe activ la procesul educațional. Prin utilizarea educației pozitive, școala poate deveni un spațiu în care performanța academică se îmbină armonios cu dezvoltarea personală și socială a elevilor.

Bibliografie

- Csikszentmihalyi, M. (2008). Flow: The Psychology of Optimal Experience. Harper Perennial.
- Seligman, M. (2011). Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being. Free Press.
- UNESCO (2017). A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education.
- Ministerul Educației (2018). Educație incluzivă – ghid metodologic pentru cadrele didactice.

Prof. Bocșan Nadia-Lacrimioara
Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Aurora”, Reșița

Jocurile creative-integrare și terapie pentru copiii cu CES

Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul de masă reprezintă un deziderat foarte important al tuturor actorilor implicați în acest proces (cadre didactice, părinți, specialiști etc.) și al societății în general.

Problemele legate de integrare școlară sunt orientate în esență înspre „integrarea în structurile învățământului de masă a copiilor cu cerințe speciale în educație pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității acestora.”(A.Gherguț, p.12, 2001)

Concepția postmodernă asupra învățării este legată de considerarea copilului ca element esențial în construirea cunoașterii și identității sale. Se consideră astfel că a învăța să învețe este una din cele mai importante abilități pe care copilul trebuie să și le însușească. Învățarea poate avea loc într-un cadru în care copilul se simte în siguranță, în care poate fi spontan și în care îi sunt împlinite nevoi de bază cum ar fi cea legată de atenție, afecțiune, recunoaștere socială și competență. Astfel, copilul va fi dispus să învețe, datorită unor caracteristici cum ar fi curiozitatea, prietenia și va fi înclinat să valorifice ceea ce presupune învățarea. Se poate considera că învățarea are loc prin parcurgerea unor stadii:

- manifestarea interesului
- implicarea
- persistarea în pofida dificultăților și incertitudinilor
- comunicarea cu alții
- asumarea responsabilității pentru propria învățare. (A.Popescu - pag.6)

Jocul de creație este o metodă activă de predare-învățare, bazată pe stimularea unor funcții, relații, activități, sisteme, fenomene. Copiii devin «actori» ai vieții sociale pentru care

se pregătesc; având în vedere faptul că ei vor ocupa în societate anumite poziții sau statusuri profesionale, culturale, este util să «joc» rolurile corespunzătoare acestora, adică să-și formeze anumite competențe, abilități, atitudini, convingeri etc. (Răduț-Taciu, 2004, p. 240)

Jocurile de creație pot fi clasificate în mai multe categorii:

- jocuri pentru integrare socială: jocuri de autonomie, activități de cooperare
- jocuri de comunicare: jocuri de rol, dramatizări, mimă și pantomimă
- artă: pictură, desen, modelaj, dans, euritmie
- jocuri distractive, de mișcare și stimulare senzorială: trasee aplicative, cutii senzoriale (cu nisip, orez, diferite boabe etc.)
- jocuri digitale: jocuri de atenție, de alegere a unui comportament corect etc.

Regulile jocului vor fi adaptate cerințelor copiilor cu CES, în funcție de dificultățile pe care le întâmpină. De asemenea, jocul se va desfășura într-un cadru simplu, predictibil, fără prea mulți stimuli vizuali sau sonori care pot să dezorienteze și mai mult. Se va acorda în permanență feedback, copiii vor fi încurajați prin aprecieri verbale sau tot felul de alte stimulente.

În continuare voi prezenta câteva jocuri foarte apreciate de copii.

Jocul "Săculețul fermecat"

Scopul: identificarea și denumirea corectă a unor obiecte, în absența vederii, prin pipăit.

Obiective de referință: să identifice și să denumească corect fructele, legumele sau alte obiecte aflate în săculeț, în absența vederii, prin pipăit. Obiectele din săculeț se vor alege în funcție de tema săptămânii.

Resurse didactice: mere, pere, nuci, prune, struguri, gutui, portocale, banane, mandarine, kiwi, lămâi, săculeț, o basma sau un fular. Cum am spus mai sus obiectele pot fi alese în acord cu tema săptămânii. De asemenea, în funcție de vârsta copiilor în săculeț pot fi introduce și figure geometrice, scopul fiind recunoașterea acestora prin pipăit.

Desfășurarea jocului:

Propunătorul va arăta copiilor obiectele pe care le va pune în săculeț. El va lega la ochi câte un copil și îi va cere să ia în mână câte un obiect, să-l pipăie, să-l denumească, să-l descrie și apoi să-l scoată afară din săculeț pentru a putea fi verificat de grupă dacă a denumit corect fructul. Dacă a ghicit denumirea fructului va fi dezlegat de la ochi și va continua jocul un alt copil, dacă nu a ghicit mai are dreptul la două încercări. După ce toți copiii au fost legați la ochi și puși să denumească obiectele se vor face aprecieri legate de desfășurarea jocului.

Jocul se poate organiza și sub formă de concurs, pe grupe. La fiecare răspuns corect, grupa primește un punct, la fiecare răspuns incorect i se scade câte un punct. Câștigă grupa care totalizează mai multe puncte.

Jocul: „Alo, alo, cine e la telefon?”

Scop: Dezvoltarea aptitudinii de a comunica la telefon folosind formulele de adresare potrivite (salutul, prezentarea, mulțumirile etc.) precum și a capacității de a crea un dialog pe o temă dată,

Resurse didactice: telefoane de jucărie

Desfășurarea jocului:

Propunătorul prezintă regulile unei convorbiri telefonice iar pentru exemplificare va purta o discuție la telefon cu un copil. Copiii se împart în perechi, în funcție de preferințele lor, după care, pe rând fiecare pereche va purta o conversație la telefon, pe o temă aleasă de ei sau sugerată de propunător. Exemple de teme: „Invitație la petrecere”, „Despre clubul de joacă”, „Impresii despre vizita de la Grădina Zoologică” etc.

Jocul "La piață!"

Scopul: formarea reprezentărilor corecte în legătură cu procesul de vânzare- cumpărare, observarea și descrierea succintă a produselor din „piață”, formarea capacității de a folosi corect diferite formule de politete

Resurse materiale: bani (de carton), cântar, listă de necesități, lădițe cu fructe, legume, zarzavaturi, brânzeturi etc.

Desfasurarea jocului

Jocul va fi precedat de o vizită la o piață din apropiere sau de prezentarea unor filmulețe cu aspecte dintr-o piață de legume. La începutul jocului se vor reaminti acțiunile principale desfășurate într-o piață. Se vor stabili rolurile: unii copii vor fi vânzătorii iar alții cumpărătorii. Copiii vor fi stimulați să poarte discuții libere între ei despre produsele din piață, să le descrie, să prezinte variante de gătire a legumelor etc.

Bibliografie:

1. Gheruț, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Ed. Polirom, Iași
2. Popescu A.D., „Activități și jocuri pentru integrarea elevilor din palate și cluburi ale copiilor”
3. Răduț- Taciuc, R. și colaboratorii 2004, Pedagogia jocului, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca

Prof. Negrea Tamara Roxana
Liceul Tehnologic „General Magheru” Rm. Vâlcea

Școala incluzivă

Educația incluzivă se dovedește a fi cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor, caracterizată prin următoarele principii: dreptul fiecărui elev la educație pe baza egalității șanselor; niciun elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării pe motive de rasă, religie, culoare, etnie, sex, limbaj, dizabilități; școala se adaptează la nevoile elevilor; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, și nu o problemă.

Școala incluzivă are la bază un curriculum adaptat în raport cu nevoile copiilor. Adaptarea curriculumului se poate realiza prin selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi însușite de copiii cu cerințe speciale; introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora; folosirea unor metode și procedee didactice, a unor mijloace de învățământ intuitive, de natură să sprijine înțelegerea conținuturilor predate la clasă.

Școala este leagănul copilăriei în care toate speranțele pot deveni realitate dacă cei care iau parte la activitățile de învățare, profesori și elevi, conștientizează diversitatea și complexitatea naturii umane și valorifică fiecare talent sau latură creativă dăruită de Dumnezeu. Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educative speciale.

În categoria copiilor defavorizați îi putem include pe cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi.

Conceptul de cerințe educative speciale presupune necesitatea unei abordări diferențiate și specializate a educației copiilor în funcție de deficiențele pe care le prezintă. Tipurile de deficiențe întâlnite la elevii cu cerințe speciale sunt: deficiențe mintale, deficiențe de auz sau vedere, deficiențe fizice, psihomotorii, tulburări de limbaj, tulburări de comunicare și relaționare, tulburări de atenție și hiperactivitate – ADHD. Tot aici se înscriu și cazurile copiilor care eșuează la școală din diferite motive – copii instituționalizați, copii care provin din comunități etnice defavorizate etc.

Aceștia au dreptul fundamental la educație, posedând caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii. De aceea proiectarea sistemelor educaționale și implementarea

programele școlare trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor elevilor incluși în procesul instructiv-educativ, care trebuie să asigure șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor cadrelor didactice, părinților și a instituțiilor locale abilitate.

Școala trebuie să fie într-o permanentă colaborare cu familiile elevilor (pentru a discuta eventualele probleme de natură comportamentală, materială sau socială și pentru a se găsi soluții care să ducă la rezolvarea acestor probleme), cu centrele de plasament sau cu orfelinatele, în cazul copiilor orfani (pentru a aduce la cunoștința acestora abaterile școlare ale elevilor și pentru a afla despre modul lor de viață în aceste instituții, activitățile extrașcolare în care sunt implicați etc Pentru elevii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate de unitatea de învățământ, școala încearcă, printr-un parteneriat cu primăria și prin semnarea unui contract cu o firmă de transport, să le asigure transportul zilnic spre cea mai apropiată unitate de învățământ.

Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Cadrele didactice trebuie să adopte mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de toleranță și oferind șanse egale la educație pentru elevii defavorizați.

Societatea contemporană pune tot mai mult accentul pe diversitate. Educația pentru diversitate este un răspuns la pluralismul de toate felurile cu care ne confruntăm. Valorificarea diversității permite toleranța; recunoaște, apreciază și facilitează procese implicate în explorarea și descoperirea noului, conduce la întărirea relațiilor în cadrul comunității și mărește posibilitățile tinerilor de a se realiza într-o societate pluralistă, din ce în ce mai complexă.

Rolul școlii este de a-i învăța pe tineri cum să conviețuiască într-o lume marcată de diferențe lingvistice, culturale sau sociale, prin acceptarea acestora, dar și prin identificarea și însușirea valorilor care îi unesc. Cel mai adesea prezența oamenilor diferiți conduce la dezinteres și indiferență, ceea ce în cele din urmă nu înseamnă altceva decât o formă de discriminare. Ea se manifestă și în educație. Copiii cu diverse dizabilități, copiii de etnie rromă, elevii emigranți sunt adeseori marginalizați de către colegi, dar cadrele didactice trebuie să realizeze anumite activități în care să se integreze și copiii menționați anterior, deoarece prejudecățile unor profesori sau elevi pot genera un comportament discriminatoriu.

Spre exemplu, copiii rromi constituie una dintre cele mai defavorizate categorii de copii și au nevoie de mult sprijin pentru a depăși situația în care se află. Sărăcia și lipsurile familiilor rrome, prejudecățile care persistă în mentalitatea populației, inerția unor părinți rromi față de perspectivele pe care educația le oferă copilului școlarizat, toate acestea contribuie la marginalizarea copiilor rromi, la limitarea accesului la șansele egale la care au dreptul toți copiii. Marginalizarea rromilor merge de la atitudinea mai puțin binevoitoare față de elevi, așezarea lor în ultimele bănci până la lăsarea de izbeliște a claselor și școlilor în care învață copiii rromi. Discriminarea elevilor rromi în cadrul sistemului de învățământ, sărăcia, tradițiile etniei se transformă în cauze principale ale abandonului școlar.

Instituțiile de învățământ trebuie să ia măsuri potrivite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare prezente în interiorul lor. Profesorii au nevoie să își conștientizeze propriile

prejudecăți, să fie corect formați, să ia în considerare condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv în această lume diversă. Există valori specifice care trebuie prețuite prin aportul lor la nuanțarea și îmbogățirea celorlalte culturi cu care vin în contact. Educația pentru diversitate se poate realiza prin toate disciplinele de învățământ, pentru că toate pot să invite la toleranță, la respectarea drepturilor omului, la dezvoltare. Cadrele didactice trebuie să identifice obiective și conținuturi care pot promova interculturalitatea.

La nivelul activităților extracurriculare, se pot organiza activități care să implice comunitatea, activități în cadrul cărora participanții să se cunoască mai bine, să coopereze și să trăiască împreună diferite evenimente (activități muzicale și sportive, evenimente culturale și sărbători locale, înfrățiri etc). Directorilor de școli, cadrelor didactice le revin o multitudine de sarcini pentru a construi medii școlare incluzive.

Școala românească trebuie să construiască diverse strategii pentru o tratare pluralistă a diversității culturale, cum ar fi: aprecierea patrimoniului cultural pe care îl aduc cu ei elevii și utilizarea acestuia pentru a ajuta profesorii și directorii să învețe culturile elevilor; utilizarea conflictelor etnice pentru producerea unor schimburi culturale și sociale pozitive; crearea unui mediu de cooperare între elevi, profesori și familiile elevilor; facilitarea succesului tuturor prin asigurarea accesului egal și eficient la instituția școlară; înlăturarea prejudecăților legate de rasă, clasă socială sau etnie; eliminarea unor practici care dezavantajează persoane și grupuri de elevi.

Diversitatea culturală a elevilor poate deveni o oportunitate și o resursă de îmbogățire pentru copii și cadre didactice, numai dacă școala proiectează activități de învățare care să o valorifice și dacă asigură șanse egale pentru copiii defavorizați prin implicarea tuturor părinților, a profesorilor și a instituțiilor locale abilitate.

Bibliografie:

- ❖ Crețu D., Nicu A., *Pedagogie pentru definitivat și gradul didactic II*, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu, 2009.
- ❖ Mara D., *Strategii didactice în educația incluzivă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
- ❖ Verza E., Păun E., *Educația integrată a copiilor cu handicap*, UNICEF și RENINCO, București, 2008.

Profesor Nicoară Alina-Mihaela
Școala Gimnazială Vânători, Vrancea

Positive Education as a Framework for Social Inclusion: A Case Study of a Grade 5 Student with ADHD and Special Educational Needs

Abstract

This case study examines the role of positive education in promoting social inclusion and academic engagement for a Grade 5 male student diagnosed with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) and identified with special educational needs (SEN). The student demonstrated low responsiveness to traditional instructional methods, coupled with social marginalisation within the classroom. Through the implementation of positive education strategies, the study analyses changes in academic participation, peer relationships, and socio-emotional development.

I. Theoretical framework

In contemporary educational systems, increasing attention is given to inclusive pedagogies that address both academic achievement and socio-emotional well-being. Social inclusion in education is understood as a dynamic process that ensures the participation, acceptance, and belonging of all students within the mainstream educational environment, particularly those with special educational needs. Students diagnosed with ADHD often experience difficulties with sustained attention, behavioural regulation, and engagement in conventional teacher-centred methodologies. This case study explores how positive education strategies can facilitate both academic and social inclusion for a student facing such challenges.

II. Methodology of the Case Study

II.1 Research Context

The case study was conducted in a mainstream lower secondary school setting, within a Grade 5 classroom composed of diverse learners. The focal participant is a male student diagnosed

with Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) and identified as having special educational needs (SEN). The classroom environment is characterised by heterogeneous academic abilities and varying levels of social integration among students. At the beginning of the observation period, the student demonstrated low engagement in traditional instructional activities and experienced a degree of peer exclusion.

II.2 Research Objectives

The main objectives of this case study were: to explore the impact of positive education strategies on the academic engagement of a student with ADHD; to examine the role of positive education in facilitating social inclusion within a mainstream classroom; to identify effective pedagogical practices that support peer interaction and classroom participation; to analyse the progression of the student from social marginalisation towards improved integration.

II.3. Methods and Instruments

A qualitative case study approach was employed in order to obtain an in-depth understanding of the student's behavioural and social development over time. The following methods and instruments were used: systematic classroom observation, peer interaction monitoring during group activities, analysis of academic tasks and participation records.

II.4 Stages of the Study

Stage 1: Initial Assessment

The student's academic performance, behavioural patterns, and social interactions were observed to establish a baseline profile.

Stage 2: Identification of Needs

Specific learning difficulties, attention-related challenges, and patterns of peer exclusion were identified, alongside the student's motivation for social integration.

Stage 3: Planning of Intervention Strategies

Positive education strategies were designed, including differentiated instruction, cooperative learning activities, and socio-emotional support measures.

Stage 4: Implementation and Monitoring

The planned strategies were implemented in the classroom over an extended period, with continuous monitoring of the student's engagement, behaviour, and peer interactions.

II.4.1 Examples of English Language Classroom Activities (Intervention Context)

1. Role-play and dialogue practice

Structured role-play activities were introduced, such as ordering food in a restaurant or asking for directions. The student was assigned short, manageable speaking roles, which gradually increased in complexity. This approach helped reduce performance-related anxiety and promoted spontaneous communication with peers.

2. Group-based reading comprehension tasks

Texts were divided into short segments and assigned to small groups. The student contributed by identifying keywords and answering guided questions. Peer support within the group structure enhanced comprehension and fostered a sense of belonging.

3. Digital learning activities (interactive quizzes and educational platforms)

The use of digital tools (e.g., interactive quizzes and classroom-based learning applications) increased motivation and sustained attention. Immediate feedback and visual stimulation proved particularly effective in maintaining the student's engagement.

4. Collaborative project: "My Ideal School"

As a culminating task, students worked in mixed-ability groups to design and present a poster describing their ideal school. The student actively participated in the visual design component and contributed simple written ideas with teacher support. This activity strengthened peer collaboration and reinforced inclusion through shared responsibility.

Stage 5: Evaluation of Outcomes

Final observations were conducted to evaluate changes in academic participation, behavioural regulation, and level of social inclusion, allowing for the assessment of progress over time.

III. Outcomes and Observations

By the end of the academic year, notable progress was observed in both academic and social domains. The student demonstrated increased engagement in classroom activities and showed improved ability to sustain attention during structured tasks. The student increasingly participated in group activities and developed functional peer relationships. Although challenges related to attention and behaviour regulation persisted, overall integration within the classroom community improved significantly.

IV. Discussion

The findings of this case study highlight the effectiveness of positive education in supporting students with ADHD and special educational needs within inclusive classroom settings. Moreover, the study underscores the importance of peer-mediated inclusion processes. Social integration was not achieved solely through academic support, but also through deliberate structuring of interpersonal interactions and reinforcement of cooperative learning environments.

V. Conclusion

This case study demonstrates that positive education can significantly contribute to the social and academic inclusion of students with ADHD and special educational needs. Through adaptive teaching strategies, structured peer interaction, and emotional support mechanisms, the student experienced meaningful progress in both engagement and social integration. The findings reinforce the necessity of inclusive, student-centred educational practices that address both cognitive and socio-emotional dimensions of learning.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliography

- [1] OECD (2018). *Inclusive Education for Students with Disabilities*. OECD Publishing.
- [2] European Agency for Special Needs and Inclusive Education (2018). *Evidence of Inclusive Education*.
- [3] Waters, L. (2017). *The Strengths-Based Approach in Positive Education*.

Prof. Irina-Elena Filimon

Liceul Tehnologic "Ovid Caledoniu" Tecuci, jud. Galați

Împreună creștem mai bine: Sinergia dintre psihologia pozitivă și incluziunea socială

Într-o lumea marcată de diversitate, școala nu mai este doar un spațiu al transmiterii de cunoștințe, ci un ecosistem al dezvoltării umane. Suntem de părere că incluziunea socială nu poate fi completă fără instrumentele psihologiei pozitive. Nu este suficient să aducem elevii în aceeași clasă; trebuie să creăm acel climat în care empatia, reziliența și recunoașterea punctelor forte transformă barierele sociale în punți de comunicare. Sinergia dintre cele două direcții creează un cerc virtuos: un mediu incluziv sporește starea de bine a tuturor elevilor, iar o stare de bine colectivă face ca acceptarea diversității să devină un proces natural, nu o obligație formală. Astfel, se pun bazele unei strategii esențiale pentru a crește o generație echilibrată și solidară.

1. Prezentare succintă a proiectului educațional

Proiectul educațional „*Împreună creștem mai bine!*” își propune să integreze în grupul-clasă elevii cu dificultăți de relaționare/cu probleme de comportament, prin munca în echipă a psihologului școlar și a cadrelor didactice, prin activități destinate părinților și, nu în ultimul rând, prin diverse activități specifice de consiliere psihologică și vocațională destinată elevilor din medii vulnerabile. Proiectul de parteneriat educațional este un model de colaborare eficientă dintre școală-familie-comunitate, deoarece se creează o echipă care are un scop comun: adevărata educație unde fiecare elev se simte valorizat și în siguranță.

Beneficiarii direcți (**grupul țintă**) ai (al) proiectului sunt tinerii supuși riscului de abandon școlar sau cei care sunt deja implicați în proiecte de integrare și reabilitare și familiile lor, în timp ce beneficiarii indirecti sunt consilierii și formatorii experți implicați în proiecte destinate promovării drepturilor și șanselor tinerilor, școala și întreaga comunitate.

2. Situația /contextul care a determinat apariția proiectului educațional

Proiectul a pornit de la o serie de provocări actuale:

- realitatea post-pandemică și izolarea (după perioadele de școală online, s-a observat o scădere a abilităților de socializare și o creștere a anxietății în rândul elevilor. Contextul actual cerând o reconstrucție a relațiilor interumane în clasă).
- creșterea diversității în sălile de clasă (școala de astăzi reunește elevi din medii socio-economice diferite, copii cu cerințe educaționale speciale sau copii care se întorc din diaspora) – proiectul a apărut din nevoia de a gestiona această diversitate ca pe o resursă.
- fenomenul de bullying (contextul este marcat de necesitatea trecerii de la o toleranță pasivă la o incluziune activă, unde psihologia pozitivă intervine pentru a preveni marginalizarea).
- necesitatea stării de bine (well-being) – proiectul a apărut ca răspuns la presiunea performanței, propunând în schimb un model bazat pe susținere reciprocă

3. Sarcinile / problemele / aspectele specifice pe care am dorit să le rezolvăm

Scopul proiectului: Promovarea incluziunii sociale și școlare a elevilor din medii vulnerabile sau cu cerințe educaționale speciale (CES) prin cultivarea unei atitudini pozitive la nivelul întregii comunități școlare.

Obiective specifice:

- Dezvoltarea abilităților de comunicare asertivă și empatie între elevii din medii sociale diferite.
- Implicarea activă a părinților în viața școlii pentru a sprijini succesul școlar al tuturor copiilor.
- Implementarea unor metode de predare-învățare motivaționale care să asigure fiecărui elev posibilități maxime de dezvoltare.

4. Acțiuni întreprinse

Proiectul de parteneriat vizează crearea unui climat școlar pozitiv prin activități care dezvoltă inteligența emoțională și acceptarea necondiționată. Calendarul proiectului definește progresia detaliată a activităților descrise, încercând nu să încarce programul elevilor, ci să îi orienteze spre arii care să le ofere încredere în aptitudinile lor și să le dezvolte abilitățile sociale.

Descriem mai jos câteva activități:

- „*Biblioteca vie*” (vorbitor, invitat, vizitator) - tehnică prin intermediul căreia elevii din medii diverse își împărtășesc poveștile de viață, transformând prejudecățile în înțelegere;
- „*Cafeneaua publică*” – ateliere cu părinții în cadrul cărora fiecare părinte își spune povestea vieții; prin teme diverse părinții sunt informați privind importanța cunoașterii personalității propriului copil, aprecierea corectă a comportamentelor copiilor, măsuri și soluții pentru ignorarea sau limitarea comportamentelor negative, tehnici și metode prin care-și pot ajuta copilul la lecții etc.; de asemenea, dirigintele implică părinții la soluționarea unor probleme ale clasei, cum ar fi: probleme de tip gospodăresc; susținerea morală și materială a familiilor social-vulnerabile; organizarea și desfășurarea unor activități comune cu elevii; etc.
- „*Cutia cu gânduri bune*” - elevii scriu mesaje anonime de încurajare pentru colegii care trec prin momente dificile sau pentru a celebra reușita cuiva.
- proiecte de grup în echipe mixte – organizarea elevilor în grupuri diverse (abilități diferite, medii sociale diferite) pentru a rezolva o sarcină comună, de exemplu: crearea unei machete sau a unui poster

5. Rezultate obținute / Impactul proiectului

- prin activități interactive și suport remedial, elevii aflați în situații vulnerabile își recapătă motivația de a finaliza studiile;
- îmbunătățirea relației profesor-elev;
- părinții sunt mai implicați în viața școlii, participând la activități;
- activitățile practice și creative (joc de rol, pictură, campanii locale) sensibilizează comunitatea față de diversitate și nevoile copiilor vulnerabili.

6. Resurse materiale, financiare, umane necesare pentru realizarea proiectului

Specificul proiectului nu presupune resurse materiale și financiare deosebite. În cazul acestuia resursa cea mai importantă este cea umană. În acest sens, este nevoie de atitudinea deschisă și bunăvoința adulților - cadre didactice și părinți - de dorința reală din partea acestora de a schimba ceva în bine, atât în ceea ce privește atitudinea și

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

comportamentul elevilor, cât și ale părinților și, de ce nu, chiar ale cadrelor didactice.

7. Referințe și link-uri

1. Bunescu Gh. (1998). *Școala și valorile morale*. EDP, R.A, București.
2. Sălăvăstru, D. (2004). *Psihologia educației*. Editura Polirom, Iași.
3. Sincan E., Alexandru Gh. (1993). *Școala și familia*. Editura Gh-Cartu Alexandru, Craiova.
4. *Dromesqere Euroskola*, www.dromesqere.net, Proiect finanțat de Comisia Europeană prin programul Socrates, Institutul Intercultural Timișoara
5. Bezedo R. (2009). *Parteneriatul școală-familie: abordări creative în contextul școlii prietenoase copilului*, În: DIDACTICA PRO..., nr.1.
<http://www.igpr.ro/violentainfamilie.htm>
<http://www.edumondemediation.ro/peermediation.ro>

PROFESOR NICOARĂ GINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ SF. STELIAN RĂDĂUȚI

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

În ultimele decenii, educația a cunoscut o schimbare semnificativă de paradigmă, orientându-se tot mai mult spre valorizarea fiecărui elev ca individ unic. Conceptul de „școală pozitivă” se înscrie în această direcție, promovând un climat educațional bazat pe respect, empatie și sprijin emoțional. În paralel, incluziunea socială a devenit un obiectiv esențial al sistemelor educaționale moderne, vizând integrarea tuturor copiilor, indiferent de origine socială, etnie, dizabilitate sau statut economic.

Școala pozitivă își are rădăcinile în domeniul psihologiei pozitive, promovat de Martin Seligman. Aceasta pune accent pe dezvoltarea emoțiilor pozitive, a relațiilor sănătoase și a sentimentului de apartenență în mediul școlar, precum și dezvoltarea punctelor forte ale elevilor. Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale pentru copiii cu CES (cerințe educaționale speciale) reprezintă o abordare modernă a educației care pune accent pe bunăstarea emoțională, dezvoltarea punctelor forte ale elevilor și crearea unui mediu incluziv în care fiecare copil se simte valorizat și acceptat.

Într-o școală pozitivă:

- profesorii încurajează învățarea prin feedback constructiv;
- greșelile sunt privite ca oportunități de dezvoltare;
- elevii sunt sprijiniți să-și descopere punctele forte;
- relațiile interpersonale sunt bazate pe respect reciproc.

Copiii cu CES sunt acei elevi care au nevoie de suport educațional suplimentar (dizabilități, tulburări de învățare, dificultăți emoționale etc.).

Incluziunea socială presupune:

- participarea activă la viața școlii
- acces egal la educație de calitate
- eliminarea barierelor (fizice, sociale, atitudinale)
- acceptarea diversității

Incluziunea socială presupune crearea unui sistem educațional accesibil tuturor, în care diversitatea este valorizată, nu marginalizată. Aceasta implică:

- adaptarea curriculumului la nevoile fiecărui elev;
- eliminarea barierelor fizice și psihologice;
- promovarea egalității de șanse;
- combaterea discriminării și a excluziunii.

Organizații internaționale precum UNESCO susțin și promovează constant ideea unei școli pentru toți, în care diversitatea nu este o problemă, ci o resursă. În acest context, școala pozitivă devine un instrument esențial pentru integrare.

Aceasta contribuie direct la incluziunea socială prin crearea unui mediu sigur și motivant pentru toți elevii. Atmosfera pozitivă reduce riscul de excludere, bullying sau abandon școlar.

Prin promovarea empatiei și a colaborării, elevii învață să accepte diversitatea și să interacționeze armonios cu colegii lor. Astfel, școala devine nu doar un spațiu de învățare, ci și un mediu de formare a competențelor sociale esențiale. Rolul profesorului este esențial în construirea unei școli pozitive. El nu mai este doar un furnizor de informații, ci devine un ghid, un mentor și un sprijin emoțional. Prin empatie și deschidere, cadrul didactic poate transforma clasa într-o comunitate unită.

De asemenea, implicarea părinților și colaborarea cu comunitatea contribuie la crearea unui mediu educațional echilibrat și incluziv.

Pentru a construi o școală pozitivă incluzivă, se pot aplica următoarele strategii:

- formarea cadrelor didactice în domeniul educației emoționale;
- utilizarea metodelor interactive și colaborative;
- implicarea familiei și a comunității;
- dezvoltarea programelor anti-bullying;
- promovarea consilierii școlare și a suportului psihologic.

Deși beneficiile sunt evidente, implementarea școlii pozitive în context incluziv poate întâmpina dificultăți:

- lipsa resurselor materiale și umane;
- rezistența la schimbare;
- insuficiența pregătire a personalului didactic;
- diferențele culturale și sociale accentuate

Școala pozitivă reprezintă un model educațional esențial pentru realizarea incluziunii sociale. Prin promovarea unui climat bazat pe respect, sprijin și valorizarea diversității, aceasta

contribuie la dezvoltarea armonioasă a tuturor elevilor. Integrarea acestor principii în sistemul educațional nu este doar o necesitate pedagogică, ci și o condiție pentru construirea unei societăți echitabile și solidare. O școală în care fiecare copil se simte „acasă” este, fără îndoială, o școală care construiește viitorul. Nu este un ideal greu de atins, ci un drum care începe cu fiecare profesor, fiecare elev și fiecare clasă.

Bibliografie

- Seligman, Martin E. P. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. New York: Free Press.
- Goleman, Daniel (1995). *Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books.
- Ministerul Educației din România (2020). *Strategia privind educația incluzivă în România*. București.

Prof. Oana Lupu

Școala Gimnazială „Ludovic Cosma”, Galați

Școala pozitivă – bune practici pentru incluziunea socială în cadrul proiectului PNRAS „Șanse egale într-o lume digitală”

Educația contemporană este caracterizată de o diversitate tot mai mare a nevoilor elevilor, determinată de factori sociali, economici și educaționali. În acest context, conceptul de școală pozitivă devine un reper important pentru instituțiile de învățământ care urmăresc crearea unui mediu incluziv, în care fiecare elev este sprijinit să își valorifice potențialul. Educația pozitivă pune accent pe relații bazate pe respect, încurajare și colaborare, contribuind la creșterea motivației pentru învățare și la prevenirea excluziunii sociale. Prin promovarea unui climat educațional sigur și stimulat, elevii sunt încurajați să participe activ la procesul educațional și să își dezvolte competențele academice și socio-emoționale.

Conceptul de incluziune socială în educație presupune participarea tuturor elevilor la activitățile școlare, indiferent de mediul de proveniență, nivelul de pregătire sau particularitățile individuale. Școala pozitivă valorizează diversitatea și creează contexte de învățare adaptate, în care fiecare elev se simte acceptat și sprijinit. În acest sens, intervențiile educaționale trebuie să fie orientate spre reducerea decalajelor de învățare și spre dezvoltarea competențelor necesare integrării sociale. Implementarea proiectelor educaționale dedicate elevilor aflați în risc de abandon școlar reprezintă o modalitate eficientă de promovare a incluziunii sociale.

Implementarea proiectului PNRAS „Șanse egale într-o lume digitală” a oferit cadrul necesar pentru organizarea unor activități educaționale centrate pe nevoile elevilor. Proiectul a avut ca obiectiv principal reducerea riscului de abandon școlar și creșterea participării elevilor la activitățile educaționale. Prin activitățile desfășurate, s-a urmărit dezvoltarea competențelor de bază, creșterea motivației pentru învățare și consolidarea sentimentului de apartenență la comunitatea școlară.

În cadrul proiectului au fost organizate activități remediale la disciplinele limba și literatura română și matematică. Aceste activități au fost concepute pentru a sprijini elevii care

întâmpinau dificultăți de învățare și pentru a reduce decalajele existente. Lucrul în grupuri restrânse a permis adaptarea conținuturilor și a strategiilor didactice la nivelul fiecărui elev. Profesorii au utilizat metode interactive, exerciții aplicative și activități diferențiate, care au favorizat implicarea elevilor și consolidarea competențelor de bază.

Feedbackul pozitiv oferit elevilor a contribuit la creșterea încrederii în propriile capacități. Elevii au fost încurajați să participe activ, să își exprime opiniile și să colaboreze cu colegii. În acest mod, activitățile remediale nu au avut doar rolul de a îmbunătăți rezultatele școlare, ci și de a dezvolta competențe socio-emoționale importante pentru integrarea în colectiv.

Un alt element important al proiectului a fost organizarea activităților extracurriculare cu rol incluziv. În cadrul proiectului au fost organizate excursii educaționale la Iași și la București. Aceste activități au oferit elevilor oportunitatea de a participa la experiențe de învățare nonformală, de a descoperi obiective culturale și educaționale și de a interacționa într-un cadru diferit de cel al clasei. Participarea la aceste activități a contribuit la dezvoltarea abilităților sociale și la consolidarea relațiilor dintre elevi.

Excursiile organizate au avut un impact pozitiv asupra elevilor, determinând creșterea motivației pentru participarea la activitățile școlare. Elevii au manifestat interes crescut față de activitățile educaționale și s-au implicat mai activ în viața școlii. Experiențele de învățare nonformală au contribuit la dezvoltarea competențelor sociale, la stimularea curiozității și la consolidarea sentimentului de apartenență la comunitatea școlară.

Activitățile desfășurate în cadrul proiectului au contribuit la crearea unui climat educațional pozitiv, bazat pe cooperare și respect reciproc. Elevii au fost încurajați să lucreze în echipă, să își exprime ideile și să își susțină colegii. În acest mod, s-a favorizat integrarea elevilor aflați în risc educațional și s-a redus sentimentul de marginalizare. Participarea constantă la activitățile proiectului a determinat o implicare mai activă a elevilor în procesul educațional.

Rezultatele implementării proiectului PNRAS s-au reflectat în creșterea participării elevilor la activitățile educaționale și în îmbunătățirea relațiilor dintre elevi. Elevii au devenit mai încrezători, mai motivați și mai implicați în activitățile școlare. De asemenea, s-a observat o îmbunătățire a climatului educațional și o colaborare mai eficientă între elevi.

În concluzie, școala pozitivă reprezintă un model educațional eficient pentru promovarea incluziunii sociale, iar implementarea proiectului PNRAS „Șanse egale într-o lume digitală” a oferit oportunitatea aplicării unor bune practici educaționale adaptate nevoilor elevilor. Activitățile remediale la limba română și matematică, excursiile educaționale și climatul bazat pe sprijin și colaborare au contribuit la crearea unui mediu educațional incluziv, în care fiecare elev este valorizat și sprijinit.

Bibliografie

Goleman, D. (1995). Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ. New York: Bantam Books.

Seligman, M. (2011). Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being. New York: Free Press.

Ministerul Educației. (2022). Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS). București.

Prof. Savin Oana-Mihaela
Colegiul Național de Agricultură și Economie Tecuci

Aceeași reacție, căi diferite: chimia în slujba incluziunii

În practica didactică de zi cu zi, incluziunea școlară nu se reduce la simpla prezență a elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în sala de clasă. Ea presupune, în mod esențial, participare activă, valorizare reală și crearea unui climat educațional în care fiecare elev are șanse reale de reușită. Ideea de școală pozitivă extinde perspectiva asupra educației dincolo de performanța academică, vizând un mediu sigur, predictibil și stimulat, în care progresul fiecărui elev este posibil și vizibil. În acest context, nu elevul este cel care trebuie să se adapteze la cerințele sistemului, ci demersul didactic este cel care se ajustează la diversitatea reală a clasei.

La disciplina chimie, această abordare devine cu atât mai necesară cu cât conținuturile implică un nivel ridicat de abstractizare: formule, modele atomice, procese invizibile. Pentru unii elevi, în special cei cu CES, aceste elemente pot constitui obstacole semnificative. Printr-o proiectare didactică atentă și diferențiată, ele pot fi însă transformate în contexte de învățare accesibile și relevante. Punctul de plecare îl reprezintă Planul de Intervenție Personalizat (PIP), completat de o relație pedagogică bazată pe încredere, consecvență și așteptări formulate realist.

O școală pozitivă nu simplifică excesiv conținuturile și nu coboară standardele, ci diversifică modalitățile prin care elevii ajung la aceleași competențe. Fișele de lucru pot fi adaptate: cerințe formulate clar, cu un singur verb de acțiune, susținute vizual prin imagini sau pictograme. Organizarea informației în hărți conceptuale, utilizarea culorilor și a codurilor vizuale contribuie la reducerea încărcării cognitive și îi sprijină pe elevii care se bazează mai mult pe memoria vizuală decât pe cea verbală.

Criteriul	ACIZI	BAZE
pH	sub 7	peste 7
Culoare indicator (turnesolul)	Roșu	Albastru

Gustul	Acru	Amar
Exemple	HCl, H ₂ SO ₄ , CH ₃ COOH	NaOH, Ca(OH) ₂ , NH ₃

Fig. 1. Tabel comparativ Acizi vs. Baze

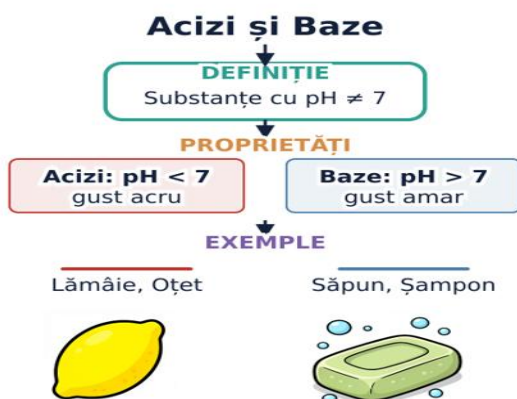

Fig. 2. Hartă conceptuală „Acizi și baze”

Există situații în care dificultățile de calcul împiedică accesul la înțelegerea fenomenului chimic. În aceste cazuri, completarea prealabilă a datelor numerice (mase molare, concentrații etc.) permite focalizarea elevului asupra procesului propriu-zis: ce se observă, ce se transformă, care este logica reacției. Accentul rămâne astfel pe înțelegerea mecanismului, nu pe blocajul procedural.

Activitatea experimentală oferă oportunități valoroase pentru diferențiere. Elevii cu CES pot primi roluri variate, adaptate profilului lor: observator (descrie modificările vizibile), asistent (pregătește materialele) sau fotoreporter (fotografiază etapele experimentului).. Important este ca fiecare rol să fie recunoscut ca având aceeași valoare, evitând orice formă de etichetare. Organizarea clară a etapelor de lucru și verificarea progresului după fiecare secvență contribuie la creșterea încrederii și la reducerea comportamentelor de evitare.

Fig. 3. Etapele activității experimentale

Un alt element esențial îl reprezintă sprijinul între colegi. Atunci când este bine gestionat, acesta devine o resursă didactică importantă. Elevii lucrează în perechi sau în grupe, iar rolurile de sprijin se rotesc, astfel încât fiecare are, pe rând, ocazia de a explica și de a învăța. Se evită astfel stigmatizarea și se consolidează coeziunea grupului.

Instrumentele digitale completează eficient acest demers. Simulările virtuale ale experimentelor chimice (platforma PhET, etc.) permit reluarea etapelor experimentale fără presiune și fără riscul manipulării substanțelor chimice reale. Platformele colaborative de tip Padlet oferă alternative de exprimare: imagini, înregistrări audio sau texte scurte. Participarea nu mai este astfel limitată de dificultăți de scriere sau de exprimare.

Dovada înțelegerii poate lua forme diferite, fără a diminua competențele specifice vizate de programa școlară. Dacă un elev fără dificultăți redactează un raport experimental, elevii cu CES poate demonstra aceeași înțelegere printr-un afiș ilustrat cu o concluzie sintetică, printr-o prezentare orală scurtă sau printr-o fișă de evaluare cu itemi de tip alegere multiplă. Esențial este că produsul alternativ evaluează aceeași competență, adaptând modul de exprimare a rezultatelor, nu nivelul de exigență.

Evaluarea incluzivă, specifică școlii pozitive, măsoară progresul față de obiectivele personalizate din PIP, nu față de media clasei. Feedbackul oferit trebuie să fie imediat, clar și orientat spre progresul individual („Azi ai identificat culoarea corectă, ceea ce reprezintă un progres față de activitatea anterioară”), pentru a susține motivația și încrederea în sine.

Incluziunea autentică și conceptul de școală pozitivă se completează reciproc. În predarea chimiei, strategiile de diferențiere nu diminuează rigoarea științifică, ci o fac accesibilă unui număr mai mare de elevi. A oferi șanse reale fiecărui elev nu este un compromis, ci o dovadă de profesionalism didactic. Atunci când fiecare elev, inclusiv cel cu CES, poate experimenta succesul, întreaga clasă câștigă în cunoștințe, în empatie și în capacitate de colaborare. Aceeași reacție, căi diferite este, în esență, o formulă care descrie nu doar chimia, ci și educația incluzivă autentică.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie

Crețu, C. (1998). Curriculum diferențiat și personalizat. Iași: Editura Polirom.

Ghergut, A. (2016). Educația incluzivă și psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Iași: Editura Polirom.

Ministerul Educației. (2021). Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la disciplina Chimie. București: CNPEE.

Tomlinson, C. A. (2014). The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners. Alexandria, VA: ASCD.

Vrășmaș, T. (2001). Învățământul integrat și/sau incluziv. București: Editura Aramis.

Wieman, C. E., Adams, W. K., & Perkins, K. K. (2008). PhET: Interactive Simulations for Teaching and Learning Science. <https://phet.colorado.edu/>

Prof. înv. primar Olaru Ancuța-Ioana
Școala Gimnazială „Gheorghe Popadiuc” Rădăuți

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația contemporană se află într-un proces continuu de transformare, determinat de schimbări sociale, economice și culturale. Școala nu este doar un spațiu de acumulare a cunoștințelor, ci devine un mediu de formare integrală a personalității elevului. Conceptul de „școală pozitivă” capătă o importanță deosebită, mai ales atunci când este corelat cu necesitatea incluziunii sociale. O școală pozitivă nu se limitează la performanțe academice, ci pune accent pe dezvoltarea emoțională, pe relațiile sănătoase și pe valorificarea potențialului fiecărui copil, indiferent de mediul din care provine.

Incluziunea socială reprezintă un obiectiv fundamental al sistemelor educaționale actuale, care vizează asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de origine socială, etnie, religie, dizabilități sau alte particularități.

Cadrul didactic joacă un rol esențial în acest demers, fiind nu doar transmițător de informație, ci și facilitator al dezvoltării personale. Interacțiunile dintre profesori și elevi, dar și între elevi sunt bazate pe respect, empatie, încredere, cooperare și comunicare deschisă. Astfel, școala pozitivă urmărește:

- ❖ dezvoltarea stimei de sine;
- ❖ cultivarea optimismului;
- ❖ încurajarea autonomiei;
- ❖ formarea unor relații bazate pe respect și încredere.

Pentru a construi un mediu educațional pozitiv și incluziv, sunt necesare strategii bine definite. Printre acestea se numără:

- utilizarea metodelor interactive și centrate pe elev;
- promovarea învățării prin cooperare;
- adaptarea curriculumului la nevoile elevilor;
- implementarea programelor de dezvoltare socio-emoțională;

- prevenirea și combaterea discriminării și a bullying-ului.

Școala incluzivă recunoaște diversitatea ca pe o resursă valoroasă și promovează adaptarea strategiilor didactice în funcție de nevoile fiecărui elev. Astfel, nu elevul trebuie să se adapteze sistemului, ci sistemul trebuie să răspundă diversității elevului.

Adoptarea unei abordări pozitive și incluzive în educație aduce numeroase beneficii. Elevii dezvoltă competențe sociale și emoționale esențiale, precum empatia, cooperarea și reziliența. Incluziunea socială în educație presupune recunoașterea și acceptarea diversității ca element definitoriu al societății. Aceasta nu se limitează la integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale, ci vizează toate categoriile de elevi care pot fi expuși riscului de marginalizare.

Un pilon important al succesului incluziunii este auto-eficacitatea profesorului, credința profundă că metodele sale pot genera schimbare chiar și în cazul elevilor considerați „dificili” sau cu nevoi complexe. Cercetările arată că așteptările cadrului didactic funcționează ca o „profeție auto-împlinită” (Efectul Pygmalion). Atunci când profesorul privește un elev prin prisma potențialului său și nu a dizabilității sau a mediului social precar, elevul tinde să performeze peste așteptări. În contextul incluziunii, profesorul pozitiv este cel care refuză să eticheteze și caută constant „scânteia” de competență a fiecărui copil.

Într-o clasă incluzivă erorile nu sunt pedepsite, ci sunt transformate în oportunități de învățare. Profesorul promovează o „mentalitate de creștere” (Growth Mindset), explicându-le elevilor că inteligența și abilitățile se dezvoltă prin exercițiu.

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale nu este un lux pedagogic, ci o necesitate. Un mediu în care elevul cel mai vulnerabil se simte în siguranță și valorizat este un mediu mai bun pentru toți elevii.

Bibliografie

- Vlăsceanu, L. (coord) (2002). *Școala la răscruce: Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu*. Iași: Polirom.
- Goleman, Daniel (1995). *Emotional Intelligence*. New York: Bantam Books
- Cucuș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom

Ed. Oprea Ileana
Grad. cu P.N. Prichindel
Structură a Șc. Gimn. „Elena Doamna”

Teorii și bune practici în educația pozitivă în contextul incluziunii sociale la grădiniță

Educația pozitivă reprezintă o abordare modernă a procesului educațional, centrată pe dezvoltarea armonioasă a copilului, pe valorizarea emoțiilor pozitive și pe construirea unor relații bazate pe respect și empatie. În contextul incluziunii sociale la grădiniță, această perspectivă capătă o importanță deosebită, întrucât fiecare copil, indiferent de particularitățile sale, trebuie să se simtă acceptat, valorizat și sprijinit.

La nivel teoretic, educația pozitivă își are rădăcinile în psihologia pozitivă, care pune accent pe punctele forte ale individului, pe dezvoltarea rezilienței și pe cultivarea stării de bine. În mediul preșcolar, aceste principii se traduc prin promovarea unui climat educațional securizant, în care copiii sunt încurajați să își exprime emoțiile și să dezvolte relații sănătoase cu ceilalți.

Incluziunea socială presupune integrarea tuturor copiilor în activitățile educaționale, fără discriminare. În grădiniță, aceasta implică adaptarea strategiilor didactice la nevoile individuale ale copiilor, fie că vorbim despre diferențe culturale, sociale sau de dezvoltare. Educatorul are un rol esențial în crearea unui mediu incluziv, prin utilizarea unor metode interactive și prin promovarea cooperării între copii.

Printre bunele practici în educația pozitivă se numără utilizarea încurajării în locul pedepsei, stabilirea unor reguli clare și consecvente, precum și dezvoltarea competențelor socio-emoționale. De asemenea, jocul didactic reprezintă un instrument valoros pentru stimularea incluziunii, deoarece oferă oportunități egale de participare și învățare.

Un alt aspect important este colaborarea cu familia, care contribuie la consolidarea valorilor promovate în grădiniță. Comunicarea deschisă și implicarea părinților în activitățile

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

educaționale susțin dezvoltarea copilului și facilitează integrarea acestuia în colectiv.

În concluzie, educația pozitivă, aplicată în contextul incluziunii sociale, contribuie la formarea unor copii echilibrați, empatici și deschiși către diversitate. Grădinița devine astfel un spațiu al acceptării și al dezvoltării, în care fiecare copil are șansa de a-și valorifica potențialul.

Prof. înv. primar, Patraș Camelia-Mihaela
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Suceava

Adaptarea eficientă a copilului cu dizabilități în activitățile școlare

Integrarea copiilor cu dizabilități în școlile de masă reprezintă astăzi o problemă de stringentă actualitate. Școala constituie un mediu prielnic de socializare a copilului cu dizabilități. În acest context termenul de „socializare” devine sinonim cu cel de „integrare”.

Ca educatori avem menirea de a face posibilă educația pentru toți copiii respectând particularitățile specifice ale fiecăruia dintre elevii pe care îi îndrumăm. Nu trebuie să uităm faptul că fiecare copil este important în societate, este o ființă unică, dar în același timp egală în drepturi cu semenii săi.

Adaptarea copilului cu dizabilități la viața școlară este un proces complex, dificil, dar nu imposibil de realizat. De cele mai multe ori acest proces se realizează în timp, presupunând un efort deosebit din partea copilului pe de o parte, și a învățătorului de cealaltă parte. De aceea se impune ca învățătorul să cunoască, să identifice nevoile copilului cu dizabilități și să întocmească un plan de acțiune centrat pe necesitățile specifice ale copilului respectiv. Acest lucru presupune o implicare activă a cadrului didactic în activitatea de cunoaștere a copilului și realizarea unei colaborări permanente în cadrul procesului instructiv-educativ cu specialiștii în domeniu (consilieri școlari, reprezentanți specializați ai O.N.G.-urilor). De asemenea, un rol deosebit de important îl constituie colaborarea cu părinții și familia copilului care trebuie să se implice activ în realizarea unor sarcini educative impuse în mediul școlar.

În cazul unui copil cu dizabilități învățătorul trebuie să dea dovadă de foarte multă răbdare, tact pedagogic, dăruire, să creeze un climat afectiv calm, să pregătească colectivul de elevi și părinții acestora pentru primirea cât mai firească a copilului cu CES în cadrul colectivului. O cerință deosebit de importantă este și aceea ca învățătorul să adapteze Programul școlar la cerințele impuse de copilul cu dizabilități și, de asemenea, să elaboreze un plan de acțiune personalizat, un plan terapeutic de intervenție specific copilului cu CES:

Organizarea activităților de grup permit copilului cu CES să se integreze mai ușor în viața școlară și îi facilitează totodată integrarea ulterioară în viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, aptitudini și calități necesare pe tot parcursul vieții.

Învățătorul trebuie să îmbine armonios activitatea de intervenție individuală asupra copilului cu CES cu cea de grup. Nici un moment elevul cu dizabilități nu trebuie să resimtă mila, compasiunea celor din jur pentru el, ci să se bucure de ajutor și sprijin permanent din partea colegilor și a învățătorului spre a-și depăși handicapul de care dispune. Afectivitatea joacă un rol important în viața copilului cu CES. Dacă el va găsi înțelegere, ajutor și încredere la cei din jur atunci va încerca să se alăture grupului și să se manifeste în concordanță cu cerințele ce i se impun. Acordarea de șanse egale tuturor copiilor este o cerință care se impune a fi respectată în învățământul contemporan. Astfel, copilul cu CES își va dezvolta stima de sine, va deveni încrezător în propriile forțe, va acționa așa cum i se va cere, în funcție de capacitățile de care acesta dispune.

Învățarea prin cooperare îl va motiva pe copilul cu CES, făcându-l responsabil de finalizarea sarcinilor în cadrul grupului din care face parte și important prin ceea ce realizează. În cadrul activităților de grup copiii se ajută reciproc, interrelaționează într-un mod plăcut, lucrează într-un mediu lipsit de stres, iar învățătorul devine un „prieten” care le organizează activitatea și le oferă sprijin permanent. Elevul cu CES are trăiri intense și dacă la început ajutorul dat de colegi și învățător are un aspect preponderent, cu timpul acesta se diminuează, elevul începe să se descurce singur, își pune în valoare propriile capacități și aptitudini.

Proiectul educațional reprezintă o modalitate eficientă de integrare a copilului cu dizabilități. Activitățile variate, bine concepute, sarcinile de lucru în grup, în echipă, creează un echilibru emoțional asupra copilului cu CES și îl ajută să comunice permanent cu ceilalți copii spre a realiza diferite sarcini. Copilul cu CES nu se simte constrâns în cadrul acestor activități. El se manifestă liber, își exprimă bucuria, satisfacția, este apreciat de colegi, devine încrezător, lucrează cu plăcere și comunică în permanență cu ceilalți copii, fără a se simți marginalizat, neputincios, chiar ridicol uneori. Teama și timiditatea sunt învinse în cadrul activităților desfășurate în grup, iar curajul și încrederea devin trăsături morale care-l mobilizează și-l fac să se simtă mai puternic, iubit, apreciat, important în fața celorlalți colegi și în comunitatea din care face parte.

În elaborarea unor astfel de proiecte educaționale de dezvoltare pentru copiii cu dizabilități trebuie să ținem cont de întregul colectiv de elevi pe care îl îndrumăm, să găsim cele mai adecvate cerințe pentru copiii cu CES din cadrul colectivului și să-i implicăm într-un mod cât mai plăcut pe acești copii în activități la nivelul diferitelor arii curriculare și chiar în cadrul activităților extrașcolare.

Unele sarcini pot fi individuale, iar altele colective, în cadrul activităților pe grupe. Grupa din care face parte copilul cu dizabilități trebuie să cuprindă elevi mai puțin impulsivi, care să-i acorde ajutor permanent copilului cu CES, copii calmi, înzestrați cu răbdare, toleranți, comunicativi, curajoși și foarte prietenoși. Asigurând aceste condiții elevul cu dizabilități se va manifesta liber în activitate, fără a se simți frustrat, va fi creativ, dornic de a lucra în echipă, de a contribui la succesul colectiv al grupeii în care se manifestă.

Prezint în continuare un model de Proiect educațional de dezvoltare pentru elevii clasei a III-a. În colectivul de elevi există și un elev cu dizabilități care suferă de tetrapareză spastică, fiind lipsit de autolocomoție.

Prin realizarea acestor activități în cadrul mai multor arii curriculare se urmărește integrarea cu succes în activitate și în colectiv, în viața școlară a acestui elev cu CES.

Proiect educațional de dezvoltare

Tema: PRIETENIA

Locul de desfășurare: Colegiul Național „Mihai Eminescu” Suceava

Scopul: dezvoltarea prieteniei ca trăsătură pozitivă de caracter;

-integrarea copilului cu CES în activitatea educațională.

Grup țintă: elevii clasei a III-a A de la Colegiul Național „Mihai Eminescu” Suceava

Resurse: a) umane: elevi, părinți, învățător, profesor de limba engleză, preot, consilier școlar, specialiști.

b) materiale: consumabile, texte beletristice, cântece, instrumente muzicale, fișe, instrumentar de laborator, hârtie creponată, carton, pensoane, acuarele, aracet, mingi, saltele, bănci de gimnastică, corzi, mijloace audio-vizuale.

c) temporale: o săptămână

Nr.crt.	Disciplina	Tipuri de activități pentru elevii fără dizabilități	Activități pentru elevul cu CES
---------	------------	--	---------------------------------

1.	Limba română (4 ore/săpt.)	Tema:Textul „La Medeleni”după I. Teodoreanu -Realizați povestirea în scris a textului. -Redați conținutul lecției printr-un desen sugestiv. -Alcătuți enunțuri cu cuvinte ce se pot forma de la cuvântul „prieteni”. -Dezlegați aritmogriful pe tema „Prietenia” în care definițiile sunt sub formă de joc Sinonime-antonime. - Realizați fișe pentru Portofoliul clasei despre scriitorul Ionel Teodoreanu. Tema:Compunere pe baza unor întrebări Tema:Mesajul publicitar Realizați o Invitație pentru un prieten drag la un concurs organizat de elevii clasei voastre.	-Explicați cuvintele noi cu ajutorul Dicționarului și alcătuiți cu ele enunțuri noi. -Prezentați aceste enunțuri în fața clasei. -Joc de rol-Interpretarea dramatizată a rolurilor din text în fața clasei; Tema:Compunere orală pe baza unor ilustrații din manual Tema:Concurs de ghicitori Ex.-Joc „Cine ghicește personajul/ autorul?” (exemple din textele citite)
2.	Matematică (4 ore/săpt.)	Tema: Compunerea de probleme Compuneri de probleme în scris pe baza unor formule numerice date; Tema:Elemente de geometrie Determinarea perimetrelor unor poligoane prin măsurare; Descoperirea de asemănări și deosebiri între pătrat și dreptunghi.	Tema:Compunerea de probleme Compuneți oral o problemă după următorul ex. în care să folosiți și cuvântul „prieteni” $200+(200:4)=$ Tema:Elemente de geometrie Ordonează următoarele figuri plane în funcție de numărul laturilor; Dați exemple de lucruri ce pot avea formă de :pătrat, cerc, dreptunghi, triunghi.
4.	Științe ale naturii (1 oră/săpt.)	Tema:Apa-prieten sau dușman? Experimente pentru descoperirea caracteristicilor apei; Completarea unor fișe de observație; -Realizați fișe cu articole științifice, eseuri, curiozități, imagini, fotografii, desene, colaje din care să reiasă importanța apei pe Pământ spre a completa Portofoliul clasei.	Tema:Apa-prieten sau dușman? Prezentați circuitul apei în natură pe baza unei planșe afișate în fața clasei. Creați o poveste a picăturii de apă.
5.	Ed. religioasă (1 oră/săpt.)	Tema:„Copiii, prietenii credinței ” Lecție desfășurată la biserică Intonarea în cor a unor cântece liturgice cunoscute;	Tema:„Copiii, prietenii credinței ” Lecție desfășurată la biserică Intonarea în cor a unor cântece liturgice cunoscute;

<p>6.</p>	<p>Educație civică</p> <p>(1 oră/săpt.)</p>	<p>Tema: Prieteni sau dușmani</p> <p>-Prezentarea unui text din care elevii deduc noțiunea de „prietenie”;</p> <p>-Dați exemple de proverbe, maxime, despre prietenie;</p> <p>-Aplicarea unui test de sinceritate, calitate necesară într-o prietenie;</p> <p>-Completarea unor fișe legate de prietenia față de: oameni, plante, animale; necesitatea prieteniei în viață, calitățile unui prieten adevărat;</p> <p>-Describe-l pe cel mai bun prieten al tău!</p>	<p>Tema: Prieteni sau dușmani</p> <p>-Dați exemple de personaje din lecturile citite care au dat dovadă de prietenie/dușmănie.</p> <p>-Descrieți frumoasa prietenie Eminescu-Creangă.</p> <p>-Joc de rol: Greierele și furnica(modificarea finalului-Furnica e generoasă, îl ajută pe greieraș și devine o prietenă pentru acesta)</p> <p>-Prezintă o întâmplare legată de prietenul tău cel mai bun.</p>
-----------	---	--	--

Bibliografie:

1. Gherguț, Alois, „Sinteze de psihopedagogie specială: ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice”, Editura Polirom, 2005, pag.23
2. Păunescu, Constantin; Mânzat, Bibiana, „Terapia educațională integrată”, Editura Semne, București, 2003, pag.31
3. Ausubel, P. D. , „Învățarea în școală”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1986, pag.40

Prof. Pîrvulescu Simona

Școala Gimn. Antonie Mogoș, Ceauru-Bălești Gorj

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Introducere

În contextul transformărilor sociale și educaționale contemporane, conceptul de școală pozitivă capătă o importanță din ce în ce mai mare. Sistemele educaționale moderne sunt chemate să răspundă diversității crescânde a populației școlare, precum și provocărilor legate de echitate și acces egal la educație. În acest sens, incluziunea socială devine un obiectiv fundamental, iar școala pozitivă reprezintă un cadru teoretic și practic adecvat pentru atingerea acestuia.

Fundamente teoretice ale școlii pozitive

Conceptul de școală pozitivă își are originea în psihologia pozitivă, domeniu dezvoltat de Martin Seligman, care promovează studiul sistematic al emoțiilor pozitive, al punctelor forte și al funcționării optime a individului. În educație, aceste principii sunt transpuse într-un model centrat pe elev, care valorizează potențialul individual și creează contexte favorabile dezvoltării integrale.

Printre principiile fundamentale ale școlii pozitive se numără:

- promovarea bunăstării emoționale;
- dezvoltarea rezilienței;
- stimularea motivației intrinseci;
- construirea relațiilor interpersonale sănătoase.

Incluziunea socială în educație

Incluziunea socială în educație presupune asigurarea participării active a tuturor elevilor, indiferent de caracteristicile individuale sau de mediul de proveniență. Aceasta implică nu doar integrarea fizică în școală, ci și adaptarea procesului educațional la nevoile diverse ale elevilor.

Educația incluzivă vizează:

- eliminarea discriminării;
- asigurarea egalității de șanse;
- valorizarea diversității;
- sprijinirea grupurilor vulnerabile.

Relația dintre școala pozitivă și incluziunea social

Școala pozitivă contribuie semnificativ la promovarea incluziunii sociale prin crearea unui climat educațional bazat pe respect, empatie și cooperare. Prin metode didactice centrate pe elev și prin accentul pus pe dezvoltarea socio-emoțională, aceasta facilitează integrarea tuturor elevilor.

Un aspect esențial îl reprezintă reducerea stigmatizării și a marginalizării, prin promovarea unei culturi organizaționale incluzive. Elevii sunt încurajați să colaboreze, să comunice eficient și să accepte diversitatea ca pe o resursă valoroasă.

Strategii de implementare

Implementarea principiilor școlii pozitive în context incluziv presupune:

- utilizarea metodelor interactive și participative;
- diferențierea instruirii;
- evaluarea formativă;
- dezvoltarea competențelor socio-emoționale;
- implicarea familiei și a comunității.

Rolul cadrului didactic

Profesorul devine un facilitator al învățării și un agent al schimbării. Acesta trebuie să manifeste competențe pedagogice, dar și abilități socio-emoționale, precum empatia și inteligența emoțională.

Formarea continuă a cadrelor didactice este esențială pentru adaptarea la cerințele educației incluzive. De asemenea, colaborarea interdisciplinară contribuie la crearea unui mediu educațional eficient.

Impact și beneficii

Adoptarea modelului de școală pozitivă generează multiple beneficii:

- creșterea performanțelor școlare;
- reducerea abandonului școlar;
- dezvoltarea competențelor sociale;
- îmbunătățirea climatului educațional.

Provocări

În ciuda beneficiilor evidente, implementarea acestui model întâmpină dificultăți, precum:

- resurse limitate;

- rezistența la schimbare;
- lipsa formării adecvate;
- infrastructura insuficientă.

Concluzie

Școala pozitivă reprezintă o direcție esențială în modernizarea educației. În corelație cu incluziunea socială, aceasta contribuie la formarea unor indivizi autonomi, responsabili și capabili să se integreze într-o societate diversă.

Bibliografie

1. Seligman, M. (2011). Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being.
2. UNESCO (2020). Global Education Monitoring Report.
3. OECD (2019). Education Policy Outlook.
4. Ministerul Educației (România). Strategii privind educația incluzivă.
5. Booth, T., & Ainscow, M. (2011). Index for Inclusion.

Prof. Poleac Florica Ionela

Scoala Gimnaziala Aron Cotrus Arad

Școala verde în contextul dezvoltării durabile

Descoperirile tehnico-științifice au produs schimbări majore în viața noastră și asupra mediului înconjurător. Ritmul rapid al schimbărilor a condus omenirea în fața unei alternative extreme, care poate împinge lumea spre o catastrofă finală, dacă nu se iau măsurile de rigoare. Degradarea continuă a mediului se produce chiar sub ochii noștri și se datorează tocmai intervenției omului asupra naturii. Pericolul este foarte mare și tocmai de aceea trebuie să sensibilizăm atât copiii și adulții, față de problemele mediului. Numai ocrotind cu grijă viața din jurul nostru, pământul, plantele, animalele, ne asigurăm nouă, o viață mai bună și fără pericol de îmbolnăvire.

În acest sens, sunt necesare **crearea unui nou stil de viață și mai ales a unei noi conștiințe**, probleme în realizarea cărora, **educația are un rol hotărâtor** (Pâslaru C., Cazacu O., p.14, 2005).

„**Omul nu poate deveni om decât prin educație**„, spunea Kant, la modul imperativ, educația fiind o dimensiune constructivă a ființei umane.

Educația ecologică este o educație globală, drept pentru care ea se desfășoară pe durata existenței umane, **reflectând schimbările rapide din jurul nostru**. Acest tip de educație trebuie să pregătească copilul pentru viață, să-i formeze calitățile necesare, pentru a juca un rol creativ în vederea ameliorării condițiilor de viață și a protejării mediului. **Idealul educațional** de azi, îl reprezintă **omul, care stăpânește schimbarea**, ceea ce presupune o permanentă adaptare la realitate, o interogație asupra soluției găsite.

Cadrul în care se poate realiza educația privind mediul, poate fi:

- Cadrul școlii, în cazul **educației formale**

Acest cadru include instituții de învățământ precum grădinițele, școlile și universitățile, unde se predau materii specifice, se desfășoară activități practice și se organizează proiecte ecologice.

Cadrul unor grupuri, în cazul educației **nonformale**

Se referă la programele educaționale structurate în afara sistemului formal, cum ar fi:

- **Excursii și activități în natură:** Acestea permit o conexiune directă cu mediul înconjurător, facilitând înțelegerea și aprecierea acestuia.

- **Ateliere de lucru:** Oferă oportunități de a învăța despre reciclare, compostare, conservarea resurselor și alte practici sustenabile.
- **Cluburi și cercuri ecologice:** Grupează elevi sau tineri interesați de mediu pentru a desfășura proiecte și activități comune.

În familie, prin mass-media ONG-uri, în cazul educației *informale*.

Este mediul în care educația ecologică are loc spontan, prin:

- **Familie:** Comportamentul părinților și discuțiile despre reciclare, consum responsabil și protecția naturii influențează direct convingerile copiilor.
- **Mass-media:** Documentarele, articolele, site-urile web și emisiunile dedicate mediului pot fi surse importante de informare.
- **Comunitate:** Participarea la acțiuni de ecologizare, voluntariat sau vizitarea parcurilor și rezervațiilor naturale contribuie la o mai bună conștientizare ecologică.

De ce este necesar ca educația ecologică să înceapă încă de la vârsta preșcolară? Pentru că, la această vârstă începe formarea viitorului cetățean, perioada preșcolarității fiind foarte importantă în formarea viitorului individ, transmitând norme elementare de comportament. Pentru aceasta educatorii vor utiliza strategii de organizare a conținuturilor instructiv-educative, de transmitere a lor în mod individualizat, ținând cont de ritmul de dezvoltare a fiecărui copil, de nevoile și interesele lui.

Copiii, vor fi încurajați să desfășoare activități în aer liber, ca de exemplu grădinarit, acțiuni de îngrijire a parcurilor și spațiilor verzi, excursii în natură, „experiențe”, ce au funcții educative și recreative. Natura în sine, oferă în orice anotimp și orice vreme oportunități de învățare și joacă, atât la țară cât și la oraș.

Experiența dobândită în natură, activitățile desfășurate în aer liber, sunt importante atât pentru dezvoltarea copiilor în general, cât și pentru promovarea cunoștințelor și atitudinilor despre și față de mediu.

Una din cauzele atitudinii negative față de mediul înconjurător este **cunoșterea insuficientă a pericolelor la care este expusă omenirea prin indiferența față de conservarea și protecția lui (Geamăna A. N., p10, 2003)**. Din aceste considerente, este necesar un minim de cunoștințe ecologice referitoare la raporturile omului cu natura, care vor forma cultura ecologică a omului modern.

În acest sens, în școală se pot realiza diferite activități școlare, extrașcolare, activități instructiv-educative, literare, artistice, plastice, sportive. Modalitățile de realizare pot fi observația, experimentul, desenul, activități practice, drumeții, excursii, jocuri de mișcare, expoziții, spectacole, vizionări de materiale TV, scenete ecologice, concursuri. Legat de aceste

modalități de realizare a educației ecologice, vom aminti și folosirea metodelor activ-participative atât clasice (învățarea prin descoperire, instruirea asistată pe calculator,, conversația euristică, modelarea), cât și cele moderne (cubul, ciorchinele, piramida, brainstorming-ul, mozaicul, colțurile, metoda Phillips).

Noul curriculum pune accent pe metodele care măresc potențialul intelectual al copilului, prin angajarea lui la un efort personal, în actul instruirii și educării.

În concluzie, putem afirma că , copilul dobândește cele mai profunde, durabile și productive însușiri psihice, o intensă receptivitate, care presupune un program formativ de timpuriu, deprinderile de muncă intelectuală. **Educația ecologică antrenează aspecte morale, etice, nerezumându-se doar la aceste aspecte ce vizează omul sau mediul. Activitățile de educație privind mediul** trebuie să se desfășoare **într-o atmosferă relaxată**, în care copilul să-și poată defini propria personalitate, aspirațiile, ierarhia personală de valori, în care, pe prim plan să stea comunicarea și încurajările. În munca educativă, atitudinea părinților este hotărâtoare în formarea personalității copiilor. **Nu vom obține mici ecologiști, dacă părinții nu sunt ei, în primul rând, niște buni cetățeni.** Astfel, se impune **o colaborare între toți factorii educaționali**, implicați în procesul dezvoltării și formării personalității copilului.

Pământul este casa noastră, de aceea trebuie ocrotit și iubit!

Bibliografie.

- Modalități de realizare a educației ecologice în învățământul preșcolar/Despina Neculai. Bacău, Editura Rovimed Publishers, 2013
- Ecologie și protecția mediului, Ediția a II-a, / Ioan Ovidiu Muntean, Editura Emia, 2018

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Prof. Popa Brîndușa-Georgiana

Liceul Tehnologic „Mihai Busuioc”, Pașcani

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale

În Antichitate, Platon considera educația un proces profund, orientat nu spre transmiterea mecanică a cunoștințelor, ci spre transformarea individului, formarea deprinderilor și cultivarea înclinației naturale către virtute. Astăzi, într-o lume în care adolescenții sunt permanent conectați la un flux nelimitat de informații, educația își reafirmă rolul central: acela de a forma caractere.

Educația este una dintre cele mai puternice forțe de schimbare atât în viața individului, cât și în evoluția societății. Ea depășește simpla acumulare de informații, contribuind la modelarea valorilor, la dezvoltarea personală și la deschiderea unor noi perspective. Într-un context global marcat de transformări rapide, educația devine nu doar un drept fundamental, ci o necesitate esențială.

Educația pozitivă reprezintă o abordare contemporană ce îmbină principiile psihologiei pozitive cu metodele tradiționale de predare. Scopul ei este de a dezvolta nu doar competențe academice, ci și abilități socio-emoționale, reziliență, empatie și o stare de bine durabilă. În contextul incluziunii sociale, această abordare devine un instrument indispensabil pentru crearea unui mediu școlar în care fiecare elev se simte valorizat și sprijinit în atingerea potențialului propriu.

Educația a avut întotdeauna roluri multiple. Pe plan economic, ea contribuie decisiv la prosperitatea individului, a comunităților și a națiunilor. Într-o lume în care tehnologia transformă constant mediul profesional, o forță de muncă bine pregătită este esențială. Astfel, educația a devenit o resursă strategică, iar sectorul privat a preluat treptat o parte importantă din responsabilitatea formării continue.

Pe plan cultural, educația rămâne principalul mijloc de transmitere și adaptare a valorilor și tradițiilor, conectând trecutul cu prezentul și viitorul. Din perspectivă socială, ea oferă fiecărui individ șansa de a deveni un cetățean informat, activ și responsabil, contribuind la stabilitatea și progresul societății. În același timp, educația sprijină dezvoltarea personală,

oferind fiecăruia posibilitatea de a-și valorifica potențialul și de a-și construi un parcurs de viață autonom și împlinit.

Educația modernă pune accent pe oameni, pe dezvoltarea calităților umane și pe pregătirea pentru viață. Ea este dinamică, flexibilă și orientată spre întrebările fundamentale ale existenței, îmbinând obiective pe termen scurt cu viziuni pe termen lung. În esență, educația susține idealul uman exprimat prin „a fi și a deveni”.

Educația pozitivă se concentrează pe dezvoltarea punctelor forte ale elevilor, cultivarea emoțiilor pozitive, consolidarea relațiilor sănătoase, stimularea motivației și crearea unui climat bazat pe încredere și respect. Această abordare nu ignoră dificultățile, ci oferă strategii constructive pentru depășirea lor, valorificând resursele fiecărui copil.

În ceea ce privește incluziunea socială, educația pozitivă contribuie prin:

1. Crearea unui climat de acceptare

Elevii sunt încurajați să își exprime emoțiile, să își recunoască punctele forte și să își respecte colegii, ceea ce reduce riscul de marginalizare și favorizează participarea activă.

2. Promovarea empatiei și a relațiilor sănătoase

Activitățile specifice dezvoltă empatia, cooperarea și comunicarea non-violentă, competențe esențiale pentru reducerea conflictelor și a stereotipurilor.

3. Sprijinirea elevilor vulnerabili

Copiii din medii defavorizate sau cu nevoi speciale beneficiază de o abordare centrată pe potențial, nu pe limitări, iar profesorii sunt încurajați să adapteze strategiile de predare.

4. Întărirea sentimentului de apartenență

Construirea unei comunități școlare unite crește șansele de succes școlar și facilitează integrarea socială.

În concluzie, o educație care promovează incluziunea și bunăstarea emoțională contribuie la formarea unor adulți responsabili, toleranți și implicați civic. Pe termen lung, ea reduce inegalitățile, consolidează coeziunea socială și stimulează participarea activă în comunitate. Educația pozitivă nu este doar o metodă pedagogică, ci o filozofie ce transformă școala într-un spațiu al respectului, diversității și dezvoltării armonioase.

În contextul incluziunii sociale, ea devine un pilon fundamental pentru construirea unei societăți echitabile, în care fiecare individ are șansa de a se dezvolta și de a contribui la binele comun.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie:

1. Cucuș, C. (2014), *Educația. Dimensiuni Culturale și Interculturale*, Editura Polirom, Iași;
2. Gherguț, A. (2026), *Educația Incluzivă și Pedagogia Diversității*, Editura Polirom, Iași;
3. UNESCO. A. (2017), *Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education* Editura UNESCO Publishing.

Prof. Ed. Timpurie Popa Margareta
Școala Gimnazială „Dimitrie Gusti”, Nereju

Promovarea stării de bine și a incluziunii sociale în grădiniță

Conceptul de *școală pozitivă* reprezintă o abordare educațională modernă, centrată pe dezvoltarea potențialului fiecărui copil, pe cultivarea stării de bine și pe construirea unui climat educațional bazat pe respect, empatie și colaborare. În contextul actual, marcat de diversitate socială, culturală și emoțională, grădinița devine primul spațiu în care copilul experimentează apartenența la o comunitate și învață să relaționeze cu ceilalți. De aceea, integrarea principiilor școlii pozitive în educația timpurie este esențială pentru promovarea incluziunii sociale și pentru formarea unor copii echilibrați, încrezători și deschiși către diversitate.

În grădiniță, incluziunea socială nu se referă doar la integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale, ci la crearea unui mediu în care *fiecare copil* este valorizat, acceptat și sprijinit să se dezvolte în ritmul propriu. Școala pozitivă oferă cadrul ideal pentru această abordare, punând accent pe relațiile pozitive, pe dezvoltarea competențelor socio-emoționale și pe colaborarea strânsă cu familia.

Școala pozitivă își are rădăcinile în psihologia pozitivă, care pune accent pe resursele copilului, pe potențialul său și pe construirea unui mediu educațional care să favorizeze starea de bine. Principalele direcții ale școlii pozitive includ:

- dezvoltarea competențelor socio-emoționale;
- cultivarea relațiilor pozitive între copii și adulți;
- promovarea empatiei, a cooperării și a respectului;
- valorizarea diversității și a unicității fiecărui copil;
- crearea unui climat educațional sigur, predictibil și prietenos;
- implicarea activă a familiei în procesul educativ.

În educația timpurie, aceste principii se regăsesc în modul în care educatoarea organizează activitățile, gestionează relațiile din grupă și creează oportunități de învățare adaptate nevoilor fiecărui copil.

Incluziunea socială presupune participarea deplină a tuturor copiilor la viața grupei, indiferent de particularitățile lor individuale. În grădiniță, aceasta se manifestă prin:

- acceptarea diversității (culturale, lingvistice, emoționale, cognitive);
- adaptarea activităților la ritmul și stilul de învățare al fiecărui copil;
- sprijinirea copiilor vulnerabili sau aflați în situații de risc;
- colaborarea cu familia și cu specialiștii;
- crearea unui mediu în care fiecare copil se simte văzut, auzit și valorizat.

Școala pozitivă oferă cadrul necesar pentru ca incluziunea să fie nu doar un principiu, ci o practică zilnică în activitățile educaționale.

Activitățile de Dezvoltare Personală reprezintă un moment esențial al zilei, în care copiii învață să se autoregleze, să își exprime emoțiile și să se conecteze cu ceilalți. În contextul școlii pozitive, ADP devine un spațiu pentru:

- identificarea și exprimarea emoțiilor;
- dezvoltarea empatiei și a abilităților de comunicare;
- formarea rutinei și a predictibilității, care reduc anxietatea;
- consolidarea sentimentului de apartenență la grupă.

Utilizarea tehnologiei (tabla interactivă, resurse digitale) contribuie la crearea unor rutine atractive și accesibile tuturor copiilor. De exemplu, tranzițiile pot fi susținute prin cântece interactive, iar calendarul zilei poate fi prezentat vizual, facilitând înțelegerea succesiunii activităților.

Centrele de interes reprezintă un spațiu ideal pentru aplicarea principiilor școlii pozitive, deoarece:

- copiii aleg activitățile în funcție de interesele lor;

- se dezvoltă autonomia, cooperarea și responsabilitatea;
- se creează contexte naturale de incluziune și colaborare;
- educatoarea poate observa și sprijini individual fiecare copil.

Integrarea tehnologiei în centrele de interes susține învățarea activă și adaptată:

- **Centrul Biblioteca** – exersarea scrierii grafice pe tabla interactivă, vizualizarea poveștilor digitale, asocierea imaginilor cu litere sau simboluri.
- **Centrul Matematică** – scrierea numerelor 0–5 pe contur digital, jocuri de asociere număr–cantitate, activități de clasificare cu suport vizual.
- **Centrul Arte** – inspirație vizuală prin imagini proiectate, modele de creații, culori și forme animate.
- **Centrul Știință** – observarea fenomenelor prin filmulețe scurte, fotografii, animații.

Tehnologia devine astfel un instrument de incluziune, deoarece permite adaptarea conținutului la nivelul fiecărui copil, oferă suport vizual pentru copiii cu dificultăți de înțelegere și stimulează motivația intrinsecă.

Educatoarea este principalul facilitator al incluziunii și al stării de bine în grădiniță iar rolurile sale includ:

- crearea unui climat emoțional pozitiv;
- modelarea comportamentelor prosociale;
- adaptarea activităților la nevoile copiilor;
- utilizarea tehnologiei ca instrument de sprijin, nu ca scop în sine;
- colaborarea cu familia pentru continuitatea învățării;
- observarea și intervenția timpurie în situațiile de risc;
- valorizarea fiecărui copil și încurajarea participării active.

Prin atitudinea sa, educatoarea devine un reper emoțional pentru copii și un promotor al incluziunii sociale. Școala pozitivă, aplicată în contextul educației timpurii, reprezintă un cadru pedagogic modern și eficient pentru promovarea incluziunii sociale. În grădiniță, aceasta se reflectă în modul în care sunt organizate activitățile, în relațiile dintre copii și adulți și în

utilizarea tehnologiei ca instrument de sprijin pentru învățare. Activitățile de dezvoltare personală și centrele de interes devin spații în care copiii își dezvoltă competențele socio-emoționale, învață să colaboreze, să respecte diversitatea și să își exprime emoțiile într-un mod sănătos. Prin crearea unui mediu pozitiv, sigur și incluziv, grădinița contribuie la formarea unor copii echilibrați, empatici și pregătiți să facă față provocărilor sociale ale lumii în care cresc.

Bibliografie

- Goleman, D. (1995). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche.
- Seligman, M. (2011). *Flourish*. New York: Free Press.
- UNICEF (2020). *Educația incluzivă în învățământul preșcolar*.
- Ministerul Educației (2019). *Curriculum pentru educația timpurie*.
- Roffey, S. (2016). *Positive Relationships in Education*. Springer.
- Stan, E. (2014). *Psihologia educației timpurii*. Iași: Polirom.

Prof. Popescu Adelina-Elena

Colegiul Economic “Dimitrie Cantemir”, Suceava

Integrarea resurselor digitale Livresq în predarea noțiunii de integrală

Digitalizarea educației a avut transformări semnificative în procesul de predare-învățare, impunând utilizarea unor strategii didactice moderne, centrate pe elev și pe învățarea activă. În domeniul matematicii, predarea noțiunii de integrală reprezintă o provocare majoră, din cauza nivelului ridicat de abstractizare și a dificultății de a corela definițiile teoretice cu aplicațiile practice. Presentul articol prezintă integrarea resurselor digitale create cu ajutorul platformei Livresq în predarea noțiunii de integrală la nivel liceal. Scopul studiului este de a evidenția modul în care utilizarea materialelor interactive contribuie la facilitarea înțelegerii interpretării geometrice a integralei și la creșterea gradului de implicare a elevilor în procesul de învățare. Metodologia propusă se bazează pe proiectarea unei secvențe de lecție digitale, care combină explicația teoretică, reprezentarea vizuală și evaluare formativă. Rezultatele obținute evidențiază faptul că utilizarea platformei Livresq sprijină formarea competențelor matematice digitale, oferind un cadru eficient pentru modernizarea matematicii.

Educația contemporană se află într-un proces continuu de adaptare la noile realități tehnologice și sociale, iar integrarea resurselor digitale în activitatea didactică a devenit o necesitate. Capitolul referitor la integrale, studiat în clasa a XII-a, necesită o înțelegere profundă a relației dintre funcție, grafic și aria suprafeței plane delimitate. Predarea exclusiv tradițională poate conduce la o învățare mecanică, lipsită de sens și aplicabilitate.

În acest context, utilizarea platformei Livresq oferă posibilitatea realizării unor lecții digitale interactive, care să sprijine vizualizarea conceptelor și să faciliteze învățarea prin descoperire. Articolul de față urmărește să evidențieze rolul resurselor digitale în predarea noțiunii de integrală, subliniind avantajele acestora din perspectiva eficienței didactice.

Abordările moderne ale educației matematice se bazează pe principiile constructivismului, conform cărora învățarea este un proces activ, în care elevul își construiește cunoștințele prin

explorare și reflecție. Cercetările din domeniul didacticii matematicii evidențiază importanța utilizării materialelor simbolice, grafice și vizuale, pentru facilitarea înțelegerii conceptelor abstracte.

Resursele digitale interactive contribuie la crearea unui mediu de învățare stimulat, favorizând implicarea cognitivă și emoțională a elevilor. Platforma Livresq permite integrarea animațiilor, simulărilor și exercițiilor interactive, oferind profesorului instrumente flexibile pentru adaptarea conținutului la nivelul și ritmul de învățare al elevilor.

În studiul integralelor, utilizarea suportului vizual este esențială pentru înțelegerea interpretării geometrice a integralei definite și pentru realizarea legăturii dintre definiția matematică și aplicațiile practice.

Cercetarea didactică prezentată în acest articol are un caracter calitativ și se bazează pe proiectarea și implementarea unei secvențe de lecție digitale dedicate noțiunii de integrală definită, utilizând platforma Livresq. Activitatea a fost desfășurată la nivel liceal, în cadrul unei lecții de predare-învățare, completată de evaluare formativă.

Metodologia a inclus următoarele etape:

- Analiza conținutului curricular și stabilirea obiectivelor de învățare;
- Proiectarea resurselor digitale interactive în platforma Livresq
- Implementarea lecției și observarea comportamentului de învățare al elevilor
- Analiza impactului utilizării resurselor digitale asupra înțelegerii conceptelor.

Datele au fost colectate prin observație directă, analiza răspunsurilor elevilor și feedback-ul obținut în urma activităților interactive.

Secvența de lecție a debutat cu o activitate de captare a atenției, realizată printr-o animație Livresq care ilustrează aproximarea ariei unei suprafețe plane folosind sume de arii ale dreptunghiurilor. Elevii au fost încurajați să observe modul în care creșterea numărului de subdiviziuni conduce la o aproximare din ce în ce mai precisă.

În etapa de predare a noilor cunoștințe, profesorul a utilizat grafice dinamice și explicații interactive pentru a introduce definiția integralei definite. Elevii au avut posibilitatea de a

modifica parametrii funcției și de a observa în timp real influența acestora asupra valorii integralei și asupra ariei reprezentate.

Consolidarea cunoștințelor s-a realizat prin exerciții interactive, cu feedback imediat, care au sprijinit autoevaluarea și corectarea erorilor. Evaluarea formative a permis adaptarea demersului didactic în funcție de dificultățile identificate.

Analiza activităților desfășurate evidențiază faptul că utilizarea resurselor digitale Livresq a contribuit la o mai bună înțelegere a noțiunii de integrală și a interpretării sale geometrice. Elevii au manifestat un interes crescut pentru activitățile propuse și o implicare în procesul de învățare.

De asemenea, utilizarea platformei Livresq a favorizat dezvoltarea competențelor digitale și a autonomiei în învățare, elevii fiind încurajați să exploreze și să experimenteze diferite situații matematice.

În concluzie, integrarea resurselor digitale Livresq în predarea noțiunii de integral reprezintă o strategie didactică eficientă și relevantă pentru educația contemporană. Platforma oferă un cadru favorabil pentru realizarea unor lecții interactive, care sprijină înțelegerea profundă a conceptelor matematice și stimulează motivația pentru învățare.

Rezultatele obținute susțin ideea că utilizarea resurselor digitale completează metodele tradiționale de predare, contribuind la modernizarea procesului educațional și la creșterea calității actului didactic.

Sectiunea 1

LIVRESQ

Écran complet

Integrala nedefinită a unei funcții continue

prof. Popescu Adelina

APLICAȚII

Fișa de lucru -Integrala nedefinită

1. $\int (x^2 + x^3 + x^4) dx, x \in \mathbf{R}$	23. $\int (4x^3 + 10 - \frac{1}{x}) dx, x > 0;$
2. $\int (x^2 + x^2 + 8) dx, x \in \mathbf{R}$	24. $\int (x^2 - 2e^x + 5^x) dx, x \in \mathbf{R}$
3. $\int (e^x + 6 - \sqrt{9}) dx, x \in \mathbf{R}$	25. $\int \frac{1}{\sqrt{16-9x^2}} dx, x \in (-\frac{4}{3}; \frac{4}{3});$
4. $\int (2^x + 3^x + 4^x) dx, x \in \mathbf{R}$	26. $\int (10x^4 - 12x^3 + 8x - 2) dx, x \in \mathbf{R}$
5. $\int (5^x - 6^x + e^x) dx, x \in \mathbf{R}$	27. $\int \frac{1}{\sqrt{1-4x^2}} dx, x \in (-\frac{1}{2}; \frac{1}{2})$
6. $\int (\frac{2}{3}x^3 - \frac{1}{7}x^4 - x) dx, x \in \mathbf{R}$	28. $\int \frac{1}{\sin^2 x \cos^2 x} dx, x \in (0; \frac{\pi}{2})$
7. $\int (\frac{2}{3}x^6 + \frac{1}{7}x^8 + 2x) dx, x \in \mathbf{R}$	29. $\int \frac{\sin^3 x - 1}{\sin^2 x} dx, x \in (0; \frac{\pi}{2})$
8. $\int (\frac{2}{3}x^2 - \sqrt{5}x^8 - e^x - 4) dx, x \in \mathbf{R}$	30. $\int (\frac{10}{x^2} - \frac{4}{x^3} + \frac{\sqrt{3}}{x}) dx, x > 0;$
9. $\int \frac{1}{x^2 + \frac{25}{16}} dx, x \in \mathbf{R}$	31. $\int (\frac{2x}{x^2} - \frac{4}{x^3} + \frac{\sqrt{2}}{x}) dx, x > 0;$
10. $\int \frac{1}{x^2 + \frac{25}{16}} dx, x \in \mathbf{R}$	32. $\int (5 \sin x - 4 \cos x) dx, x \in (0; \frac{\pi}{2})$
11. $\int \frac{1}{9x^2 + 1} dx, x \in \mathbf{R}$	33. $\int (12 \sin^2 x + 12 \cos^2 x) dx, x \in (0; \frac{\pi}{2})$
12. $\int \frac{1}{49x^2 + 28} dx, x \in \mathbf{R}$	34. $\int \frac{x^2}{x^2 - 4} dx, x \in \mathbf{R} \setminus \{-2, 2\}$
13. $\int \frac{1}{x^2 + 2} dx, x \in \mathbf{R}$	35. $\int \frac{x^2}{x^2 + 4} dx, x \in \mathbf{R}$
14. $\int \frac{x}{16 + x^2} dx, x \in \mathbf{R}$	36. $\int \frac{x^4 + 8x^2 + 16}{x^2 + 4} dx, x \in \mathbf{R}$
15. $\int \frac{8}{\sqrt{16 - x^2}} dx, x \in \mathbf{R} \setminus \{-4, 4\}$	
16. $\int \frac{x^2 - 16}{x} dx, x \in \mathbf{R} \setminus \{0\}$	

Bibliografie

- Dulamă, M.E., Didactica matematicii, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2008
- Livresq, Ghid pentru utilizarea platformei Livresq în realizarea lecțiilor digitale, București, 2023
- Ministerul Educației, Programa școlară pentru disciplina Matematică, clasa a XII-a, București, 2006
- Voiculescu, E., Didactica disciplinelor matematice, 2012, București, Editura Didactică și Pedagogică

Prof. POPESCU Ciprian

Școala Gimnazială "Nicolae Bălcescu", Drăgășani

Incluziunea socială in contextul politicilor educaționale

Introducere

Conceptul de incluziune socială reprezintă un proces complex și multidimensional, care vizează creșterea oportunităților de participare activă în viața socială, consolidarea capacităților indivizilor de a îndeplini rolurile sociale recunoscute și extinderea rețelelor de relații bazate pe respect și recunoaștere reciprocă. La nivel colectiv, incluziunea socială contribuie la dezvoltarea coeziunii, a solidarității și a integrării comunitare. Ea poate fi înțeleasă ca un demers continuu de asigurare a accesului echitabil la resurse, la procesul decizional și la exercitarea drepturilor sociale, urmărind totodată să reducă excluziunea și inegalitățile. În esență, incluziunea socială reflectă interdependența membrilor unei societăți și rolul activ al fiecăruia în promovarea valorilor comune, a respectului și a responsabilității colective.

Într-o lume educațională marcată de diversitate și schimbare continuă, conceptul de educație pozitivă reprezintă o abordare care îmbină principiile psihologiei pozitive cu misiunea formativă a școlii. Educația pozitivă nu se rezumă la transmiterea de cunoștințe, ci vizează cultivarea bunăstării, a rezilienței și a sensului personal al învățării. În același timp, incluziunea socială devine o prioritate fundamentală a sistemelor educaționale moderne, menită să asigure șanse egale tuturor elevilor, indiferent de origine, statut socio-economic, dizabilitate sau apartenență culturală. Legătura dintre educația pozitivă și incluziunea socială este una profundă. Pe lângă dimensiunea pedagogică, vizează și o viziune etică și socială, formând indivizi autodependenți, receptivi și ancorați la comunitate. În cadrul educației școlare, cadrele didactice, orientările curriculare și politicile educaționale au un rol esențial în consolidarea și promovarea unei culturi școlare bazate pe valori pozitive și incluziune.

Bazele teoretice ale educației pozitive

Educația pozitivă își are rădăcinile în principiile psihologiei pozitive, formulate de Martin Seligman și colaboratorii săi, care pun accent pe dezvoltarea punctelor forte, dezvoltarea competențelor emoționale, implicarea conștientă și construirea unui sens al propriei dezvoltări,

conform modelului PERMA. În cadrul procesului educațional, această viziune urmărește nu doar atingerea performanței academice, ci și formarea competențelor socio-emoționale ale elevilor.

Studiile recente arată că susținerea unei atmosfere emoționale favorabile învățării în școală crește motivația internă, reducerea comportamentelor disruptive și adaptarea elevilor la cerințele sociale. Potrivit lui Christopher Peterson și Martin Seligman, un scop fundamental al educației pozitive este acela de a forma caracterul moral și social, nu doar competențele cognitive.

În planul politicilor publice, UNESCO (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură) și OECD (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică), subliniază integrarea dimensiunii socio-emoționale în evaluarea performanței școlare, accentuând ideea că bunăstarea educațională este un indicator alunității sociale. O astfel de viziune reorientează practicile educaționale spre formarea unor comunități școlare empaticе, deschise și colaborative.

Educația pozitivă și contribuția sa la incluziunea socială

Integrarea socială în școală presupune asigurarea accesului echitabil la educație, respectarea diferențelor individuale și participarea echitabilă a fiecărui elev la activitățile școlare. Educația pozitivă susține aceste obiective prin promovarea comportamentului empatic, a respectului reciproc și a sentimentului de apartenență.

În acest context, exemplul cel mai concret îl constituie programele de tip Social and Emotional Learning, derulate în mai multe sisteme europene educaționale, care promovează gestionarea emoțiilor, colaborarea și rezolvarea non-violentă a conflictelor. La noi în țară, programele ce vizează climatul școlar pozitiv (cum ar fi proiectele "Profesori fericiți pentru România", realizate în parteneriat cu Ministerul Educației) au demonstrat că formarea cadrelor didactice în domeniul competențelor emoționale îmbunătățește incluziunea și reduce fragmentarea educațională implicită. Cadrele didactice devenind factori esențiali ai incluziunii. Prin adoptarea atitudinii lor pozitive, prin valorificarea potențialului fiecărui elev și prin utilizarea feedbackului constructiv, aduc aport favorabil la atingerea unui obiectiv educațional bazat pe încredere și respect. Dincolo de aceste aspecte, politicile educaționale conduc spre atingerea unor obiective strategice cum ar fi: programele de mentorat, consiliere școlară și formare

continuă, având drept scop integrarea principiilor educaționale pozitive pentru toate categoriile și mediile școlare.

Aplicabilitatea politicilor educaționale pozitive în contextul incluziunii sociale întâmpină, totuși, mai multe dificultăți. Pe de o parte, există o discrepanță dintre teorie și practică: principiile psihologiei pozitive nu sunt întotdeauna integrate coerent în curriculum sau în formarea inițială a profesorilor, pe de altă parte, sistemele educaționale axate excesiv pe performanță și evaluare standardizată pot afecta climatul psihologic pozitiv al școlii.

O altă provocare importantă este reprezentată de diferențele de resurse existente între mediul urban și cel rural. Implementarea incluziunii educaționale presupune adaptarea strategiilor didactice la diversitatea socio-economică și culturală a elevilor, ceea ce necesită pregătirea diferențiată a cadrelor didactice, precum și sprijinirea unor politici orientate spre echitate în educație. Totodată, există riscul ca educația pozitivă să fie interpretată în mod superficial, fiind redusă la un simplu optimism artificial, lipsit de fundament științific.

Concluzii

Această abordare educațională precum educația pozitivă, considerată un susținător al incluziunii sociale, reprezintă atât o metodologie pedagogică, cât și o filozofie educațională. În sistemul educațional actual aceasta oferă cadrul optim pentru dezvoltarea armonioasă a personalității, sprijinind formarea unor cetățeni empatici, responsabili și implicați social. Pentru ca această perspectivă să se concretizeze, este necesară o cooperare între politici educaționale, formarea profesorilor și cultura organizațională a școlii. Educația pozitivă devine, astfel, o condiție esențială pentru construirea unei școli incluzive, democratice și orientate spre bunăstare colectivă.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie

- Peterson, C., & Seligman, M. 2004. "Character Strengths and Virtues: A Handbook and Classification". Oxford University Press;
- UNESCO. 2020. "Education for Inclusion and Equity: Challenges and Opportunities in the 21st Century". Paris: UNESCO Publishing;
- OECD. 2015. Skills for Social Progress: "The Power of Social and Emotional Skills". OECD Publishing;
- Cloninger, C. R. 2019. "The Science of Well-Being and Positive Education". International Handbook of Positive Education. Routledge;
- Boniwell, I., & Tunariu, A. 2019. "Positive Psychology: Theory, Research and Applications". McGraw-Hill Education;
- Galați, A., Voicu, M., & Iacob, L. 2021. "Educația incluzivă în România: perspective și practici pedagogice". Editura Universității din București.

Prof. înv. primar Popescu Elena,
Școala Gimnazială ” Ion Vilceanu”, Dragotești

Educația incluzivă - educația pentru toți

Fiecare copil este unic și diferit, are abilități distincte, învață în ritmul și stilul său propriu, iar școala are menirea de a se adapta și valorifica aceste particularități. De aceea, mediile educaționale incluzive, prietenoase și fără bariere ar trebui să existe în fiecare școală, astfel încât toți copiii să își dezvolte maximal potențialul academic, emoțional, fizic și social. Educația incluzivă este răspunsul la această provocare adresată educației. Educația incluzivă este aceea în care **toți copiii** beneficiază de o **educație de calitate**, într-un **mediu incluziv**.

În lucrarea *Educație incluzivă* (2017, p. 25) sunt identificate următoarele principii de bază ale educației incluzive:

- egalitatea și egalizarea șanselor;
- respectarea interesului superior al copilului;
- nondiscriminarea, toleranța și valorificarea diferențelor;
- individualizarea procesului de educație și dezvoltarea la maxim a fiecărui copil;
- cooperarea și parteneriatul social.

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, iar diferențele care pot exista între ei (cognitive, aptitudinale, socio-economice, etnice, religioase, etc.) sau dificultățile în care se pot afla să nu mai aibă nici o importanță, ci să devină o sursă de învățare și progres. Prin urmare, școala incluzivă se adresează individualităților, dar oferă în același timp și oportunitatea colaborării și cooperării într-un climat educațional inclusiv și tolerant.

În condițiile actuale, pentru a răspunde diversității copiilor, școala trebuie să își extindă scopul și rolul, adaptându-se la cerințele și nevoile de învățare ale elevilor. Oferirea unor servicii educaționale de calitate, creșterea gradului de participare a tuturor elevilor la toate activitățile și reducerea nivelului de excluziune sunt parametri de măsurare a educației incluzive.

Astfel, școala incluzivă promovează:

- un mediu în care se învață acceptarea diversității fizice, psihice, sociale, economice și culturale;
- progresul individual al elevului și mai puțin comparațiile dintre elevi;
- învățarea prin cooperare, elevii fiind încurajați să se ajute unii pe alții;
- un curriculum diferențiat, în funcție de nevoile elevilor;
- valorificarea resurselor educaționale ale comunității.

În școala incluzivă sunt combătute atitudini și comportamente, precum:

- etichetarea (atribuirea unei persoane a unor caracteristici, cel mai adesea negative);
- prejudecățile (părerii, idei preconcepute, de regulă eronate și nefavorabile despre o persoană);
- stereotipurile (idei fixe, mituri sau părerii comune, în general greșite, în legătură cu diverse grupuri sau persoane);
- discriminare (nedreptățirea, persecutarea altuia, ca urmare a prejudecăților și stereotipurilor pe care cineva le are);
- marginalizarea (neglijarea, desconsiderarea, minimizarea pe nedrept a importanței și valorii cuiva);
- segregarea (separarea fizică, izolarea)

Dezideratul oricărei societăți moderne este incluziunea socială. Incluziunea școlară, ca oportunitate pentru orice copil, indiferent de particularitățile sale de dezvoltare și învățare, apartenență etnică, religioasă și socio-economică, devine primul pas spre punerea acesteia în practică. De aici decurge rolul și importanța educației incluzive.

Incluziunea reprezintă esența unui sistem educațional comprehensiv, specific unei societăți care are ca obiective valorizarea și promovarea diversității și egalității în drepturi.

Integrarea pune accent pe :

- nevoile “copiilor speciali”;
- recuperarea copiilor cu nevoi speciale;
- beneficiile copiilor cu nevoi speciale;

- expertiza specializată și suportul formal;
- intervenție specială

Incluziunea înseamnă a personaliza activitățile în funcție de nevoile fiecărui individ în parte, astfel încât oricine, indiferent de deficiență sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte, iar diversele forme de sprijin de care are nevoie să fie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaționale, medicale sau a altor servicii puse la dispoziția membrilor societății. Altfel spus: Incluziunea este un concept mai larg, care se referă la integrarea copilului cu cerințe educative speciale, atât în sistemul educațional cât și cel comunitar, în ansamblul sau; între conceptele de incluziune și integrare există o diferență de nuanță, primul subsumându-l pe cel de-al doilea:

- din perspectiva educațională: în școlile inclusive toți copiii învață împreună, fiind dezvoltate modalități de predare care să corespundă diferențelor individuale, pentru ca toți copiii să aibă de câștigat;
- din perspectiva socială: școlile inclusive pot schimba atitudinea față de diversitate, prin faptul că permit tuturor elevilor să învețe împreună punând astfel bazele unei societăți deschise, democratice și non-discriminatorii, care îi încurajează pe oameni să traiască împreună și să respecte reciproc;
- din perspectivă economică: înființarea și menținerea unor școli în care vor învăța toți copiii vor costa mai puțin decât susținerea unui sistem complex de diverse tipuri de școli, specializate în educarea unor grupuri specifice de elevi; în plus școlile incluzive reprezintă un mod mai puțin costisitor de a realiza educația pentru toți.

Bibliografie:

- Velișco, N., (coord.), 2017, *Educație incluzivă*, <https://mecc.gov.md>,
[https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf], accesat în iunie 2019;
- *** educatieincluziva.info, *Ce este educația incluzivă*,
[http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva], accesat în iunie 2019.

Prof. Ioana-Mădălina Popescu
Colegiul Național Militar Tudor Vladimirescu, Craiova

Positive education in the context of social inclusion

In an increasingly diverse world, the intersection of positive education and social inclusion represents one of the most significant challenges — and opportunities — facing contemporary educational systems. Schools are no longer simply places where academic content is transmitted; they are communities in which children of varied backgrounds, abilities, and experiences learn to coexist, collaborate, and thrive. Positive education, grounded in the principles of positive psychology, offers a powerful framework for ensuring that every child, regardless of their individual differences, feels valued, capable, and emotionally supported.

1. Positive Education: Theoretical Foundations

Positive education emerged as an applied discipline at the confluence of Martin Seligman's work on positive psychology and the practical realities of school environments. The central premise is that education should not focus solely on academic achievement and the remediation of deficits, but should actively cultivate character strengths, emotional well-being, resilience, and meaningful relationships. Seligman's PERMA model — which encompasses Positive emotions, Engagement, Relationships, Meaning, and Accomplishment — serves as a foundational scaffold for educational programmes that seek to promote holistic development. Research across multiple countries has demonstrated that students who participate in positive education programmes show measurable improvements in emotional regulation, academic motivation, and social competencies. Schools in Australia, the United Kingdom, and the United States have implemented well-being curricula alongside traditional subjects, achieving notable gains not only in mental health indicators, but also in academic outcomes. This evidence points to a compelling conclusion: when students feel emotionally secure and socially connected, they learn more effectively.

2. Social Inclusion as an Educational Imperative

Social inclusion in education refers to the systematic effort to ensure that all children including those with disabilities, those from minority ethnic groups, those living in poverty, and those with other markers of vulnerability, have equitable access to quality education within mainstream settings. Far from being a simple logistical arrangement, inclusion represents a philosophical commitment to recognizing and respecting human diversity as an asset rather than a challenge to be managed.

The UNESCO Salamanca Statement (1994) established a landmark principle: that schools should accommodate all children, regardless of their physical, intellectual, social, emotional, or linguistic condition. Since then, the concept of inclusion has evolved significantly. Contemporary inclusive education goes beyond physical placement within a mainstream classroom; it demands genuine participation, active engagement, and a sense of belonging for every learner. In this context, positive education is not merely complementary to inclusion — it is, in many respects, essential to its realization.

3. The Synergy Between Positive Education and Social Inclusion

The relationship between positive education and social inclusion is deeply reciprocal. On one hand, positive education creates the emotional and relational conditions under which inclusion can flourish. When schools foster a culture of empathy, respect, and psychological safety, students are more willing to engage with peers who are different from themselves, and teachers are better equipped to respond sensitively to the diverse needs of their students. On the other hand, genuine inclusion enriches positive education by expanding students' understanding of human diversity, fostering perspective-taking, and creating authentic opportunities for meaningful connection across difference.

Character strengths play a particularly important role in this synergy. Strengths such as kindness, fairness, teamwork, and open-mindedness, all of which are central to positive education frameworks, are precisely the qualities that sustain inclusive communities. When these strengths are systematically identified, celebrated, and practiced within school settings,

they create a social fabric that supports not only academic achievement but also the democratic values upon which inclusive societies depend.

4. Practical Strategies for Implementation

Implementing positive education within an inclusive framework requires coherent, multi-level strategies that address the needs of individual students, classroom communities, and whole-school cultures simultaneously.

At the classroom level, teachers can employ cooperative learning strategies that assign complementary roles to students of varied abilities, ensuring that each child has a meaningful contribution to make. Differentiated instruction, paired with explicit attention to social-emotional learning, enables students with diverse learning profiles to access the curriculum while developing the interpersonal competencies necessary for collaborative work. Regular practices such as gratitude journaling, strengths-based feedback, and circle time discussions build the reflective habits associated with well-being and social awareness.

At the school level, leadership plays a decisive role. Principals and senior educators who model inclusive values, invest in continuous professional development for staff, and prioritise the voices of students — particularly those from marginalized groups — create the institutional conditions for authentic inclusion. Programmes that involve parents and community members further extend the reach of positive education, ensuring that the values cultivated at school are reinforced and honored in the broader social environment.

The importance of early intervention cannot be overstated. Research consistently demonstrates that interventions implemented in the early years of education yield the greatest long-term benefits. When children in preschool and primary settings are taught to name and manage their emotions, to resolve conflicts constructively, and to appreciate the strengths of their peers, they develop relational habits that serve them and their communities for a lifetime.

5. Challenges and Considerations

Despite its considerable promise, the integration of positive education within inclusive settings is not without challenges. Resource constraints, insufficient teacher training, and fragmented policy frameworks can limit the effectiveness of even well-designed programmes. Furthermore, there is a risk that positive education approaches, if implemented superficially, may inadvertently place the burden of 'being positive' on students who are experiencing genuine hardship, thereby masking rather than addressing structural inequities.

It is therefore essential that positive education in inclusive contexts be implemented with cultural sensitivity, systemic awareness, and a firm commitment to social justice. Strengths-based approaches must complement, not replace, efforts to identify and remove barriers to learning and participation. When these conditions are met, positive education becomes a powerful instrument for building not only individual well-being, but also more equitable and cohesive communities.

In conclusion, positive education and social inclusion are not parallel tracks but intertwined pathways toward the same destination: an educational system that honors the dignity and potential of every child. By cultivating character strengths, fostering meaningful relationships, and creating environments of genuine belonging, schools can become the transformative spaces that both modern psychology and social justice demand. The challenge for educators, policymakers, and communities is to translate this vision into sustained, equitable practice — a challenge that is as urgent as it is inspiring.

Bibliography

- Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: The broaden-and-build theory of positive emotions. *American Psychologist*, 56(3), 218–226.
- Norrish, J. M. (2015). *Positive Education: The Geelong Grammar School Journey*. Oxford University Press.
- Seligman, M. E. P., Ernst, R. M., Gillham, J., Reivich, K., & Linkins, M. (2009). Positive education: Positive psychology and classroom interventions. *Oxford Review of Education*, 35(3), 293–311.
- UNESCO (1994). *The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education*. UNESCO.
- Ainscow, M., & Miles, S. (2008). Making education for all inclusive: Where next? *Prospects*, 38(1), 15–34.
- Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). *Character Strengths and Virtues: A Handbook and Classification*. Oxford University Press / American Psychological Association.
- Waters, L. (2011). A review of school-based positive psychology interventions. *The Australian Educational and Developmental Psychologist*, 28(2), 75–90.

Prof. înv. primar Ciobanu Raluca-Alina

Școala Gimnazială „Dora Dalles” Bucșani, Dâmbovița

Semințe de reziliență: Educația pozitivă în clasa primară incluzivă

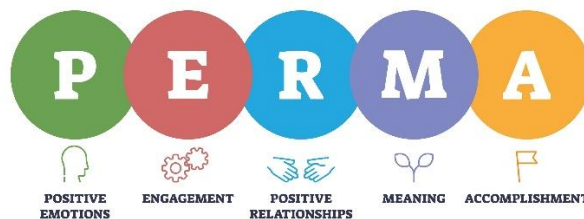
Într-un peisaj educațional marcat de diversitate și provocări socio-economice, modelul tradițional axat pe corectarea deficitelor devine insuficient. De aceea utilizarea educației pozitive nu este doar un instrument de creștere a performanței, ci este și o strategie fundamentală pentru incluziunea socială.

În învățământul primar, bazele stimei de sine și ale acceptării celui alt se pun prin experiențe concrete. Abordarea incluziunii sociale bazată pe pilonii educației pozitive, transformă sala de clasă dintr-un spațiu al evaluării într-un mediu prietenos, care oferă o stare de bine și unde diversitatea este privită ca o resursă, nu ca un obstacol.

De ce este importantă educația pozitivă la vârste mici? Deoarece ciclul primar reprezintă baza pentru formarea mindset-ului. Pentru un copil care provine dintr-un mediu defavorizat sau care are dificultăți de învățare, primii ani de școală pot însemna fie începutul marginalizării, fie descoperirea propriului potențial.

Educația pozitivă în acest context nu înseamnă ignorarea greșelilor, ci utilizarea lor ca trepte de învățare. Este vorba despre a trece de la întrebarea „De ce nu poți?” la „De ce ai nevoie pentru a reuși?”.

În contextul incluziunii este utilizat Modelul PERMA-V și de aceea pentru a înțelege cum funcționează această abordare, este necesar să analizăm modelul propus de Martin Seligman, adaptat nevoilor unei clase incluzive.

Pentru învățământul primar, modelul științific poate fi aplicat în practici zilnice simple: Incluziunea reușită în clasele I-IV este cea care nu strigă „ești diferit”, ci „ești unul dintre noi”.

Pilon	Aplicație în incluziune pentru micii școlari	Practică la clasă
Pozitive Emotions	Bucuria de a fi la școală	„Borcanul cu recunoștință” (notarea unui lucru bun zilnic).
Engagement	Curiozitatea captivată	Metode active (LEGO, experimente) care includ și copiii cu CES.
Relationships	Prietenia fără bariere	„Sistemul de buddy” (un elev mentor pentru un coleg nou/vulnerabil).
Meaning	Micul ajutor	Responsabilități în clasă (ex: „Ministrul Florilor”, „Responsabilul cu Zâmbetele”).
Accomplishment	Puterea lui „Încă”	Panoul progresului personal, nu comparativ cu alții.

Pentru o incluziune imperceptibilă dar eficientă, putem utiliza următoarele strategii:

A. Arborele Punctelor Forte (Character Strengths)

În loc să ne concentrăm doar pe corectarea scrisului sau a calculului, afișăm în clasă un arbore unde fiecare copil are o frunză cu o virtute: bunătatea, umorul, perseverența sau curajul. Pentru un copil cu dificultăți academice, a vedea că este recunoscut drept „cel mai săritor coleg” este combustibil pentru incluziunea sa socială.

B. Puterea lui „ÎNCĂ” (Growth Mindset)

Inspirată de Carol Dweck, această tehnică este vitală pentru copiii din grupuri vulnerabile care se simt adesea „mai slabi”.

Nu: „Nu știu să citesc.”

Da: „Nu știu să citesc încă.”

Această mică adăugire semantică reduce anxietatea de performanță și previne auto-izolarea elevului.

C. Pauza de Liniște (Mindfulness)

Cinci minute de exerciții de respirație după recreație ajută în special copiii cu ADHD sau pe cei care vin din medii familiale tensionate să își regleze emoțiile, creând un mediu sigur pentru toți.

„Copiii învață ceea ce trăiesc. Dacă un copil trăiește în acceptare și prietenie, el învață să găsească iubirea în lume.” — Dorothy Law Nolte

Rolul învățătorului este deosebit de important, deoarece el va deveni din transmițător un creator de relații armonioase.

În contextul incluziunii sociale, învățătorul este cel care modelează empatia. Dacă învățătorul valorizează efortul unui elev cu cerințe speciale la fel de mult ca rezultatul unui elev eminent, întreaga clasă va prelua acest sistem de valori.

Este deosebit de important ca la învățământul primar să gestionăm comportamentele disruptive fără a stigmatiza copilul, să comunicăm cu părinții care pot avea prejudecăți față de incluziune și să adaptăm materialele didactice fără a subestima elevul cu dificultăți.

În concluzie educația pozitivă nu este un lux pedagogic, ci o necesitate în lupta împotriva excluziunii. Prin cultivarea stării de bine și a punctelor forte încă din învățământul primar, transformăm școala dintr-un loc de triere socială într-o comunitate unde fiecare copil, indiferent de punctul de plecare, are șansa de a prospera.

Bibliografie:

- Seligman, M. E. P. (2011). Flourish.
- Dweck, C. (2006). Mindset: The New Psychology of Success.
- Norrish, J. M. (2015). Positive Education: The Geelong Grammar School Journey.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Prof. Raluca Martinescu

Colegiul Național Bănățean, Timișoara

Elemente de civilizație la ora de franceză ca punte între culturi – o abordare incluzivă și pozitivă

Predarea unei limbi străine nu se rezumă doar la transmiterea unor reguli gramaticale, a unui vocabular sau a unor structuri lingvistice. Limba este, înainte de toate, expresia unei culturi, a unei istorii și a unei mentalități colective. Din acest motiv, integrarea elementelor de civilizație franceză în cadrul orelor de limba franceză reprezintă o modalitate esențială de a crea o punte autentică între culturi. Prin explorarea valorilor, tradițiilor și particularităților societății franceze, elevii nu doar că își îmbogățesc competențele lingvistice, dar își dezvoltă și o perspectivă mai deschisă, mai tolerantă și mai empatică asupra lumii.

În contextul educației contemporane, accentul se pune tot mai mult pe formarea unor cetățeni globali, capabili să înțeleagă diversitatea culturală și să interacționeze respectuos cu persoane provenind din medii diferite. Ora de limba franceză poate deveni astfel un spațiu privilegiat pentru descoperirea și valorizarea diferențelor culturale, dar și pentru identificarea elementelor comune care apropie societățile. Introducerea civilizației franceze în procesul de predare contribuie la dezvoltarea unei abordări incluzive și pozitive, care stimulează curiozitatea, dialogul și respectul reciproc.

Un prim aspect important îl reprezintă familiarizarea elevilor cu elemente de viață cotidiană din Franța. De exemplu, discuțiile despre obiceiurile alimentare, despre structura unei zile obișnuite sau despre importanța momentului mesei în cultura franceză pot constitui puncte de plecare pentru comparații cu realitatea din România. Astfel de activități îi ajută pe elevi să observe asemănări și diferențe, dezvoltându-le capacitatea de reflecție culturală. În același timp, ele contribuie la crearea unui climat pozitiv, în care diversitatea este percepută ca o sursă de îmbogățire.

De asemenea, prezentarea unor sărbători și tradiții franceze oferă oportunități excelente de a aduce cultura în sala de clasă. Evenimente precum sărbătorile de iarnă, Ziua Națională a Franței sau diferite festivaluri locale pot fi explorate prin materiale vizuale, texte autentice, videoclipuri sau activități interactive. Elevii pot realiza proiecte despre aceste teme, pot pregăti prezentări sau pot participa la jocuri de rol care simulează situații reale din spațiul francofon. Prin aceste metode, învățarea devine mai dinamică și mai motivantă. Un alt element fundamental al civilizației franceze îl reprezintă patrimoniul cultural și artistic. Literatura, cinematografia, muzica și artele vizuale oferă numeroase resurse pentru activități educative atractive. Fragmente din opere literare, cântece francofone sau secvențe din filme pot fi utilizate

pentru a ilustra atât aspecte lingvistice, cât și culturale. În același timp, elevii sunt încurajați să își exprime opiniile, să interpreteze mesajele artistice și să își dezvolte gândirea critică.

Introducerea elementelor de civilizație în predarea limbii franceze contribuie, de asemenea, la consolidarea competențelor interculturale. Într-o lume caracterizată de mobilitate și interconectare, capacitatea de a înțelege și respecta alte culturi devine tot mai importantă. Prin intermediul activităților didactice care valorizează diversitatea, elevii învață să depășească stereotipurile și prejudecățile. Ei descoperă că diferențele culturale nu reprezintă bariere, ci oportunități de învățare și dialog.

Abordarea incluzivă presupune și adaptarea conținuturilor la diversitatea experiențelor elevilor. Într-o clasă pot exista elevi cu origini culturale diferite, cu interese variate și cu stiluri de învățare distincte. Profesorul are rolul de a crea un mediu educațional în care fiecare elev se simte valorizat și implicat. Activitățile colaborative, proiectele de grup și discuțiile deschise pot contribui la consolidarea unui climat de respect și cooperare.

În acest context, utilizarea metodelor interactive devine esențială. Jocurile de rol, dezbaterile, proiectele interdisciplinare sau utilizarea resurselor digitale pot transforma ora de franceză într-un spațiu de explorare culturală. De exemplu, elevii pot realiza prezentări despre orașe franceze, despre personalități culturale sau despre regiuni francofone din lume. Astfel, ei descoperă că limba franceză nu aparține doar Franței, ci este o limbă globală, vorbită pe mai multe continente.

Dimensiunea francofoniei reprezintă un alt aspect important care poate fi integrat în procesul de predare. Studiarea diversității culturale din spațiul francofon — de la Europa la Africa, de la Canada la Caraibe — contribuie la lărgirea orizontului cultural al elevilor. Ei pot înțelege că limba franceză este un instrument de comunicare între culturi diferite și că fiecare regiune francofonă aduce propriile tradiții și perspective.

Integrarea civilizației franceze în orele de limbă nu trebuie privită ca un element secundar, ci ca o componentă fundamentală a procesului educațional. Prin intermediul culturii, limba capătă sens și devine un instrument viu de comunicare. Elevii sunt mai motivați să învețe atunci când percep utilitatea practică și relevanța culturală a cunoștințelor dobândite.

În plus, abordarea pozitivă a diferențelor culturale contribuie la dezvoltarea unei atitudini deschise față de alteritate. În loc să accentueze distanțele dintre culturi, profesorul poate evidenția punctele de întâlnire și valorile comune, precum solidaritatea, respectul, creativitatea sau dorința de cunoaștere. Această perspectivă favorizează construirea unei identități europene și globale, în care diversitatea este percepută ca o resursă.

Rolul profesorului este, așadar, unul complex: el devine nu doar un mediator lingvistic, ci și un mediator cultural. Prin selecția materialelor didactice, prin modul în care organizează activitățile și prin atitudinea sa deschisă, profesorul poate transforma ora de franceză într-un spațiu de dialog intercultural. În același timp, el îi încurajează pe elevi să își valorizeze propria cultură și să o compare cu alte realități culturale.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Un alt avantaj al integrării civilizației franceze în predare este stimularea motivației pentru învățare. Atunci când elevii descoperă aspecte interesante despre stilul de viață francez, despre gastronomia renumită sau despre locuri celebre, curiozitatea lor crește. Ei devin mai implicați în activități și percep învățarea limbii ca pe o experiență culturală, nu doar ca pe o sarcină școlară.

În concluzie, integrarea elementelor de civilizație franceză în cadrul orelor de limba franceză reprezintă o strategie pedagogică valoroasă, care contribuie la dezvoltarea competențelor lingvistice, culturale și sociale ale elevilor. Printr-o abordare incluzivă și pozitivă, ora de franceză poate deveni un spațiu de întâlnire între culturi, un loc în care diversitatea este apreciată și înțeleasă. Astfel, elevii nu doar că învață o limbă străină, ci dobândesc și instrumentele necesare pentru a deveni cetățeni deschiși, toleranți și responsabili într-o societate globală.

Prof. Robescu Aura

Școala Gimnazială Țițești

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația reprezintă unul dintre cele mai importante instrumente prin care societatea poate promova egalitatea de șanse, dezvoltarea personală și integrarea socială a tuturor indivizilor. În contextul actual, caracterizat de diversitate culturală, socială și educațională, sistemele de învățământ sunt provocate să răspundă nevoilor variate ale elevilor. În acest cadru, conceptul de educație pozitivă capătă o importanță deosebită, deoarece pune accent pe dezvoltarea armonioasă a elevului, pe cultivarea emoțiilor pozitive și pe crearea unui mediu educațional incluziv. Educația pozitivă, corelată cu principiile incluziunii sociale, contribuie la formarea unor indivizi echilibrați, capabili să participe activ la viața comunității și să respecte diversitatea umană.

Educația pozitivă are la bază principiile psihologiei pozitive, domeniu care studiază factorii ce contribuie la bunăstarea, fericirea și dezvoltarea optimă a individului. Spre deosebire de abordările tradiționale ale educației, care se concentrează în principal pe performanța academică și pe corectarea deficiențelor, educația pozitivă pune accent pe identificarea și valorificarea punctelor forte ale elevilor. Această abordare urmărește dezvoltarea competențelor socio-emoționale, cultivarea optimismului, a rezilienței și a empatiei. Într-un astfel de mediu educațional, elevii sunt încurajați să își exprime ideile, să colaboreze și să își dezvolte încrederea în propriile capacități.

Un aspect esențial al educației pozitive îl reprezintă crearea unui climat școlar bazat pe respect, încredere și cooperare. Profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci devine un facilitator al procesului de învățare și un sprijin pentru dezvoltarea personală a elevilor. Prin utilizarea feedback-ului pozitiv, prin încurajarea participării active și prin valorizarea efortului depus de elevi, cadrele didactice contribuie la formarea unei atmosfere în care fiecare elev se

simte apreciat și motivat să învețe. Acest tip de relație educațională are efecte benefice asupra stimei de sine și asupra performanțelor școlare.

În paralel cu dezvoltarea conceptului de educație pozitivă, sistemele educaționale moderne acordă o atenție tot mai mare incluziunii sociale. Incluziunea socială în educație presupune asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de originea socială, etnie, religie, gen, statut economic sau eventuale dizabilități. Principiul incluziunii se bazează pe ideea că diversitatea este o resursă valoroasă pentru procesul educațional și că fiecare elev are dreptul să învețe într-un mediu care îi respectă identitatea și nevoile.

Educația incluzivă urmărește eliminarea barierelor care pot împiedica participarea deplină a elevilor la procesul educațional. Aceste bariere pot fi de natură fizică, socială sau atitudinală. De exemplu, elevii cu dizabilități pot întâmpina dificultăți în accesarea spațiilor școlare sau a materialelor didactice, iar elevii proveniți din medii socio-economice defavorizate pot avea acces limitat la resurse educaționale. Prin politici educaționale adecvate și prin adaptarea metodelor de predare, școala poate contribui la reducerea acestor inegalități și la crearea unui mediu de învățare echitabil.

În acest context, educația pozitivă devine un instrument eficient pentru promovarea incluziunii sociale. Prin accentul pus pe empatie, cooperare și respect reciproc, educația pozitivă contribuie la dezvoltarea unor atitudini tolerante și deschise față de diversitate. Elevii sunt încurajați să își înțeleagă propriile emoții și să le respecte pe ale celorlalți, ceea ce facilitează relațiile interpersonale și reduce conflictele. De asemenea, activitățile de grup și proiectele colaborative oferă oportunități pentru interacțiuni constructive între elevi cu experiențe și perspective diferite.

Un alt mod prin care educația pozitivă sprijină incluziunea socială este prin consolidarea sentimentului de apartenență la comunitatea școlară. Atunci când elevii se simt acceptați și apreciați, sunt mai motivați să participe activ la activitățile școlare și să își dezvolte potențialul. Sentimentul de apartenență reduce riscul de abandon școlar și contribuie la crearea unui climat educațional sănătos. În plus, elevii care se simt incluși și sprijiniți sunt mai predispuși să manifeste comportamente prosociale și să contribuie la bunăstarea grupului.

Cadrele didactice au un rol esențial în implementarea principiilor educației pozitive și ale incluziunii sociale. Profesorii trebuie să adopte strategii didactice flexibile, adaptate nevoilor diverse ale elevilor. Aceste strategii pot include învățarea prin cooperare, proiectele interdisciplinare, utilizarea metodelor interactive și integrarea activităților care dezvoltă competențele socio-emoționale. De asemenea, profesorii trebuie să promoveze dialogul deschis și respectul reciproc în clasă, oferind elevilor oportunitatea de a își exprima opiniile și experiențele.

Un element important al educației pozitive este dezvoltarea rezilienței, adică a capacității de a face față dificultăților și de a depăși obstacolele. În contextul incluziunii sociale, această competență este deosebit de relevantă pentru elevii care provin din medii vulnerabile sau care se confruntă cu diverse forme de discriminare. Prin activități care stimulează gândirea pozitivă, reflecția personală și stabilirea de obiective realiste, profesorii pot sprijini elevii să își dezvolte încrederea în sine și capacitatea de a face față provocărilor.

Pe lângă rolul profesorilor, familia și comunitatea au o contribuție importantă în promovarea educației pozitive și a incluziunii sociale. Colaborarea dintre școală și familie poate facilita înțelegerea nevoilor elevilor și poate contribui la crearea unui mediu de sprijin pentru dezvoltarea acestora. În același timp, implicarea comunității în activități educaționale și sociale poate consolida relațiile dintre elevi și mediul în care trăiesc, favorizând integrarea socială.

Implementarea educației pozitive în contextul incluziunii sociale aduce numeroase beneficii atât pentru elevi, cât și pentru întregul sistem educațional. Elevii dezvoltă abilități sociale și emoționale esențiale pentru viața de adult, precum empatia, cooperarea și responsabilitatea. De asemenea, climatul școlar devine mai prietenos și mai sigur, ceea ce favorizează procesul de învățare. Pe termen lung, aceste practici contribuie la formarea unor cetățeni activi, capabili să respecte diversitatea și să participe la dezvoltarea unei societăți echitabile.

În concluzie, educația pozitivă reprezintă o abordare modernă și eficientă care sprijină realizarea incluziunii sociale în mediul educațional. Prin valorificarea potențialului fiecărui elev, prin promovarea relațiilor bazate pe respect și empatie și prin adaptarea metodelor de predare la nevoile diverse ale elevilor, școala poate deveni un spațiu în care toți copiii au

oportunitatea de a se dezvolta armonios. Integrarea principiilor educației pozitive în politicile și practicile educaționale reprezintă un pas important către construirea unei societăți mai incluzive, în care fiecare individ este valorizat și sprijinit să își atingă potențialul.

Bibliografie

1. Seligman, Martin E. P. – *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*, Free Press, 2011.
2. Peterson, Christopher – *A Primer in Positive Psychology*, Oxford University Press, 2006.
3. UNICEF – *Educație incluzivă: ghid pentru cadre didactice*, București.
4. Vlăsceanu, Lazăr – *Sociologia educației*, Editura Polirom, Iași, 2011.
5. Pânișoară, Ion-Ovidiu – *Profesorul de succes*, Editura Polirom, Iași, 2015.
6. Ministerul Educației – *Educația incluzivă în școala românească*, documente și ghiduri metodologice.

Înv. Cristina-Alina Robu

Școala Gimnazială "Aristotel Crișmaru" Drăgușeni,
jud. Botoșani

Educație pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății moderne, iar în ultimele decenii s-a conturat tot mai clar necesitatea unei abordări centrate pe elev, care să valorifice diversitatea și să promoveze incluziunea. În acest context, educația pozitivă apare ca o direcție pedagogică inovatoare, care îmbină principiile psihologiei pozitive cu practicile educaționale, având ca scop nu doar performanța academică, ci și dezvoltarea emoțională și socială a elevilor. Integrarea acestei perspective în contextul incluziunii sociale devine esențială pentru construirea unui mediu educațional echitabil și empatic.

Conceptul de educație pozitivă

Educația pozitivă se bazează pe ideea că școala trebuie să contribuie la starea de bine a elevilor, dezvoltând atât competențe, cât și abilități socio-emoționale. Acestea promovează valori precum optimismul, reziliența, empatia și cooperarea. Este creat un mediu incluziv, în care fiecare elev este valorizat, respectat și sprijinit să își atingă potențialul, indiferent de diferențele individuale.

Principalele caracteristici ale educației pozitive includ:

- ✓ accentul pe punctele forte ale elevului;
- ✓ încurajarea relațiilor pozitive între profesori și elevi;
- ✓ crearea unui climat educațional sigur și motivant;
- ✓ dezvoltarea inteligenței emoționale.

Spre exemplu, un profesor care aplică educația pozitivă nu va sancționa doar greșelile elevilor, ci va evidenția progresul acestora (în loc de afirmația "Ai greșit exercițiul", va formula "Ai făcut un progres față de data trecută, hai să vedem împreună unde mai putem îmbunătăți").

Un model frecvent utilizat în educația pozitivă este PERMA:

- P (Positive emotions) – emoții pozitive
- E (Engagement) – implicare

- R (Relationships) – relații
- M (Meaning) – sens
- A (Accomplishment) – realizări

Acest model poate fi integrat în activitățile educaționale pentru a sprijini dezvoltarea holistică a elevilor.

Incluziunea socială în educație

Incluziunea socială presupune integrarea tuturor copiilor în sistemul educațional, indiferent de diferențele de ordin social, economic sau cultural. Aceasta vizează eliminarea discriminării și asigurarea accesului egal la educație de calitate.

Principiile incluziunii sociale includ:

- ✓ egalitatea de șanse;
- ✓ respectul pentru diversitate;
- ✓ participarea activă a tuturor elevilor;
- ✓ adaptarea procesului educațional la nevoile elevilor.

Spre exemplu, într-o clasă în care există un elev cu dificultăți de învățare, profesorul poate adapta sarcinile didactice (ex. exerciții cu nivel mai scăzut de dificultate sau suport vizual) pentru a permite participarea activă a acestuia, fără a-l exclude din activitățile comune.

Relația dintre educația pozitivă și incluziunea socială

Educația pozitivă contribuie direct la promovarea incluziunii sociale prin crearea unui mediu în care fiecare elev se simte valorizat și acceptat. Prin accentul pus pe empatie și respect, aceasta reduce comportamentele discriminatorii și încurajează cooperarea.

Legături esențiale:

- dezvoltarea empatiei – crește acceptarea diversității;
- climat pozitiv – reduce marginalizarea;
- valorizarea individualității – sprijină incluziunea elevilor vulnerabili.

Spre exemplu, activitățile de grup în care elevii colaborează pentru rezolvarea unei sarcini comune pot fi structurate astfel încât fiecare să aibă un rol specific. Astfel, chiar și elevii mai retrași sau cu dificultăți pot contribui și se pot simți utili.

Strategii didactice pentru promovarea educației pozitive și a incluziunii

Pentru a implementa eficient educația pozitivă în context incluziv, cadrele didactice pot utiliza diverse strategii:

1) *Învățarea cooperativă*

Elevii lucrează în grupuri mici, încurajând sprijinul reciproc și responsabilitatea comună. Aplicativ: grupuri eterogene în care elevii cu niveluri diferite de pregătire colaborează.

2) *Feedback constructiv*

Se pune accent pe progres și efort, nu doar pe rezultat.

Aplicativ: folosirea unui limbaj pozitiv ("ai încercat bine, mai exersăm împreună").

3) *Activități de dezvoltare socio-emoțională*

Exerciții care dezvoltă empatia și autocunoașterea.

Aplicativ: jocuri de rol în care elevii explorează diferite perspective.

4) *Adaptarea curriculumului*

Conținuturile și metodele sunt ajustate în funcție de nevoile elevilor.

Aplicativ: utilizarea materialelor vizuale, digitale sau interactive.

Beneficii și provocări

Beneficii:

- creșterea stimei de sine a elevilor;
- reducerea abandonului școlar;
- îmbunătățirea relațiilor interpersonale;
- rezultate academice mai bune.

Provocări:

- lipsa formării adecvate a cadrelor didactice;
- resurse limitate;
- rezistența la schimbare;
- clase numeroase.

Exemplu aplicativ: Un profesor poate întâmpina dificultăți în a acorda atenție individuală într-o clasă mare, însă poate compensa prin activități de grup și mentorat între elevi.

În concluzie educația pozitivă reprezintă o abordare esențială pentru dezvoltarea unui sistem educațional incluziv, în care fiecare elev este valorizat și sprijinit. Prin integrarea principiilor acesteia în practică, școala devine un spațiu al echității, al respectului și al dezvoltării armonioase. Pentru ca acest model să fie eficient, este necesară implicarea tuturor actorilor educaționali și adaptarea continuă la nevoile societății contemporane.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie:

- Goleman, D (1995). *Inteligența emoțională*. București: Curtea Veche
- Ministerul Educației (România). (2018). *Ghid pentru educație incluzivă*.
- Ministerul Educației (România). *Strategii privind incluziunea în educație*.
- UNESCO (2020). *Inclusion and Education: All Means All*

Prof. Roman Cristina-Oana

Școala Gimnazială Nr.1 Ruscova, Maramureș

Educația pozitivă și incluziunea socială – direcții și practici pentru o școală deschisă tuturor

Educația contemporană traversează o perioadă de transformări profunde, generate de schimbările sociale, culturale și tehnologice ale societății actuale. În acest context, școala este chemată să răspundă unor provocări tot mai complexe, care vizează nu doar transmiterea cunoștințelor, ci și dezvoltarea armonioasă a personalității elevilor. Astfel, conceptul de educație pozitivă devine tot mai prezent în discursul pedagogic actual, fiind asociat cu ideea unui mediu educațional bazat pe respect, empatie, cooperare și valorizarea diversității.

Educația pozitivă își are originea în principiile psihologiei pozitive, domeniu care studiază factorii ce contribuie la bunăstarea și dezvoltarea optimă a individului. Aplicată în mediul școlar, această perspectivă pedagogică urmărește crearea unui climat educațional în care elevii se simt în siguranță, apreciați și încurajați să își dezvolte potențialul. Accentul nu este pus exclusiv pe performanța academică, ci și pe dezvoltarea competențelor socio-emoționale, pe cultivarea relațiilor pozitive și pe stimularea motivației pentru învățare.

În același timp, sistemul educațional modern acordă o importanță tot mai mare incluziunii sociale. Conceptul de incluziune presupune asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de mediul din care provin, de statutul socio-economic, de apartenența culturală sau de eventualele dificultăți de învățare. Educația incluzivă promovează ideea că fiecare elev are dreptul de a participa activ la procesul educațional și de a beneficia de oportunități egale de dezvoltare.

Din această perspectivă, școala devine un spațiu al diversității, în care diferențele dintre elevi sunt recunoscute și valorizate. Acceptarea diversității reprezintă o condiție esențială pentru construirea unui climat educațional echilibrat, în care fiecare copil se simte integrat și sprijinit. În lipsa unor strategii educaționale adecvate, însă, diversitatea poate genera situații de excludere, marginalizare sau discriminare. De aceea, rolul cadrelor didactice este esențial în promovarea unui mediu școlar incluziv.

Profesorul nu mai este doar un transmițător de informații, ci devine un facilitator al învățării și un model de comportament pentru elevi. Prin atitudinea sa deschisă și prin modul în care gestionează relațiile din clasă, profesorul poate contribui la dezvoltarea unui climat educațional bazat pe respect și cooperare. Comunicarea empatică, încurajarea dialogului și valorizarea progresului individual sunt elemente fundamentale ale educației pozitive.

Un rol important în promovarea incluziunii sociale îl are și climatul emoțional al clasei. Cercetările pedagogice arată că elevii învață mai eficient într-un mediu în care se simt acceptați și încurajați. Atunci când atmosfera din clasă este una pozitivă, elevii sunt mai motivați să participe la activități, să își exprime opiniile și să colaboreze cu colegii lor. În schimb, un climat tensionat sau dominat de competiție excesivă poate conduce la scăderea motivației și la apariția unor conflicte între elevi.

Educația pozitivă promovează, de asemenea, dezvoltarea competențelor socio-emoționale. Acestea includ capacitatea de a recunoaște și gestiona emoțiile, abilitatea de a comunica eficient, empatia și capacitatea de a colabora cu ceilalți. În contextul incluziunii sociale, aceste competențe sunt esențiale, deoarece contribuie la formarea unor relații armonioase între elevi și la prevenirea comportamentelor discriminatorii.

În practica educațională, promovarea educației pozitive și a incluziunii sociale se poate realiza prin diverse strategii didactice. Una dintre acestea este utilizarea metodelor interactive de predare, care stimulează participarea activă a elevilor. Activitățile de învățare prin cooperare, proiectele de grup sau dezbaterile permit elevilor să colaboreze și să își valorifice ideile într-un cadru deschis și tolerant.

De asemenea, activitățile extracurriculare pot avea un rol important în consolidarea relațiilor dintre elevi și în dezvoltarea spiritului de comunitate. Proiectele educaționale, activitățile de voluntariat sau parteneriatele cu instituții culturale contribuie la formarea unor valori precum solidaritatea, responsabilitatea și respectul față de diversitate.

Un alt aspect important în promovarea incluziunii sociale îl reprezintă colaborarea dintre școală și familie. Comunicarea constantă cu părinții permite identificarea nevoilor elevilor și adaptarea strategiilor educaționale la particularitățile fiecărui copil. Atunci când familia și școala colaborează eficient, elevii beneficiază de un sprijin educațional mai consistent.

De asemenea, comunitatea locală poate avea un rol semnificativ în susținerea educației incluzive. Instituțiile culturale, organizațiile non-guvernamentale sau autoritățile locale pot contribui la dezvoltarea unor proiecte educaționale menite să promoveze diversitatea și incluziunea socială.

În contextul actual, caracterizat de schimbări rapide și de provocări multiple, educația pozitivă și incluziunea socială devin repere esențiale pentru dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și eficient. Școala nu trebuie să fie doar un spațiu al acumulării de cunoștințe, ci și un loc în care elevii învață să conviețuiască, să colaboreze și să respecte diferențele dintre oameni.

Prin promovarea unui climat educațional pozitiv și prin adoptarea unor strategii pedagogice incluzive, școala poate contribui la formarea unor generații echilibrate, capabile să valorizeze diversitatea și să participe activ la viața comunității. În acest sens, educația pozitivă reprezintă nu doar o tendință pedagogică modernă, ci o necesitate pentru construirea unei societăți mai echitabile și mai solidare.

În concluzie, integrarea principiilor educației pozitive în practica didactică oferă oportunități reale pentru dezvoltarea unui mediu școlar incluziv. Prin cultivarea respectului, empatiei și cooperării, școala poate deveni un spațiu în care fiecare elev se simte acceptat și valorizat. Astfel, educația își îndeplinește una dintre cele mai importante misiuni ale sale: formarea unor oameni responsabili, deschiși și capabili să contribuie la dezvoltarea unei societăți bazate pe solidaritate și respect reciproc.

Bibliografie

- Bocoș, M. (2017). *Didactica disciplinelor pedagogice*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
- Cucuș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom.
- Ionescu, M., Radu, I. (2013). *Didactica modernă*. Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- Seligman, M. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. New York: Free Press.
- UNESCO (2020). *Global Education Monitoring Report: Inclusion and Education – All Means All*. Paris: UNESCO.

Prof: Rebegilă Roxana

Scoala Gimnazială” Elena Farago”, Craiova

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale. Repere pentru învățământul preșcolar și educația timpurie

Educația contemporană este profund influențată de necesitatea promovării incluziunii sociale și a dezvoltării armonioase a tuturor copiilor, indiferent de mediul din care provin sau de particularitățile individuale. În acest context, educația pozitivă devine un concept central, punând accent pe valorificarea potențialului copilului, pe relații bazate pe respect și pe crearea unui climat educațional sigur și stimulat.

Învățământul preșcolar și educația timpurie reprezintă etape fundamentale în formarea personalității copilului, fiind perioada în care se pun bazele dezvoltării socio-emoționale și ale integrării sociale. Astfel, implementarea principiilor educației pozitive contribuie semnificativ la realizarea incluziunii sociale încă de la vârste fragede.

Educația pozitivă își are rădăcinile în psihologia pozitivă și promovează dezvoltarea abilităților emoționale, a rezilienței și a stării de bine. Aceasta nu se concentrează doar pe performanță academică, ci și pe formarea unor indivizi echilibrați și adaptați social.

Potrivit lui Seligman (2011), „educația ar trebui să cultive nu doar competențe academice, ci și starea de bine, optimismul și sensul vieții”. Această perspectivă evidențiază importanța abordării holistice a copilului.

Educația pozitivă presupune:

- valorizarea emoțiilor pozitive;
- construirea relațiilor sănătoase;
- dezvoltarea autonomiei;
- încurajarea comportamentelor prosoziale;

Incluziunea socială în educație se referă la asigurarea accesului egal la învățare pentru toți copiii, indiferent de statut social, dizabilitate, etnie sau alte diferențe.

Conform UNESCO (2009), „incluziunea reprezintă un proces de abordare și răspuns la diversitatea nevoilor tuturor copiilor prin creșterea participării lor la învățare și reducerea excluziunii”.

În educația timpurie, incluziunea are un rol esențial deoarece:

- previne marginalizarea socială;
- dezvoltă empatia și toleranța;
- creează premisele unei societăți echitabile.

Relația dintre educația pozitivă și incluziunea socială

Educația pozitivă și incluziunea socială sunt concepte complementare. Prima oferă cadrul emoțional și relațional necesar, iar cea de-a doua asigură participarea tuturor copiilor.

Un climat educațional pozitiv reduce comportamentele de excludere și încurajează cooperarea între copii. În acest sens, relațiile bazate pe respect și empatie devin fundamentale, deoarece, așa cum subliniază Noddings (2005), „îngrijirea și relațiile autentice sunt fundamentul unei educații morale”.

În învățământul preșcolar, educatoarea joacă un rol esențial în modelarea comportamentelor prosociale și în promovarea respectului reciproc.

Aplicarea educației pozitive în învățământul preșcolar

Implementarea educației pozitive în grădiniță presupune utilizarea unor strategii didactice adaptate vârstei:

- Crearea unui climat emoțional sigur. Copiii trebuie să se simtă acceptați și încurajați. Feedback-ul pozitiv și încurajarea sunt esențiale.
- Învățarea socio-emoțională. Activitățile care dezvoltă empatia, recunoașterea emoțiilor și autoreglarea sunt fundamentale.
- Jocul ca metodă principală. Jocul facilitează integrarea socială și dezvoltarea relațiilor între copii.
- Colaborarea cu familia. Parteneriatul educațional contribuie la continuitatea valorilor promovate.

Rolul educatoarei în promovarea incluziunii prin educație pozitivă este unul determinant.

Educatoarea devine un facilitator al incluziunii și al dezvoltării pozitive. Ea trebuie să:

- adapteze activitățile la nevoile fiecărui copil;
- evite etichetarea;
- promoveze diversitatea;
- creeze oportunități egale de participare.

Educația pozitivă reprezintă un instrument esențial în promovarea incluziunii sociale, mai ales în cadrul educației timpurii. Prin accentul pus pe relații, emoții și dezvoltare personală, aceasta contribuie la formarea unor indivizi echilibrați și integrați social.

Învățământul preșcolar are un rol decisiv în acest proces, fiind mediul în care copiii învață să accepte diversitatea și să construiască relații sănătoase.

Bibliografie

- Noddings, N. (2005). *The Challenge to Care in Schools*. Teachers College Press.
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. Free Press.
- UNESCO (2009). *Policy Guidelines on Inclusion in Education*.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society*. Harvard University Press.
- Cucoș, C. (2002). *Pedagogie*. Polirom.

Prof. pt. educație timpurie Spulber Roxana-Elena
Școala Gimnazială Prejmer, Structura G.P. P Prejmer

Educația pozitivă și incluziunea socială în educația timpurie

Societatea actuală, aflată într-o continuă schimbare, pune accent tot mai mare pe incluziune și echitate. Intervenții educaționale de calitate, asigurarea incluziunii prin facilitarea accesului și participarea tuturor copiilor la educație, reprezintă modalități eficiente de reducere a decalajelor în dezvoltare. Studii actuale și rapoarte efectuate de OCDE (2018,2019, 2020; *Son et al.,2023*) subliniază impactul implementării unor strategii de calitate încă din educația timpurie, având efecte imediate asupra dezvoltării socio-emoționale, a performanței școlare, asupra stării de bine, cât și efecte pe termen lung asupra incluziunii socio-profesionale și reducerea nivelului de sărăcie.

Educația timpurie reprezintă o etapă esențială în dezvoltarea copilului, având un impact major asupra formării competențelor sociale, emoționale și cognitive. În acest context, educația pozitivă devine un cadru valoros pentru promovarea incluziunii sociale. Literatura de specialitate ne demonstrează că primii ani de viață modelează viitorul copiilor. Educația timpurie este un spațiu privilegiat pentru formarea atitudinilor de acceptare, respect și cooperare. Integrarea principiilor educației pozitive la acest nivel educațional contribuie substanțial la crearea unui mediu în care fiecare copil se simte acceptat, sprijinit și valorizat. Copiii au nevoie de adulți, care să-i stimuleze, să le ofere atenție, atitudine pozitivă, respect și încredere.

Fiecare copil are propriul ritm de creștere și dezvoltare, are trebuințe, preocupări, interese și abilități personale. Educația timpurie reprezintă cadru fundamental pentru dezvoltarea globală a copilului și integrarea socială ulterioară. O diversitate a grupului de preșcolari are drept rezultat o lărgire a paletei preocupărilor și intereselor, experiențe de învățare variate, creându-se astfel un cadru optim pentru incluziune socială.

În grădiniță, incluziunea socială presupune participarea activă a tuturor copiilor la activitățile educaționale, indiferent de diferențele de dezvoltare, culturale sau sociale.

Incluziunea înseamnă că toți sunt acceptați, respectați, implicați și capabili să participe pe deplin la activități, indiferent de identitatea lor.

Educația pozitivă sprijină acest demers prin:

- Promovarea empatiei și a cooperării între copii;
- Adaptarea activităților la nevoile individuale;
- Valorizarea diversității;
- Construirea unor relații pozitive între educator-copii, copii-copii.

Prin aceste abordări, copiii învață să accepte diferențele și să dezvolte comportamente prosoziale încă de la vârste fragede. Educația pozitivă pune accent pe dezvoltarea emoțiilor pozitive, a relațiilor sănătoase și a rezilienței. În grădiniță, o abordare pozitivă presupune încurajarea comportamentelor dorite prin feedback constructiv, valorizare și crearea unui mediu sigur de învățare.

Relația dintre educația pozitivă și incluziune socială este una profundă. Un mediu pozitiv sprijină incluziunea, deoarece promovează respectul, empatia și acceptarea diferențelor. În același timp, un cadru incluziv oferă contexte reale în care copiii pot învăța aceste valori. Organizații precum UNESCO promovează politici educaționale incluzive, subliniind că diversitatea este o resursă, nu o barieră. O abordare incluzivă a educației înseamnă că nevoile fiecărui copil sunt luate în considerare și că toți copiii participă și realizează împreună. Trebuie acordată o atenție deosebită copiilor care pot fi expuși riscului de marginalizare, excluziune sau performanță școlară insuficientă.

Concluzie

Educația timpurie pozitivă și de calitate, fundamentată pe politici educaționale coerente, reprezintă un pilon esențial al dezvoltării și integrării sociale a copilului. Studii de specialitate confirmă faptul că mediile educaționale incluzive cresc șansele de dezvoltare, adaptare și reușită școlară. Prin crearea unui mediu bazat pe respect, empatie și valorizarea diversității, se pun bazele unei societăți mai echitabile. Investiția în educație pozitivă și incluziune socială încă

din perioada timpurie este esențială pe termen lung asupra incluziunii socio-profesionale și reducerea nivelului de sărăcie.

Bibliografie:

Albulescu, I.& Catalano, H., (coord.), (2021). *Specificul activităților didactice la grupele combinate, Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar*. București: Editura Didactica Publishing House.

Clipa, O., (coord.) (2025). *Repere psihologice și pedagogice în educația timpurie. Reflecții și aplicații*. București: Editura Trei.

OECD (2018), *Education at a Glance 2018: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/eag-2018-en>.

OECD (2019), *Education at a Glance 2019: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/f8d7880d-en>.

OECD (2020), *Education at a Glance 2020: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/69096873-en>.

UNESCO (2026). *What you need to know about inclusion in education*.

<https://www.unesco.org/en/inclusion-education/need-know?hub=70285>

Săraru Dorina

Liceul Tehnologic Udrea Băleanu

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația timpurie reprezintă fundamentul dezvoltării armonioase a copilului, iar grădinița este primul mediu organizat în care acesta învață să interacționeze, să comunice și să se descopere pe sine. Incluziunea socială presupune acceptarea și integrarea tuturor copiilor, indiferent de diferențele dintre ei, fie că acestea sunt de natură culturală, socială, fizică sau cognitivă.

Școala pozitivă este un model educațional centrat pe copil, care promovează emoțiile pozitive, relațiile sănătoase și dezvoltarea personală. La nivel preșcolar, acest concept se concretizează prin crearea unui mediu sigur, prietenos și stimulat, în care fiecare copil se simte valorizat și acceptat.

Un element central al școlii pozitive este accentul pus pe punctele forte ale copilului, nu pe deficiențe. În loc să fie criticat, copilul este încurajat să își dezvolte abilitățile și să își depășească dificultățile într-un mod natural și susținut. Astfel, crește stima de sine și motivația pentru învățare.

Incluziunea socială în grădiniță presupune integrarea tuturor copiilor într-un mediu comun de învățare, fără discriminare. Aceasta include copiii cu cerințe educaționale speciale, culturale.

Într-o grădiniță incluzivă, diversitatea este percepută ca o resursă valoroasă, nu ca un obstacol. Copiii sunt învățați de mici să respecte diferențele și să manifeste empatie față de ceilalți. Activitățile educaționale sunt adaptate astfel încât fiecare copil să poată participa activ, în funcție de nivelul său de dezvoltare.

Incluziunea socială contribuie la dezvoltarea competențelor sociale, precum cooperarea, toleranța și comunicarea. Acestea sunt esențiale pentru integrarea ulterioară în societate.

Școala pozitivă și incluziunea socială sunt strâns legate, deoarece ambele pun accent pe respect, acceptare și valorizarea fiecărui individ. Un mediu educațional pozitiv favorizează incluziunea, deoarece creează condiții în care fiecare copil se simte în siguranță și încurajat să participe.

La nivel preșcolar, această legătură se reflectă în modul în care sunt organizate activitățile: jocuri de grup, activități de colaborare, povești cu mesaje morale și discuții despre emoții. Educatoarea facilitează interacțiuni pozitive între copii și intervine atunci când apar conflicte, transformându-le în oportunități de învățare.

Colaborarea dintre grădiniță și părinți contribuie la crearea unei continuități între mediul educațional și cel familial, ceea ce susține dezvoltarea copilului într-un mod echilibrat.

Pentru a implementa cu succes principiile școlii pozitive în contextul incluziunii sociale, educatoarele pot utiliza diverse strategii, precum:

- utilizarea jocului ca principală metodă de învățare;
- adaptarea activităților la nevoile individuale ale copiilor;
- încurajarea exprimării emoțiilor;
- promovarea unui limbaj pozitiv și a feedback-ului constructiv;
- organizarea de activități care valorizează diversitatea culturală;
- colaborarea cu specialiști (psihologi, logopezi).

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale reprezintă o direcție esențială în educația preșcolară modernă. Prin promovarea unui climat bazat pe respect, empatie și acceptare, grădinița devine un spațiu în care toți copiii se pot dezvolta armonios. Incluziunea nu este doar o obligație educațională, ci o valoare fundamentală care contribuie la formarea unor viitori adulți responsabili, toleranți și implicați în societate.

Bibliografie

1. Cucuș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Polirom.
2. Joița, E. (2008). *Didactica aplicată*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Prof. Sârbu Alina

Școala Gimnazială “Ludovic Cosma”, Galați

Rolul educației pozitive în construirea unei școli incluzive

Educația contemporană se confruntă cu provocări complexe generate de diversitatea tot mai accentuată a elevilor și de necesitatea asigurării egalității de șanse. În acest context, conceptul de educație pozitivă capătă o importanță deosebită, fiind strâns legat de dezvoltarea unei școli incluzive.

Fundamentată pe principiile psihologiei pozitive, educația pozitivă promovează ideea că succesul școlar este strâns legat de bunăstarea elevilor. Astfel, procesul educațional trebuie să valorizeze fiecare copil, să încurajeze progresul individual și să creeze un climat bazat pe respect și încredere. Într-un astfel de mediu, elevii se simt acceptați și motivați să participe activ la activitățile școlare, ceea ce contribuie la creșterea performanței și la dezvoltarea armonioasă.

În paralel, conceptul de școală incluzivă reflectă nevoia de a integra toți copiii în sistemul educațional, indiferent de particularitățile lor sociale, culturale sau educaționale. Incluziunea presupune nu doar prezența fizică a elevilor în clasă, ci și adaptarea procesului didactic astfel încât fiecare copil să beneficieze de șanse reale de învățare. O școală incluzivă se caracterizează prin deschidere, flexibilitate și respect față de diversitate, promovând colaborarea între profesori, părinți și comunitate.

Relația dintre educația pozitivă și incluziune este una profundă, deoarece valorile promovate de prima susțin în mod direct realizarea celei de-a doua. Prin crearea unui climat emoțional sigur, educația pozitivă reduce anxietatea și teama de eșec, facilitând implicarea elevilor, inclusiv a celor vulnerabili. În același timp, accentul pus pe empatie și colaborare contribuie la dezvoltarea unor relații interpersonale armonioase, esențiale pentru integrarea tuturor copiilor în colectiv.

De asemenea, educația pozitivă încurajează cadrele didactice să adopte o abordare flexibilă, centrată pe nevoile elevului. Profesorii devin mai atenți la ritmul de învățare al fiecărui copil și utilizează metode variate, adaptate diversității din clasă. În acest mod, procesul

educațional devine mai accesibil și mai eficient, iar diferențele dintre elevi nu mai sunt percepute ca obstacole, ci ca oportunități de învățare.

Un alt aspect important îl reprezintă relația dintre școală și familie. Educația pozitivă favorizează o comunicare deschisă și constructivă cu părinții, contribuind la crearea unui parteneriat solid. Implicarea familiei în procesul educațional sprijină integrarea elevilor și consolidează sentimentul de apartenență la comunitatea școlară.

În contextul actual al educației, rolul cadrului didactic devine esențial în implementarea principiilor educației pozitive și în susținerea incluziunii. Profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci un facilitator al învățării și un model de comportament pentru elevi. Atitudinea acestuia, modul de comunicare și capacitatea de a crea un mediu sigur și motivant influențează în mod direct integrarea copiilor în colectiv. Un profesor care valorizează diversitatea și adoptă o abordare empatică reușește să transforme diferențele dintre elevi în resurse educaționale valoroase. Prin utilizarea unor metode interactive, prin încurajarea cooperării și prin oferirea unui feedback constructiv, cadrul didactic contribuie la dezvoltarea unui climat pozitiv, în care fiecare elev se simte respectat și susținut.

Totodată, este important de subliniat faptul că educația pozitivă nu poate fi implementată izolat, ci presupune o schimbare la nivelul întregii instituții școlare. Cultura organizațională a școlii trebuie să reflecte valori precum respectul, echitatea și colaborarea. Activitățile extracurriculare, proiectele educaționale și parteneriatele cu comunitatea pot susține dezvoltarea unui mediu incluziv, oferind elevilor oportunități variate de implicare și afirmare. În acest sens, școala devine un spațiu deschis, în care fiecare copil are șansa de a se dezvolta în funcție de propriul potențial, iar diferențele sunt acceptate și valorizate.

În concluzie, educația pozitivă reprezintă un pilon esențial în construirea unei școli incluzive, oferind cadrul necesar pentru dezvoltarea unui mediu educațional bazat pe respect, empatie și valorizarea fiecărui elev. Prin promovarea stării de bine și a relațiilor armonioase, aceasta contribuie la integrarea tuturor copiilor și la formarea unei comunități școlare echilibrate. Astfel, școala incluzivă devine nu doar un ideal, ci o realitate posibilă, susținută de practici educaționale centrate pe nevoile reale ale elevilor.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie:

1. Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. New York: Free Press.
2. Oprea, C. L. (2009). *Strategii didactice interactive*. București: Didactică și Pedagogică.
3. UNESCO (2009). *Policy Guidelines on Inclusion in Education*. Paris: UNESCO.

Prof. Şelaru Oana-Violeta

Liceul Tehnologic "Victor Frunză", Râmnicu Sărat"

Education in the Context of Social Inclusion

Positive education represents an educational approach that integrates traditional academic learning with the development of emotional well-being, resilience, and positive relationships. In recent years, this concept has become increasingly relevant in the context of social inclusion, where schools are expected not only to transmit knowledge but also to create environments in which all students feel valued, respected, and supported. Social inclusion in education refers to the process through which students of different backgrounds, abilities, and socio-economic conditions learn together in a shared environment that promotes equal opportunities.

In inclusive educational systems, diversity is viewed as a resource rather than a barrier. Positive education contributes to this perspective by emphasizing strengths, cooperation, empathy, and the development of supportive relationships among students and teachers. When educators adopt a positive approach, they encourage learners to recognize their abilities, cultivate optimism, and develop the skills needed to collaborate effectively with others. Such practices are particularly important for students who may be at risk of marginalization, including those with disabilities, those from minority communities, or those experiencing socio-economic difficulties.

One of the central principles of positive education is the promotion of well-being in the classroom. This includes creating a safe emotional climate in which students feel comfortable expressing their ideas and emotions. Teachers play a crucial role in modeling respectful communication, encouraging active participation, and supporting each student's personal development. In an inclusive context, these strategies help reduce discrimination, strengthen mutual understanding, and foster a sense of belonging among all learners.

Another important dimension of positive education is the focus on social and emotional learning. Through activities that promote empathy, self-awareness, and responsible

decision-making, students learn how to interact constructively with peers who may have different perspectives or abilities. Group projects, cooperative learning strategies, and reflective discussions are examples of practices that can strengthen social cohesion within the classroom. These experiences not only improve academic engagement but also prepare students to become active and responsible members of society.

Teachers working in inclusive environments must also adopt flexible teaching methods. Differentiated instruction, adaptive learning materials, and collaborative activities allow students with diverse learning needs to participate meaningfully in classroom activities. Positive education encourages educators to focus on each learner's potential rather than limitations, which can significantly increase motivation and self-confidence.

Families and communities also play a vital role in promoting positive education and social inclusion. Effective collaboration between schools and families helps ensure that students receive consistent support both at school and at home. Community programs, cultural initiatives, and extracurricular activities can further strengthen inclusion by bringing together individuals from different backgrounds and encouraging mutual respect.

Research suggests that when positive education principles are applied in inclusive settings, students demonstrate improved interpersonal skills, greater empathy, and higher levels of engagement in learning activities. Moreover, inclusive and supportive environments contribute to reducing bullying, social isolation, and school dropout rates. Students who feel accepted and appreciated are more likely to develop confidence and motivation to pursue their educational goals.

In conclusion, positive education plays an essential role in supporting social inclusion within modern educational systems. By emphasizing well-being, cooperation, and respect for diversity, schools can create learning environments that empower all students to succeed. Teachers, families, and communities must work together to implement inclusive practices that recognize the value of every learner. Through sustained commitment to these principles, education can become a powerful tool for building more equitable and cohesive societies.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliography:

1. Seligman, M. E. P., Ernst, R. M., Gillham, J., Reivich, K., & Linkins, M. (2009). Positive education: Positive psychology and classroom interventions. *Oxford Review of Education*, 35(3), 293–311.
2. UNESCO (2020). *Inclusion and education: All means all*. Global Education Monitoring Report.
3. OECD (2019). *Education for Inclusive Societies*. Paris: OECD Publishing.
4. Waters, L. (2011). A review of school-based positive psychology interventions. *The Australian Educational and Developmental Psychologist*, 28(2), 75–90.

Prof. înv. primar Drăgoi Silvia Lorena

Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Învățarea bazată pe proiect în ciclul primar — teorie și practică

Învățarea bazată pe proiect (Project-Based Learning — PBL) reprezintă o abordare pedagogică centrată pe elev, în care cunoștințele sunt construite activ, prin investigație, colaborare și reflecție. Prezentul articol își propune să prezinte cadrul teoretic al acestei metode și să ilustreze aplicarea ei concretă printr-un proiect desfășurat la ciclul primar — Muzeul tematic: Apa.

1. Ce este învățarea bazată pe proiect? Origini și fundamente teoretice

Învățarea bazată pe proiect nu este o inovație recentă. Rădăcinile sale se regăsesc în filosofia educațională a lui John Dewey, care, la începutul secolului al XX-lea, susținea că educația autentică pornește din experiență și că școala trebuie să fie o prelungire a vieții reale, nu o pregătire abstractă pentru aceasta. Dewey considera că elevii învață cel mai bine atunci când sunt implicați activ în rezolvarea unor probleme reale și semnificative pentru ei.

Aceste idei au fost preluate și sistematizate de-a lungul deceniilor, iar astăzi Buck Institute for Education (PBLWorks) oferă unul dintre cele mai cunoscute cadre de implementare a PBL la nivel internațional. Conform acestui cadru, un proiect autentic se distinge de o simplă activitate practică prin faptul că pornește dintr-o întrebare-ancoră cu adevărat provocatoare, implică o investigație susținută, are autenticitate — adică relevanță pentru lumea reală —, oferă elevilor voce și alegere în procesul de lucru, presupune reflecție continuă și se finalizează cu un produs public, prezentat unui auditoriu real.

PBL este o strategie didactică în care elevii explorează întrebări complexe, probleme reale sau provocări autentice pe parcursul unei perioade mai lungi de timp, ajungând la un produs final concret și semnificativ. Spre deosebire de învățarea tradițională, în care profesorul

transmite informații, iar elevul le receptează pasiv, PBL plasează elevul în centrul procesului: el caută, experimentează, analizează, colaborează și prezintă.

Cercetările în domeniul educației confirmă că această abordare dezvoltă nu doar cunoștințe disciplinare, ci și competențe transversale esențiale: gândire critică, rezolvare de probleme, comunicare, lucru în echipă și autonomie în învățare — competențe pe care curricula națională le plasează tot mai explicit în centrul demersului didactic.

2. Principiile fundamentale ale PBL

Un proiect autentic de tip PBL se construiește în jurul câtorva principii de bază:

- **Întrebarea-ancoră** — un punct de plecare care stârnește curiozitatea și ghidează întreaga investigație;
- **Investigația susținută** — elevii colectează date, realizează experimente, analizează și trag concluzii;
- **Autenticitatea** — sarcinile au legătură cu lumea reală și sunt relevante pentru elevi;
- **Reflecția** — elevii analizează ce au învățat și cum au învățat;
- **Produsul final** — rezultatul concret care demonstrează ce s-a învățat și care poate fi prezentat unui public.

3. Aplicație practică — Muzeul tematic: Apa

Proiectul *Muzeul tematic: Apa* a fost desfășurat în cadrul unei unități de învățare la clasa I, integrând elemente de științe, matematică și dezvoltare personală. Produsul final a constat într-un panou expozițional structurat în șase zone tematice: Experimente, Observații și concluzii, Detectiv, Știați că..., Circuitul apei în natură și Am aflat.

Experimentele au constituit nucleul proiectului. Elevii au lucrat direct cu gheață, apă și surse de căldură pentru a observa și înțelege cele trei stări de agregare ale apei. Activitățile au fost introduse prin rutine de gândire de tipul Văd... Cred că... Mă întreb... și Simt... Cred că... Mă întreb..., care au activat cunoștințele anterioare și au stimulat curiozitatea înainte de fiecare secvență de învățare.

Într-una dintre activități, un săculeț opac conținând o sticlă de formă neobișnuită, plină cu apă, a fost punctul de plecare pentru o discuție despre proprietățile apei. Elevii au completat enunțurile rutinei de gândire, apoi au explorat pe rând mai multe vase — pahar, borcan, ibric, termos, cană gradată — observând că apa nu are formă proprie, ci ia forma vasului în care este turnată. Activitatea s-a finalizat cu un experiment de evaporare și condensare, realizat cu ajutorul unei spiritiere și al unui corp rece, deschizând discuția despre circuitul apei în natură.

O altă secvență a vizat înțelegerea conceptului de volum și capacitate. Elevii au estimat câte pahare cu apă încap într-un borcan sau într-o găleată, au verificat estimările prin turnare efectivă și au rezolvat exerciții orale de adunare pornind din situații concrete. Astfel, matematica a ieșit din abstract și a căpătat sens real.

Zona Știați că... a completat experiența cu informații surprinzătoare despre apă — faptul că aproximativ 75% din suprafața Terrei este acoperită de apă, că doar 2,5% din aceasta este apă dulce sau că apa de la robinet este tratată înainte de a ajunge la noi — informații notate pe bilețele și expuse în muzeu, pe care copiii le puteau citi, discuta și împărtăși.

4. Evaluarea în PBL — dincolo de test și notă

Una dintre provocările frecvent invocate de cadrele didactice în legătură cu PBL este evaluarea: cum măsoară ceea ce a învățat un elev atunci când produsul final nu este o lucrare scrisă cu răspunsuri clare?

Răspunsul stă în diversificarea instrumentelor de evaluare. În cadrul unui proiect PBL, evaluarea nu se produce doar la final — ea este continuă, formativă și multidimensională. Profesorul observă și notează comportamentele elevilor pe parcursul investigației: cum formulează întrebări, cum colaborează, cum își argumentează concluziile, cum revin și corectează o ipoteză greșită.

Printre instrumentele utile se numără:

- **Fișele de experiment** — în care elevii consemnează datele observate și concluziile trase, oferind o imagine clară asupra nivelului de înțelegere;
- **Jurnalul de reflecție** — în care elevii răspund la întrebări de tipul Ce am aflat azi? Ce m-a surprins? Ce mai vreau să știu?;

- **Grila de autoevaluare** — adaptată vârstei, cu criterii simple și vizuale (de exemplu, simboluri în locul calificativelor);
- **Produsul final** — evaluat pe baza unui set de criterii cunoscute dinainte de elevi, care includ atât conținutul, cât și modul de prezentare și implicarea în realizare.

Această abordare a evaluării are un avantaj esențial: elevul știe de la început ce se așteaptă de la el și devine partener în procesul de evaluare, nu doar subiect al acestuia.

5. Rolul profesorului în PBL — de la transmițător la facilitator

Poate cea mai profundă schimbare pe care o aduce PBL nu privește elevul, ci profesorul. În modelul tradițional, profesorul este sursa principală de cunoaștere: el explică, demonstrează, verifică. În PBL, acest rol se transformă radical.

Profesorul devine în primul rând un proiectant al experienței de învățare: el construiește contextul, alege întrebarea-ancoră, pregătește materialele și anticipează direcțiile pe care le poate lua investigația. Această etapă de proiectare este adesea mai solicitantă decât pregătirea unei lecții clasice, pentru că presupune să gândești simultan la conținut, la proces și la produs.

Pe parcursul proiectului, profesorul devine facilitator și observator: pune întrebări în loc să dea răspunsuri, ghidează fără să dirijeze, lasă loc greșelii și o transformă în oportunitate de învățare. El circulă prin clasă, ascultă conversațiile elevilor, intervine punctual acolo unde investigația riscă să se blocheze sau să se îndepărteze de obiective.

Nu în ultimul rând, profesorul este un model de curiozitate intelectuală. Când spune sincer „Nu știu, să căutăm împreună”, transmite un mesaj mai valoros decât orice definiție: că întrebările sunt la fel de importante ca răspunsurile și că învățarea nu se termină niciodată.

Această schimbare de rol nu este lipsită de dificultăți. Renunțarea la controlul strict al lecției poate fi inconfortabilă, mai ales la început. Însă experiența arată că, odată ce profesorul acceptă să devină co-explorator alături de elevii săi, atmosfera din clasă se schimbă: crește implicarea, crește încrederea și crește, odată cu ele, calitatea învățării.

6. Concluzii

Învățarea bazată pe proiect nu este o metodă rezervată claselor mari sau disciplinelor complexe. Proiectul Muzeul tematic: Apa demonstrează că și elevii de vârste mici pot investiga, experimenta, colecta date și prezenta rezultate în mod coerent și entuziast, atunci când sunt puși în situații autentice și ghidați cu răbdare.

PBL nu înlocuiește lecția clasică, dar o completează în mod esențial: oferă contexte în care cunoștințele capătă sens, competențele sunt exersate real, iar elevul devine autor al propriei sale învățări. Într-o lume în continuă schimbare, în care informația este la un click distanță, școala are datoria să formeze nu acumulatori de fapte, ci gânditori curioși, capabili să pună întrebări bune și să caute răspunsuri cu perseverență.

Bibliografie:

- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași. — include metoda proiectului
- Oprea, C. L. (2009). *Strategii didactice interactive*. EDP, București.

Prof. SIMION ADRIANA LILIANA

Școala Gimnazială „Sfânta Cuvioasa Parascheva”, Smârdan, Galați

Utilizarea platformelor digitale interactive pentru stimularea competențelor de receptare a textului literar la elevii cu dificultăți de învățare

Introducere

Educația pozitivă reprezintă un curent pedagogic care pune accent pe cultivarea bunăstării emoționale, a motivației intrinseci și a punctelor forte ale fiecărui elev, în detrimentul focalizării exclusive pe deficite sau erori. În contextul incluziunii școlare, această abordare devine cu atât mai relevantă, întrucât elevii cu dificultăți de învățare necesită un mediu educațional care să le valorizeze potențialul, să le ofere experiențe de succes și să le dezvolte încrederea în propriile capacități. Receptarea textului literar constituie una dintre competențele fundamentale vizate de programa școlară de limba și literatura română. Pentru elevii cu dificultăți de învățare – fie că vorbim despre dislexie, deficit de atenție, ritm lent de procesare a informațiilor sau alte particularități – lectura și înțelegerea textelor literare pot reprezenta provocări semnificative. Metodele tradiționale de predare, bazate preponderent pe lectură silențioasă și analiză frontală, nu reușesc întotdeauna să răspundă nevoilor diferențiate ale acestor elevi. În acest context, platformele educaționale digitale oferă oportunități valoroase de individualizare și adaptare a procesului didactic. Prezenta lucrare își propune să analizeze avantajele utilizării platformelor video interactive în stimularea competențelor de receptare a textului literar la elevii cu dificultăți de învățare, integrând principiile educației pozitive într-o abordare incluzivă și centrată pe elev, la clasa a V-a.

1. Cadrul conceptual: educația pozitivă și incluziunea școlară

Educația pozitivă, fundamentată pe cercetările din domeniul psihologiei pozitive (Seligman, 2011), propune o schimbare de paradigmă în actul educațional: de la remedierea

slăbiciunilor la cultivarea punctelor forte, de la motivația extrinsecă la bucuria învățării, de la competiția nesănătoasă la colaborare și empatie. Principiile educației pozitive – recunoașterea efortului, feedback-ul constructiv, crearea unui climat emoțional securizant, dezvoltarea rezilienței – se dovedesc deosebit de benefice pentru elevii vulnerabili sau cu nevoi speciale.

Incluziunea școlară presupune nu doar prezența fizică a elevilor cu dificultăți în clasele obișnuite, ci și participarea lor activă, semnificativă la procesul de învățare. Aceasta implică adaptarea curriculară, diferențierea strategiilor didactice și utilizarea unor resurse care să faciliteze accesul la cunoaștere pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor individuale.

Tehnologia educațională, utilizată în mod responsabil și creativ, poate deveni un instrument puternic de incluziune. Platformele interactive permit personalizarea ritmului de învățare, oferirea de suport vizual și auditiv, feedback imediat și oportunități repetate de exersare – toate acestea fiind esențiale pentru elevii cu dificultăți de învățare.

2. Platformele video interactive: descriere și funcționalități relevante

Platformele video interactive reprezintă instrumente digitale care permit cadrelor didactice să transforme orice material video într-o lecție interactivă personalizată. Profesorul poate selecta un videoclip (de pe platforme precum YouTube, Khan Academy, National Geographic sau încărcat personal), îl poate edita (decupa, adaugă note audio proprii) și, cel mai important, poate insera întrebări pe parcursul vizionării.

Funcționalitățile cheie ale acestor platforme includ:

- Întrebări integrate – întrebări cu răspuns deschis, cu alegere multiplă sau note explicative, inserate în momente-cheie ale videoclipului.
- Oprirea automată a videoclipului – elevul nu poate avansa până nu răspunde la întrebarea afișată, ceea ce asigură atenția susținută și verificarea înțelegerii.
- Feedback imediat – răspunsurile corecte pot fi configurate să ofere confirmarea instantanee, iar cele greșite pot fi însoțite de explicații suplimentare.
- Monitorizarea progresului – profesorul are acces la statistici detaliate privind vizionarea (cât din videoclip a fost parcurs, de câte ori a fost revizualizat un fragment, răspunsurile la fiecare întrebare).

- Accesibilitate – platformele funcționează pe calculator, tabletă sau telefon, permițând învățarea în clasă sau acasă.

3. Avantajele utilizării platformelor video interactive pentru elevii cu dificultăți de învățare în receptarea textului literar

3.1. Multimodalitatea – suport pentru stiluri diferite de învățare – Textul literar, în forma sa clasică tipărită, reprezintă o barieră pentru elevii cu dislexie sau cu dificultăți de concentrare. Platformele video interactive permit transformarea textului în experiență multimodală: un videoclip poate include lectura expresivă a textului (suport auditiv), imagini ilustrative, animații sau chiar fragmente de ecranizări (suport vizual). Astfel, mesajul literar devine accesibil pe canale senzoriale multiple, facilitând înțelegerea și memorarea.

3.2. Controlul ritmului de învățare – Unul dintre principalele avantaje ale acestor platforme este posibilitatea ca fiecare elev să lucreze în ritmul propriu. Elevii cu dificultăți pot pune pauză, pot reviziona un fragment de câte ori este necesar, fără presiunea de a ține pasul cu restul clasei. Această flexibilitate reduce anxietatea și crește sentimentul de competență – elemente esențiale în educația pozitivă.

3.3. Verificarea înțelegerii în timp real – Întrebările inserate pe parcursul videoclipului funcționează ca „puncte de control” ale înțelegerii. Spre deosebire de lectura tradițională, unde profesorul verifică abia la final dacă elevul a înțeles, platformele video interactive permit intervenția imediată: dacă elevul răspunde greșit, poate reviziona secvența și încerca din nou. Această buclă de feedback susține metacogniția și învățarea profundă.

3.4. Feedback pozitiv și constructiv – Platformele permit configurarea unor mesaje de feedback personalizate pentru răspunsurile corecte și incorecte. În spiritul educației pozitive, profesorul poate formula mesaje încurajatoare, care să sublinieze efortul și progresul, nu doar corectitudinea răspunsului. De exemplu: „Excelent! Ai identificat corect trăsătura personajului!” sau „Mai gândește-te puțin – reascultă fragmentul și vei găsi indiciul.”

3.5. Reducerea stigmatizării și creșterea autonomiei – Într-o clasă incluzivă, este important ca adaptările să nu evidențieze în mod stânjenitor diferențele dintre elevi. Când întreaga clasă utilizează aceeași platformă, dar fiecare lucrează în ritmul propriu, elevii cu dificultăți nu sunt stigmatizați pentru că au nevoie de mai mult timp sau de repetiții suplimentare. Mai mult,

autonomia oferită de platformă – elevul decide când face pauză, când reia un fragment – contribuie la dezvoltarea responsabilității față de propria învățare.

3.6. Implicarea familiei în procesul educațional – Temele sau activitățile realizate pe platformele video interactive pot fi accesate de acasă, pe orice dispozitiv. Părinții pot observa cum lucrează copilul, pot oferi sprijin și pot urmări progresul. Această transparență consolidează parteneriatul școală-familie, esențial în cazul elevilor cu nevoi speciale.

4. Exemplu de aplicare practică: descrierea de tip portret în povestirea populară „Cuza-Vodă”

Povestirea populară „Cuza-Vodă” oferă un material literar valoros pentru studiul descrierii de tip portret, prezentând figura legendară a domnitorului Alexandru Ioan Cuza prin ochii poporului. Pentru elevii cu dificultăți de învățare, abordarea tradițională – lectura textului și identificarea elementelor de portret fizic și moral – poate fi dificilă din cauza lungimii textului și a vocabularului arhaic. Aplicarea prin platforma video interactivă - profesorul creează un videoclip de aproximativ 8 minute care integrează:

- Lectura expresivă a fragmentelor descriptive din povestire, realizată de profesor sau de un actor, cu intonație și ritm adecvate.
- Imagini ilustrative – portrete de epocă ale lui Cuza-Vodă, tablouri istorice, ilustrații din cărți vechi.
- Subtitrări sincronizate cu lectura, pentru elevii care beneficiază de suport vizual suplimentar.
- Explicații audio pentru cuvintele arhaice sau regionale (de exemplu: „căutătură” = privire, „statură” = înălțime, „cugetare” = gândire).

Concluzii

Utilizarea platformelor video interactive în orele de limba și literatura română pentru clasa a V-a reprezintă o strategie didactică aliniată atât principiilor educației pozitive, cât și cerințelor incluziunii școlare. Prin multimodalitate, flexibilitatea ritmului de învățare, feedback imediat și posibilitatea de repetare fără stigmatizare, aceste platforme răspund nevoilor elevilor

cu dificultăți de învățare, oferindu-le experiențe de succes și consolidându-le încrederea în propriile capacități.

Exemplul prezentat – studiul descrierii de tip portret în povestirea populară „Cuza-Vodă” – demonstrează cum un text literar aparent dificil poate deveni accesibil și captivant pentru toți elevii, prin integrarea creativă a tehnologiei în actul didactic. Într-o școală cu adevărat incluzivă, fiecare elev merită instrumente și metode care să îi permită să își atingă potențialul – iar platformele video interactive pot fi aliați valoroși în această misiune.

Bibliografie:

- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. New York: Bantam Books;
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. New York: Free Press;
- Ministerul Educației Naționale. (2017). *Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, clasele a V-a – a VIII-a*. București;
- www.edpuzzle.com .

Prof. înv. primar ȘMIT ADELINA CRISTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CIOROIAȘI, DOLJ

Educația pozitivă, motorul unei incluziuni sociale reale în școala modernă

Într-un sistem educațional marcat de diversitate crescută, trecerea de la modelul integrării formale la cel al incluziunii autentice necesită o schimbare de paradigmă. Articolul de față explorează modul în care principiile educației pozitive – axate pe starea de bine și pe cultivarea punctelor tari – pot dărâma barierele sociale și pot oferi fiecărui elev, indiferent de mediul de proveniență, șansa la succes. Provocarea majoră a școlii contemporane nu mai este doar accesul la educație, ci calitatea experienței de învățare pentru toți copiii. Incluziunea socială nu se rezumă la prezența fizică a elevilor din grupuri vulnerabile în bănci, ci la crearea unui sentiment profund de apartenență. Aici intervine educația pozitivă, care mută lentila de pe „deficiență” pe „potențial”.

Educația pozitivă se bazează pe modelul PERMA (Emoții pozitive, Angajament, Relații, Semnificație, Realizare), adaptat contextului școlar pentru a sprijini incluziunea:

- Mentalitatea de dezvoltare (Growth Mindset): Credința că abilitățile pot fi dezvoltate prin efort transformă eșecul dintr-o etichetă socială într-o etapă de învățare.
- Identificarea „Insulelor de Competență”: Fiecare elev, inclusiv cei cu cerințe educaționale speciale (CES) sau din medii defavorizate, posedă talente unice. Recunoașterea acestora în fața grupului este primul pas spre combaterea stigmatizării.

Pentru ca incluziunea să funcționeze, cadrul didactic trebuie să devină un facilitator al relațiilor umane, nu doar un transmițător de conținut:

- Metoda Jigsaw (Mozaicul): Prin această tehnică de învățare prin cooperare, succesul grupului depinde de contribuția fiecărui membru. Elevul aflat în risc de excluziune devine posesorul unei piese esențiale de informație, ceea ce îi crește instantaneu statutul social în clasă.

- Designul Universal pentru Învățare (UDL): Presupune crearea din start a unor lecții accesibile tuturor (prin suport vizual, audio și tactil), eliminând nevoia de „separare” a elevilor care au nevoie de adaptare curriculară.
- Cercurile de Soluționare a Conflictelor: În loc de pedepse care marginalizează, se folosesc discuții de grup care pun accent pe repararea relațiilor și pe empatie.

O abordare bazată pe educația pozitivă reduce comportamentele de bullying și absenteismul. Atunci când un elev se simte valorizat pentru ceea ce este, nu doar pentru notele obținute, barierele socio-economice sau etnice încep să se dizolve. Coeziunea grupului devine un mecanism de protecție socială, pregătind viitori cetățeni empatici și toleranți. Incluziunea socială prin educație pozitivă nu este o utopie, ci o necesitate pedagogică. Succesul acestui demers depinde de curajul profesorului de a vedea dincolo de diagnostice sau statistici sociale. O școală care educă „inima” la fel de mult ca „mintea” este singura capabilă să producă o schimbare reală în societate.

Context: Într-o clasă de a V-a, un elev (pe care îl vom numi Andrei) cu tulburări din spectrul autist și dificultăți de comunicare verbală era adesea izolat în timpul activităților de grup. Colegii îl percepeau ca fiind „absent”, iar Andrei manifesta episoade de anxietate ridicată în momentele de zgomot sau interacțiune neprevăzută.

În loc să se concentreze pe deficitul de comunicare, cadrul didactic a identificat o „insulă de competență”: Andrei avea o memorie vizuală excepțională și un talent deosebit la desen tehnic și diagrame.

1. Metoda „Expertului Vizual”: La ora de Geografie, în cadrul unei lecții despre formele de relief, profesorul l-a desemnat pe Andrei drept „cartograful grupului”. În timp ce colegii colectau informații textuale, rolul lui Andrei a fost să sintetizeze datele într-o hartă conceptuală vizuală pe un poster mare.
2. Validarea Socială: La finalul orei, profesorul nu a evaluat doar conținutul, ci a evidențiat clar: „Fără schema realizată de Andrei, prezentarea grupului nu ar fi fost atât de clară pentru noi toți”.

Rezultate:

- Pentru Andrei: Creșterea stimei de sine și reducerea anxietății. Sentimentul de utilitate l-a motivat să încerce interacțiuni verbale scurte cu colegii de echipă.
- Pentru Colectiv: Elevii au încetat să îl mai vadă pe Andrei prin prisma „diagnosticului” și au început să îi solicite ajutorul pentru proiecte vizuale. Bariera socială a fost înlocuită de o colaborare funcțională bazată pe respect reciproc.

BIBLIOGRAFIE

- Gherguț, Alois (2016). *Educația incluzivă și pedagogia diversității*. Editura Polirom, Iași. (Cea mai autoritară voce din România pe acest subiect).
- Booth, T.; Ainscow, M. (2011). *Index for Inclusion: developing learning and participation in schools*. Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE). (Documentul cadru la nivel european pentru școlile incluzive).
- Vrăsmaș, Traian (2010). *Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale*. Editura Vanemonde, București.
- UNICEF România (2021). *Set de instrumente pentru educația incluzivă*. Disponibil online pe [unicef.org/romania](https://www.unicef.org/romania).
- Ministerul Educației / Proiectul ROSE (2019). *Ghid de bune practici în educația incluzivă*.
- Platforma Digitaledu.ro – Resurse Educaționale Deschise (RED) pentru adaptarea curriculară.

Prof. Angelica Stătescu

Liceul Tehnologic *Ion Podaru, Ovidiu*

Relația dintre succesul școlar și ierarhia nevoilor în învățământul actual

De-a lungul timpului, psihologii și cercetătorii în domeniul educației au încercat să explice comportamentul elevilor ținând cont de nevoi și motivații, acestea fiind considerate atribute specific umane care diferențiază și definesc fiecare ființă, în drumul spre realizarea obiectivelor. Pe lângă critica teoriilor psihologice de satisfacere a sinelui, nevoile (reale sau nu) pot deveni interesante analizând modul în care acestea conduc la atingerea succesului școlar, la stabilirea unor obiective în concordanță cu potențialul și la motivația continuă, necesară în parcursul școlar al fiecărui elev.

Ierarhia nevoilor a fost dezvoltată de Abraham Maslow, printr-o teorie în care acestea sunt ierarhizate, în funcție de prioritatea lor, în cinci nivele:

1. **Nevoile fiziologice** sunt nevoile de bază ale corpului uman: hrană, apă, somn, adăpost etc. Ele sunt dominante atunci când nu sunt satisfăcute la un nivel acceptabil.

2. **Nevoile de securitate, protecție** cuprind nevoia de stabilitate, protecție împotriva îmbolnăvirilor, a dezastrelor economice.

3. **Nevoia de apartenență la un grup:** comuniune socială, comunicare, implicare în rezolvarea problemelor sociale, participare la viața comunității, participarea la evenimentele sociale, nevoia de iubire și afecțiune în familie, cuplu și din partea celor apropiați.

4. **Nevoia de recunoaștere și respect din partea celorlalți** cuprinde două grupe: din punct de vedere intern, se referă la nevoia de putere, de realizare, de încredere, de independență, de libertate; din punct de vedere extern, se referă la dorința de a avea reputație, prestigiu, statut, faimă și glorie.

5. **Nevoia de autorealizare** se referă la împlinirea visurilor și scopurilor propuse, reușită în viață, hobby, activitatea de creație, conștientizarea rolului și rostului nostru în lume, relaxare, meditație, realizarea potențialului maxim, crearea și împlinirea destinului său înalt.

În cadrul procesului didactic, la baza rezultatelor și a obținerii performanței, stă, fără îndoială, motivația elevilor, un factor important fără de care finalitatea procesului educational ar fi imposibilă.

Pe prima treaptă a piramidei se află nevoile fiziologice, considerate nevoi primare, iar raportate la instituția de învățământ înseamnă o școală curată, mobilată frumos și adecvat, cu dotări corespunzătoare din care să nu lipsească tehnologia de ultimă generație, să existe un spațiu amenajat pentru petrecerea pauzelor în aer liber, teren pentru activitățile sportive, săli de lectură și bibliotecă. Acestea fiind regăsite într-o școală, devine atractivă, atât pentru copii, cât și pentru părinți, le satisface așteptările inițiale și pot ține elevii motivați.

Nevoile primare sunt urmate de nevoile de securitate și siguranță. Școala poate satisface această nevoie prin existența unui serviciu de pază, care să respecte cu rigoare securitatea elevilor, dar și amenajări exterioare corespunzătoare, gard de protecție, camera video etc. De asemenea, este important ca școala să urmărească frecvent crearea unui mediu care descurajează bullyingul, să stabilească reguli ferme și să verifice continuu respectarea lor, în acest mod oferind stabilitate și predictibilitate elevilor.

Nevoile sociale devin din ce în ce mai importante pentru generațiile actuale de elevi. Nevoia de prietenie, de apartenență la un grup de prieteni cu care să împărtășească aceleași valori, dar și nevoia de acceptare și cea de afecțiune sunt fundamentale în atingerea unui nivel maxim de motivație care să conserve perseverența și rezistența la efort a elevilor. Satisfacerea acestor nevoi conduce la frecventarea instituției respective cu bucurie și entuziasm, precum și la dezvoltarea competențelor necesare integrării individului în societate.

Al patrulea segment se referă la nevoile de respect și recunoaștere din partea celorlalți și derivă din satisfacerea nevoilor sociale. Elevii, indiferent de nivelul sau clasa în care se află, au nevoie de validare și de respect din partea tuturor actorilor educaționali. Profesorii au datoria de a evidenția laturile pozitive și calitățile fiecărui elev, astfel, elevii se bucură de apreciere, stima de sine crește și, implicit, dorința de se implica și mai mult în ceea ce li s-a dovedit că fac bine, ajungând chiar la atingerea succesului.

În vârful piramidei lui Maslow se află nevoia de autorealizare și se poate atinge doar dacă celelalte nevoi discutate anterior sunt satisfăcute. Elevii care au împlinită această nevoie excelează academic, își ating potențialul maxim atât în ceea ce privește performanța școlară,

cât și în relațiile sociale, devenind creativi și receptivi la nevoile celor din jur și reușind să-și asume roluri active în comunitate, rolul de lider.

Așadar, motivația, perseverența, rezistența la efort și performanța sunt aspecte fundamentale în tabloul elevului ideal, într-o școală ideală. Obțin succesul elevii care învață în instituția care le oferă posibilitatea autodepășirii, le impune limite, le arată respectul, afecțiunea și îi ajută să înțeleagă că acestea sunt valori necesare pentru întreaga viață.

Secretar Steliana Nechita

Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” Iași

Mai mult decât hârtii: Educația pozitivă și incluziunea din perspectiva secretariatului școlar

Când vorbim despre educația pozitivă și incluziunea școlară, gândul ne zboară imediat la sala de clasă. Totuși, parcursul unui elev într-o școală nu începe la prima oră de curs, ci la fereastra secretariatului. Din perspectiva noastră, a personalului didactic auxiliar, incluziunea nu este doar un termen legislativ sau un dosar cu cerințe educaționale speciale (CES), ci este o stare de spirit care transformă birocrăția în sprijin uman.

1. Secretariatul ca prim punct de contact și siguranță

Pentru părintele unui copil care necesită măsuri de incluziune, prima interacțiune cu școala este adesea marcată de anxietate. „Va fi acceptat?”, „Există resurse?”, „Cum arată procedurile?”.

Educația pozitivă în secretariat înseamnă transformarea acestui moment într-unul de validare. În loc să vedem un „caz dificil” de gestionat în baza de date SIIIR, vedem o familie care are nevoie de un aliat. O atitudine deschisă, un ton calm și furnizarea clară a informațiilor reprezintă primul pas spre o incluziune reală. Noi nu gestionăm doar formulare de înscriere, ci gestionăm speranțe.

2. Dincolo de dosarul CES: Managementul empatic

Incluziunea presupune o organizare riguroasă a resurselor. Din biroul secretariatului, acest lucru se traduce prin:

- **Monitorizarea atentă a planurilor de servicii individualizate:** Ne asigurăm că fluxul de informații între comisiile interne și autoritățile externe este

neîntrerupt, astfel încât copilul să beneficieze de drepturile sale (burse, sprijin logistic, transport) la timp.

- **Colaborarea cu echipa multidisciplinară:** Secretariatul este „nodul central” care facilitează comunicarea între profesori, psihologi și părinți.
- **Limbaajul pozitiv în documente:** Chiar și în redactarea adreselor oficiale, alegem un limbaj care să reflecte demnitatea elevului, evitând etichetările și punând accent pe potențialul de integrare.

„Într-o școală cu adevărat incluzivă, secretariatul nu este un zid de netrecut, ci un pod de legătură între nevoile elevului și soluțiile administrative.”

3. Bariere administrative vs. Soluții incluzive

Uneori, legislația poate părea rigidă. Însă educația pozitivă ne învață să căutăm soluții în spiritul legii, nu doar în litera ei. Fie că este vorba despre adaptarea programului de audiențe pentru părinții care lucrează sau despre facilitarea accesului la documente în formate accesibile, secretariatul joacă un rol vital în eliminarea barierelor invizibile.

Concluzia este că Educația pozitivă și incluziunea școlară nu sunt doar responsabilitatea profesorilor. Ele se manifestă în modul în care răspundem la telefon, în răbdarea cu care explicăm o procedură și în grija cu care păstrăm istoricul evoluției fiecărui copil. Din perspectiva secretariatului, succesul incluziunii se măsoară nu doar în cifre și statistici, ci în zâmbetul de ușurare al unui părinte care simte că fiul sau fiica sa a ajuns într-un loc unde este dorit, nu doar înregistrat.

Prof. Stoica Mirona Nicoleta

Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” Constanța

Modalități de implementare a educației incluzive în cazul copiilor cu CES și/sau dizabilități

Incluziunea în sensul larg al termenului este „setul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale”. În ceea ce privește incluziunea în educație se referă la faptul că „oricine, indiferent de deficiența sa sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, trebuie tratat ca un membru al societății, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaționale, medicale și celelalte servicii puse la dispoziția tuturor membrilor societății”. Astfel, incluziunea și „educația incluzivă” pun accentul pe necesitatea ca sistemul educațional și școlile/grădinițele să se schimbe și să se adapteze continuu pentru a răspunde diversității copiilor și nevoilor ce decurg din acestea.

La baza managementului în educația incluzivă stau principiile acesteia, deduse din politicile naționale și internaționale în domeniu:

- principiul drepturilor egale în domeniul educației;
- principiul egalizării șanselor;
- principiul interesului superior al copilului;
- principiul nondiscriminării, toleranței și valorificării tuturor diferențelor;
- principiul intervenției timpurii;
- principiul individualizării procesului de educație și dezvoltării la maximum a potențialului fiecărui copil;
- principiul asigurării serviciilor de sprijin;
- principiul flexibilității în activitatea didactică;
- principiul designului universal care permite crearea unui mediu accesibil tuturor;
- principiul managementului educațional participativ;

- principiul cooperării și parteneriatului social.

Individualizarea reprezintă o dimensiune deosebit de importantă a organizării procesului și furnizării suportului educațional, având drept scop asigurarea accesului efectiv la educație de calitate pentru toți copiii. Abordarea respectivă este determinată de necesitatea de a favoriza dezvoltarea optimă a competențelor fiecărui copil prin individualizarea sarcinilor didactice, a modalităților de realizare a lor, a gradului de efort și a procedeelelor de reglare a acestora potrivit particularităților individuale de dezvoltare. Din această perspectivă, în realizarea procesului educațional individualizat se aplică adaptările curriculare, care pot avea loc pe două căi: prin aplicarea curriculumului general cu adaptări psihopedagogice, în materie de evaluare și ambientale, prin modificarea curriculumului general.

Acest tip de individualizare presupune că elevul cu CES va parcurge materia de studiu conform curriculumului general, beneficiind de strategii individualizate de predare-învățare-evaluare care sunt corelate/adaptate la potențialul elevului și care vor asigura realizarea finalităților educaționale generale. În cazul dat, se va considera că elevul cu CES realizează curriculumul general cu adaptări (CGA). Tipuri de adaptări:

- Adaptări psihopedagogice – modificările operate în proiectarea și realizarea fiecărei componente a procesului educațional: predare, învățare, evaluare, pentru a facilita încadrarea copilului în procesul educațional efectiv și a-i asigura progresul în dezvoltare.

- Adaptări în materie de evaluare – modificarea metodelor/tehnichilor de evaluare, pentru a ajuta elevul să demonstreze competențele achiziționate.

- Adaptări ambientale – schimbări în mediul fizic al clasei sau al instituției care să asigure accesul efectiv al copilului la procesul de învățare. La același compartiment, se referă și tehnologiile specializate, inclusiv cele asistive, utilizate pentru a recupera (compensa) sau substitui anumite funcții ale organismului și pentru a facilita implicarea activă a elevului cu CES în procesul educațional, precum și interacțiunea și comunicarea în mediul școlar

Individualizarea procesului educațional prin modificări curriculare presupune modificarea finalităților educaționale și a conținuturilor din curriculumul general și adaptarea tehnologiilor de predare-învățare-evaluare, în funcție de potențialul elevului. În cazul dat, se va considera că elevul cu CES realizează un curriculumul modificat (CM). În cazul CM la disciplina școlară, cadrul didactic stabilește, în comun cu alți specialiști care asistă copilul, finalități adecvate nivelului de dezvoltare, potențialului și necesităților educaționale ale

copilului, finalități care asigură încadrarea efectivă a copilului în procesul educațional, în vederea pregătirii lui pentru viață. Modificările curriculare pot viza componentele structurale ale curriculumului: finalitățile, conținuturile. Modificările curriculare pot fi realizate prin:

- Simplificare – proces care vizează reducerea parțială a gradului de complexitate a finalităților și/sau conținuturilor.
- Excludere – proces care poate fi realizat la nivel de plan-cadru sau disciplină școlară. La nivel de plan-cadru, elevul nu va studia una sau unele discipline școlare, exigențele față de studiul cărora nu sunt compatibile cu potențialul acestuia. La nivel de disciplină școlară, modificările curriculare prin excludere presupun omiterea unor finalități, conținuturi, pe care elevul cu CES nu le poate accesa/achiziționa.
- Comasare – proces realizat, de asemenea, la cele două niveluri. La nivel de plan-cadru, modificările curriculare prin comasare se realizează prin integrarea a două sau mai multe discipline școlare (este recomandată comasarea/integrarea pe arii curriculare). Pentru copiii cu CES, care atestă dizabilități severe, se admite predarea integrată a două sau mai multe discipline școlare, în baza unor arii multidisciplinare/integrate, care asigură pregătirea acestora pentru viață. La nivel de disciplină școlară, comasarea presupune integrarea atât a conținuturilor, cât și, mai ales, a finalităților:

Finalități educaționale (se indică competențele specifice modificate)

Conținuturi (se vor indica conținuturile curriculare modificate)

Strategii/ tehnologii didactice (activități de învățare conform CES ale elevului)

Strategii de evaluare (se vor indica strategiile specifice de evaluare pentru fiecare finalitate proiectată)

Note privind rezultatele monitorizării (nivelul de atingere a finalităților)

La stabilirea și formularea finalităților educaționale, se va ține cont de potențialul și nivelul de dezvoltare al elevului. În cazul disciplinelor de studiu care necesită modificări curriculare, finalitățile educaționale se precizează în enunțuri care descriu competențele ce urmează a fi achiziționate la finele cursului respectiv.

Toate finalitățile educaționale se descriu în rezultate măsurabile și sunt evaluate la finele unei etape de învățare. Este important ca finalitățile să fie formulate clar, astfel încât părinții și, după caz, elevul să înțeleagă ce va fi capabil să cunoască și să facă la finele capitolului/semestrului/anului.

Conținuturile reflectă acele subiecte/teme care permit dezvoltarea competenței stipulate în rubrica Finalități educaționale, prin anumite activități de învățare/tehnologii didactice. Ele pot fi selectate din CG sau stabilite în funcție de abilitățile și posibilitățile de învățare și dezvoltare ale copilului. Pentru fiecare finalitate formulată e necesar a stabili strategiile/tehnologiile didactice corespunzătoare – acele tipuri, forme, modalități, activități de învățare care îl vor ajuta pe copil să atingă finalitățile de învățare stabilite. Se va ține cont de faptul ca diferiți specialiști lucrează cu copilul cu CES, prin urmare, strategiile/tehnologiile didactice vor fi specifice domeniului respectiv de asistență. Individualizarea procesului educațional pentru copilul cu CES nu implică obligatoriu adaptări sau modificări curriculare la toate disciplinele de studiu: copilul poate studia unele discipline în baza curriculumului general (CG), iar altele în baza curriculumului general, dar cu adaptări ale strategiilor de predare-învățare-evaluare (CGA) sau în baza curriculumului modificat (CM).

Aspectul-cheie al inovării, care trebuie să guverneze predarea și procesul educațional în general, este flexibilitatea: o abordare flexibilă și sensibilă la cerințele speciale ale fiecărui copil/tânăr constituie standardul de bază pe care se edifică sistemul de formare a cadrelor didactice.

Bibliografie:

-Ordinul 1985/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu CES, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și /sau CES

-Popovici, D.V. (2007), **Orientări teoretice și practice în educația integrată**, Ed. Universității „Aurel Vlaicu”, Arad.

- Băran-Pescaru A. Parteneriat în educație. București: Aramis Print, 2004

Stroie Lenuta, Prof inv primar

Scoala Gimnaziala Glodeanu Sărat, Glodeanu Sarat

Rolul educației pozitive în construirea unei societăți incluzive

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării sociale și ai formării unei societăți echitabile. În ultimele decenii, conceptul de educație pozitivă a câștigat o importanță tot mai mare în domeniul pedagogiei, deoarece pune accent pe dezvoltarea armonioasă a individului, pe valorificarea potențialului personal și pe cultivarea relațiilor bazate pe respect și empatie. În același timp, societatea contemporană promovează tot mai mult principiile incluziunii sociale, care presupun acceptarea și integrarea tuturor indivizilor, indiferent de diferențele culturale, sociale, economice sau de capacități.

Astfel, educația pozitivă joacă un rol esențial în construirea unei societăți incluzive, deoarece contribuie la dezvoltarea unor valori precum toleranța, cooperarea și respectul reciproc. Prin intermediul practicilor educaționale pozitive, școala devine un spațiu în care fiecare elev este valorizat, iar diversitatea este percepută ca o resursă, nu ca un obstacol.

Conceptul de educație pozitivă

Educația pozitivă își are originea în principiile psihologiei pozitive, un domeniu care studiază factorii ce contribuie la bunăstarea și dezvoltarea optimă a indivizilor. În mediul educațional, această abordare se concentrează pe dezvoltarea punctelor forte ale elevilor, pe cultivarea emoțiilor pozitive și pe crearea unui climat educațional bazat pe sprijin și încurajare.

Prin educația pozitivă, procesul de învățare nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci urmărește și dezvoltarea competențelor socio-emoționale, precum empatia, responsabilitatea, autocontrolul și capacitatea de cooperare. Profesorii devin facilitatori ai învățării și modele de comportament pozitiv, contribuind la crearea unui mediu sigur și motivant pentru toți elevii.

În acest context, accentul este pus pe feedback constructiv, pe încurajarea progresului și pe dezvoltarea unei imagini de sine pozitive. Elevii sunt sprijiniți să își recunoască propriile abilități și să își dezvolte încrederea în sine, ceea ce favorizează participarea activă la viața școlară și socială.

Educația pozitivă și incluziunea socială

Incluziunea socială presupune integrarea tuturor indivizilor în viața comunității și asigurarea accesului egal la educație, resurse și oportunități. În mediul educațional, aceasta se traduce prin acceptarea diversității și prin adaptarea procesului de predare la nevoile tuturor elevilor.

Educația pozitivă contribuie semnificativ la realizarea incluziunii sociale prin promovarea respectului față de diferențe și prin dezvoltarea unei culturi a cooperării. Într-o clasă în care sunt aplicate principiile educației pozitive, elevii sunt încurajați să colaboreze, să se sprijine reciproc și să își aprecieze diversitatea.

De asemenea, această abordare contribuie la prevenirea discriminării, a marginalizării și a fenomenelor de bullying, deoarece promovează empatia și înțelegerea între elevi. Atunci când copiii învață să accepte și să respecte diferențele, ei devin adulți capabili să contribuie la construirea unei societăți mai echitabile și mai solidare.

Strategii educaționale pentru promovarea incluziunii

Pentru a sprijini dezvoltarea unei societăți incluzive, cadrele didactice pot utiliza diverse strategii bazate pe principiile educației pozitive. Printre acestea se numără:

- crearea unui climat educațional pozitiv, în care fiecare elev se simte acceptat și valorizat;
- utilizarea învățării colaborative, care încurajează cooperarea între elevi și dezvoltarea spiritului de echipă;
- adaptarea metodelor de predare la nevoile și stilurile diferite de învățare ale elevilor;
- promovarea empatiei și a respectului, prin activități care stimulează dialogul și înțelegerea reciprocă;
- încurajarea participării active, astfel încât fiecare elev să aibă oportunitatea de a se exprima și de a contribui la activitățile educaționale.

Prin aplicarea acestor strategii, școala devine un spațiu incluziv, în care diversitatea este respectată, iar fiecare elev are șansa de a se dezvolta în mod armonios.

Concluzii

Educația pozitivă reprezintă un instrument esențial pentru promovarea incluziunii sociale și pentru dezvoltarea unei societăți bazate pe respect, solidaritate și egalitate de șanse. Prin cultivarea emoțiilor pozitive, a relațiilor constructive și a valorilor morale, școala contribuie la formarea unor indivizi capabili să accepte diversitatea și să participe activ la viața comunității.

Într-o lume caracterizată de schimbări rapide și de diversitate culturală, educația pozitivă devine tot mai importantă pentru dezvoltarea unei societăți incluzive și armonioase. Prin implicarea cadrelor didactice, a elevilor și a comunității, educația poate deveni un factor esențial în construirea unui viitor mai echitabil și mai solidar.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie

Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. New York: Free Press.

Peterson, C. (2006). *A Primer in Positive Psychology*. New York: Oxford University Press.

UNESCO. (2020). *Inclusion and Education: All Means All*. Paris: UNESCO Publishing.

Vlăsceanu, L. (coord.). (2011). *Educație și incluziune socială*. București: Editura Universității din București.

Prof. înv. primar Țăpîrlan Dănuța Maria

Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu”, Drăgășani, Vâlcea

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Într-o societate aflată într-un proces continuu de transformare, educația joacă un rol esențial în modelarea valorilor, atitudinilor și comportamentelor viitoarelor generații. Școala, ca instituție fundamentală a educației, trebuie să răspundă noilor provocări legate de diversitate, echitate și coeziune socială.

Educația are un rol central în modelarea unor cetățeni empatici, toleranți și activi social. În acest context, conceptul de școală pozitivă devine tot mai relevant, fiind un model educațional ce promovează starea de bine, echitatea și incluziunea tuturor elevilor, indiferent de diferențele socio-economice, culturale, etnice sau de abilitate.

„Școala pozitivă” este un concept inspirat din psihologia pozitivă, care pune accent pe dezvoltarea punctelor forte ale elevilor, pe cultivarea emoțiilor pozitive și pe crearea unui climat bazat pe încredere, respect și colaborare.

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale implică strategii și practici detaliate care asigură un mediu prietenos și adaptat nevoilor fiecărui elev.

O școală pozitivă se definește printr-un climat educațional sigur, motivant și colaborativ, unde accentul se pune pe dezvoltarea competențelor socio-emoționale și a relațiilor sănătoase între membrii comunității școlare.

Acest model de școală contribuie nu doar la creșterea motivației școlare ci și la reducerea abandonului, a violenței și a excluziunii.

Educația în perspectiva deschiderii către valori multiple reprezintă un demers pe deplin justificat, întrucât vizează o mai bună inserție a individului într-o lume spiritual polimorfă și dinamică. Acest demers formativ vine atât în întâmpinarea dezideratelor individualității, prin valorizarea unor trăsături particulare, unice, ce merită a fi recunoscute

sau amplificate, cât și în profilul societății, asigurându-i un anumit grad de coerență, solidaritate și funcționalitate. Solidaritatea comunitară este potențată prin felul cum se gestionează reproducerea marilor simboluri în interiorul spațiului socio-cultural respectiv, dar și prin modul cum este reglată deschiderea spre alte formațiuni socioculturale.

Școala promovează incluziunea prin implicarea activă a elevilor în formularea de reguli pentru a preveni discriminarea și violența, implicând întreaga comunitate educațională (elevi, profesori, părinți, administrație).

Astfel, se recunosc și se valorizează diferențele socio-culturale, etnice, de gen sau capacități diferite ale elevilor, arătând respect pentru diversitate. Procesul educațional este centrat pe copil, adaptat nevoilor și ritmul fiecăruia, pentru a asigura egalitatea de șanse.

O școală pozitivă include politici clare și strategii pentru a combate excluziunea, dezvoltând o cultură incluzivă care susține schimbări pozitive în atitudini, practici pedagogice și relații sociale în școală.

Copiii cu nevoi speciale sau din medii diverse beneficiază de un mediu sigur și sprijinitor care le permite să interacționeze cu ceilalți elevi, să-și dezvolte abilități sociale și să crească sentimentul de apartenență la comunitate.

Pentru a lucra într-un mediu educațional incluziv, cadrele didactice trebuie să posede și o serie de calități manageriale, pornind de la capacitatea profesorului de a planifica și a organiza activitățile clasei, astfel încât să se asigure un climat favorabil învățării. Cadrele didactice trebuie să își însușească metode și planuri personalizate pentru a include optim elevii cu cerințe speciale și pentru a crea un mediu incluziv prin metode interactive, colaborative și evaluări continue.

Printre calitățile unui profesor incluziv, dragostea pentru copii este esențială. Un bun dascăl are o vocație interioară pentru comunicarea adecvată a informației, adaptată și individualizată, ținând cont de potențialul psihoindividual al elevilor săi. Atitudinea pozitivă a profesorului își pune amprenta asupra relațiilor în clasă, iar dacă acesta le arată elevilor săi dragoste, respect și înțelegere, procesul didactic va fi mult simplificat.

Învățarea activă în clasele incluzive aduce o serie de avantaje elevilor care asimilează la un nivel mult mai profund, rețin ideile mai mult timp și pot utiliza conținutul cursurilor lor. Prin învățarea activă, aceștia sunt mai motivați să învețe, pot corela mai ușor ceea ce au învățat cu viața reală și pot folosi lucrurile învățate la școală în practică. De asemenea, învăța să aibă inițiativă în procesul de învățare, pot dezvolta relații de calitate cu ceilalți și își întăresc abilitățile sociale.

Educația incluzivă se prezintă ca un drept fundamental și o obligație socială de a oferi tuturor copiilor acces egal la educație de calitate, contribuind la o dezvoltare armonioasă și reducerea marginalizării sociale.

Astfel, școala pozitivă în contextul incluziunii sociale este o școală care activează pentru un mediu educațional echitabil, divers, care adaptează procesul didactic pentru a sprijini fiecare elev, asigurând integrarea socială și succesul școlar al tuturor.

Elementele esențiale ale unei școli pozitive includ: accent pe relații sănătoase între elevi, cadre didactice și părinți, starea de bine ca obiectiv educațional, educație socio-emoțională, dezvoltarea cognitivă, feedback constructiv, în loc de evaluare exclusivă bazată pe performanță, implicarea tuturor actorilor educaționali în viața școlii.

Școala pozitivă este nu doar o opțiune, ci o necesitate într-o societate care aspiră la coeziune și incluziune. Prin promovarea stării de bine, a valorilor pozitive și a acceptării diversității, școala devine un spațiu transformator, capabil să reducă inegalitățile sociale și să formeze cetățeni activi și empatici.

Pentru ca această viziune să devină realitate, este nevoie de formare continuă, politici educaționale coerente, dar mai ales de implicare autentică din partea tuturor actorilor educaționali.

Implementarea unei educații pozitive și incluzive nu depinde doar de profesori sau elevi, ci de o viziune sistemică, susținută de politici publice coerente, de colaborarea între familie, școală și comunitate și de o schimbare de mentalitate la nivelul societății.

În concluzie, școala pozitivă și incluziunea socială nu sunt doar concepte idealiste, ci realități complementare care pot schimba în bine sistemul educațional. Prin promovarea unei

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

educații bazate pe respect, colaborare și dezvoltare personală, școala devine un spațiu al echității și al speranței.

Bibliografie:

- Cucuș, C. (2017). Educația incluzivă: abordări teoretice și aplicații practice. Iași: Polirom
- Gherguț, A. (2005). Sinteze de psihopedagogie specială. Iași: Polirom
- Glava, C. (2012). Educația incluzivă. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană

Prof. Teodora Marchiș

Școala Gimnazială "Sfântul Andrei", București

Educația pozitivă în context școlar

Conceptul de "educație pozitivă" și "școală pozitivă" se referă la un mod de a face educație care pune accent și pe bunăstarea elevilor, nu doar pe rezultate academice. Într-o școală pozitivă elevii sunt încurajați și nu criticați constant, se pune accent pe relații, emoție, încredere, greșelile sunt văzute, în general, ca oportunități de a învăța, de a progresa, profesorii ajută și construiesc pârgii de sprijin pentru elevii lor, care conduc la dezvoltarea empatiei, rezilienței și motivației pentru educație.

Într-o școală pozitivă elevii primesc feedback constructiv, profesorul întrebă "ce ai învățat din greșeală", elevii sunt implicați în activități care presupun colaborarea și munca în echipă sau în proiecte care pun accentul pe abilități de relaționare și pe luarea unor decizii responsabile.

În învățarea pozitivă profesorul devine model de comportament oferind siguranță emoțională, comunicând asertiv, având o manieră de a preda care crește atât performanța cât și starea de bine la orele de curs. De exemplu dacă elevii întâmpină o problemă să treacă de la *nu pot schimba nimic la ce pot face concret* ca să schimbe sau să îmbunătățească ceva.

Ce înseamnă mai concret acest lucru? Elevii să nu aștepte mereu indicații ci să vină cu idei și soluții sau să înțeleagă că acțiunile lor contează în întreaga comunitate școlară și cu această ocazie să observe probleme din jur să le pese de ceilalți și să aibă curaj să încerce să le rezolve chiar dacă pot greși sau pot să aibă parte de un eșec.

Acest tip de educație ajută la reducerea stresului și a anxietății în rândul elevilor creșterea motivației pentru învățare și pentru școală chiar și către finalul anului școlar, când dorința lor de a petrece cât mai mult timp în curtea școlii este foarte puternică. Ca să promovezi ideea „e mai bine să rămânem la ore”, contează nu doar *ce* spui, ci și *cum* o spui.

Astfel elevii au gândit o serie de avantaje și dezavantaje că dacă devine un obicei situația lor școlară o să fie afectată iar dacă acest lucru este rar și justificat este cu totul altceva. Ideea nu este că ”nu ai voie niciodată” ci mai degrabă ”când și cum o faci”.

Deși multe dintre ore par plictisitoare .... să rămână în sala de curs, îi ajută foarte mult pentru că:

Școala ar trebui să fie un mediu în care elevii se simt bine, respectați și motivați. Atunci când accentul cade pe încurajare, colaborare și dezvoltare personală, elevii devin mai implicați, mai încrezători și mai responsabili. Într-o astfel de școală, greșelile sunt văzute ca oportunități de învățare, iar relațiile dintre profesori și elevi se bazează pe sprijin și comunicare.

Pe termen lung școala pozitivă formează nu doar elevi bine pregătiți ci și oameni echilibrați capabili să contribuie activ la dezvoltarea societății în care trăiesc.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Școala care urmează aceste principii ajunge dintr-o obligație la un spațiu în care învățarea devine o experiență plăcută și relevantă. Prin sprijin, respect și metode adaptate nevoilor elevilor, aceasta cultivă curiozitatea, dorința de implicare și plăcerea de a descoperi lucruri noi. Astfel, elevii nu doar acumulează informații, ci își dezvoltă gândirea critică, creativitatea și capacitatea de a face față provocărilor.

În esență școala pozitivă construiește motivația elevilor din interior nu prin constrângere.

Profesor Educație Timpurie: Teodorescu Camelia

Școala Gimnazială Nr 1 Valea Iașului

Educația pozitivă în contextul incluziunii sociale

Incluziunea socială se referă la respectarea statutului și drepturilor tuturor oamenilor dintr-o societate, care trebuie să aibă oportunitatea de a participa în mod relevant la viața acesteia și de a se bucura de un tratament egal cu ceilalți.

Aceasta nu înseamnă doar integrare, ci și crearea unui cadru în care fiecare persoană este valorizată și își poate atinge potențialul, indiferent de mediul de proveniență sau abilitați.

Este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu.

Educația pozitivă este un instrument esențial pentru promovarea incluziunii sociale. Aceasta contribuie la formarea unor indivizi capabili să trăiască și să colaboreze într-o societate diversă.

Educația pozitivă și incluziunea socială sunt interdependente. Ambele formează temelia unei societăți echitabile în care fiecare individ are șanse egale de dezvoltare. Nu înseamnă doar înțelegerea copiilor cu cerințe speciale ci transformarea sistemului pentru a răspunde nevoilor tuturor copiilor promovând respectul, diversitatea și participarea activă.

Educația pozitivă, aplicată în contextul incluziunii sociale, reprezintă o abordare educațională care pune accent pe dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil valorificând diversitatea și promovând respectul, empatia și participarea activă a tuturor.

Educația pozitivă urmărește:

- dezvoltarea stării de bine (emoționale și sociale);
- stimularea punctelor forte ale copiilor;

- constituirea unor relatii sănătoase;
- incurajarea motivației intrinseci.

Scopul educației pozitive în contextul incluziunii sociale este eliminarea barierelor și oferirea de șanse egale pentru toți.

Beneficiile educației pozitive sunt:

- creșterea stimei de sine a copiilor;
- reducerea abandonului școlar;
- îmbunătățirea performanțelor academice;
- dezvoltarea unei societăți mai echilibrate și tolerante.

Obiective urmărite;

-Creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local;

-Creșterea calității și capacității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea de personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructura adecvată;

- Reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de sprijin și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate.

- Creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate.

Aspectele educative pozitive în contextul incluziunii sociale presupun:

-Abordarea bazată pe competențe și atitudini (promovarea unor valori precum empatia, cooperarea și nondiscriminarea);

-Rolul familiei și comunității (implicarea părinților și a comunității locale prin diseminarea de bune practici și oferirea de sprijin emoțional și educațional);

-Transformarea școlii care implică metode adaptate, resurse accesibile și un mediu educațional primitor;

-Acțiuni pozitive pentru depășirea barierelor (adaptarea materialelor didactice, identificarea timpurie a dificultăților, oferirea de sprijin individualizat);

-Educația de calitate pentru toți (accesul tuturor la un învățământ adaptat care valorifică potențialul).

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniența socială, etc și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.

Grădinița este incluzivă printr-un curriculum flexibil și deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculum, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor și particularităților acestuia.

Educația incluzivă și sistemele de învățământ, în general, au evoluat până în punctul în care toate cadrele didactice trebuie să știe că diversitatea este prezentă în grupurile de copii la toate nivelurile de educație și că abordarea diferitelor cerințe ale copiilor este ceea ce marchează fundamental noile cerințe în educație.

Promovarea incluziunii și predarea din perspectivă incluzivă necesită o viziune largă și competente specifice pe care trebuie să le posedă toate cadrele didactice.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie:

Ecaterina Vărășmaș „Educația copilului prescolar”, Editura ProHumanitas, București, 1999;

Ecaterina Vărășmaș „Introducere în educația cerințelor speciale”, Editura Credis, București, 2004;

Mareș T., Ivan S., „Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrarea socială”, Editura Universitară, București 2013

Prof. Toader Berindeu Andreia Elisabeta
Liceul „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș

Positive Education in the Context of Social Inclusion

Introduction

In recent decades, education has undergone significant transformation, shifting from a purely academic focus toward a more holistic approach that includes students' emotional well-being, social development, and sense of belonging. Within this framework, *positive education* and *social inclusion* have emerged as key concepts in modern pedagogy. Positive education integrates principles of positive psychology into educational practice, aiming to enhance students' well-being, resilience, and personal strengths. Social inclusion, on the other hand, ensures that all students—regardless of their abilities, background, or socio-economic status—have equal access to meaningful learning opportunities.

The relationship between these two concepts is deeply interconnected. Positive education provides the tools to foster inclusive environments, while inclusive education creates the conditions necessary for students to thrive emotionally and socially. This essay explores the theoretical foundations of positive education, its role in promoting social inclusion, and its practical implications in contemporary classrooms.

Theoretical Foundations of Positive Education

Positive education is rooted in the field of positive psychology, which emphasizes the study of well-being, happiness, and human strengths. Rather than focusing solely on deficits or academic performance, this approach highlights the importance of cultivating positive emotions, engagement, relationships, meaning, and accomplishment.

Research indicates that positive education includes elements such as emotional intelligence, resilience, and social-emotional learning, all of which can be explicitly taught in schools. These competencies contribute to improved academic outcomes and better mental health among students.

Moreover, positive education promotes proactive strategies such as building strong teacher–student relationships, encouraging student engagement, and fostering a supportive

school climate. According to Chafouleas and Iovino (2021), positive education approaches focus on „promotion of student well-being and positive relationships” and are often implemented through systems that support diverse student needs.

Understanding Social Inclusion in Education

Social inclusion in education refers to the process of ensuring that all learners participate fully in school life, regardless of differences such as disability, ethnicity, gender, or socio-economic status. Inclusive education is not limited to physical access to schools but extends to meaningful participation and equal opportunities for success.

Studies show that inclusive education has both academic and social benefits. For example, research demonstrates that inclusive classrooms reduce prejudice, increase tolerance, and improve social relationships among students. Additionally, inclusive environments contribute to the development of empathy and mutual understanding, essential skills in diverse societies.

Inclusion also plays a critical role in fostering a sense of belonging. When students feel accepted and valued, they are more likely to engage in learning and achieve better outcomes. Conversely, exclusion can lead to disengagement, low self-esteem, and even school dropout.

The Relationship Between Positive Education and Social Inclusion

Positive education and social inclusion are mutually reinforcing. Positive education creates a supportive and strengths-based environment that encourages participation, while inclusion ensures that these benefits reach all students.

A strengths-based approach, central to positive education, is particularly effective in inclusive settings. Instead of focusing on students' weaknesses, teachers identify and develop individual strengths, helping students build confidence and motivation. This is especially important for disadvantaged or marginalized students, who may otherwise feel excluded or undervalued.

Furthermore, positive education promotes well-being and life satisfaction, which are closely linked to students' sense of identity and belonging. Recent research highlights the importance of social relationships and group identity in enhancing life satisfaction and educational outcomes, particularly for students with disabilities.

In inclusive schools, positive education also contributes to reducing inequalities. By fostering resilience, respect for diversity, and emotional well-being, it supports the development of an equitable learning environment where all students can succeed.

Practical Strategies for Implementing Positive Education in Inclusive Classrooms

1. Creating a Positive Classroom Climate

A positive classroom climate is the foundation of both positive education and inclusion. Teachers can: encourage open communication and mutual respect; recognize students' efforts, not just achievements; establish clear and supportive expectations. Such an environment reduces anxiety and promotes active participation among all students.

2. Promoting Social-Emotional Learning (SEL)

Social-emotional learning programs help students develop essential skills such as empathy, self-awareness, and emotional regulation. These skills are crucial for building inclusive relationships and preventing discrimination or exclusion.

3. Differentiated Instruction

Inclusive classrooms require teaching methods that address diverse learning needs. Differentiated instruction involves: adapting content and tasks; using multiple teaching strategies; providing individualized feedback. This approach ensures that all students can access the curriculum and achieve success.

4. Encouraging Collaboration and Peer Support

Collaborative learning activities, such as group projects and peer tutoring, promote interaction among students with different abilities and backgrounds. These activities help build social connections and reduce stereotypes.

5. Fostering Resilience and Growth Mindset

Positive education encourages students to view challenges as opportunities for growth. Teaching resilience and a growth mindset helps students overcome difficulties and persist in their learning.

Benefits of Positive Education in Inclusive Contexts

The integration of positive education within inclusive settings leads to multiple benefits: improved academic performance; enhanced emotional well-being; stronger social relationships; increased motivation and engagement; reduced discrimination and exclusion.

Research also shows that inclusive education contributes to both academic and social-emotional development for all students, not just those with special needs.

Additionally, fostering well-being and a positive school climate enhances students' self-confidence and autonomy, enabling them to reach their full potential.

Challenges and Limitations

Despite its advantages, implementing positive education in inclusive contexts presents several challenges: lack of teacher training in inclusive practices; limited resources and support systems; rigid curricula focused on standardized testing; resistance to change within educational institutions.

Addressing these challenges requires systemic changes, including professional development for teachers, policy support, and increased investment in education.

Conclusion

Positive education in the context of social inclusion represents a transformative approach to modern education. By integrating well-being, emotional development, and inclusive practices, it creates learning environments where all students can thrive.

The synergy between positive education and social inclusion highlights the importance of viewing education not only as a means of knowledge transmission but also as a process of human development. Schools that adopt this approach contribute to building more equitable, empathetic, and resilient societies.

Ultimately, the success of this model depends on the commitment of educators, policymakers, and communities to create inclusive and supportive educational systems that value every student.

Bibliography

- Chafouleas, S. M., & Iovino, E. A. (2021). *Engaging a Whole Child, School, and Community Lens in Positive Education to Advance Equity in Schools*. *Frontiers in Psychology*. Available at: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC8675905/> (Accessed: 30 March 2026)
- Kart, A., & Kart, M. (2021). *Academic and Social Effects of Inclusion on Students without Disabilities: A Review of the Literature*. *Education Sciences*, 11(1), 16. Available at: <https://www.mdpi.com/2227-7102/11/1/16> (Accessed: 30 March 2026)
- Noel, J. G., Dirth, T. P., & Nario-Redmond, M. R. (2026). *A Social Identity Approach to Positive Education*. Oxford Academic. Available at: <https://academic.oup.com/edited-volume/62207/chapter/550145981> (Accessed: 30 March 2026)
- Lindner, K. T., et al. (2022). *Promoting Factors of Social Inclusion of Students with Special Educational Needs*. *Frontiers in Education*. Available at: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/feduc.2022.773230/full> (Accessed: 30 March 2026)
- Roffey, S., & Quinlan, D. (2021). *Positive Education with Disadvantaged Students*. In: *The Palgrave Handbook of Positive Education*. Springer. Available at: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-64537-3_25 (Accessed: 30 March 2026)

Prof. înv. primar Ungureanu Claudia
Liceul Teoretic „Nicolae Iorga” Nehoiu, Buzău

Școala pozitivă și importanța ei în dezvoltarea educației incluzive

Educația modernă pune un accent tot mai mare pe dezvoltarea armonioasă a fiecărui elev, indiferent de mediul social, cultural sau de eventualele dificultăți de învățare. În acest context, conceptul de **școală pozitivă** devine extrem de important, deoarece promovează un climat educațional bazat pe respect, sprijin, empatie și dezvoltare personală. În același timp, societatea actuală promovează tot mai mult **incluziunea socială**, adică integrarea tuturor persoanelor în comunitate, fără discriminare sau marginalizare.

Școala are un rol esențial în realizarea incluziunii sociale, deoarece este mediul în care copiii învață să coopereze, să respecte diferențele și să își dezvolte competențe sociale. O școală pozitivă contribuie la crearea unui mediu sigur și motivant pentru toți elevii, inclusiv pentru cei proveniți din medii dezavantajate sau pentru cei cu cerințe educaționale speciale.

Scopul acestui referat este de a analiza conceptul de școală pozitivă și de a evidenția modul în care aceasta contribuie la promovarea incluziunii sociale în mediul educațional.

Conceptul de școală pozitivă

Școala pozitivă reprezintă un model educațional bazat pe principiile psihologiei pozitive și pe dezvoltarea potențialului fiecărui elev. Acest concept pune accent pe identificarea și valorificarea punctelor forte ale elevilor, pe crearea unui climat educațional favorabil și pe dezvoltarea relațiilor pozitive între profesori, elevi și comunitate.

Unul dintre obiectivele principale ale școlii pozitive este dezvoltarea stării de bine în mediul școlar. Acest lucru presupune crearea unui mediu în care elevii se simt în siguranță, sunt respectați și sunt încurajați să participe activ la procesul educațional. Profesorii au rolul de a sprijini dezvoltarea emoțională și socială a elevilor, nu doar performanța academică.

Principiile școlii pozitive includ:

- ❖ respectul pentru diversitate;
- ❖ încurajarea cooperării între elevi;

- ❖ dezvoltarea empatiei și a abilităților sociale;
- ❖ promovarea motivației intrinseci pentru învățare;
- ❖ crearea unui climat educațional bazat pe sprijin și încredere.

Prin aplicarea acestor principii, școala devine un spațiu în care fiecare elev este valorizat și încurajat să își dezvolte potențialul.

Incluziunea socială în educație

Incluziunea socială în educație reprezintă procesul prin care sistemul educațional se adaptează pentru a răspunde nevoilor tuturor elevilor, indiferent de diferențele dintre ei. Acest concept presupune eliminarea barierelor care pot împiedica participarea deplină a unor elevi la activitățile școlare.

Elevii pot întâmpina dificultăți din diverse motive, cum ar fi:

- ❖ dizabilități fizice sau intelectuale;
- ❖ dificultăți de învățare;
- ❖ apartenența la minorități etnice sau culturale;
- ❖ situații socio-economice dificile;
- ❖ probleme familiale sau emoționale.

Educația incluzivă urmărește să ofere **șanse egale tuturor elevilor**, prin adaptarea metodelor de predare, a materialelor didactice și a strategiilor educaționale. De asemenea, promovează acceptarea diversității și colaborarea între elevi.

Un sistem educațional incluziv nu presupune doar integrarea elevilor diferiți în școală, ci și crearea unui mediu în care aceștia se simt acceptați, respectați și sprijiniți.

Rolul școlii pozitive în promovarea incluziunii sociale

Școala pozitivă contribuie semnificativ la promovarea incluziunii sociale, deoarece valorile sale fundamentale sunt compatibile cu principiile educației incluzive. Prin crearea unui climat bazat pe respect și empatie, școala pozitivă facilitează integrarea tuturor elevilor.

Un prim aspect important este dezvoltarea relațiilor pozitive între elevi. Activitățile de grup, colaborarea și proiectele comune îi ajută pe copii să învețe să lucreze împreună și să accepte diferențele dintre ei.

Un alt element esențial este sprijinul acordat elevilor aflați în dificultate. Profesorii dintr-o școală pozitivă sunt atenți la nevoile individuale ale elevilor și încearcă să adapteze metodele de predare pentru a răspunde acestor nevoi.

De asemenea, școala pozitivă promovează dezvoltarea competențelor socio-emoționale, precum empatia, respectul, cooperarea și responsabilitatea. Aceste competențe sunt esențiale pentru construirea unei societăți incluzive.

Implicarea familiei și a comunității reprezintă un alt factor important. Colaborarea dintre școală, părinți și comunitate contribuie la crearea unui mediu educațional mai deschis și mai tolerant.

Strategii pentru dezvoltarea unei școli pozitive și incluzive

Pentru a promova incluziunea socială, școala trebuie să adopte o serie de strategii educaționale care să sprijine dezvoltarea unui climat pozitiv.

Printre aceste strategii se numără:

1. Utilizarea metodelor interactive de predare, care încurajează participarea tuturor elevilor.
2. Adaptarea curriculumului la nevoile și ritmul de învățare al elevilor.
3. Promovarea activităților de cooperare, precum proiectele de grup și învățarea prin colaborare.
4. Dezvoltarea programelor de educație socio-emoțională, care ajută elevii să își gestioneze emoțiile și relațiile.
5. Combaterea discriminării și a bullying-ului în mediul școlar.
6. Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive.

Prin aplicarea acestor strategii, școala poate deveni un spațiu în care fiecare elev se simte valorizat și sprijinit.

Școala pozitivă reprezintă un model educațional modern care contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor și la crearea unui climat educațional bazat pe respect și cooperare. În același timp, incluziunea socială este un principiu fundamental al educației contemporane, care urmărește asigurarea accesului egal la educație pentru toți elevii.

Prin promovarea relațiilor pozitive, adaptarea procesului educațional la nevoile elevilor și dezvoltarea competențelor socio-emoționale, școala pozitivă poate deveni un instrument important în realizarea incluziunii sociale. Astfel, instituțiile de învățământ contribuie nu doar la formarea intelectuală a elevilor, ci și la dezvoltarea unei societăți mai echitabile și mai tolerante.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie

1. Bocoș, M. (2017). *Pedagogie*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
2. Cucuș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
3. Pânișoară, I. O. (2015). *Profesorul de succes*. Iași: Editura Polirom.
4. Ministerul Educației (2018). *Educația incluzivă – ghid metodologic*.

Prof. Valeria Calapod

Școala Gimnazială "Sfântul Ierarh Nicolae" Vlădești, jud. Galați

Integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă din perspectiva managerului unei școli rurale

Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă reprezintă una dintre direcțiile fundamentale ale politicilor educaționale contemporane, fiind subsumată principiilor educației incluzive, ale egalității de șanse și ale respectării diversității. În mediul rural, acest proces capătă valențe specifice, determinate de particularitățile socio-economice ale comunității, de accesul limitat la resurse specializate și de nevoia unei implicări instituționale coerente. Din perspectiva managementului școlar, integrarea elevilor cu CES presupune o abordare sistemică, strategică și sustenabilă. O completare esențială a acestui demers este „educația pozitivă”, care mută accentul de la „ceea ce îi lipsește elevului” la „ceea ce elevul posedă deja”. Școala pe care o coordonez își fundamentează activitatea pe politici instituționale clare care vizează incluziunea tuturor copiilor, indiferent de nivelul lor de dezvoltare cognitivă sau socială.

Școala pe care o coordonez își fundamentează activitatea pe politici instituționale clare privind incluziunea tuturor copiilor, indiferent de nivelul lor de dezvoltare cognitivă, emoțională sau socială. Aceste politici sunt corelate cu documentele strategice naționale și europene în domeniul educației incluzive și sunt transpuse în planuri operaționale care vizează adaptarea procesului instructiv-educativ la nevoile individuale ale elevilor. Managementul educațional asigură coerența între viziunea instituțională și practicile didactice efective. Acesta facilitează integrarea prin crearea unui cadru organizațional favorabil și prin monitorizarea progresului socio-emoțional. În spiritul educației pozitive, am implementat următoarele direcții:

- formarea continuă: susținerea cadrelor didactice în adoptarea unor metode care valorizează punctele tari ale elevilor.
- consilierea sistemică: activitățile de consiliere vizează dezvoltarea competențelor socio-emoționale și consolidarea stimei de sine.

- toleranță și empatie: consilierea se adresează atât elevilor cu CES, cât și colegilor acestora, formând un climat bazat pe cooperare.

Integrarea elevilor cu CES în clasele din învățământul de masă se realizează printr-un demers interdisciplinar, bazat pe colaborarea dintre cadrele didactice, consilierul școlar, familia elevului și alți specialiști, acolo unde este posibil. Managerul școlii facilitează acest proces prin crearea unui cadru organizațional favorabil, prin susținerea formării continue a personalului didactic și prin monitorizarea permanentă a progresului școlar și socio-emoțional al elevilor.

Un pilon esențial al strategiei educaționale îl constituie activitățile de consiliere școlară și psihopedagogică, desfășurate în mod sistematic. Aceste activități vizează dezvoltarea competențelor socio-emoționale, consolidarea stimei de sine, prevenirea comportamentelor de risc și facilitarea adaptării școlare. Consilierea se adresează atât elevilor cu CES, cât și colegilor acestora, contribuind la formarea unui climat educațional bazat pe toleranță, empatie și cooperare.

În completarea activităților de consiliere, școala implementează o gamă diversificată de activități curriculare și extracurriculare, concepute pentru a sprijini incluziunea și dezvoltarea integrală a elevilor. Activitățile artistice, culturale și sportive, proiectele educaționale și lucrul în echipă creează contexte de învățare non-formală, în care elevii cu CES pot participa activ, își pot valorifica potențialul și pot dezvolta competențe sociale și cognitive relevante.

Un rol major în prevenirea dificultăților de învățare și a eșecului școlar îl au activitățile de tip remedial la disciplinele Limba și literatura română și Matematică. Acestea sunt organizate diferențiat, în funcție de nivelul de achiziții al elevilor, și urmăresc consolidarea competențelor de bază, reducerea decalajelor educaționale și creșterea motivației pentru învățare. Metodologia utilizată este una adaptativă, centrată pe elev, cu accent pe învățarea activă și feedback-ul formativ.

Implementarea de către școala noastră a proiectului PNRAS – Prevenirea și combaterea abandonului școlar, „Învățarea – primul pas spre success!”, a contribuit semnificativ la consolidarea intervențiilor educaționale destinate elevilor aflați în risc.

Beneficiile concrete ale proiectului sunt:

- sprijin material și nutrițional: acordarea de masă caldă elevilor participanți cu impact direct asupra frecvenței școlare și a capacității de concentrare.

- echitatea în educație: corelarea sprijinului educațional cu cel social - condiție esențială pentru succes;
- Cafeneaua literară: această activitate oferă un spațiu alternativ de comunicare, stimulând interesul pentru lectură și oferind elevilor cu CES oportunitatea de a se exprima într-un cadru securizant. Acest sentiment de apartenență este un pilon al stării de bine în școală.

Din perspectiva managementului școlar, eficiența procesului de integrare a elevilor cu CES este condiționată de existența unei culturi organizaționale incluzive, de utilizarea unor practici educaționale bazate pe dovezi și de evaluarea continuă a impactului intervențiilor. Managerul educațional are responsabilitatea de a asigura sustenabilitatea acestor demersuri și de a promova bunele practici în comunitatea educațională. Educația pozitivă în mediul rural înseamnă să recunoaștem că fiecare progres, oricât de mic, este o victorie a întregii comunități școlare. Prin politici incluzive și programe precum PNRAS, școala răspunde adecvat nevoilor diverse ale elevilor.

În concluzie, integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă, în mediul rural, reprezintă un proces complex, care necesită coerență managerială, implicare instituțională și parteneriat educațional. Prin politici incluzive, activități de consiliere, programe remediale și implementarea proiectului PNRAS, școala demonstrează capacitatea de a răspunde adecvat nevoilor diverse ale elevilor. Dincolo de performanțele academice, succesul instituțional este reflectat în capacitatea școlii de a asigura fiecărui copil dreptul la educație de calitate și la dezvoltare armonioasă.

Bibliografie:

Păun, E., Management educațional. Fundamente teoretice și aplicații, Editura Polirom, București, 2017

Vrăsmaș, T. , Școala și educația pentru toți, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2011
Ministerul Educației, Strategia privind prevenirea și reducerea abandonului școlar, 2023, București

Prof. Vieru Mariana
Colegiul Tehnic Gheorghe Asachi Iași

Fișa de laborator adaptată la „Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale”

Fișa de laborator la biologie, chimie și fizică

Fișa de laborator reprezintă un instrument esențial în cadrul activităților experimentale desfășurate la disciplinele biologie, chimie și fizică. Aceasta are rolul de a ghida elevul sau studentul în realizarea experimentului, de a structura observațiile și de a facilita înțelegerea fenomenelor studiate prin metode practice.

1. Rolul și importanța fișei de laborator

În primul rând, fișa de laborator contribuie la organizarea riguroasă a activității experimentale. Ea oferă un cadru clar în care sunt precizate obiectivele, materialele necesare și etapele de lucru. În al doilea rând, aceasta stimulează gândirea critică și capacitatea de analiză, deoarece utilizatorul trebuie să observe, să interpreteze și să formuleze concluzii pe baza datelor obținute. În biologie, fișa de laborator ajută la studierea organismelor vii și a proceselor biologice, precum fotosinteza sau respirația celulară. În chimie, aceasta este utilizată pentru a urmări reacțiile chimice, transformările substanțelor și proprietățile acestora. În fizică, fișa facilitează investigarea fenomenelor naturale, cum ar fi mișcarea, energia sau electricitatea.

2. Structura unei fișe de laborator

O fișă de laborator bine redactată cuprinde mai multe secțiuni esențiale:

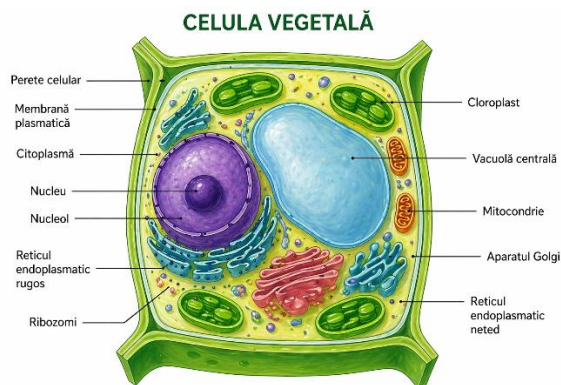
- **Titlul experimentului** – exprimă clar tema lucrării.
- **Scopul lucrării** – indică obiectivele experimentului.
- **Materiale și aparatură** – enumeră instrumentele și substanțele utilizate.
- **Modul de lucru** – descrie pașii care trebuie urmați.
- **Observații** – consemnează rezultatele experimentale.

- **Concluzii** – sintetizează interpretarea rezultatelor.

3. Exemple de fișe de laborator

Biologie

Titlu: Observarea celulei vegetale la microscop

Scopul lucrării:

Observarea structurii unei celule vegetale.

Materiale necesare:

microscop, lamă, lamelă, ceapă, apă, pipetă

Mod de lucru:

1. Se taie o foiță subțire de ceapă.
2. Se pune pe lamă.
3. Se adaugă o picătură de apă.
4. Se acoperă cu lamela.
5. Se observă la microscop.

Observații:

Se observă peretele celular, citoplasma și nucleul.

Concluzie:

Celula vegetală are perete celular și nucleu vizibil.

Chimie

Titlu: Reacția dintre oțet și bicarbonat de sodiu

Scopul lucrării:

Observarea unei reacții chimice cu degajare de gaz.

Materiale necesare:

oțet, bicarbonat de sodiu, pahar

Mod de lucru:

1. Se pune oțet în pahar.
2. Se adaugă bicarbonat.
3. Se observă reacția.

Observații:

Apare spumă și bule de gaz (dioxid de carbon).

Concluzie:

A avut loc o reacție chimică cu degajare de CO₂.

Fizică

Titlu: Determinarea densității unui corp solid

Scopul lucrării:

Calcularea densității unui obiect.

Materiale necesare:

cântar, cilindru gradat, apă, corp solid

Mod de lucru:

1. Se măsoară masa corpului.
2. Se introduce corpul în cilindru cu apă.
3. Se observă volumul deplasat.
4. Se calculează densitatea.

Formula:

densitate = masă / volum

Observații:

Volumul corpului a fost determinat prin deplasarea apei.

Concluzie:

S-a calculat densitatea corpului folosind formula.

4. Concluzie

În concluzie, fișa de laborator este un instrument indispensabil în procesul de învățare experimentală. Aceasta nu doar că organizează activitatea practică, dar contribuie și la dezvoltarea competențelor științifice ale elevilor. Respectarea regulilor de redactare și utilizarea corectă a limbajului științific sunt esențiale pentru realizarea unei

Prof. Vintilă Mihaela
Grădinița cu program prelungit nr.21, Brașov

Acceptarea diversității la preșcolari

Grădinița este primul loc în care copilul intră într-un colectiv mai mare, în afara familiei. Aici începe să descopere că fiecare copil este diferit: unii sunt mai vorbăreți, alții mai timizi, unii aleargă foarte repede, iar alții preferă activitățile liniștite. Pentru un adult aceste diferențe par firești, însă pentru copii ele trebuie învățate și înțelese treptat. Din acest motiv, acceptarea diversității este o componentă foarte importantă a educației timpurii.

Educația pozitivă, bazată pe respect, empatie și încurajare, contribuie la crearea unui mediu în care fiecare copil se simte acceptat și valoros. În grădiniță, incluziunea socială nu înseamnă doar integrarea copiilor cu anumite dificultăți, ci și crearea unei atmosfere în care toți copiii sunt sprijiniți să participe, să se exprime și să se simtă parte din grup. Prin activități adaptate și prin atitudinea educatoarei, copiii învață că diferențele dintre ei nu sunt un motiv de separare, ci o realitate normală a vieții.

În activitatea zilnică a unei grupe de preșcolari apar frecvent situații în care diversitatea devine vizibilă. De exemplu, într-o grupă poate exista un copil care vorbește mai greu sau care pronunță anumite cuvinte diferit. La început, colegii pot râde sau pot repeta cuvintele într-un mod amuzat, fără să își dea seama că îl pot răni. În astfel de momente, educatoarea are rolul de a explica faptul că fiecare copil învață să vorbească în ritmul său și că este important să ne ajutăm unii pe alții. O activitate simplă, cum ar fi repetarea unor cuvinte sub forma unui joc sau a unui cântecel, poate transforma situația într-o experiență pozitivă pentru toți copiii.

Un alt exemplu este cel al copiilor mai retrași, care preferă să observe jocul înainte de a participa. Într-o activitate de grup, acești copii pot părea neimplicați sau nesiguri. Dacă sunt forțați să participe imediat, pot deveni și mai anxioși. O abordare pozitivă presupune oferirea unui timp de adaptare și încurajarea lor prin roluri mici, dar importante. De exemplu, într-un joc de construcție, copilul poate primi sarcina de a aduce piesele necesare sau de a alege culorile. Astfel, el se simte util și începe treptat să se implice mai mult.

În grădiniță pot exista și copii care întâmpină dificultăți în respectarea regulilor sau în controlul emoțiilor. Un copil care se enervează repede sau care își pierde răbdarea poate fi respins de colegi, deoarece comportamentul său este perceput ca fiind neplăcut. În astfel de situații, educatoarea trebuie să îi ajute pe copii să înțeleagă emoțiile și să găsească modalități de exprimare a acestora. De exemplu, atunci când un copil devine supărat pentru că nu primește jucăria dorită, educatoarea poate discuta cu grupul despre cum se simte fiecare atunci când trebuie să aștepte sau când trebuie să împartă ceva. Astfel, copiii învață treptat să fie mai răbdători și mai înțelegători.

Incluziunea socială la vârsta preșcolară se construiește în primul rând prin joc. Jocul este mediul natural prin care copiii comunică, își exprimă emoțiile și învață să coopereze. În jocurile de rol, cum ar fi „De-a magazinul”, „De-a familia” sau „De-a doctorul”, copiii pot experimenta diferite situații sociale. Un copil care de obicei este timid poate primi rolul de vânzător sau de doctor, ceea ce îi oferă ocazia să vorbească mai mult și să interacționeze cu colegii. Prin astfel de experiențe, copiii își dezvoltă încrederea în sine și își descoperă propriile abilități.

Un alt mod prin care educatoarea poate încuraja acceptarea diversității este prin activități de cooperare. De exemplu, realizarea unui desen sau a unui colaj în echipă îi obligă pe copii să colaboreze și să ia decizii împreună. În astfel de activități, fiecare copil poate contribui cu ceva diferit: unul colorează, altul decupează, iar altul lipește elementele. În final, rezultatul este o lucrare comună care reflectă contribuția tuturor.

Experiențele din viața de zi cu zi oferă, de asemenea, numeroase ocazii pentru a discuta despre diversitate. De exemplu, în timpul activităților de povestire, copiii pot vorbi despre familiile lor, despre lucrurile pe care le fac acasă sau despre tradițiile pe care le au. Uneori, aceste povești arată că nu toate familiile sunt la fel. Unii copii locuiesc cu bunicii, alții au frați mai mari sau mai mici, iar alții provin din familii monoparentale. Discuțiile deschise despre aceste situații îi ajută pe copii să înțeleagă că fiecare familie este diferită, dar la fel de importantă.

Un aspect esențial al incluziunii este modul în care educatoarea răspunde la nevoile fiecărui copil. Uneori, un copil poate avea nevoie de mai mult timp pentru a finaliza o sarcină

sau de explicații suplimentare pentru a înțelege o activitate. Atunci când aceste nevoi sunt respectate, copilul se simte acceptat și capătă încredere în propriile capacități. În același timp, colegii observă această atitudine și învață să fie mai răbdători și mai solidari.

Colaborarea cu părinții este, de asemenea, foarte importantă pentru succesul incluziunii. Atunci când familia și grădinița transmit aceleași valori, copiii învață mai ușor să respecte diferențele dintre oameni. Discuțiile cu părinții, întâlnirile informale sau activitățile comune pot contribui la crearea unui mediu educațional bazat pe respect și cooperare.

Acceptarea diversității la preșcolari nu este un proces care se realizează într-o singură activitate sau într-o singură zi. Este un proces continuu, care se construiește prin experiențe zilnice, prin dialog și prin exemple concrete. Copiii învață mai ales din ceea ce văd în jurul lor: modul în care educatoarea vorbește cu fiecare copil, felul în care sunt rezolvate conflictele sau modul în care sunt apreciate eforturile fiecăruia.

În concluzie, educația pozitivă oferă cadrul necesar pentru dezvoltarea unei culturi a acceptării și respectului în grădiniță. Prin activități adaptate, prin încurajare și printr-o atitudine empatică, educatoarea poate transforma diversitatea într-o resursă valoroasă pentru învățare. Copiii care cresc într-un mediu în care sunt acceptați și sprijiniți învață, la rândul lor, să fie deschiși și respectuoși față de cei din jur. Astfel, experiențele de incluziune trăite în perioada preșcolară contribuie la formarea unor adulți capabili să conviețuiască armonios într-o societate diversă.

Prof. Zăgărin Raluca-Maria
Liceul Teoretic, Comuna Grădiștea, Județul Vâlcea

Teorii și bune practici în educația pozitivă în contextul incluziunii sociale

Tradițional, sistemele educaționale s-au concentrat pe identificarea și „repararea” lacunelor elevilor – un model bazat pe deficit. În contextul incluziunii sociale, acest model a dus adesea la segregare mascată sau la integrare formală fără sprijin real. Educația pozitivă propune o schimbare radicală de optică: centrarea pe ceea ce elevul **poate** face. În contextul incluziunii, această abordare devine vitală pentru elevii marginalizați, oferindu-le nu doar acces la informație, ci și sentimentul de apartenență și competență.

Fundamente teoretice ale educației pozitive

Educația pozitivă își are rădăcinile în psihologia pozitivă, curent inițiat de Martin Seligman, care susține că fericirea și succesul pot fi cultivate prin exercițiul deliberat.

- **2.1. Modelul PERMA:** Acest acronim (Positive Emotion, Engagement, Relationships, Meaning, Accomplishment) oferă profesorului un ghid pentru proiectarea activităților. Într-o clasă incluzivă, cultivarea relațiilor pozitive (R) este pilonul care susține integrarea elevilor cu CES sau a celor din grupuri vulnerabile.
- **2.2. Growth Mindset (Carol Dweck):** Teoria conform căreia inteligența nu este imuabilă, ci se dezvoltă prin efort, este esențială pentru elevii care au internalizat eșecul școlar. Încurajarea procesului, nu doar a rezultatului, elimină frica de stigmatizare.

Incluziunea socială: Provocări actuale

Incluziunea socială în educație depășește simpla prezență fizică a elevului în bancă. Ea presupune eliminarea barierelor atitudinale și arhitecturale. Provocarea majoră rămâne rezistența la schimbare a cadrelor didactice obișnuite cu standardizarea și lipsa resurselor materiale de suport.

Sinergia dintre educația pozitivă și incluziune

Educația pozitivă oferă „limbajul” necesar incluziunii. Prin identificarea celor 24 de puncte tari ale caracterului (VIA Survey), profesorul poate evidenția, de exemplu, că un elev cu dislexie posedă o creativitate sau o perseverență remarcabilă, mutând focusul de pe

dificultatea de citire pe valoarea sa ca individ. Această validare socială reduce bullyingul și crește coeziunea grupului.

Bune practici în managementul clasei incluzive

Managementul unei clase incluzive nu reprezintă doar un exercițiu de disciplină, ci o arhitectură complexă a spațiului, timpului și interacțiunilor umane. Într-un context de educație pozitivă, focusul se mută de pe „corectarea comportamentului” pe „crearea contextului de succes”. Dintre bune practici folosite în managementul clasei de elevi, amintim :

Tehnici de comunicare asertivă și non-violentă

Comunicarea reprezintă fundamentul siguranței emoționale. Marshall Rosenberg, părintele comunicării Non-Violente, susține că orice comportament disruptiv este, în esență, o încercare tragică de a exprima o nevoie neîmplinită.

Observația fără evaluare: În loc să eticheteze un elev cu CES drept „agitat” sau „nepăsător”, profesorul învață să descrie faptele obiectiv: „Am observat că te-ai ridicat de cinci ori în ultimele zece minute”.

Identificarea nevoii din spatele rezistenței: Un elev marginalizat social poate manifesta agresivitate nu din răutate, ci din nevoia de apartenență sau protecție. Profesorul care utilizează CNV validează emoția („Văd că ești frustrat”), oferind în același timp un cadru sigur pentru rezolvarea conflictului.

Ascultarea activă și empatică: Aceasta presupune reformularea mesajului elevului pentru a-i demonstra că a fost înțeles, o tehnică vitală pentru elevii cu TSA (Tulburări din Spectrul Autist) care pot avea dificultăți în codificarea mesajelor sociale complexe.

Învățarea prin cooperare și tutoratul între egali

Incluziunea socială eșuează acolo unde competiția este singura unitate de măsură. Educația pozitivă propune strategii de interdependență pozitivă:

Metoda Jigsaw (Mozaicul): Clasa este împărțită în grupuri de experți. Fiecare elev, inclusiv cel cu dificultăți de învățare, primește o parte unică din informație pe care trebuie să o predea colegilor săi. Această responsabilitate crește stima de sine și forțează grupul să valorizeze contribuția fiecărui membru, indiferent de ritmul de procesare.

Tutoratul între egali (Peer Tutoring): Elevii care au asimilat rapid materia sunt încurajați să îi ajute pe colegii lor. Acest lucru nu îi ajută doar pe cei care primesc sprijin, ci și pe „tutori”, care își consolidează cunoștințele și își dezvoltă inteligența emoțională și răbdarea.

Sistemul de „Buddy” (Partener de învățare): Alocarea unui partener pentru elevii noi sau pentru cei cu CES ajută la navigarea mediului școlar și la integrarea în grupurile de joacă, reducând riscul de izolare în pauze.

Utilizarea Resurselor TIC și a Tehnologiilor Asistive

Inovația tehnologică este marele egalizator al secolului XXI. Resursele TIC permit personalizarea „la scară” a instruirii:

Software de adaptare a textului: Aplicații care permit modificarea fontului (ex. OpenDyslexic pentru dislexie) sau a contrastului ajută elevii cu dificultăți vizuale sau de procesare să acceseze același conținut ca și colegii lor.

Instrumente de dictare și citire (Text-to-Speech / Speech-to-Text): Acestea elimină bariera scrierii sau citirii lente, permițând elevului să își exprime cunoștințele prin voce sau să asculte manualul digital, transformând o experiență frustrantă într-una de succes.

Gamificarea (Kahoot, Wordwall, Minecraft Education): Jocurile educaționale oferă feedback instantaneu și un mediu de învățare „fără eșec”. Greșeala în joc este doar un pas spre nivelul următor, o mentalitate care sprijină direct teoria *Growth Mindset* a lui Carol Dweck.

Organizarea spațiului și designul universal pentru învățare (UDL)

Mediul fizic trebuie să fie un „al treilea profesor”:

- **Zone de liniștire (Calm-down corners):** Spații special amenajate unde un elev care se simte suprasolicitat senzorial (frecvent în cazul ADHD sau Autismului) se poate retrage pentru a-și recăpăta echilibrul emoțional, fără a fi pedepsit.
- **Suporturi vizuale constante:** Orarul vizual, regulile clasei exprimate prin pictograme și hărțile conceptuale afișate pe pereți oferă predictibilitate, reducând anxietatea și facilitând autonomia elevilor cu CES.

Strategiile detaliate mai sus demonstrează că managementul clasei incluzive nu este o „povară” suplimentară, ci o **rafinare a actului pedagogic**. Ceea ce este necesar pentru elevul cu CES (claritate, structură, vizualizare, empatie) se dovedește a fi, în final, benefic pentru **toți** elevii din clasă, ridicând standardul general de educație.

Concluzii: Viitorul pedagogiei rezilienței

Strategiile didactice pentru elevii cu CES sau marginalizați nu sunt o povară suplimentară, ci o rafinare a actului pedagogic general. Ceea ce este necesar pentru elevul vulnerabil – claritate, structură, vizualizare, empatie – se dovedește a fi benefic pentru toți elevii. Concluzia este clară:

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

o școală care educă pozitiv este o școală care nu lasă pe nimeni în urmă, transformând diversitatea dintr-o problemă de gestionat într-o resursă de învățare.

Bibliografie:

1. **Seligman, M. E. P.** (2013). *Flourish: O nouă înțelegere vizionară a fericirii și a bunăstării*. Editura Humanitas.
2. **Dweck, C.** (2017). *Mindset: O nouă psihologie a succesului*. Editura Curtea Veche.
3. **Gherguț, A.** (2016). *Educația specială. Ghid metodologic*. Editura Polirom.
4. **Cucoș, C.** (2014). *Pedagogie*. Editura Polirom.
5. **Pânișoară, I. O.** (2017). *Profesorul de succes*. Editura Polirom.
6. **Unicef** (2021). *Educația incluzivă de calitate. Ghid de bune practici*.
7. **Hattie, J.** (2014). *Învățarea vizibilă*. Editura Trei.
8. **Norrish, J.** (2015). *Positive Education: The Geelong Grammar School Model*. Oxford University Press.
9. **Vlăsceanu, L.** (2011). *Sociologia educației*. Editura Polirom.

Prof. educatie timpurie

Ghinea Alexandru-Ioan, Gradinita Nr. 47, Bucuresti

Educația pozitivă in contextul incluziunii sociale

Conceptul de Educație pozitivă

Când folosim conceptul de „educație pozitivă”, ne referim în acest context la aspectul de utilitate, astfel încât să împlinim pe termen lung atât binele copilului, cât și binele adultului. Iar când spunem „bine” ne referim la a șlefui atitudinii, resurse, abilități, strategii pentru a face față provocărilor vieții și a atinge succesul dorit, potrivit psihologului Laura-Maria Cojocaru, președinte și fondator al Institutului de Neuro-Programare Lingvistică Somato-Integrativă (INLPSI). Astfel, specialistul afirmă că educația pozitivă ne arată cum să ghidăm copilul pentru a obține comportamentul și rezultatul dorit. Care sunt aspectele recomandate de acest tip de educație?

1. „Ignoră” comportamentul nepotrivit (nerăbdare, insistență pentru a primi ceva ce nu are nevoie sau chiar e nepotrivit pentru un copil, tras de haine, țipete, tăvălit pe jos, cuvinte nepotrivite etc.). Copilul învață că primește atenție dacă-i tot răspunzi critic (critica este tot o formă de atenție!) sau îi satisfaci cerința ca să ”scapi” de el.
2. Rămâi atent/ă și apreciază verbal orice lucru bun pe care îl face copilul tău, indiferent cât de mic este și, chiar dacă este doar o parte din ceea ce-ti dorești să realizeze. “Apreciază precizând doar aspectul concret pe care observi că l-a reușit/împlinit. De exemplu: îți dorești să-și pună jucăriile la loc în dulap după ce a încheiat joaca și copilul pune doar o parte. Spune-i: „apreciez că ai pus la loc în dulap jocul de Lego și îți mulțumesc că în felul acesta m-ai ajutat să le strâng mai repede!”. Concluzia: Învață-l că primește atenție când alege o cale potrivită!”, explică psihologul Laura-Maria Cojocaru.
3. Atunci când apreciezi copilul pentru o reușită, oricât de mică ar fi, caută să modifice formula ”apreciez că ..., da dar, puteai mai mult/ mai bine” , cu formula ”știu că poți mai mult, mai bine, da dar apreciez că ai făcut X lucru, este un bun început”. Fă acest

lucru pentru a menține copilul motivat, încrezător, cu atenția pe aprecierea deja primită și pe dorința de a face continuu ceva ca s-o mențină.

4. Ca părinți/educatori, rămâneți în acord în fața copilului. “Dacă există păreri diferite, acestea se discută doar în 2, se negociază și se comunică apoi copilului de către ambii părinți, aceștia menținând acordul în prezența sa”, declară psihologul.
5. Ține-te de cuvânt față de copil, atât în privința lucrurilor relaxante, plăcute, de ”răsplată”, cât și în privința ”pedepselor”/restricțiilor stabilite împreună cu copilul pentru situațiile nedorite. “Respectarea cuvântului dat, punerea în practică și menținerea a ceea ce spunem, cu alte cuvinte echilibrul dintre vorbă și faptă, va rămâne un model de viață pentru copil”, conchide psihologul.

Conceptul de Educație Incluzivă

Educația incluzivă reprezintă un cadru educațional în care toți copiii, indiferent de diferențele individuale, primesc o șansă echitabilă de a merge la școală, de a învăța și de a-și dezvolta competențele necesare pentru a progresa în viață. Educația incluzivă este o educație de calitate, accesibilă și care se adresează tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, tot mai mulți copii din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale. În cele mai multe țări, legislația stipulează că toți copiii trebuie să beneficieze de educație. Copiii cu C.E.S (cerințe educative speciale) au nevoie de un suport suplimentar sau adaptat în procesul de învățare din cauza unor deficiențe fizice mentale emoționale și de dezvoltare.

Din categoria copiilor cu C.E.S fac parte atât copiii cu deficiențe propriu-zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte:

-copiii cu deficiențe senzoriale și fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități mintale, paralizia cerebrală);

-copiii cu deficiențe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție/ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);

Elevii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învățare și evaluare specializate adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea, vor beneficia de consiliere școlară și vocațională personală și a familiei. Stilul de predare trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învățare pentru ca un volum mai mare de informații să fie acumulat în aceeași perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învățare al copilului, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să știm cum învață copilul, dar și ce și cum este necesar să fie învățat. Elevii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilități fizice, necesită programe și modalități de predare adaptate cerințelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistență medicală specializată, asistență psihoterapeutică. Elevii ce prezintă tulburări emoționale trebuie să fie din timp identificați astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru și terapia să fie făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaționali (familie, cadre didactice). Consilierul școlar este și el de un real ajutor, el oferind consilierea elevului și a familiei.

Abordarea incluzivă susține că școlile/grădinițele au responsabilitatea de a-i ajuta pe copii să depășească barierele din calea învățării și că cei mai buni profesori/educatori sunt aceia care au abilitățile necesare pentru a-i ajuta pe elevi să reușească acest lucru. Pentru aceasta, școala/grădinița trebuie să dispună de strategii funcționale pentru a aborda măsuri practice care să faciliteze îndepărtarea barierelor cu care se confruntă elevii în calea participării lor la educație. Se pot stabili de asemenea relații de colaborare cu autoritățile locale, părinții și reprezentanții comunității.

Educația incluzivă este corelată cu nevoile speciale ale copiilor cu dizabilități variate sau cerințe educative speciale și obținerea progreselor specifice. Educația inclusivă în grădiniță reprezintă integrarea tuturor copiilor indiferent de nevoile lor, într-un mediu educațional comun. Incluziunea se discută în termeni de politici educaționale, dar în același timp este o provocare pentru dezvoltarea copiilor ca „cetățeni activi”. Rolul educației inclusive, aceasta joacă un rol crucial în dezvoltarea copiilor, această promovare acceptarea diversității, iar copiii învață să interacționeze cu alți copii cu diverse nevoi și abilități ceea ce le dezvoltă empatia și toleranța

Dacă nu sunt respectate, exprimate și încurajate să se dezvolte, **diferențele dintre copii** într-un grup cauzează probleme (de exemplu: agresivitate, violență, neglijare etc.). În consecință, incluziunea solicită atenție asupra diferențelor dintre copii, dar și adaptarea grădiniței la aceste diferențe.

Educația pozitivă în strategii și practici aplicate la grupă:

În activitatea desfășurată la grupă, am utilizat constant principiile ale educației pozitive pentru a susține participarea copilului cu CES și pentru a reduce comportamentele de retragere sau anxietate.

Am urmărit construirea unei relații bazate pe siguranță emoțională, respect și încurajare, fără presiune sau corecții punitive. În fiecare zi, am menținut aceeași structură a activităților, pentru a oferi stabilitate, iar copilul a fost ghidat prin rutine clare, repetate constant. De exemplu, la sosire a existat același tip de întâmpinare și aceeași succesiune de activități. Această predictibilitate a redus reacțiile de retragere și a crescut disponibilitatea de participare. Am folosit frecvent feedback pozitiv imediat pentru orice formă de implicare. Atunci când copilul a rămas în spațiul de activitate câteva minute sau a urmărit un exercițiu până la final, am oferit apreciere verbală și gesturi de confirmare. Acest tip de răspuns a crescut durata de implicare în timp. Am urmărit evitarea corectării directe și am orientat atenția pe reușite. De exemplu, în activități de sortare sau potrivire, orice alegere corectă a fost evidențiată imediat, iar dificultățile au fost compensate prin ghidaj discret, fără expunere în fața grupului. Am fragmentat sarcinile astfel încât copilul să poată experimenta reușite frecvente. Astfel într-o activitate de lucru individual, copilul a avut de realizat o singură acțiune pe rând. După fiecare pas finalizat, a primit validare pozitivă, ceea ce a crescut motivația de continuare. Am permis copilului să participe în ritmul său, fără impunerea răspunsului sau a interacțiunii verbale. În activități de grup, simpla prezență și observarea au fost considerate forme valide de participare și au fost apreciate ca atare.

Concluzie

Educația pozitivă reprezintă o abordare eficientă în contextul incluziunii sociale a copiilor cu CES, deoarece pune accent pe respect, acceptare și sprijin individualizat. În mediul preșcolar, această abordare susține dezvoltarea emoțională și socială a copilului, prin crearea unui climat sigur și predictibil. Aplicarea educației pozitive permite valorizarea progresului, chiar și atunci când acesta este mic. Copilul primește feedback constructiv, este încurajat să participe și este acceptat în ritmul său propriu. Acest lucru contribuie la creșterea încrederii în sine și la reducerea comportamentelor de evitare sau izolare.

Bibliografie

- Vărășmaș, Ecaterina. *Educația copilului preșcolar*. Editura ProHumanitas, București, 1999.
- Vărășmaș, Ecaterina. *Introducere în educația cerințelor speciale*. Editura Credis, București, 2004.
- Weihs T J “Copilul cu nevoi speciale”, Ed Triade, Cluj Napoca, 1998
Arcan P, Ciumageanu D “Copilul deficient mintal”, Ed Facla

Prof. Bărzăianu Adriana Elena
Școala Gimnazială Matei Basarab, Târgoviște,
jud. Dâmbovița

Școala pozitivă în contextul incluziunii sociale

Educația contemporană traversează o perioadă de transformări profunde, determinate de schimbările sociale, economice și culturale, iar instituția școlară este chemată să răspundă acestor provocări prin adaptare și inovare. În acest context, conceptul de școală pozitivă devine din ce în ce mai relevant, întrucât propune o abordare centrată pe elev, pe dezvoltarea armonioasă a acestuia și pe cultivarea unui climat educațional bazat pe respect, empatie și cooperare.

Școala pozitivă își are fundamentul în principiile psihologiei pozitive, domeniu care valorizează resursele interne ale individului și promovează dezvoltarea potențialului personal. Astfel, accentul nu mai cade exclusiv pe corectarea deficiențelor, ci pe identificarea și stimularea punctelor forte ale elevilor. Într-un asemenea cadru, procesul educațional devine mai atractiv și mai eficient, iar elevii sunt încurajați să se implice activ în propria formare.

Un element definitoriu al școlii pozitive îl constituie relația profesor–elev, care se transformă dintr-o relație rigidă, bazată pe autoritate, într-una flexibilă, construită pe dialog și încredere. Profesorul devine facilitator al învățării, ghidând elevii și oferindu-le sprijin constant. Feedback-ul constructiv, aprecierea progresului și încurajarea inițiativei contribuie la dezvoltarea motivației intrinseci și la consolidarea stimei de sine.

În același timp, incluziunea socială reprezintă o direcție fundamentală a educației moderne, având ca obiectiv integrarea tuturor elevilor, indiferent de particularitățile acestora. Aceasta implică nu doar accesul egal la educație, ci și adaptarea metodelor didactice la nevoile individuale, precum și crearea unui mediu în care diversitatea este respectată și valorizată.

Integrarea principiilor școlii pozitive în contextul incluziunii sociale conduce la formarea unui climat educațional echilibrat, în care fiecare elev se simte acceptat și sprijinit. Diversitatea devine o resursă educațională, iar interacțiunile dintre elevi contribuie la dezvoltarea competențelor sociale, precum empatia, toleranța și cooperarea.

Pentru realizarea acestui model educațional, cadrele didactice pot utiliza strategii variate, precum învățarea colaborativă, metodele interactive și evaluarea formativă. Acestea stimulează implicarea activă a elevilor și facilitează adaptarea procesului educațional la ritmul și stilul fiecăruia. Totodată, este esențială crearea unui climat emoțional pozitiv, în care elevii să se simtă în siguranță și să își poată exprima liber ideile.

Un alt aspect important îl reprezintă colaborarea dintre școală, familie și comunitate. Implicarea părinților în procesul educațional și parteneriatele cu diverse instituții contribuie la susținerea incluziunii sociale și la crearea unui cadru educațional coerent. Această colaborare favorizează dezvoltarea unor valori comune și consolidează legătura dintre școală și mediul social.

Beneficiile implementării școlii pozitive sunt multiple și vizibile atât la nivel individual, cât și colectiv. Elevii își dezvoltă stima de sine, își îmbunătățesc performanțele școlare și dobândesc competențe sociale esențiale. În același timp, se reduce incidența comportamentelor negative, iar climatul educațional devine mai armonios și mai eficient.

În concluzie, școala pozitivă, integrată în contextul incluziunii sociale, reprezintă un model educațional modern, capabil să răspundă nevoilor actuale ale societății. Prin promovarea respectului, a empatiei și a egalității de șanse, aceasta contribuie la formarea unor indivizi echilibrați, responsabili și bine integrați social. Implementarea acestui model necesită însă implicare, deschidere și colaborare din partea tuturor actorilor educaționali.

Échanges Internationaux
au service de l'éducation

Bibliografie

Goleman, D. (2006). Inteligența emoțională. București: Curtea Veche.

Ministerul Educației (2018). Strategii privind incluziunea în educație.

Peterson, C. (2006). A Primer in Positive Psychology. Oxford University Press

Asociația Vivid Edu
CIF: 44904197
Reg. Asociațiilor: 10/AJ2021

VIVID
EDU

TEL: 0746 170 521
E-MAIL: ASOCIATIIVIVIDEDU@GMAIL.COM
SITE: WWW.VIVID-EDU.RO/REVISTA/

Colectivul de redacție:

Redactor Sef: Anamaria Teodorescu
Editor: Iana Chirilov

Redactori: Bianca Enache, Dan Teodorescu